

Ajuntament de Sitges

MODIFICACIÓ DEL PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC I CATÀLEG DE SITGES MPEPPAC

Volum I. Memòria.

Equip Redactor:

JOSEP MARIA PUJOL TORRES, arquitecte
JAUME MARSÉ FERRER, biòleg
ADRIÀ CABEZAS SÁNCHEZ, historiador
JAVIER FIERRO MACÍA, arqueòleg de l'SPAL

Col·laboració (Ajuntament de Sitges):

RAMON FUSTÉ SITGES, Arquitecte municipal
ÒSCAR LÓPEZ MARTIN, Arquitecte municipal
EMILI PINAZO LÓPEZ, Advocat

Gestió: SPAL, 2017

SERVEI DE PATRIMONI ARQUITECTÒNIC LOCAL

Diputació
Barcelona

Àrea de Territori
i Sostenibilitat

MEMÒRIA

ÍNDEX

1. EL MUNICIPI DE SITGES.....	5	2.4.8. Representació gràfica dels béns protegits.....	38
1.1. INTRODUCCIÓ. L'EMPLAÇAMENT	5	2.5. PROPOSTES D'INCOACIÓ DE BÉNS CULTURALS D'INTERÈS NACIONAL (BCIN).....	39
1.2. ELS ANTECEDENTS.....	5	2.6. NOVES INCORPORACIONS BCIL (BÉNS CULTURALS D'INTERÈS LOCAL).....	40
1.2.1. Prehistòria.....	5	3. LLISTATS	44
1.2.2. La primera edat del ferro i l'època ibèrica.....	6	3.1. LLISTAT DELS BÉNS ARQUITECTÒNICS:.....	44
1.2.3. Època Romana.....	7	3.2. LLISTAT DELS BÉNS ARQUITECTÒNICS INCORPORATS A 2016:.....	54
1.2.4. Tardoantiguitat	9	3.3. LLISTAT DELS CONJUNTS ARQUITECTÒNICS:.....	57
1.3. ÈPOCA MEDIEVAL: PRIMERA MENCIÓ DE SITGES EN LA DOCUMENTACIÓ HISTÒRICA	10	3.4. LLISTAT DELS BÉNS ARQUEOLÒGICS:.....	57
1.4. LES MURALLES I L'EXPANSIÓ LINEAL DE SITGES	11	3.5. LLISTAT DELS BÉNS NATURALS:.....	58
1.5. SITGES A L'ÈPOCA MODERNA.....	12	3.6. LLISTAT DELS BÉNS AMBIENTALS I PAISATGÍSTICS:	62
1.6. SITGES A L'ÈPOCA CONTEMPORÀNIA	12	3.7. LLISTAT DELS BÉNS SOCIOCULTURALS - ETNOLÒGICS:.....	65
1.7. EL CREIXEMENT I LA FORMACIÓ DELS BARRIS DE SITGES	13	4. BÉNS ARQUITECTÒNICS.....	66
1.8. EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ ENTRE 1497 I 2013	17	TIPOLOGIES SIGNIFICATIVES DEL PLA ESPECIAL EN L'ÀMBIT URBÀ I NO URBÀ.....	66
1.9. CARTOGRAFIA HISTÒRICA	17	4.1. CONSTRUCCIONS DEFENSIVES	66
2. MEMÒRIA JUSTIFICATIVA.....	33	4.2. CONSTRUCCIONS TRADICIONALS DE L'ACTIVITAT AGRÍCOLA I CASES DEL S.XIX.....	66
2.1. LA REVISIÓ I L'ACTUALITZACIÓ.....	33	4.3. HABITATGE POPULAR (SEGLES XVII-XVIII I ANTERIORS)	67
2.2. OBJECTIU I CRITERIS DE L'ORDENACIÓ DE L'ÀMBIT	33	4.4. CASES POPULARS TRADICIONALS I CASES BURGESES	67
2.3. CRITERIS DE SELECCIÓ.....	34	4.5. CASES BURGESES I HABITATGES UNIFAMILIARS SINGULARS (FINAL S. XVIII - XIX PRINCIPIS S. XX).....	68
2.3.1. Arquitectònic.....	34	4.6. AGRUPACIONS D'HABITATGES OBRERS	69
2.3.2. Arqueològic Paleontològic.....	34	4.7. COLÒNIA INDUSTRIAL DEL CIMENT	69
2.3.3. Natural.....	35	4.8. CASES EN RENGLERA	70
2.3.4. Ambiental i Paisatgístic	35	4.9. LES CONSTRUCCIONS INDUSTRIALS.....	70
2.3.5. Sociocultural - Etnològic	35	4.10. EDIFICIS RELIGIOSOS.....	71
2.3.6. Valor històric i documental	35	4.11. EDIFICIS EDUCATIUS	72
2.4. METODOLOGIA DE TREBALL.....	35	4.12. EDIFICIS D'ÚS COL·LECTIU I EDIFICIS CIVILS	72
2.4.1. Equip de treball i col·laboracions	35	4.13. ARQUITECTURA CIVIL I ENGINYERIA.....	73
2.4.2. Anàlisi documental del PEPPAC	36	4.14. FRAGMENTES ARQUITECTÒNICS I ESCULTÒRICS	74
2.4.3. Treball de camp i recerca.....	36	4.15. MOBILIARI URBÀ I ESCULTURES.....	75
2.4.4. Elaboració dels documents.....	36	4.16. ARQUITECTURA MILITAR (DEFENSES COSTANERES).....	76
2.4.5. Estructura i contingut de les fitxes dels béns a protegir	37	4.17. ARQUITECTURA FUNERÀRIA	76
2.4.6. Planimetria.....	37	4.18. ESTILS ARQUITECTÒNICS PREDOMINANTS A SITGES.....	77
2.4.7. Tipologies Funcionals.....	38	4.18.1. Neoclassicisme - Romàntic.....	77
		4.18.2. Eclecticisme.....	78
		4.18.3. Historicisme	78
		4.18.4. Neo-renaixement.....	78

4.18.5.	Neogòtic	80
4.18.6.	Modernisme	81
4.18.7.	Llistat de béns d'estil modernista	85
4.18.8.	Noucentisme	86
4.18.9.	Llistat de béns d'estil noucentista	86
4.18.10.	Estil noucentista a l'arquitectura funerària	89
4.18.11.	L'arquitectura racionalista	91
4.18.12.	Llistat de béns d'estil racionalista	92
4.18.13.	Funcionalisme - Racionalisme	93
5.	BÉNS ARQUEOLÒGICS	95
5.1.	JACIMENTS ARQUEOLÒGICS	95
5.2.	ÀREES D'EXPECTATIVA ARQUEOLÒGICA	96
6.	BÉNS NATURALS, AMBIENTALS I PAISATGÍSTICS	98
6.1.	SITGES, UN MUNICIPI DE PROTECCIÓ ESPECIAL	98
6.2.	EL MASSÍS DEL GARRAF	98
6.3.	DESCRIPCIÓ I ANÀLISI DE L'ENTORN FÍSIC I AMBIENTAL	98
6.4.	LA DIRECTIVA HÀBITATS	99
6.5.	HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI	100
6.6.	HÀBITATS NATURALS PRIORITARIS	100
6.7.	LA XARXA NATURA 2000	101
6.8.	LA XARXA NATURA 2000 A LA COSTA DE LA COMARCA DEL GARRAF	101
6.9.	EL PLA D'ESPAS D'INTERÈS NATURAL (PEIN)	101
6.10.	L'ESPAI NATURAL PROTEGIT I LA CONNECTIVITAT ECOLÒGICA	101
6.11.	GEOLOGIA	101
6.12.	EL PAISATGE	102
6.13.	TIPOLOGIES DELS BÉNS PROTEGITS:	103
6.13.1.	Béns naturals	103
6.13.2.	Béns ambientals i paisatgístics	105
7.	BÉNS SOCIOCULTURALS I ETNOLÒGICS	107
8.	BIBLIOGRAFIA	109
8.1.	ÀMBIT ARQUITECTÒNIC	109
8.2.	ÀMBIT ARQUEOLÒGIC I PALEONTOLÒGIC	111
8.3.	ÀMBIT NATURAL I AMBIENTAL	115

1. EL MUNICIPI DE SITGES

1.1. INTRODUCCIÓ. L'EMPLAÇAMENT

Sitges és un dels sis municipis que formen la comarca del Garraf i limita amb els termes municipals de Sant Pere de Ribes i Olivella al Garraf i Begues, Gavà i Castelldefels al Baix Llobregat. El terme municipal compta amb una superfície de 43,67 km² i està format per la vila de Sitges, que és cap del municipi, el poble de Garraf, l'antic poble de Vallcarca i el seu port, així com nombroses urbanitzacions ubicades a l'entorn de la vila de Sitges.

Així mateix, el terme municipal de Sitges presenta una doble vessant geogràfica: una cara muntanyenca i una altra costanera. Dintre de la seva vessant més muntanyenca, el territori més oriental del municipi que limita amb les poblacions de Begues i Gavà és molt accidentat, arribant a assolir més de 500 metres d'altitud. I és que dos terços del terme municipal, aproximadament unes 2.788 hectàrees, formen part del Parc del Garraf, un espai d'interès natural que inclou el massís del Garraf i gestionat des de la seva creació el 1986 per la Diputació de Barcelona. Aquest massís del Garraf és un espai molt característic pel que fa a la vegetació i sobretot a la geologia, on destaquen els imponents penya-segats que s'alcen sobre el mar i la presència de més de 260 coves i avencs. D'una altra banda i en direcció de llevant a ponent, el municipi va perdent altura fins arribar a una plana de 4 km de llargada que és on precisament s'assenta la vila; mentre que l'extrem occidental que limita amb Sant Pere de Ribes també és troba lleugerament accidentat per les muntanyes dels Colls-Miralpeix.

Tot i així, Sitges és un municipi principalment costaner ja que la seva vessant costanera abasta més de la meitat de la franja litoral de la comarca del Garraf, resseguint les anomenades Costes de Garraf, des de Castelldefels fins gairebé a Vilanova i la Geltrú. La costa s'inicia a llevant per la platja de Covafumada, limitant a Castelldefels i conegut també aquest sector com les Botigues de Sitges, endinsant-se així al terme municipal de Sitges. A banda i banda de la carretera és troben diferents urbanitzacions, fins arribar al peu de les Costes on es troba la urbanització del Rat Penat, situada ben a prop del Port Ginesta amb el seu port esportiu, estant aquest situat a la primera cala del sector rocós. Més a ponent es troba el Pas Trencat i la punta dels Corral, així com la platja, el poble i el port de Garraf, que tanca el penya-segat de la Falconera, on desemboca el riu de la Falconera formant la deu submarina més cabalosa del país. Tot seguit es troba Cala Morisca, en al·lusió a les incursions que realitzaven els pirates magrebins al passat, seguida de la cala i l'antic poble de Vallcarca i molt propera a aquest la punta Ferrosa, la més sobresortint de les costes i on es troba el santuari de la Trinitat. Més a ponent es troba el Pas de les Escalles i la cala del Forn fins arribar a la urbanització de l'Aiguadolç, estenent-se sobre les roques de la punta Grossa i formant part ja del nucli urbà de Sitges, on enllacen amb la platja de Sant Sebastià i la platja de la Ribera. Un cop aquí i resseguint el Passeig Marítim que arriba fins a la riera de Ribes la costa de ponent del municipi acaba amb un seguit de petites platges i puntes, on destaquen la punta de les Coves, la punta Grossa i la platja de l'Home Mort, entre d'altres.

Ortofotoplà 2016. ICGC.

1.2. ELS ANTECEDENTS

1.2.1. Prehistòria

Sitges ha estat habitat des de les primeres èpoques primitives, tal i com ho testimonia les restes òssies humanes trobades a la cova del Gegant, situada en un petit promontori conegut com la punta de les Coves dins la serra dels Colls-Miralpeix. Entre les restes trobades destacarien entre d'altres una mandíbula i un húmer d'un infant d'uns 4 anys d'edat de l'espècie neandertal, sent aquestes unes de les restes humanes amb més antiguitat descoberta a Catalunya i datades segons els darrers estudis fa 55.000 anys. La troballa d'aquestes restes fa que aquest jaciment i, per extensió, el massís del Garraf, sigui un dels punts clau per al coneixement de la prehistòria catalana. Del paleolític mitjà (40000- 33000 aC.) s'han trobat testimonis d'ocupació a la mateixa cova del Gegant i a la cova de la Masia de les Coves, situada molt a prop.

Posteriorment, amb una forma de vida neolítica consolidada a tota Catalunya entre mitjans del cinquè mil·lenni i la meitat del quart, apareixen els primers assentaments a la comarca del Garraf, prop dels recursos hídrics i caracteritzats pel seu coneixement de l'agricultura basada en els cereals i les lleguminoses i de la ramaderia, primer d'ovelles i cabres i posteriorment de porcs i bous, que farà que es comencin a establir i a organitzar-se petits nuclis de població. L'ocupació humana s'establirà en coves o abrics o bé en cabanes disperses o agrupades. La producció d'aliments permetrà l'obtenció d'excedents i el desenvolupament d'activitats no vinculades a la subsistència. Apareixeran els treballs especialitzats, el comerç i la mineria. Els productes intercanviats seran entre d'altres l'obsidiana, la variscita i el sílex.

L'exemple del neolític més ben estudiat és el jaciment de la cova de Sant Llorenç que va ser freqüentada durant el Mesolític, Neolític, Calcolític i el Bronze Final i de forma esporàdica a les èpoques ibèrica i romana amb diversos usos, com a hàbitat, lloc d'emmagatzematge o necròpoli. Aquest jaciment ha proporcionat les ceràmiques més antigues documentades fins al moment al Garraf, caracteritzades per

posseir decoració cardial. A la cova Verda també s'ha documentat una ocupació del neolític final i una reocupació al llarg del bronze inicial.

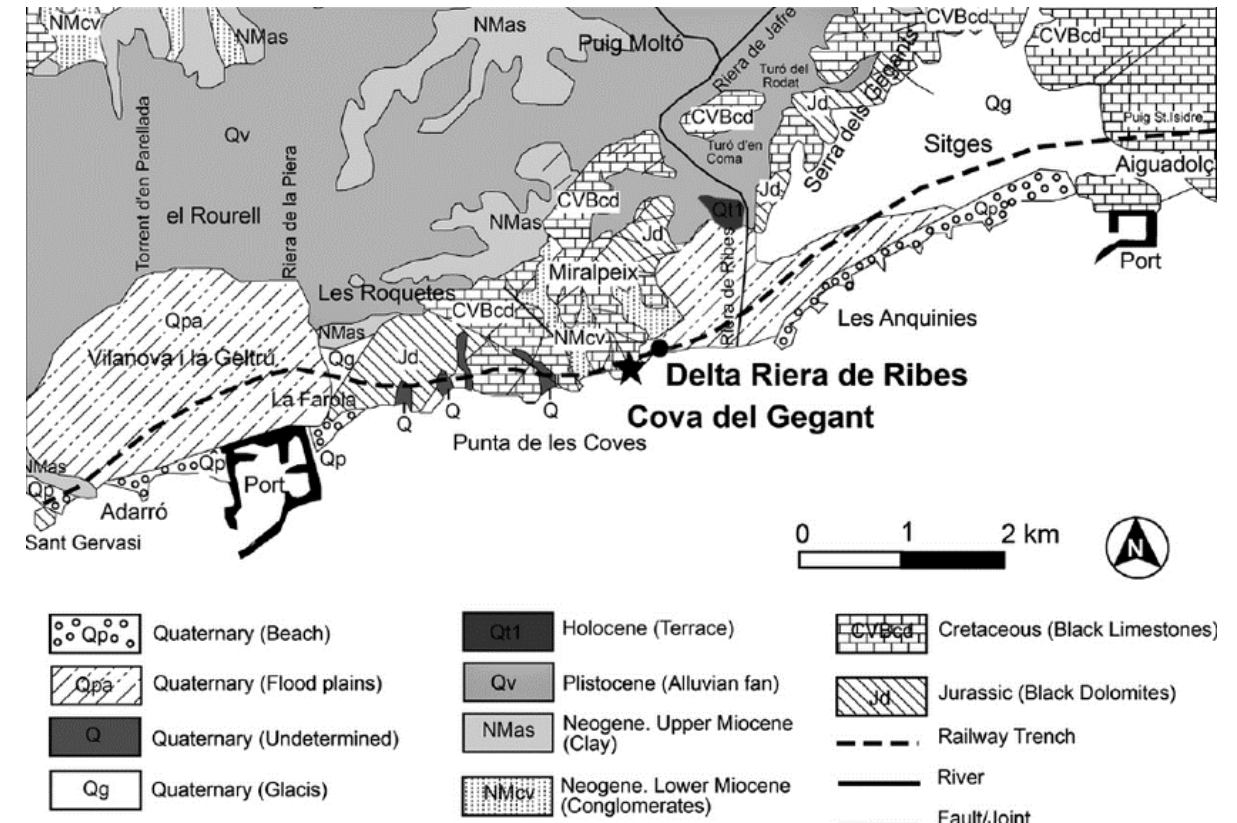
A la cova del Duc (Vallcarca), els Covarrons (Garraf), cova dels Musclos (Mirapeix) i a l'establiment a l'aire lliure de La Falconera s'han identificat vestigis de les primeres fases de l'edat del bronze i probablement anteriors, del període calcolític. Malauradament aquests jaciments no han estat objecte d'una recerca sistemàtica. També el subsòl del Puig de Sitges ha proporcionat elements de cultura material del bronze final descontextualitzats i només l'excavació realitzada a les Pruelles ens ha permès un coneixement més ampli, ja que en el decurs de la recerca es va documentar un fons de cabana amb una ocupació, probablement estacional ja que la pràctica d'una agricultura d'artiga obligava a la itinerància periòdica, que es va perllongar entre el 900 aC. i el 700 aC. aproximadament.

Les coves dins la serra dels Colls-Miralpeix, descobriment d'un jaciment arqueològic del Paleolític mitjà

Vista de les coves a 2015.

1.2.2. La primera edat del ferro i l'època ibèrica

La introducció de l'ús del ferro en aquestes contrades es va produir al llarg dels segles VII aC. i la primera meitat del VI aC. per la incidència dels pobles mediterranis, primer a través de contactes esporàdics, que es van anar fent més freqüents a partir de les acaballes del segle VII aC arran de l'establiment de colònies de filiació fenícia al nord d'Àfrica, Eivissa i Andalusia, i d'origen grec a Còrsega, golf de Lleó i l'Alt Empordà. La utilització del nou metall va ser molt limitada i de baixa qualitat durant les fases inicials i només va desenvolupar-se i perfeccionar a partir de la segona meitat del segle VI.

Al terme municipal de Sitges s'han documentat vestigis de la primera edat del ferro als jaciments del Puig de Sitges, Campdàsens i Mas dels Pins.

Els colonitzadors arribaren a la recerca de matèries primeres (minerals i agrícoles) que intercanviaren per productes manufacturats d'un cert luxe. Però el que és més important d'aquesta activitat comercial és que va implicar també una transferència de coneixements per part dels colonitzadors com l'aplicació de les tècniques del reveniment, l'aceratge i el tremp en la metal·lúrgia del ferro, l'ús del torn en les manufactures ceràmiques, el conreu de la vinya i l'olivera,... que van permetre a les poblacions indígenes l'explotació de nous recursos, la producció d'excedents destinats a l'intercanvi i la seva integració dins dels circuits comercials mediterranis. Tot això va desembocar en unes importants transformacions sociopolítiques i en la formació del que coneixem com a cultura ibèrica.

Durant l'època ibèrica, la península Ibèrica estaria dividida en diferents tribus, sent la comarca del Garraf l'extrem més oriental del territori ocupat per la tribu dels cossetans, establerta també a l'Alt Penedès i al Camp de Tarragona amb capital a Cesse o Cissa o Kesse, situada a la comarca del Tarragonès. Limitaven al nord amb les tribus dels laietans i els lacetans, a l'oest amb els ilergets i al sud amb els ilerjavons.

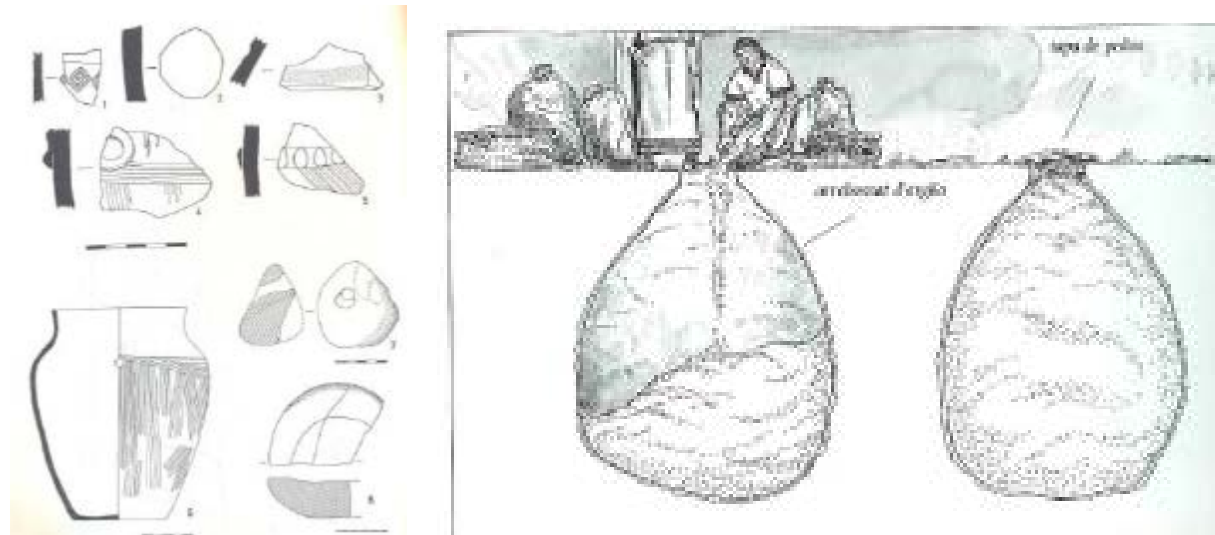

La organització de la societat es basaria en la família i les decisions que afectaven al conjunt dels habitants d'un poblat serien preses per membres de les famílies més poderoses que formarien una mena d'aristocràcia o noblesa que recolzaria el seu poder en una elit de guerrers i en l'establiment de relacions clientelars. La població es dedicaria majoritàriament a l'agricultura cerealística i a la ramaderia, encara que amb el decurs del temps serà cada vegada més important el nombre de persones dedicades a les activitats artesanals i al comerç.

A més de la capital, hi havien viles més petites a partir de les quals s'articulava el territori. Algunes podien ser oppida fortificats, per ser el lloc de residència d'un cabdill local o llocs de refugi. D'altres, sense defenses, estarien dedicades a l'explotació agrícola i ramadera, a les activitats artesanals i a la comercialització dels excedents. Amb tot, el nombre més abundant d'assentaments correspondria a petites cases de camp disseminades pel territori dedicades a la producció agrícola, que estarien formades per un nombre reduït d'estances disposades al voltant d'un pati central.

Els edificis, gairebé sempre de planta rectangular, estaven bastits amb sòcols de pedres irregulars lligades amb fang, d'entre 50 cm i 100 cm d'alçària, sobre els quals recolzaven parets de tàpia o tovot. Les cobertes, generalment a un vessant, eren formades per un embigat de fusta que sostenia un entramat vegetal impermeabilitzat amb argila.

Dins el terme municipal de Sitges l'establiment més important es situa al Puig de Sitges on hi ha evidències de l'existència d'una vila en la qual es concentrarien els excedents cerealístics del territori circumdant i, probablement també de part dels productes a l'Alt Penedès, amb l'objectiu de comercialitzar-los per via marítima a través de l'intercanvi amb púnics i grecs. És per això que les excavacions arqueològiques han palesat l'existència de moltes sitges excavades al subsòl. A més la recerca realitzada ha posat a la llum les restes de diverses construccions de caire residencial molt afectades per l'ocupació posterior del promontori.

Excavacions a l'Arxiu Històric, 1988: Sitja ibèrica reblerta amb materials del Segle IV aC

Testimonis de l'ocupació ibèrica s'han documentat també als jaciments de Les Forques, Peu de Sant Isidre, Les Pruelles, Fondo de Sant Quintí, Mas dels Pins, Can Girona, Mas Pasqualí, Puig d'en Boronet,

Pujol d'en Pei, Cofurna de Can Planes, el Codolet, Campdàsens i Ca l'Amell de la Muntanya, però la manca d'excavacions o l'abast reduït de les realitzades als llocs que han estat objecte d'intervencions arqueològiques no permet conèixer amb detall les característiques d'aquests establiments que creiem que majoritàriament pertanyien a petites granges. En aquests indrets, quan s'han dut excavacions també es constata l'existència de sitges (Pruelles, Ca l'Amell de la Muntanya,...). A més, cal esmentar la freqüentació d'algunes coves al llarg de l'època ibèrica com per exemple les del Gegant, de Sant Llorenç i del Duc, amb finalitats difícils de deduir a l'estat actual de la recerca, però que probablement es podrien interpretar com a refugis temporals associats a l'activitat ramadera.

1.2.3. Època Romana

L'ocupació romana del nord-est de la península Ibèrica a les darreries del segle III aC, en el context de la II Guerra Púnica i la creació d'una base militar a Tarraco, degué suposar un gran impacte en les poblacions ibèriques establertes al nord de la Cossetània, de vegades negatiu, ja que s'associa a destruccions (com va succeir a la ciutadella de Calafell), de vegades positiu, com a Darró (Vilanova i la Geltrú) que a començament del segle II aC, va ampliar la seva extensió i va continuar desenvolupant les activitats artesanals de les fases anteriors sense entrebancs.

Sembla que la conquesta romana no va suposar una davallada important per a la població instal·lada al Puig de Sitges i com va succeir a Darró o a Olèrdola, aquells esdeveniments es van aprofitar per dur a terme algunes transformacions de la retícula urbana. Si bé es plausible que es perdés el control econòmic de la comercialització dels cereals de la contrada, la presència romana va obrir nous mercats i va proporcionar altres possibilitats econòmiques a la població. Els derelictes i les troballes fortuïtes de materials arqueològics als fons de la costa de Sitges permet documentar una activitat comercial intensa entre els segles II i I aC.

Amb tot, la presència romana no es va plasmar significativament en el territori fins a finals de segle II aC. Els primers canvis es detectaran a partir del 100 aC, però serà a partir de les reformes dutes a terme per August que es desenvoluparà plenament el sistema provincial romà, la fundació generalitzada de les ciutats romanes i el desenvolupament del sistema de les vil·les. Aquest canvi, juntament amb la implementació del sistema de centuriació, introduït per assentar la població i per establir una base per a la fiscalització, comportarà una important modificació a nivell arquitectònic i organitzatiu. A partir del segle I aC a les vil·les es concentrarà la producció per a col·locar el producte en el mercat en el millor moment.

Durant els segles II i I aC, tampoc es detecten grans canvis en el poblament dispers i encara que alguns jaciments es van abandonar, i no precisament en els primers moments sinó a les darreries del segle I aC (Peu de Sant Isidre, les Pruelles, Mas dels Pins, Mas Pasqualí, Puig d'en Boronet i Pujol d'en Pei), d'altres van continuar (Les Forques, Fondo de Sant Quintí, Can Girona, Cofurna de Can Planes, Campdàsens i Ca l'Amell de la Muntanya) i van sortir de nous (Ca La Blanca, Santa Margarida, Serra dels Paranyis i el Vinyet), per la qual cosa cal suposar que es van mantenir les capacitats productives del territori que paulatinament es van adaptar al conreu intensiu de la vinya, segons ho palesa la troballa d'instal·lacions vinificadores.

La manca d'excavacions en extensió als jaciments d'aquest període no ens permet saber quants d'ells són veritables vil·les, ja que aquest concepte inclou l'existència d'una part residencial destinada als propietaris (pars urbana), una part destinada a la residència dels treballadors (pars rustica), una part

productiva (pars frumentaria), i uns terrenys agrícoles (fundus) i quants són només instal·lacions agrícoles humils, situades dins del fundus d'una vil·la ocupades per coloni o servi o tuguria modestos per dur a terme tasques ramaderes, agrícoles estacionals o treballs artesanals.

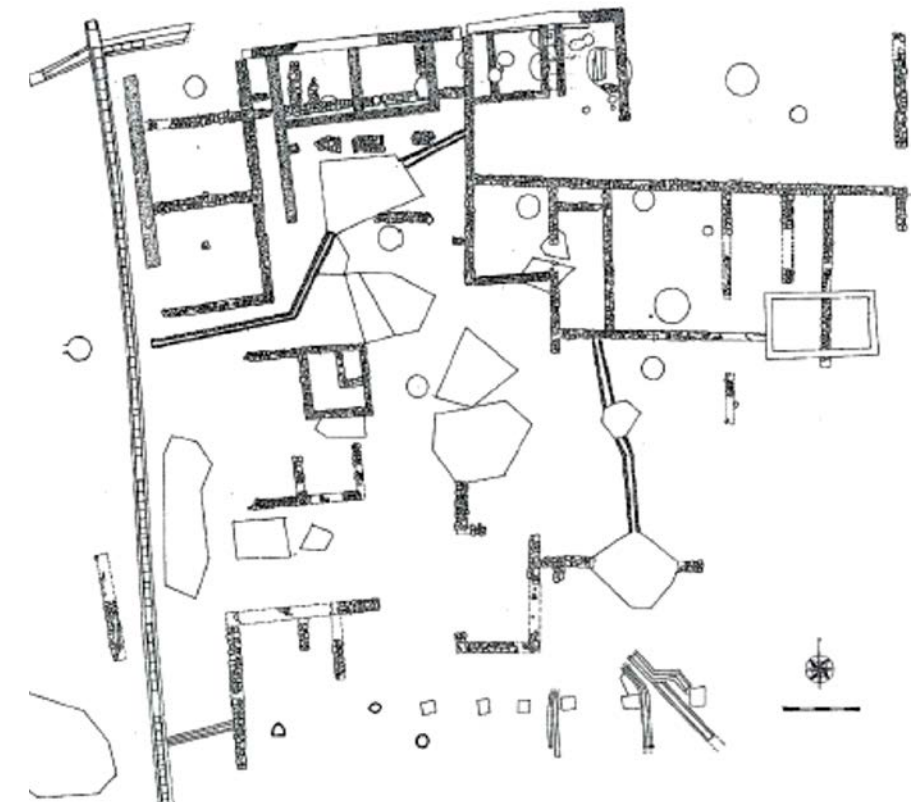
Trobada 1883, a la torre medieval Sant Pere. Emperador Tiberi 14-37 dc. Joan Llopis i Bofill

La ocupació del Puig de Sitges va tenir continuïtat fins a començament del segle III dC, reconvertit en un assentament romà de més de dues hectàrees d'extensió, que podria correspondre a una vil·la molt gran dotada d'unes instal·lacions portuàries o a una petita ciutat.

El jaciment més important documentat al terme municipal de Sitges és la vil·la romana del Vinyet, fundada a inicis del segle I dC. a una cruïlla de camins naturals, un que comunicava Sitges amb Cubelles i un altre que enllaçava en aquest indret des de Sant Pere de Ribes i que connectava amb l'Alt Penedès. Si bé s'han documentat materials arqueològics de l'època d'August, va ser durant els principats de Tiberi i de Claudi quan es van bastir les primeres estructures d'aquesta instal·lació agrícola, ordenades al voltant d'un pati de planta gairebé quadrada, parcialment aixoplugat pel costat de tramuntana mitjançant una galeria que recolzava sobre 4 pilastres. Al llarg dels segles I i II va ser objecte de diverses ampliacions i transformacions motivades per la reconversió de les activitats productives. Entre les activitats que es van desenvolupar als diferents estances s'ha identificat la producció de vi o oli i un petit taller metal·lúrgic per abastir les necessitats i reparació de ferrament de la instal·lació. Aquest conjunt va estar en ús fins a inicis del segle III, moment en el que els edificis de les parts rustica i fructuaria van ser desmuntats, per aprofitar els materials constructius en la remodelació d'altres zones del jaciment.

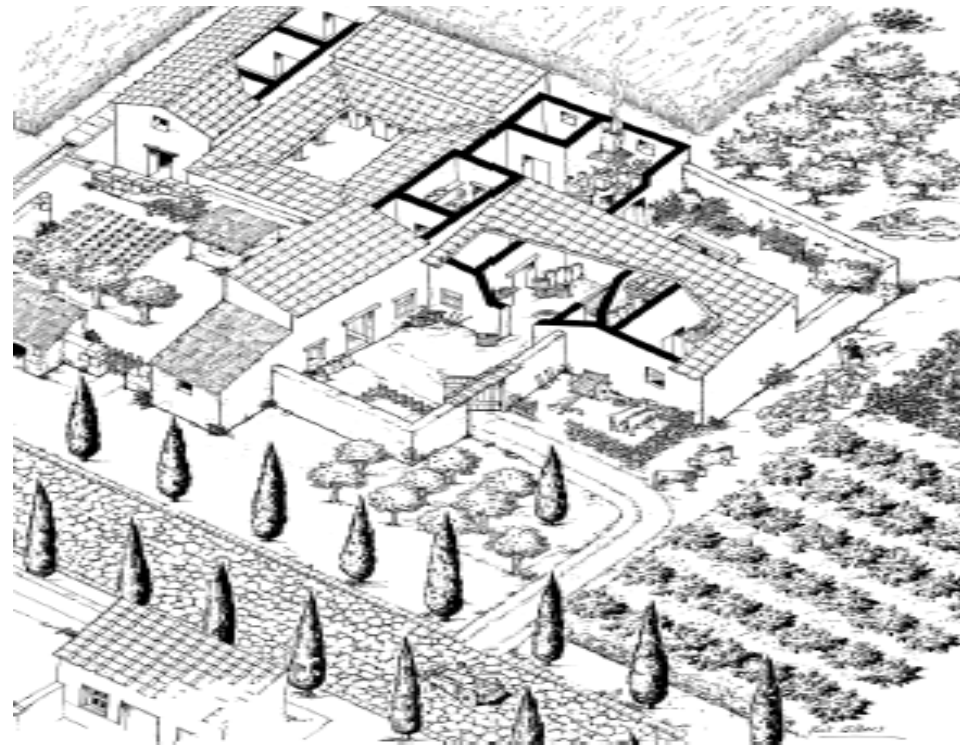

Excavacions de la vil·la Romana del Vinyet 2003- 2004

Plànol arqueològic de la vil·la romana. (Garcia Targa).

Una aproximació ideal de la vila romana (Garcia Targa).

Probablement a partir de llavors l'ocupació es va concentrar en la pars urbana i es va perllongar fins el segle V. La zona residencial no ha estat excavada però la troballa fora de context d'estucs decorats, plaques de marbre, fragments de mosaics, etc. permet intuir l'existència al subsòl d'un edifici bastit amb cert luxe. Del Vinyet procedeix entre d'altres peces el sarcòfag del segle III que avui es conserva al Racó de la Calma.

Sarcòfag romà jaciment del Vinyet. Fou trobat l'any 1901 i avui és al racó de la Calma.

A partir del segle III es detecta un procés de despoblament, sense indicis de destruccions als jaciments de la comarca del Garraf, possiblement degut a un procés de concentració de la propietat, que explicaria la importància i el luxe que es documenta a alguns dels assentaments que perviuen en època Tardoantiga.

Entre els segles IV a VI només es constata l'ocupació de la vil·la romana del Vinyet, de l'establiment de Ca l'Amell de la Muntanya i la freqüentació, potser com a refugi temporal, de la Cova del Gegant. Al Puig de Sitges, no s'ha pogut establir la continuïtat entre l'època romana i el període alt medieval i a l'estat actual de la recerca hi ha un buit entre els segles IV i X.

A l'Aiguadolç, s'han trobat àmfors romanes que podrien estar associades a un lloc d'ancoratge utilitzat per proveir-se d'aigua dolça aprofitant una important surgència situada a tocar de la costa, que ha donat nom a aquest paratge.

Al Brut de Sitges, s'han realitzat troballes aïllades d'àmfors romanes entre les quals destaca un pivot amb el sigillum TIB. Davant del Puig de Sitges a llevant del Maricel de Mar també hi ha notícies de la troballa d'àmfors romanes. El Sigrany és un derelict d'època romana amb àmfors grecoitàliques datades del segle II aC que va ser descobert a la dècada de 1960, prop de la Ferrosa, que ha estat espoliat. Als Penyals s'ha documentat una àmfora de la forma Dressel 1B, conservada al Museu del Mar de Vilanova i la Geltrú. Aquest envàs podria haver format part del carregament d'un vaixell enfonsat entre el primer quart del segle I aC i el primer decenni del segle I dC.

El Pa Rosat es un jaciment d'època romana situat enfront de Terramar, en un roquer molt conegut pels pescadors, on s'han recollit àmfors romanes de les quals es desconeix la tipologia. Probablement es tracta d'un derelict.

A les Roques de la Clota, situades enfront de la Punta de les Coves, les embarcacions dedicades a l'arrossegament van recollir d'antuvi àmfors romanes de diversos tipus, segons les notes recollides per Joan Bellmunt que es conserven al fons J. de C. Serra Ràfols de l'Arxiu de l'Institut d'Estudis Catalans. Probablement es tracta d'un derelict que ha estat objecte d'espoli.

A Vallballa, enfront de Vallcarca, les barques de pesca també han arrossegat àmfors romanes en una àmplia zona per la qual cosa es desconeix de manera precisa l'emplaçament del jaciment. Molt a prop, a la Ferrosa, es va trobar un cep de plom d'una àncora romana d'uns 15 quilos de pes. Una altra notícia imprecisa data de 1983 i fa referència a la troballa d'un àmfora romana sencera a 8 milles de distància de la costa, enfront de Vallcarca.

En el decurs de la construcció de l'emissari d'aigües residuals de Sitges, que va entrar en servei l'any 1996, es van localitzar un gran nombre de fragments d'àmfora romana que no han permès precisar la tipologia ni la cronologia del jaciment però que constaten l'existència d'un derelict que va ser parcialment destruït en el decurs de les obres.

1.2.4. Tardoantiguitat

Des del final de l'època romana fins als inicis de l'època medieval, les informacions de l'ocupació de Sitges són pràcticament inexistents, fent molt difícil la seva reconstrucció històrica de la vila, no trobant-se restes materials que puguin clarificar aquesta etapa.

Núm.	Denominació	Paleolític	Neolític	Calcolític	E. Bronze	Ibèric	Romà	Medieval	Modern	Contemp.
01 BARP	Puig de Sitges				?					
02 BARP	M. Fèlix Clarà									
03 BARP	Cap de la Vila									
04 BARP	El Vinyet									
05 BARP	Les Forques									
06 BARP	Peu de Sant Isidre									
07 BARP	Ca la Blanca-PPU6							?		
08 BARP	Pruelles – C. Pruelles									
09 BARP	Fondo de Sant Quintí									
10 BARP	Mas dels Pins									
11 BARP	Santa Margarida									
12 BARP	Can Girona									
13 BARP	Castell de Miralpeix						?			
14 BARP	El Codolet									
15 BARP	Cova Masia de les Coves									
16 BARP	Coveta dels Còdols	?	?	?						
17 BARP	Cova Verda									
18 BARP	Cova dels Musclos		?							
19 BARP	Cova del Gegant									
20 BARP	Serra dels Paranys									
21 BARP	Mas Paqualí									
22 BARP	Cova de Sant Llorenç									
23 BARP	Puig d'en Boronet									
24 BARP	Pujol d'en Pei									
25 BARP	Cofurna de can Planes									
26 BARP	Cova del Duc									
27 BARP	Campdàsens									
28 BARP	Ca l'Amell de la Muntanya									
29 BARP	Castellot de Campdàsens									
30 BARP	La Falconera									
31 BARP	Els Covarrons									
32 BARP	Derelictes de Sitges									
33 BARP	Platja de les Coves									

Taula cronològica dels jaciments arqueològics de Sitges.

1.3. ÈPOCA MEDIEVAL: PRIMERA MENCIÓ DE SITGES EN LA DOCUMENTACIÓ HISTÒRICA

Malauradament no existeix registre material de l'ocupació humana de Sitges durant el període de dominació andalusina, però durant la primera meitat del segle X i aprofitant la crisi de la fi de l'emirat i l'establiment del califat de Còrdova, el comtat de Barcelona iniciaria diferents ofensives amb l'objectiu d'aconseguir guanyar territori cap al sud de la seva frontera. Així per tant, aquestes ofensives provinents del que és conegut com Catalunya Vella, (o sigui tot el territori existent al nord de la frontera situada entre els rius Llobregat, Segre-Cardener), aconseguiria incorporar nous territoris, que serien coneguts com la Catalunya Nova, fundant nous nuclis com serien entre d'altres Sant Pere de Ribes (917) i Olèrdola (929). Aquests nous dominis estarien presidits pels castells de l'Eramprunyà i d'Olèrdola, pertanyent Sitges a aquest últim. Seria sobretot a partir de la repoblació que iniciarien els comtes de Barcelona d'aquestes noves terres conquerides amb nous colons provinents de les terres pirinenques quan es va començar a formar el nucli de Sitges tal i com és conegut actualment. D'aquesta manera, al puig de Sitges es construiria un primer castell roquer o torre de guaita, així com una església i diferents cases adossades al voltant d'aquests dos edificis, trobant-se així mateix totes aquestes edificacions encerclades i protegides davant d'amenaques exteriors per una muralla que és construïda aproximadament a mitjans del segle XI.

És precisament durant aquesta època quan trobem les primeres dades escrites sobre Sitges, que daten de l'any 1037, en textos que parlen sobre els castells de Sitges i Miralpeix, uns castells que serien enfeudats a la família dels Ribes¹. Sobre el castell de Sitges, el seu primer propietari seria la Seu de Barcelona, tot i que posteriorment al 1041 el cediria al comte Mir Geribert.

Ja al segle XII, Sitges estaria sota el control de la família Sitges (que adoptarien el topònim de la vila com a cognom); una família que està documentada des del 1116 fins al 1308 quan Agnès de Sitges vendria els seus drets de castellanía a Bernat de Fonollar, un cavaller directament relacionat amb la cort de Jaume II i que seria senyor de Sitges des de 1306 fins al 1326. Bernat de Fonollar era un cavaller que participaria en la Gran Companyia Catalana, els famosos almogàvers, en la seva expedició a l'Orient, comandant un grup de mariners sitgetans. La relació de Bernat de Fonollar amb Sitges es remunta a l'any 1306, data de quan el cavaller havia adquirit els castells de Sitges i Campdàsens, tot i que no seria fins el 1321 quan el rei l'atorgaria el poder feudal als territoris sota la jurisdicció d'ambdós castells.

Posteriorment i després de la mort dels seus fills sense descendència i de la seva segona dona, Blanca d'Abella, la vila de Sitges passaria per decisió successòria a la Pia Almoïna de la Seu de Barcelona, una institució eclesiàstica que assistia als pobres i que va tindre a les seves mans la vila de Sitges fins al 1814, excepte un període precisament al segle XIV que el poder feudal aniria de mà en mà, fins que al 1390 novament la Pia Almoïna aconseguiria la senyoria de Sitges, aquesta vegada ininterrompudament fins a principis del segle XIX.

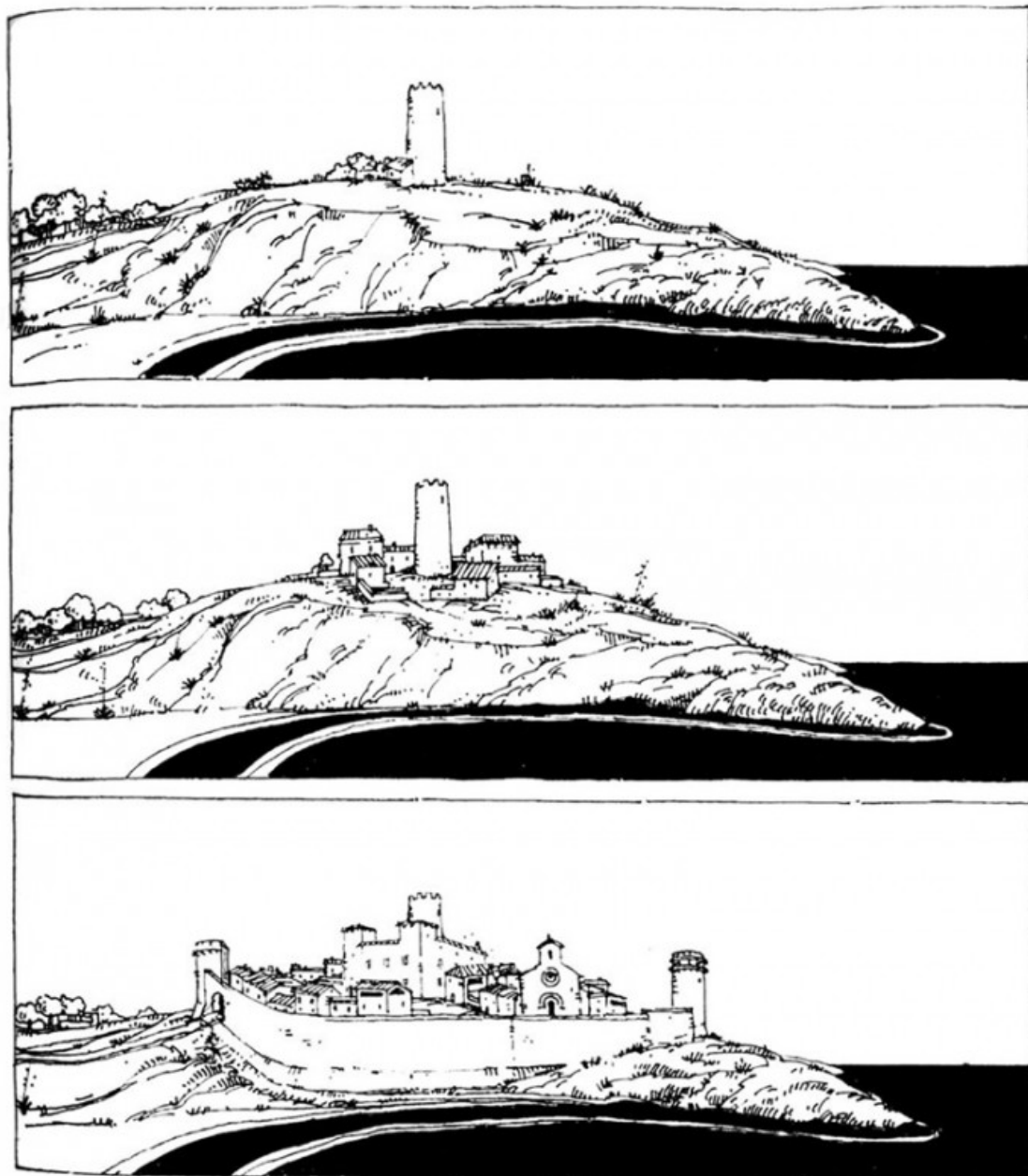
El rei Pere el Cerimoniós és preocupat de la creixença material de Sitges. A ell es deu la construcció d'un mur davant del mar i la reparació de la muralla i del camí de Garraf. Indirectament, també contribuï que és tripliqués la població ja que de 540 habitants passaria a 1300. A principis del segle XIV la vila aniria augmentant, així al 1303 s'aixecarien tres torres situades a diferents punts de la localitat, i el fet que Sitges esdevingués port de Vilafranca del Penedès, faria que en pocs anys la vila duplicués la seva població. Aquest creixement faria que a finals del mateix segle es construís una segona muralla.

¹ També apareixeria documentat en aquesta època el castell de Campdàsens i al segle XII el monestir de Garraf.

Es justifica també la importància del lloc en la carta de 1345, en què es demanava al rei Pere III l'autorització per tenir embarcador a la platja de Sitges per al tràfic de mercaderies. També avalen la relativa importància del lloc les estades del rei Joan I el Caçador i el seu germà Martí l'Humà, que preparaven singladures a les illes italianes. Curiós també és el fet que aparegui a l'atles del 1375, que es conserva a la Biblioteca Nacional de París en l'inventari del miler de ports més importants de l'antigor amb el nom de Siges, per sota de Llobragum i Barcelona. L'autor era Cresques d'Abraham magistrum mundorum i mestre bruixoler de Palma de Mallorca.

És que Sitges, durant aquesta època medieval, ja destacava per ser l'única població arran de mar entre Barcelona i Tarragona i per estar envoltada de muralles. Els seus habitants es dedicaven a banda dels cultius de subsistència a la producció vinícola i al comerç marítim per la mediterrània, exportant des de l'inici els vins de Sitges, tant vins blancs i negres com sobretot el moscatell i la malvasia.

Evolució hipotètica de la vila s. XI-XIV (Lluís Albors)

1.4. LES MURALLES I L'EXPANSIÓ LINEAL DE SITGES

La primera muralla de mitjans del segle XI envoltava i protegia al castell roquer, l'església i les diferents cases adossades a aquestes dos edificacions; tenia forma triangular i comptava amb una torre a cada un dels vèrtex, tot i que encara actualment no pot assegurar-se si va ser així des de la seva construcció. Cal a dir que segons diferents historiadors locals, aquesta primera muralla podria haver estat resseguint una antiga muralla ibera, considerant-se que fins i tot part d'aquesta podria haver estat utilitzada en la construcció de la muralla del segle XI. Malauradament, aquesta hipòtesi no ha estat demostrada al no existir cap troballa arqueològica que certifiqui aquesta teoria.

Aquesta primera muralla comptava amb baluards a la banda de mar i fossats i terraplens a la banda de terra, mentre que al recinte que comprenia el castell, existien 76 cases habitades, dues places, església i hospital, i estava comunicat per un pont amb la resta de la vila, més enllà dels fossats. Aquesta primera muralla seguia la traça actualment visible de la Vall i tenia dues portes: la de la Davallada i la del pont (amb la Torre de les Hores) que comunicaven respectivament amb els camins de Barcelona i La Geltrú. Sobre aquest últim es desenvoluparia el primer raval, que comprenia els carrers Nou, d'en Tacó, Carreta, Major i de l'Aigua.

De fet, l'escut de la vila recull aspectes d'aquesta primera muralla, el castell amb les tres altes torres.

En canvi, la muralla construïda al segle XI és quedaria petita a partir de l'augment de població que patiria la vila al segle XIV, moment en el qual es començaria a construir els primeres habitatges fora de la muralla, recollint el primer raval i expandint-se la vila en direcció Nord-Est. Aquesta necessitat d'ampliar la muralla seria portada a terme a finals del segle XIV, concretament entre el 1387 i el 1391, anys en que es construiria aquesta segona muralla.

Amb l'ampliació de la muralla la vila passava a tenir 5 torres enlloc de les 3 que tenia fins llavors, situades aquestes en diferents punts de la vila, sent una d'elles la Torre de la Vall, formant part aquesta de l'edifici del Palau del Rei Moro, construït també en aquest segle. Juntament amb l'ampliació de la muralla també es van construir uns fossats al voltant d'aquesta i va ser reparada l'antiga muralla després que aquesta hagués estat malmesa degut als atacs dels genovesos l'any 1356, construint-se també diferents fossats o valls al voltant d'ella.

La segona muralla ampliava el recinte en direcció Nord-Oest, considerant-se per tant aquesta la primera gran ampliació de la vila, sent aquest nou recinte més gran que el recinte anterior. Aquest segon recinte emmurallat estava unit al primer a través d'un pont llevadís situat al costat de la Torre d'en Companys, posteriorment coneguda com la Torre de les Hores i comptava amb sis portes: la de la Davallada, la del carrer de l'Aigua, la del Cap de la Vila-translocació de la del pont sobre l'eix del carrer Major, la de la Carreta, la d'en Tacó i la del carrer Nou. A l'exterior d'aquesta muralla començarien a aparèixer les edificacions del segon raval que absorbirà el constant augment de població que la vila experimenta al llarg del segle XVIII com a conseqüència del restabliment del comerç colonial.

La vila encara disposaria d'una tercera muralla, construïda molt més tard, al segle XIX, quan al 1835 i tement les conseqüències de la primera guerra carlina iniciada al 1833 a la mort de Ferran VII, construint-se a Sitges una nova muralla.

Aquesta muralla envoltava el raval constituït pels carrers de Parellades, Sant Pere, Sant Pau i Bonaire, així com la zona del carrer de Sant Francesc, l'extensió sobre el carrer de Sant Sebastià i de les Ànimes i la prolongació del carrer de la Davallada. La muralla tenia 5 portes: la porta Parellades, sobre l'eix principal del carrer Major-carrer Parellades-camí de Vilanova, la de Sant Bonaventura, d'accés al camí de Vilanova

i a la Terra Cavada, la de Sant Francesc i de les Ànimes, sortides cap al camí de Ribes i Vilafranca, i el portal de Sant Sebastià, accés al quasi impracticable camí de les costes cap a Barcelona i a la platja de Sant Sebastià.

1.5. SITGES A L'ÈPOCA MODERNA

Com a conseqüència de les diferents guerres, conflictes com la pirateria i el bandolerisme, així com diferents epidèmies i decepcions que s'anirien succeint entre els segles XVI i XVIII, la vila de Sitges no augmentaria ni en nombre d'habitants ni a nivell urbanístic. Així per exemple els problemes amb la Pia Almoina al segle XVI per intentar aconseguir més autonomia municipal o els conflictes posteriors en les diferents guerres faria que els habitants de Sitges tingueren uns anys difícils. La Guerra dels Segadors del 1640 afectaria diverses vegades a la ciutat, sobretot a la seva economia. Així per exemple, aquell mateix any tropes napolitanes a favor de Felip IV entrarien a la ciutat fent-se amos de la vila, no marxant fins que els vilatans hagueren de pagar 500 escuts al seu caporal; mentre que dos anys més tard, un nou tribut de 600 lliures de plata també hagué de pagar la vila de Sitges, en aquest cas a les tropes imperials de Felip IV. I és que Sitges esdevindria en aquesta guerra terra de frontera, sent ocupada diverses vegades pels dos bàndols, amb el degut cost que suposaria econòmicament això per la caixa comunal de la vila, un endeutament important.

Els actes de pirateria Berberiscos també afectarien a la vila, sent una conseqüència directe d'aquest fet la construcció l'any 1685 d'una fragata per tal de protegir la costa davant de les amenaces que suposaven aquests actes de pirateria.

La següent guerra que assoliria el país, la Guerra de Successió de 1700 al 1714 entre el bàndol borbònic i el bàndol Austríacista per la successió de la monarquia hispànica i que acabaria amb la instauració dels Borbons a Espanya i la desaparició de la Corona d'Aragó. Aquest nou conflicte també comptaria amb la participació de la Fragata de Sitges, i ja a les acaballes i amb la victòria imminent del bàndol borbònic, el 27 de juliol de 1713 Sitges obriria els portals a l'exèrcit de Felip V, tot i que bona part de la ciutat no escaparia del foc.

D'una altra banda, per aquelles dates de principis de segle XVIII la vila començaria a créixer tant urbanística com poblacionalment. Així per tant, l'any 1705 ja hi havia construït l'actual carrer Parellades i part de la Ribera, i es parlava de les "cases de defora" fins el Pou Vedre. Al 1712 ja s'anomenava el carrer de Defora, i al 1714 els carrers de Barcelona i Bonaire. Aquest augment quedaria palès l'any 1716 amb la publicació del decret de Nova Planta, on hi constava que Sitges tenia en aquell moment 400 cases i 1600 habitants.

Aquest creixement seria degut principalment a l'economia que es desenvolupava a la vila, ja que un cop s'anaren superant les guerres, les pestes que tant havien afectat el país, així com la pirateria, Sitges esdevindria una de les primeres poblacions a tenir una economia ja primordialment de mercat, basada en l'exportació de vins al nord d'Europa gràcies sobretot amb l'important nombre de vaixells dedicats al comerç amb que comptava la ciutat i que pràcticament ocupaven la meitat de la població.

En la segona meitat del s. XVIII Sitges s'obriria al mercat americà exportant els seus vins fins arribar a dedicar pràcticament la totalitat de la terra al cultiu de la vinya. Cap al 1790 i a causa d'un període de prosperitat que travessaria la vila, és donaria un augment de la població així com de creixement urbanístic i s'establiria un important corrent d'emigració cap a Amèrica, dedicant-se bona part dels vaixells al comerç amb aquell continent. Aquesta situació vindria donada sobretot per l'aprovació del

Decret reial del 12 d'octubre de 1778 autoritzant el comerç amb Amèrica, provocant així que molts sitgetans establiren els seus negocis sobretot a Cuba i Puerto Rico. D'una altra banda, la cada cop més força creixent de la vila toparia amb les limitacions que imposaria la Pia Almoina a la municipalitat de la vila, però la pressió social, l'evolució històrica i els diferents plets entre les dos parts, anirien lentament ampliant les competències municipals, consolidant-se a partir del 17 de gener de l'any 1800 quan la vila obtingué passar a la Corona.

1.6. SITGES A L'ÈPOCA CONTEMPORÀNIA

Tot i que s'iniciaria el segle XIX amb una altra guerra, en aquest cas l'anomenada guerra del francès contra la França de Napoleó i de la qual Sitges també va haver de patir les seves conseqüències, sobretot econòmica, a banda de ser ocupada diferents vegades; a finals d'aquest conflicte començaria l'empenta definitiva pel creixement de Sitges.

Aquesta vindria donada el 9 de juny de 1811 quan la Junta de Catalunya veient el setge que patia Tarragona per part de les tropes franceses, acordaria que s'habilités Sitges per a l'embarcament i desembarcament de totes les mercaderies d'Amèrica, sent aquest l'origen del gran corrent que s'establí més tard de joves sitgetans que anaven a provar fortuna a l'altra banda del mar, sent precisament aquest el poble que trobaria Rusiñol de mariners i americanos.

Durant aquest període Sitges aniria creixent fora de les muralles encara existents que anirien sent mica en mica incorporades a la vila i perdent la utilitat que havien tingut en el passat. Però un nou conflicte, en aquest cas la Primera Guerra Carlina, iniciat el 1833 faria que dos anys després, a Sitges és construís una nova muralla amb l'objectiu de defensar la vila dels atacs de les tropes del bàndol carlí. En aquella muralla es practicaren espitlleres i es construïren quatre baluards aptes per instal·lar-hi quatre canons, anomenant-se els baluards amb els següents noms: el de l'est de Viriato, el del nord d'Isabel II, el del nord-est d'en Patrici i el de l'oest de la Reina Governadora, amb un cost total de 15.000 lliures catalanes. Durant la guerra, tot i que el perill a la ciutat va estar molt a prop ja que l'1 de maig de 1836 els carlins es presentarien a Sitges, al final es retirarien i no entrarien a ella.

En el llibre *El Sitges dels Nostres Avis*, Emerencià Roig, fa una descripció d'aquesta darrera muralla, en que detalla *"Al seu començament, pel cantó de llevant, hi havia el Portal de Sant Sebastià, que existí al lloc on actualment hi ha bastida la senyorívola mansió de can Vidal i Quadres. A continuació, seguia en direcció nord, passant per davant de la casa de can Primo; voltant sempre la vila, passava arran de la torre de can Llopard, pel final dels carrers de Ginelles, Sant Francesc i de les Parellades, als quals donava sortida per mitjà dels portals del mateix nom. Seguia per la Bassa Rodona, actualment carrer Espanya, i finia al Fortí, que era un petit castell. [...] Arrambat a aquest petit castell, hi havia el Portal de Mar."*

Un cop finalitzat aquest conflicte, començaria un període d'estabilització demogràfica i urbanística perllongant-se fins que el retorn de molts americanos faria possible la contribució econòmica a la política d'obres públiques que predisposaria sectors de sòl per les noves indústries que s'iniciarien durant aquest període. Així per exemple, el 1847 s'instal·laria a les afores de la població la primera gran indústria de la vila. La fàbrica de filats de la Companyia Batlló Milà i Cia, arribant a tenir fins a 400 obrers. Molts d'ells serien vinguts de Barcelona i s'instal·larien a unes barraques situades a la zona dels actuals carrers de Primer de Maig Santa Tecla i Plaça Indústria. Però tot i aquesta nova població nouvinguda no faria augmentar la població de la ciutat, si no al contrari per la gran emigració de sitgetans a Cuba i Puerto Rico.

D'una altra banda, la dependència econòmica i comercial de Barcelona faria palesa la manca de ràpides comunicacions per terra que substituirien les comunicacions marítimes, úniques utilitzades fins aquest moment a Sitges, tant pel comerç amb altres poblacions costaneres catalanes així com amb Amèrica.

La inauguració de la via fèrria entre Barcelona i Vilafranca del Penedès l'any 1856 aguditzaria la crisi del port de Sitges ja que faria que els sitgetans hagueren de comercialitzar els seus productes a través del camí de Vilafranca per accedir des d'allà al tren de Barcelona. Però la tercera guerra carlina incidiria indirectament en la seva economia a la impossibilitar la utilització del tren, i per tant la comercialització del vi. La construcció del ferrocarril Barcelona- Vilanova (1877-1881) suposaria un gran esforç econòmic per molts sitgetans que finalment no es veuria reproduït. Però en canvi, el ferrocarril sí que va configurar els eixos d'expansió de la ciutat que aspirava a realitzar-se com a industrial tot i que no actuaria com un element d'esberlament intern al plantejar-se el seu traçat exterior a la ciutat. És pot afirmar que el ferrocarril va preparar el marc territorial per un creixement urbà que no arribaria com corresponia a l'empenta industrial de les darreries del segle, esdevenint més com un el límit de l'extensió de la vila i element segregador dels creixements. I és que la vida industrial de Sitges d'aquests anys vinculada estretament al ferrocarril, es redueix a la implantació de diverses indústries a la ciutat com la comentada anteriorment la fàbrica tèxtil Batlló, Millà i Cía l'any 1847 (tancada dos anys després) i la fàbrica Torredadella Hnos, fundada l'any 1882 i traslladada a Ripoll al 1903; o les indústries de calçats, força importants a la ciutat com la fàbrica Joan Tarrida i Ferratges a l'any 1876, que donaria lloc a les petites indústries sabateres que existirien a Sitges fins la dècada dels 50 del segle XX.

Sitges canviaria radicalment degut sobretot a l'artista Santiago Rusiñol, degut a la capacitat que l'artista tindria per atreure burgesos, intel·lectuals i polítics cap a Sitges. De fet, Rusiñol (pintor, novel·lista, autor teatral i col·leccionista), descobriria Sitges el 1891 després d'una petita aturada i decidiria establir-se a la ciutat, quedant-se més de trenta anys en el seu Cau Ferrat. Els sitgetans rebrien a l'artista amb els braços oberts ja que aquest representava un esperit modern, que donaria l'empenta definitiva a la vila pel seu creixement. I és que l'artista crearia un abans i un després en el devenir del poble i els sitgetans, sobretot en la seva manera de fer i en la seva manera d'entendre la vida, l'art, la literatura, etc... aconseguint que un poble de tres mil habitants a finals del segle XIX, s'engrescaria sobre manera amb tot allò que organitzaria l'artista, aconseguint a més que tots els sitgetans se sentissin participants i còmplices.

1.7. EL CREIXEMENT I LA FORMACIÓ DELS BARRIS DE SITGES

Durant la segona meitat del segle XIX es portarien a terme les grans transformacions urbanístiques de la vila, iniciant-se aquestes l'any 1866 amb la construcció de l'anomenat Eixample. Per realitzar aquest nou pla, s'obrien diferents carrers tant a dins com a fora de la muralla, com serien els actuals carrers de Joan Tarrida, Santa Tecla, Plaça Indústria, Passeig Sant Salvador i el carrer de Sant Antoni, realitzant-se una intervenció vora del mar, amb cases senzilles.

També durant aquesta segona meitat del segle XIX s'enderrocarien els portals de la tercera muralla de Sitges, construïda 40 anys abans, acció que faria possible una ampliació de l'espai constructiu de la vila. Al 1876 per exemple s'enderrocarien els portals de les Tàpies i Taiada, al 1879 els de Sant

Josep i Sant Salvador, al 1884 s'obren els portals de les Parellades i Sant Francesc i finalment al 1902 s'enderrocaria el portal de Sant Sebastià.

1906. Al cap de la Vila no hi havia encara la casa de Bartomeu Carbonell.

D'una altra banda, l'any 1880 s'iniciaria la construcció d'un nou eixample que provocaria un canvi important en l'aspecte de la població i que vindria donat per l'augment de la industrialització de la vila i la immediata inauguració del ferrocarril. De fet, la construcció de l'estació de ferrocarril deixaria un espai sense urbanitzar entre aquesta i el nucli de la vila, acció que va fer plantejar a l'Ajuntament la creació del nou eixample. Així per tant, el mestre d'obres Jaume Sunyer redactaria el projecte d'obertura i alineació dels carrers Progrés, Ferrocarril, Sant Gaudenci i Sant Isidre, el que seria conegut com l'Eixample de l'Hort Gran a l'ocupar el terreny conegut amb aquest nom. Aquest nou eixample tenia una extensió entre l'actual carrer Sant Bartomeu (obert l'any 1879 amb el nom de carrer d'Olzinelles) i carrer Jesús, carrer Sant Isidre i carretera de Barcelona a Santa Creu de Calafell, basant-se en les solucions portades per Ildefons Cerdà i utilitzades en la realització de l'eixample de Barcelona.

Carrer de l'Islla de Cuba. Fot. Roisin

Aquesta ampliació de la ciutat es tractaria del primer creixement de la vila dotat d'instruments jurídics amb l'objectiu d'aconseguir la optimització del creixement i la superació de les seves contradiccions privades d'acord amb una llei d'Eixample del 1876 a diferència dels models de creixement anteriors, realitzats en la construcció d'edificis en les prolongacions ja existents.

El 1885 el mateix Jaume Sunyer redactaria el projecte d'alineacions de la zona del Pou Vedre, fent créixer novament la vila. Aquest projecte tenia l'objectiu de desviar el torrent casa Milà, que impossibilitava el creixement de les immediacions de l'antiga muralla. El projecte en qüestió crearia el que després seria el carrer Espalter sobre una directriu diferent a la de l'antic torrent Casa Milà, articulant aquest carrer i el camí fondo en una plaça des de la que les aigües baixarien canalitzades pel carrer Espanya, que segueix el curs de l'altre torrent de la Bassa Rodona.

Al nucli de la població, diferents edificis situats a l'interior del que havia estat la primera muralla tindrien canvis significatius. Així per exemple, l'any 1888 començaria l'enderrocament del castell de Sitges per construir l'Ajuntament i al costat d'aquest s'iniciarien les obres del mercat al 1889, i cinc anys després, s'iniciarien les obres del Cau Ferrat. Per aquests anys també s'iniciaria la construcció de les escales de la Punta, realitzades gràcies a les donacions fetes pels vilatans, tot i que la manca de fons provocaria l'aturada en certs moments de l'obra fins que finalment seria inaugurada el 26 d'agost de l'any 1900.

El Baluard. Fot. Roisin

A començaments del segle XX es produiria un canvi urbanístic important al municipi amb les aparicions de les primeres urbanitzacions de cases separades de la vila històrica. D'aquesta manera al 1912 s'iniciaria l'expedient per la urbanització de la zona del sector del Vinyet, una urbanització projectada en ciutat jardí a l'entorn del camí del Vinyet, que anava a una capella del segle XVI situada a uns 1300 metres a ponent de la vila. Aquesta primera urbanització estava molt relacionada amb el projecte d'obertura del Passeig Marítim, segons el projecte de l'any 1918, iniciant-se l'any següent la urbanització el sector de Terramar alhora de crear una urbanització d'alt nivell entre el que s'inclouien hotels, parcs i un camp de golf. El projecte, molt ambiciós, comprenia la zona limitada pel mar, el tren, el Passeig del Doctor Benaprés (límit amb el sector del Vinyet) i la riera de Miralpeix. El batlle Pablo Barrabeitg impulsaria aquesta obertura del Passeig Marítim, anomenant-la com "Avinguda del Turisme", ja en temps de la dictadura de Primo de Rivera i consolidant-la sobretot a partir del trasllat de l'escorxador al 1925. Cal destacar que seria justament en aquests anys quan Sitges començaria a destacar en l'àmbit turístic gràcies sobretot a la seva situació geogràfica i la potenciació d'aquest sector a la vila gràcies a les construccions dels primers hotels i de les diferents urbanitzacions esmentades abans.

Durant els següents anys no hi hauria cap altra més creixement urbanístic i l'expansió del municipi es limitaria a la construcció de noves edificacions dins del terreny ja construït al voltant d'aquest, aturant-se definitivament el 1936 amb l'inici de la Guerra Civil i no tornant a reprendre'l fins als anys 40, quan el boom turístic d'aquests anys provocaria un descontrol en l'edificació de la ciutat.

Construcció del Passeig Marítim (1922)

Ja a la dècada dels 50, la Comissió Superior d'Ordenació Provincial de Barcelona redactaria al 1952 un nou Pla General amb l'objectiu de solucionar tots els problemes comesos per la forta pressió turística dels anys 40. Aquest Pla, redactat pels arquitectes Baldrich i Perpiñà, no seria aprovat fins l'any 1959 i limitava la densitat de la població dins del nucli històric i també el sòl urbanitzable, i juntament amb el nou boom turístic dels anys 60, provocaria l'aparició d'un gran nombre d'urbanitzacions situades radialment al voltant de Sitges. Per ordre cronològic, aquestes noves urbanitzacions eren les següents: Sector Oriental, La Granja, Camí dels Capellans, Sant Crispí, Aiguadolç, Vista Alegre i Hospital, los Molinis, Sínia Morera, S. Mus. Igualment, també es construirien diferents urbanitzacions seguint dos de les carreteres principals, la que connectava Sitges amb Sant Pere de Ribes i la de Sitges a Barcelona. En la primera d'aquestes, la de Sant Pere de Ribes, apareixerien les urbanitzacions de Santa Bàrbara, La Bòbila i Vallpineda; mentre que a la segona, la de Barcelona, s'urbanitzarien nous nuclis com Centre Llevantina, Polígon Industrial, Nou Cementiri, Quint Mar, Castellgudí, Rat Penat i Garraf II. Igualment per aquestes dates, també s'aprofitaria per ampliar les urbanitzacions construïdes durant la primera part de segle, com eren les urbanitzacions de Terramar i el Vinyet, tot i que als anys 70, aquestes urbanitzacions començarien a mostrar una evolució descendent degut a l'alt preu del sòl i a l'esgotament dels solars a la zona, fent que les expectatives fossin dirigides cap a les restants urbanitzacions.

D'una altra banda i després de la urbanització d'Aiguadolç, el litoral sitgetà tindria una modificació molt important amb l'aparició de diferents espigons destinats a protegir i incrementar la zona de platja i en la realització d'un projecte de port esportiu al 1965. Quatre anys més tard la Comissió Provincial d'Urbanisme delimitaria l'extensió del Casc Urbà de Sitges, provocant d'aquesta manera una revisió del Pla General, que tot i així no seria aprovat fins l'any 1981, després de no poder assolir-lo al 1975. La revisió del Pla General estaria condicionada perquè les previsions anteriors realitzades serien totalment sobrepassades, sense existir criteris generals de Planificació, manifestant-se per tant una gran inadequació entre les previsions que formulava el Pla i la realitat social i urbanística.

La construcció de noves infraestructures realitzades durant els darrers anys del segle XX, com seria la realització de l'autopista Pau Casals (actual C-32) o el funcionament d'un servei de ferrocarril de rodalies provocaria un nou augment urbanístic, ja que la millora de les comunicacions sobretot amb la ciutat de Barcelona, afavoriria que molta gent deixés de viure a la capital del Barcelonès per anar a instal·lar-se a Sitges. Aquest fet igualment faria que es creessin noves urbanitzacions i es consolidessin les ja creades anteriorment a la dècada del 1960. Aquesta pressió urbanística continuaria durant tota la dècada del 1990 i l'inici del segle XXI, obligant al 2006 a una nova modificació del POUM.

ICGC. Fons SACE. Títol: Aiscondel. 13.7.1970

D'una altra banda, una menció especial dintre de la formació dels barris i nuclis de Sitges tindrien els pobles de Garraf i Vallcarca, els quals mencionem tot seguit.

GARRAF

La primera menció que es coneix de Garraf és del segle XII quan apareix documentat el monestir de Garraf. Cal a dir que la seva evolució no seria molt diferent des de l'Edat Mitjana fins al segle XIX, degut sobretot al seu aïllament, trobant-se només un mas habitat, la Casa de Garraf, una torre de guaita i uns quants masos perduts pel territori del que havia estat la Quadra de Garraf: la Pleta, Vallbona, Sa Ginesta. Les males comunicacions era el factor principal del seu aïllament i només la plana de Campdàsens, amb nombrosos masos habitats, era l'únic indret prop de Garraf que mantenia una població estable i suficientment important. Les terres de la Quadra de Garraf com era denominat el poble pertanyien igual que Sitges a la Pia Almoina de la Catedral de Barcelona, però no seria fins el 1844 quan aquestes terres

serien desvinculades de l'Església passant a ser propietat de l'Estat i sent annexionades per l'Ajuntament de Sitges el 1847. Seria sobretot a partir de la segona meitat del segle XIX quan Garraf rebria l'empenta necessària per canviar i desenvolupar el poble, gràcies a diversos factors, com serien el conreu de la vinya, la compra de les terres de Garraf per part d'Eusebi Güell, la construcció de la via fèrria al 1881 i la carretera de les costes al 1892. A aquests factors se l'afegiria d'altres de principis del segle XX com serien la construcció del port al 1901 i l'explotació de la primera cantera. Tots aquests factors provocarien un augment de la població que per tal d'assolir-la, es construiria un nou barri, la Barceloneta, una barriada de cases uniformes construïdes a principis del segle XX on majoritàriament visqueren els operaris de la pedrera. Durant aquestes dates, a Garraf hi viurien entre unes 350 i 400 persones.

A l'any 1920 i amb el tancament de la pedrera, moltes famílies que abandonarien el poble serien substituïdes per gent provinent de Barcelona, i començarien a establir-se també les primeres famílies de pescadors, arribant fins i tot a créixer el número d'habitants de Garraf. Per tal d'albergar a aquesta nova població s'arribarien a construir noves cases, una escola, un dispensari, cantines, barberia i d'altres equipaments, arribant a tenir Garraf una població d'unes 500 persones a la dècada dels anys vint, xifra superior a la que tenia Castelldefels per aquella època.

Respecte al primer carrer a urbanitzar-se, aquest seria el carrer de Sant Josep, que arribava des de l'actual plaça del baró de Güell fins el Botiquín, o casa de cura ubicat a la caserna dels carrabiners, destinats des de 1880 a Garraf.

PAN Garraf. ICGC. Fons SACE. 18.7.1976

VALLCARCA

Vallcarca, també denominada la Cala Gran, és on desemboca la riera de Vallcarca, documentada des del 1365 i es troba comunicada amb Campdàsens per un camí medieval restaurat el 1881 i que encara és conserva a l'actualitat. Existirien també unes quantes masies a la vall de Vallcarca, documentades ja al segle XVII que es dedicaven al conreu de la vinya.

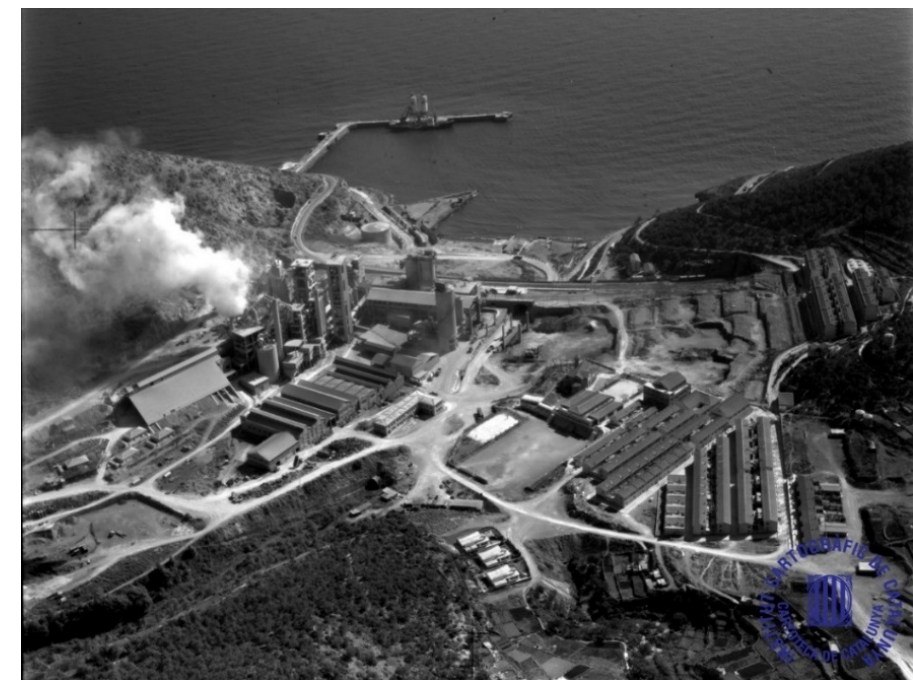
La història de Vallcarca bé associada inevitablement amb la fàbrica de ciment Butsems & Fradera i Companyia, la cimentera més antiga de tot l'àmbit del Penedès i que començaria a funcionar al 1902 amb uns 200 treballadors.

Aquesta fàbrica, que no seria inaugurada fins el 21 de maig de 1903 aprofitaria la seva situació privilegiada al costat de la via fèrria i del mar per construir un baixador al 1903, i una segona via ferroviària 1914; mentre que a la cala construiria un port per facilitar el carregament i el transport de material al 1902 i un port industrial al 1924, ampliant-se l'escullera al 1928.

Pels treballadors de la fàbrica es crearia una colònia, ubicant-se aquesta als terrenys de can Rampinya, als peus de l'ermita de la Trinitat i al cantó oposat de la fàbrica. Al 1910 ja hi havien 70 cases, i es construiria un pont per creuar la riera que menava a la fàbrica, a l'estació, a Campdàsens i a Can Lluçà. La colònia depenia de l'Ajuntament de Sitges, sent els seus carrers més antics els de Laviana, València i Sant Josep, tot i que abans del 1939 els carrers s'identificaven per números i no per noms.

Al 1936 la fàbrica tenia uns 800 treballadors i tot que no tindria una església pròpia fins al 1941, els seus habitants utilitzaria fins a llavors la capella de la masia de Vallcarca. En canvia a la colònia per aquelles dates disposava d'un escorxador, un mercat amb més de 30 parades, economat, camp de futbol, teatre-cinema, abocador i fonts d'aigua dolça i de pluja, entre altres elements.

La colònia continuaria augmentant, arribant als anys seixanta als 612 habitatges. En canvi, el tancament de la fàbrica faria que la colònia també desaparegué, sent la colònia de Vallcarca creada i desapareixent al mateix segle XX.

Vallcarca: PAN Fàbrica Uniland. ICGC. Fons SACE. 5.3.1974

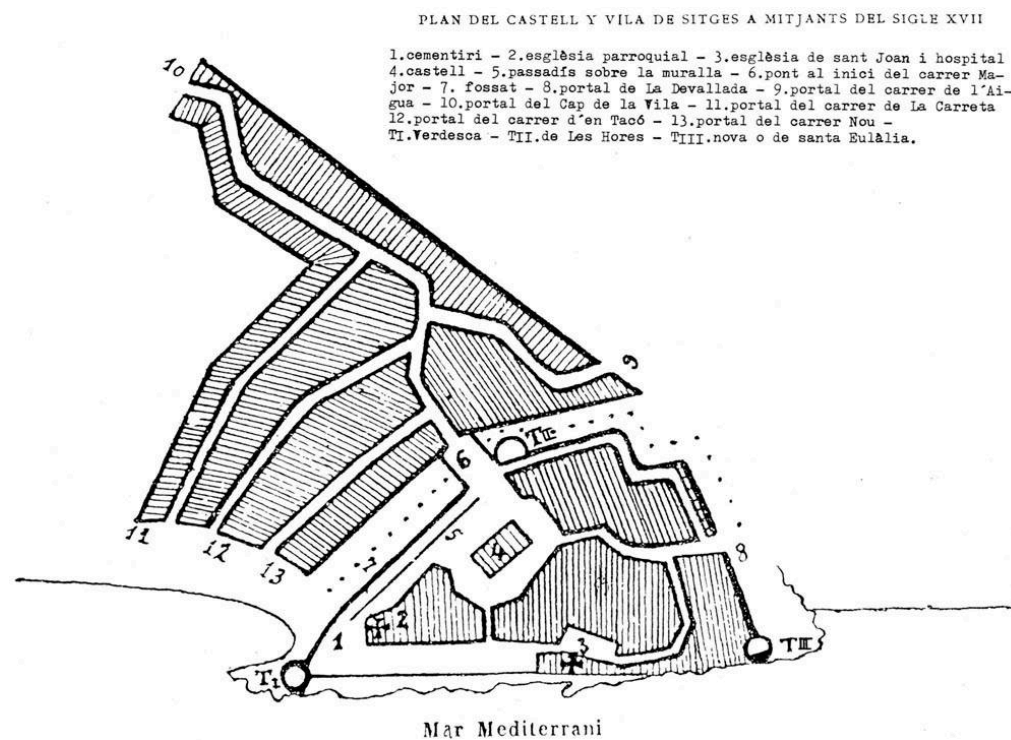
1.8. EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ ENTRE 1497 I 2013

Durant l'Edat Mitjana, amb Pere el Cerimoniós com rei d'Aragó, Sitges tindria un creixement tant urbanístic com poblacional, triplicant així la seva població que passaria dels 540 habitants als 1300. En canvi, durant l'Edat Moderna, i com a conseqüència de les diferents guerres i epidèmies que assolaren el país, així com conflictes com la pirateria i el bandolerisme que es desenvoluparien al llarg dels segles XVI-XVIII, la vila de Sitges no creixeria en nombre d'habitants. De fet, al 1716 amb els Decret de Nova Planta que posaven fi al Regne d'Aragó, a Sitges constava que hi havien 400 cases i 1600 habitants, per tant només 300 habitants més que 400 anys abans.

En canvi, les millores que s'efectuarien a la vila durant el segle XIX, així com l'enderrocament de les muralles, farien créixer urbanísticament la vila i la població de la ciutat, que arribaria a duplicar la xifra arribant als 3000 habitants. D'altra banda, la sagnia demogràfica que provocaria l'emigració cap a Amèrica de molts sitgetans es veuria compensada per emigració interior, per tant la vila no perdria població durant aquesta època.

Ja un cop al segle XX, la població entre el 1900 i el 1920 oscil·laria entre els 3200 i els 3800, quasi duplicant-se al 1930 gràcies a la construcció de nous barris ja que arribaria a comptar amb 6583 habitants.

Un cop acabada la Guerra Civil, al 1940 la població arribaria als 7574 habitants, augmentant en les següents dècades: 1950, 8657 habitants i 1960, 10.632. Des dels anys 60 fins als 90, la població continuaria augmentant però d'una manera més estancada, arribant al 1991 als 13.109 habitants. En canvi, es dispararia el seu creixement en les dos dècades següents, gràcies sobretot a molta gent que abandonaria Barcelona per instal·lar-se a les noves urbanitzacions: al 2001 la població arribaria als 19.893 habitants i al 2010 als 28.130 habitants, arribant a passar en un segle des dels 3000 habitants a principis del segle XX als quasi 30.000 habitants de principis del segle XXI.

Reproducció d'un plànol de Sitges a mitjans del s. XVII, publicada per J. Llopis i Bofill a l'Assaig històric de la vila de Sitges, 1891

1.9. CARTOGRAFIA HISTÒRICA

Actuacions programades i troballes diverses, fins 2004.

El Puig de Sitges: de la primera edat del ferro a l'època romana. Joan Garcia Targa, Magí Miret Mestre, Pere Izquierdo Tugas.

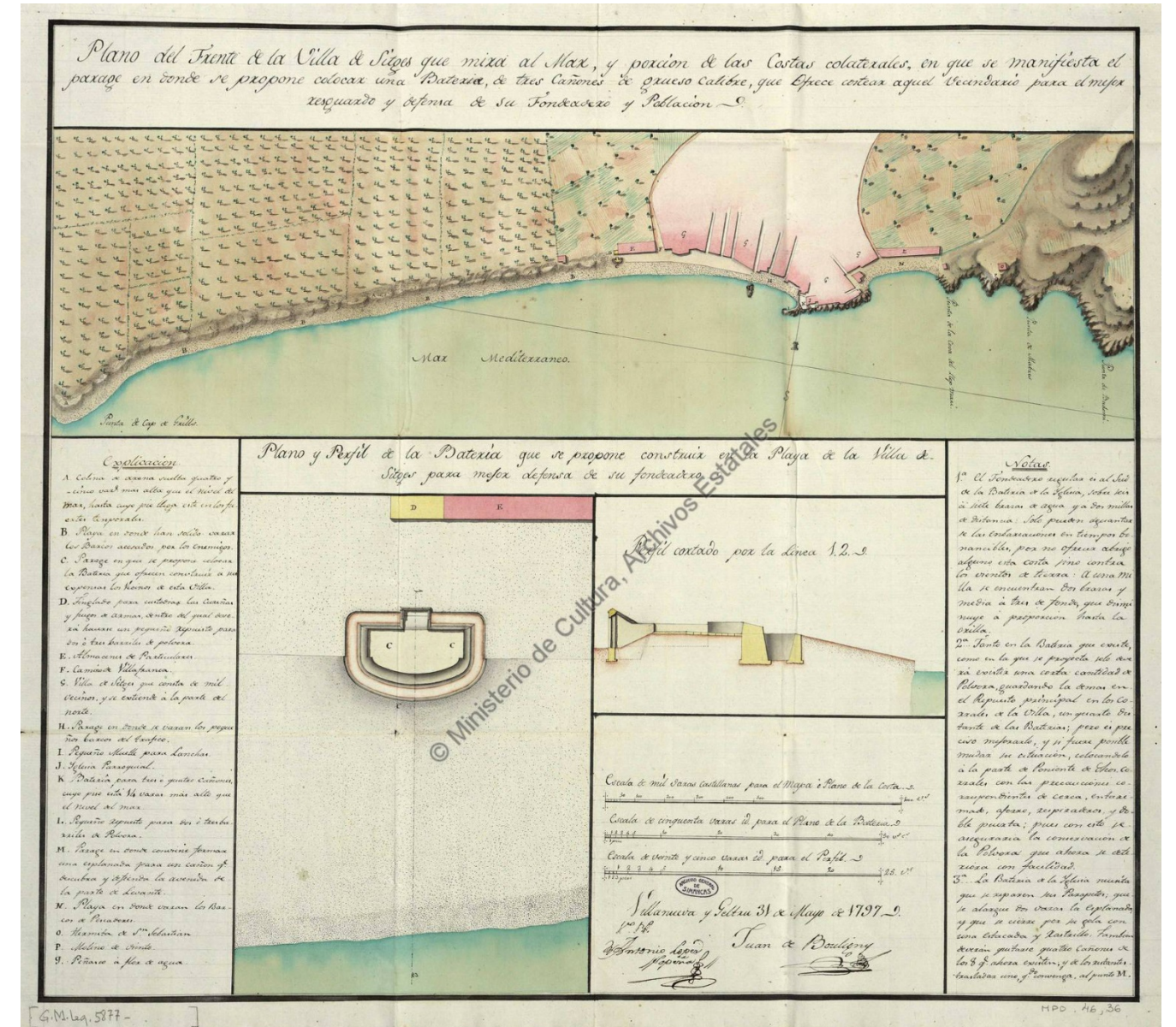
TRIBUNA D'ARQUEOLOGIA 2013-2014

PLÀNOLS DEL SEGLE XVIII

Corregimiento de Barcelona. Autor: Comte de Darnius. 1716. ICGC. RM.250106

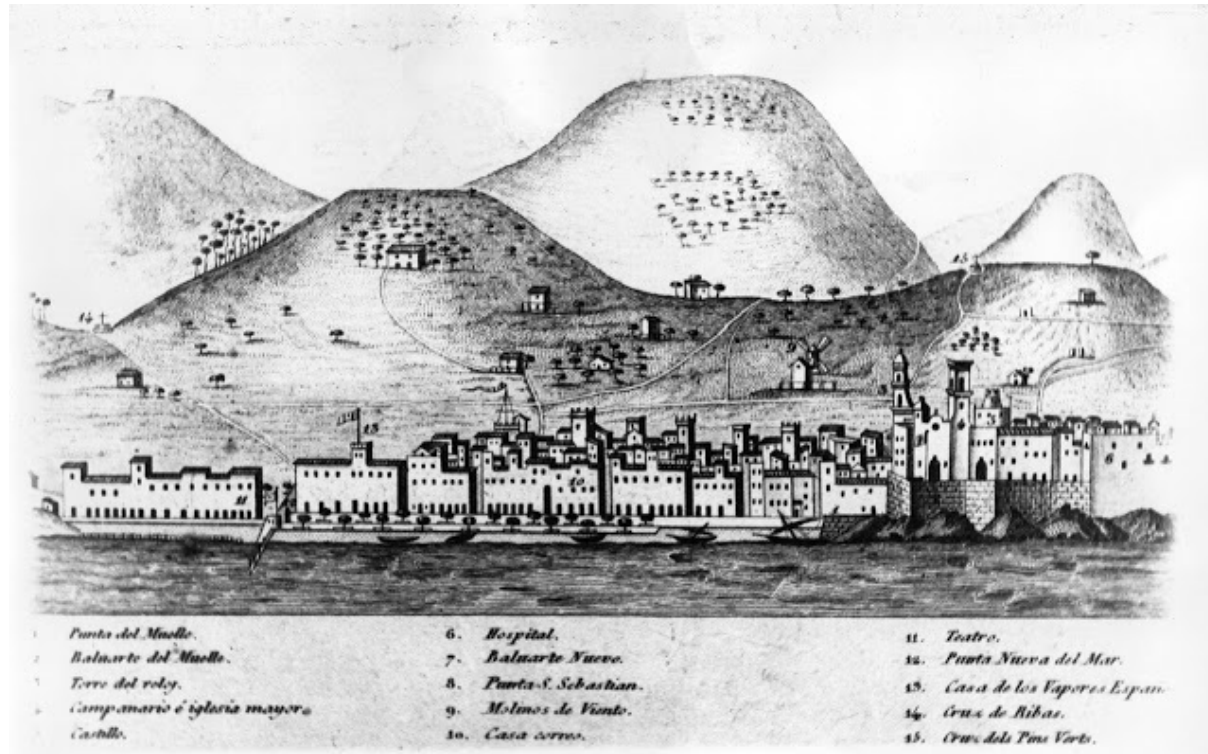

Plànol de la bateria de defensa que es volia construir a la platja de la Ribera, l'any 1797.

“Plano del Frente de la Villa de Sitges que mira al Mar, y porción de las costas colaterales en que se manifiesta el parage en donde se propone colocar una batería, de tres cañones de grueso calibre, que ofrece costear aquel vecindario para el mayor resguardo y defensa de su Fondeadero y Población.”

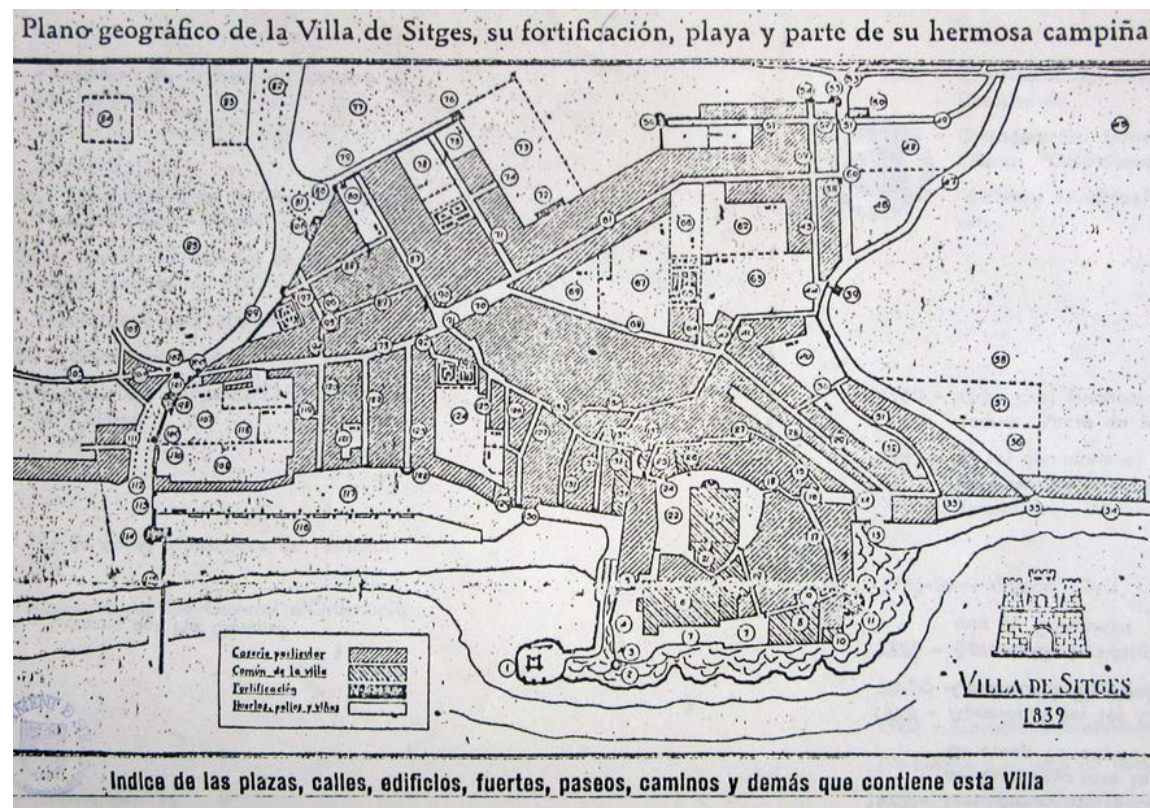
PLÀNOLS DEL SEGLE XIX

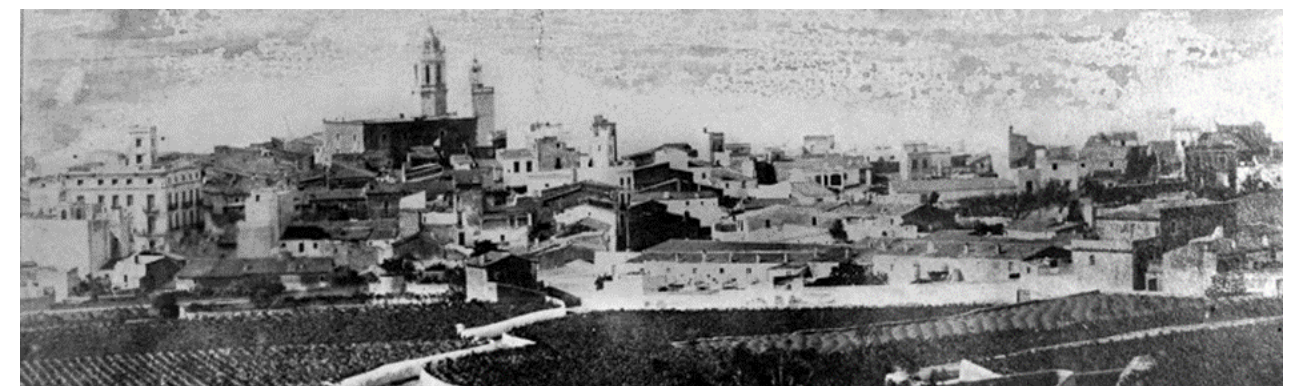
Col·lecció Florència Alexandre

Plànol de les muralles de Sitges el 1839 plànol. Carles Arola.

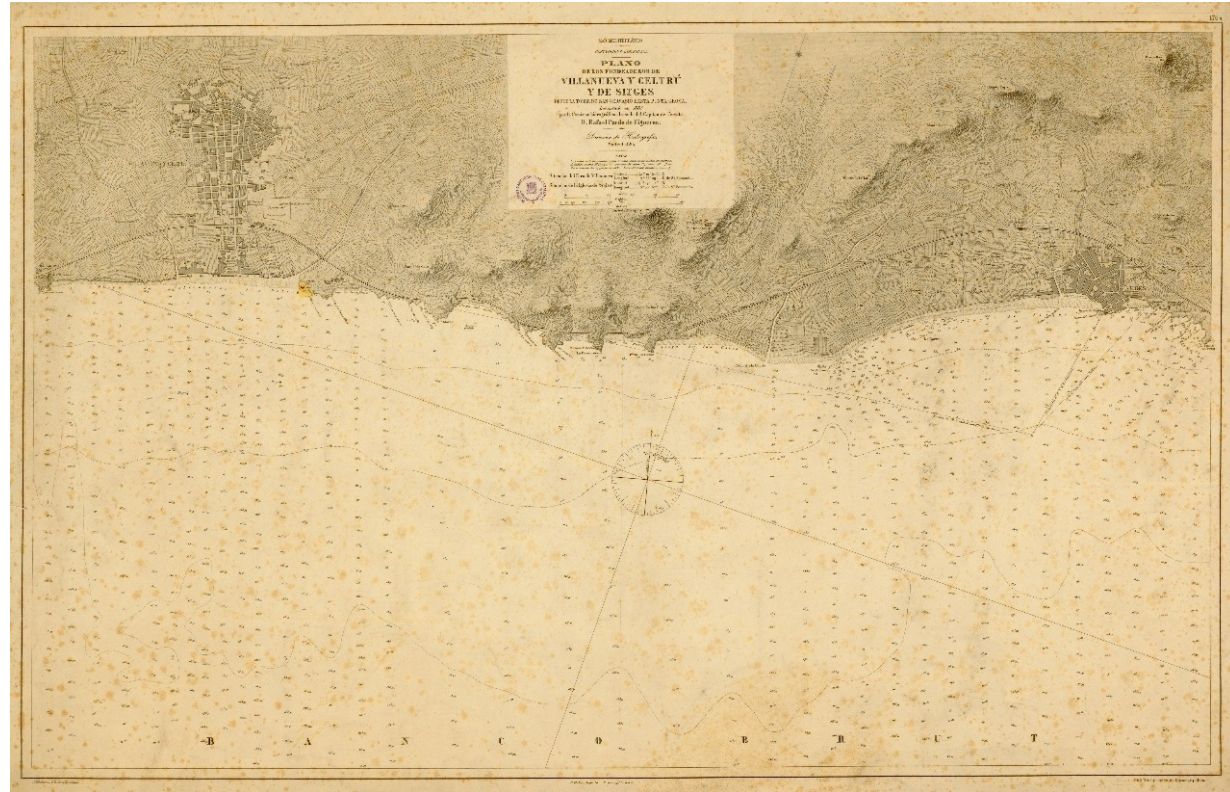

Plano Geográfico de la villa de Sitges, sin fortificación, playa y parte de su hermosa campiña. 1839.

Sitges 1868

Carta nàutica de 1885: Plano de los fondeaderos de Villanueva y Geltrú y de Sitges desde la torre de San Gervasio hasta punta Grosa / levantado en 1883 por la Comisión Hidrográfica al mando del Capitan de Fragata D. Rafael Pardo de Figueroa. ICGC. RM. 23928.

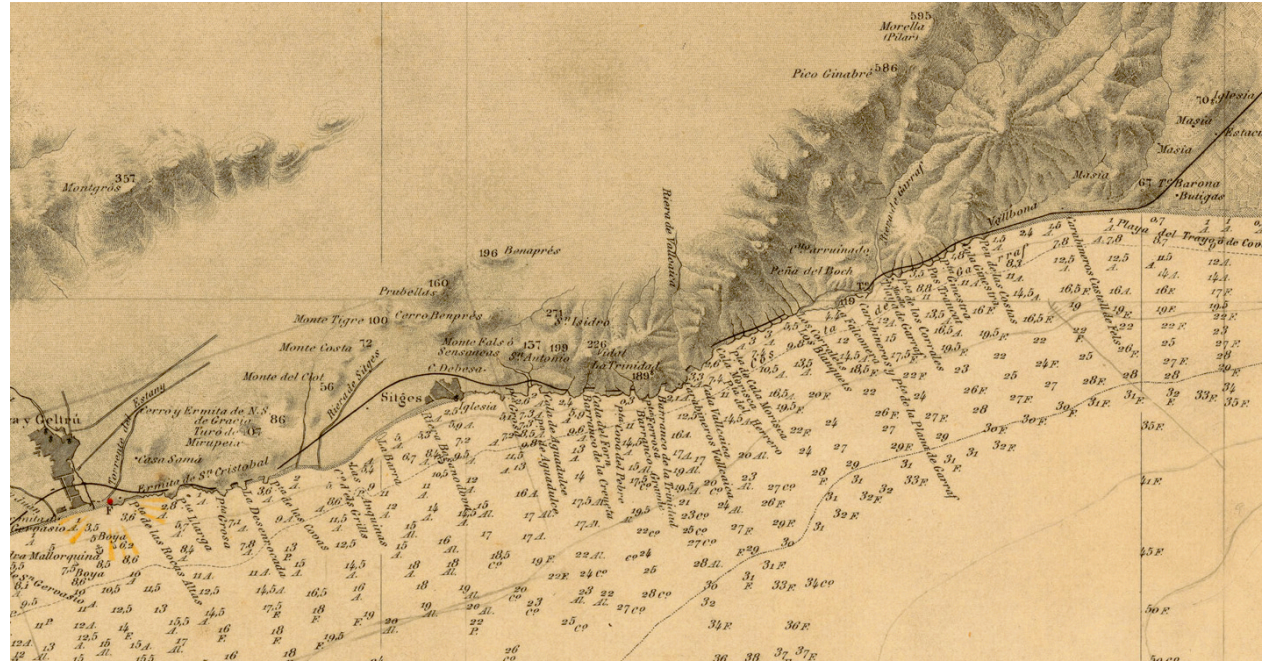

Ampliació del plànol anterior.

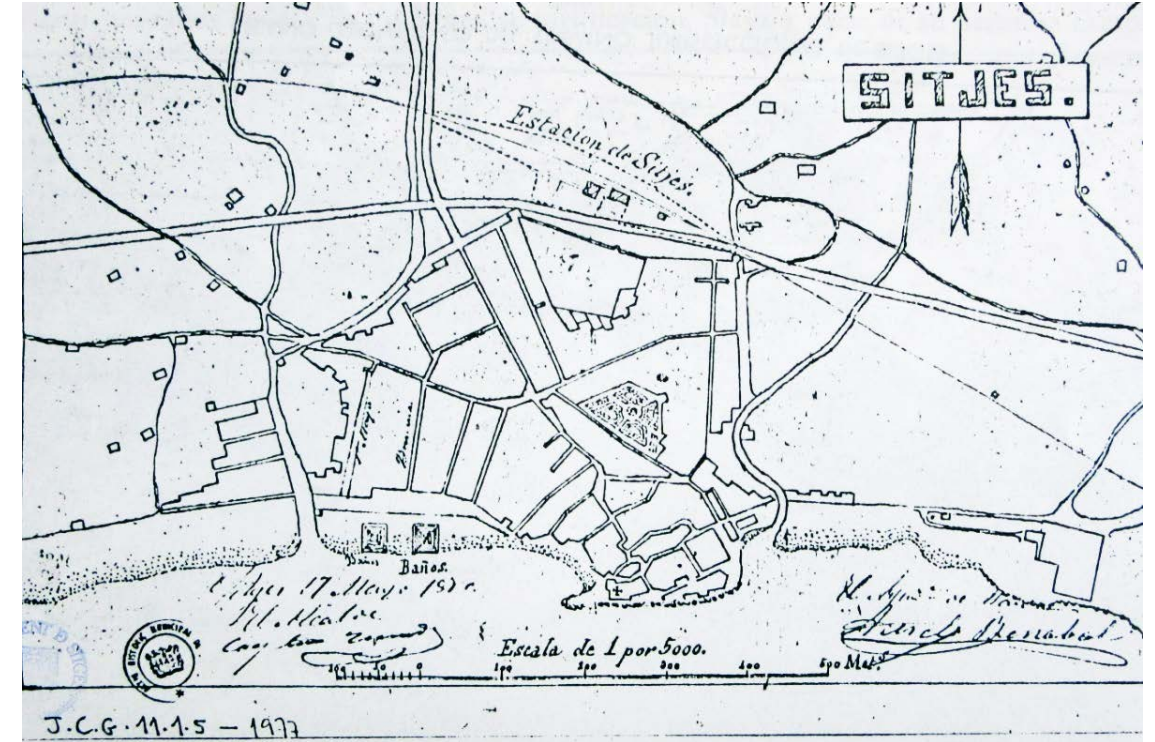

Carta nàutica: Desde punta de la Palomera hasta el río Llobregat/ levantada en 1882 á 1884 por la Comision Hidrográfica al mando del capitán de fragata D. Rafael Pardo de Figueroa. ICGC.

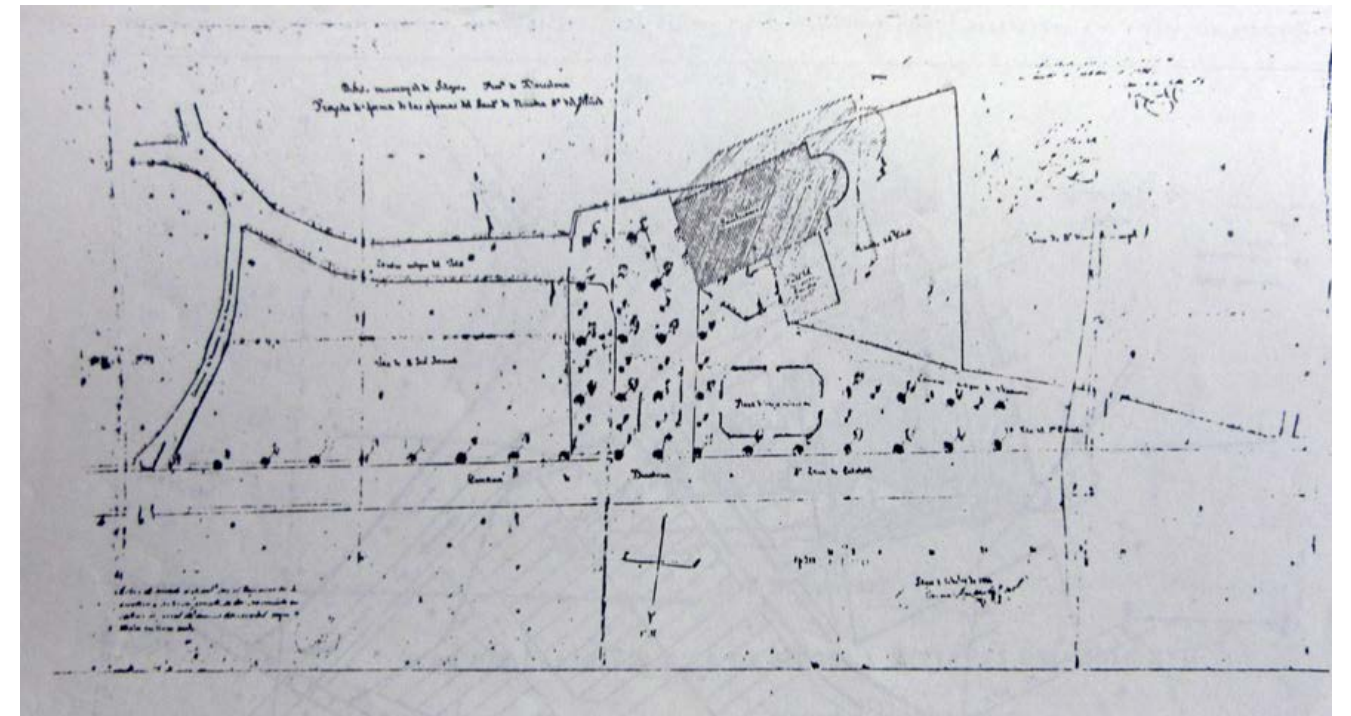
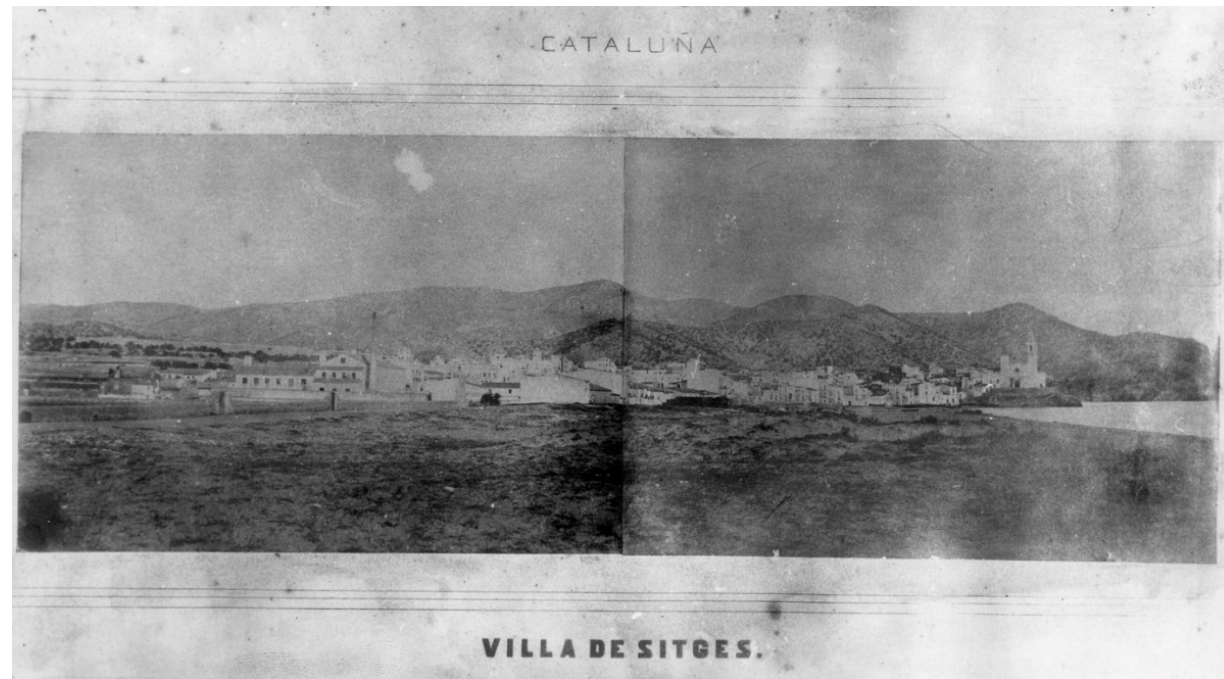

Ampliació del plànol anterior. Municipi de Sitges.

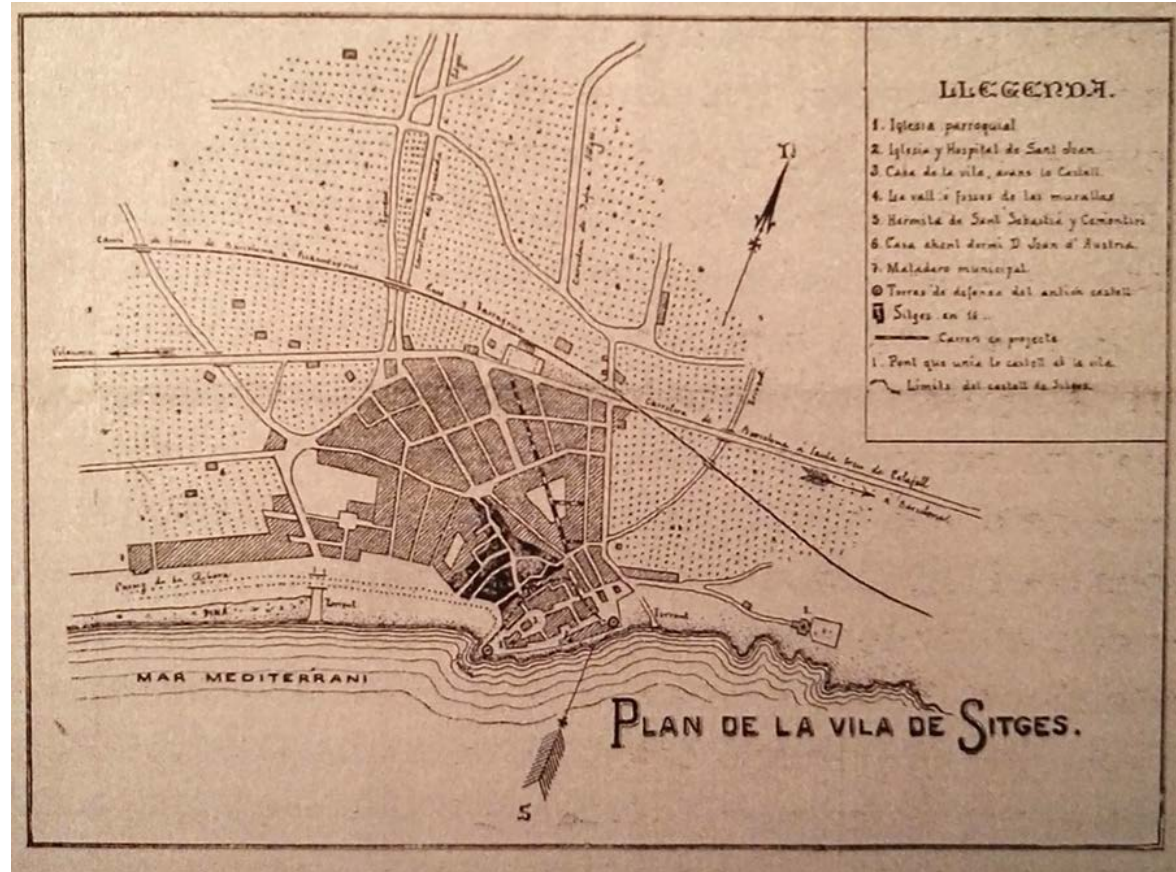

Plànol de Sitges l'any 1867, amb el tren sobreposat.

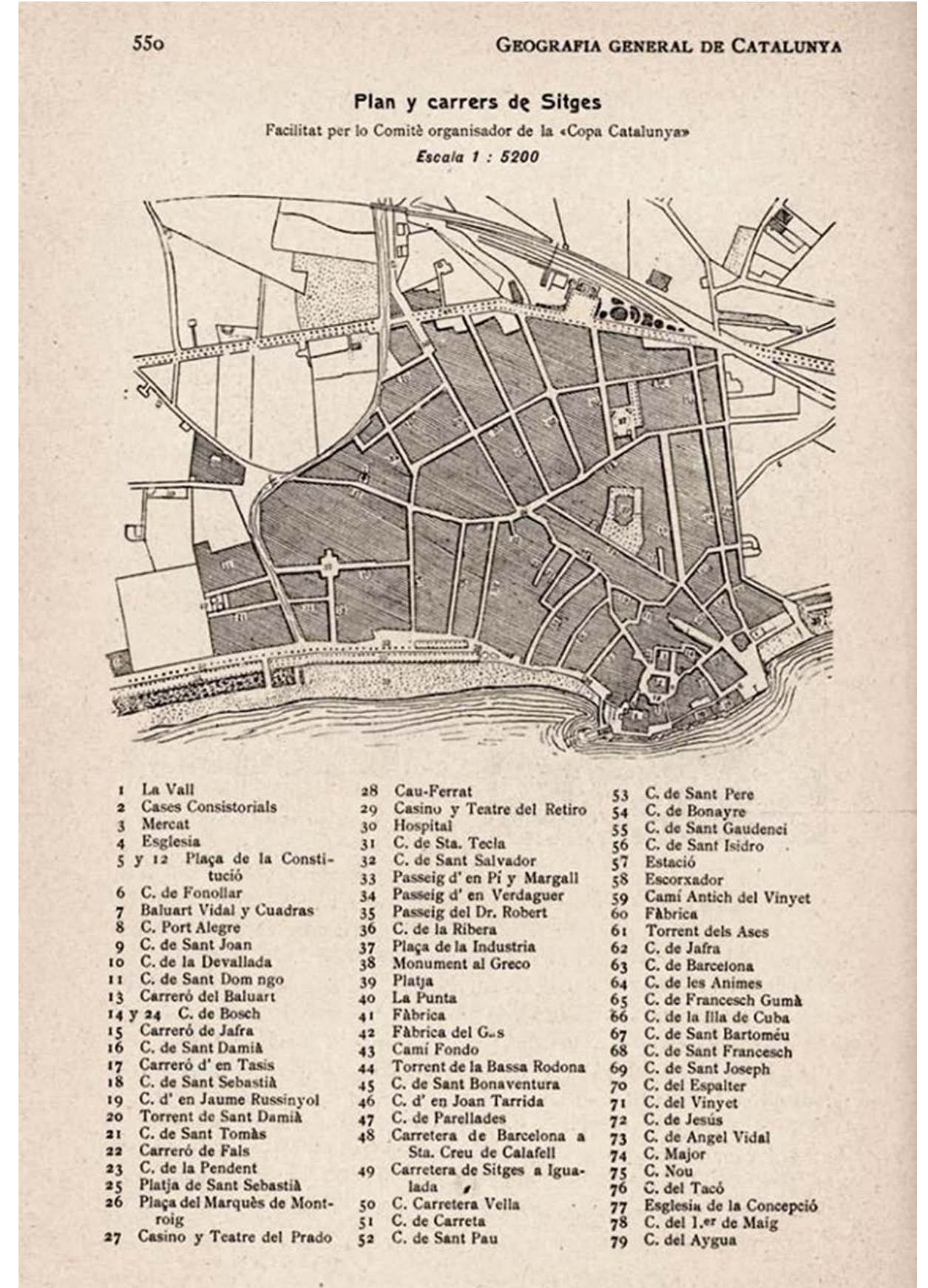

Proyecto de reforma de las afueras de Ntra. Sra. del Viñet. 1886.

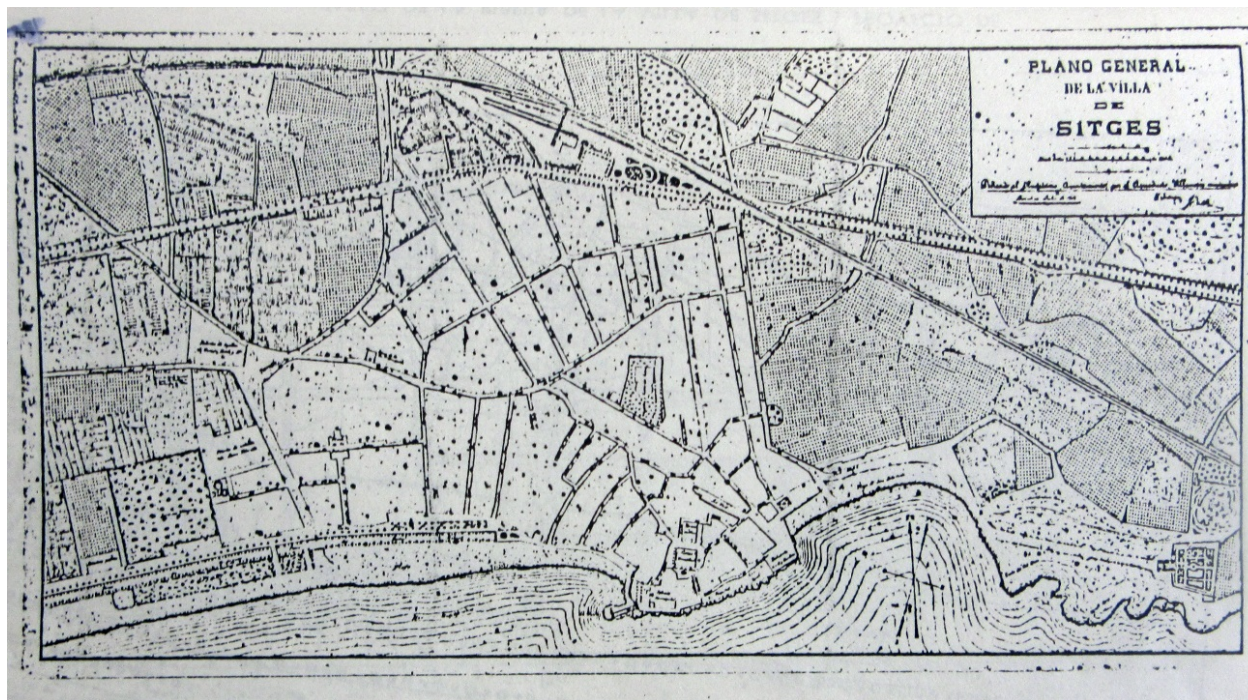

Plànol publicat a El Eco de Sitges del 22 d'agost de 1897

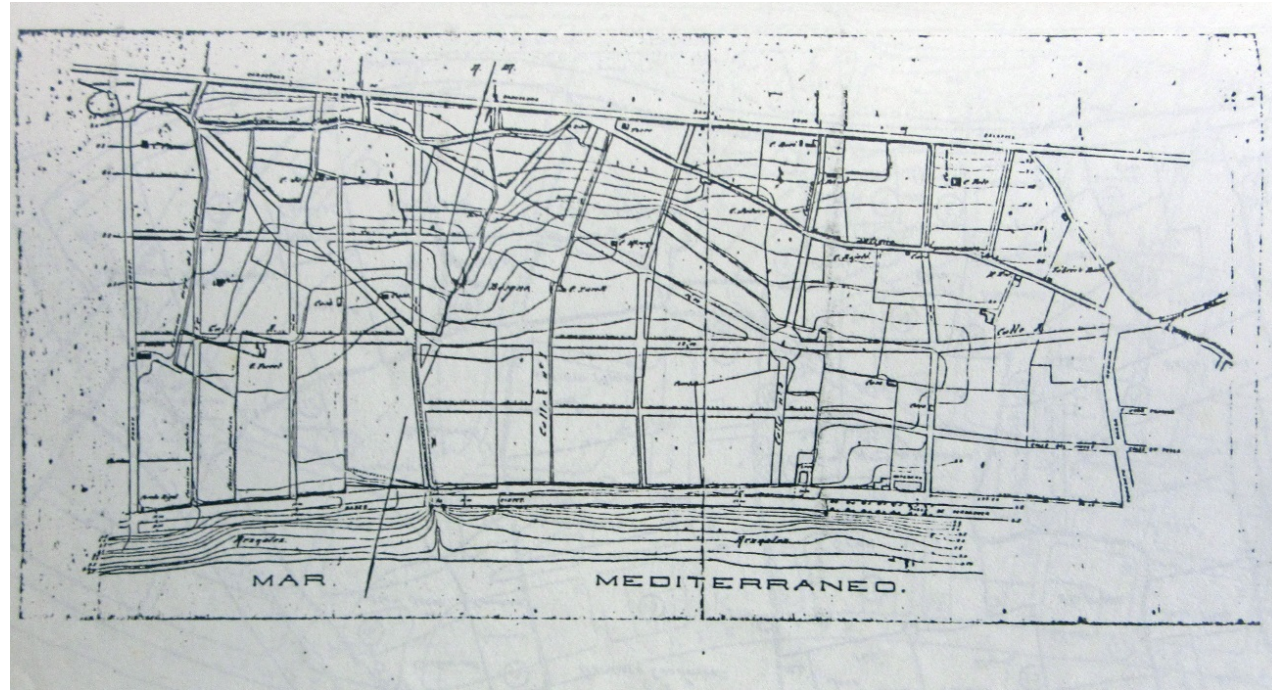
1908. Francesc Carreras i Candi

PLÀNOLS DEL SEGLE XX

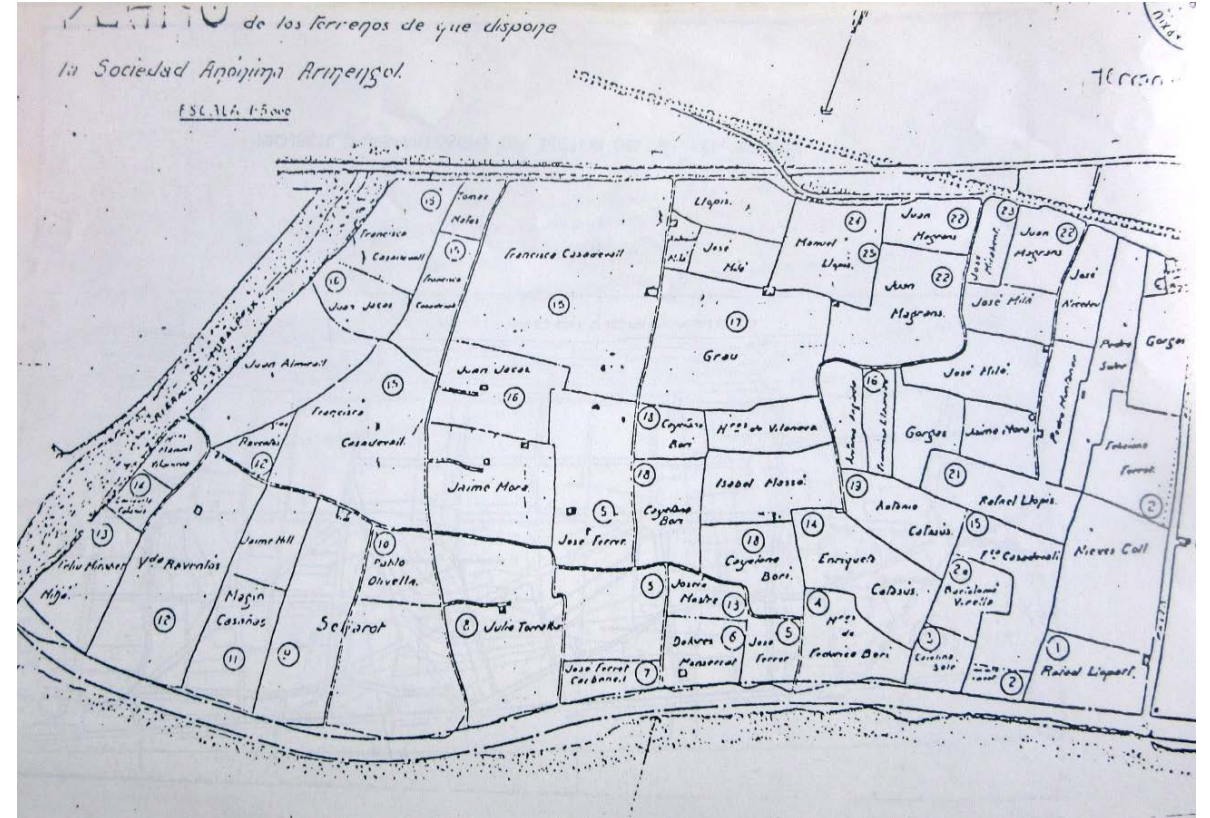

Plano General de la Villa de Sitges. 1902.

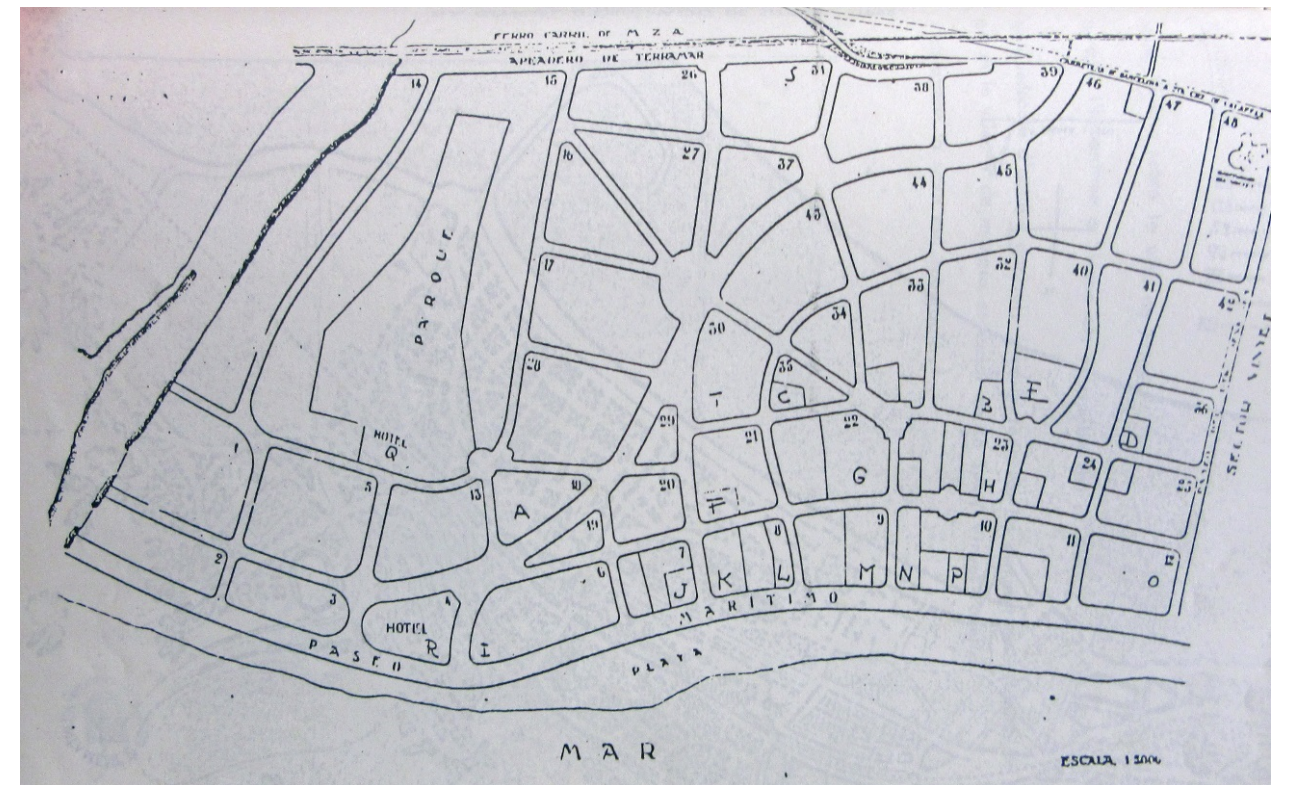
Projecte d'urbanització del sector del Vinyet. 1912-14

Plànol dels terrenys de que disposa la societat anònima Armengol. 1918.

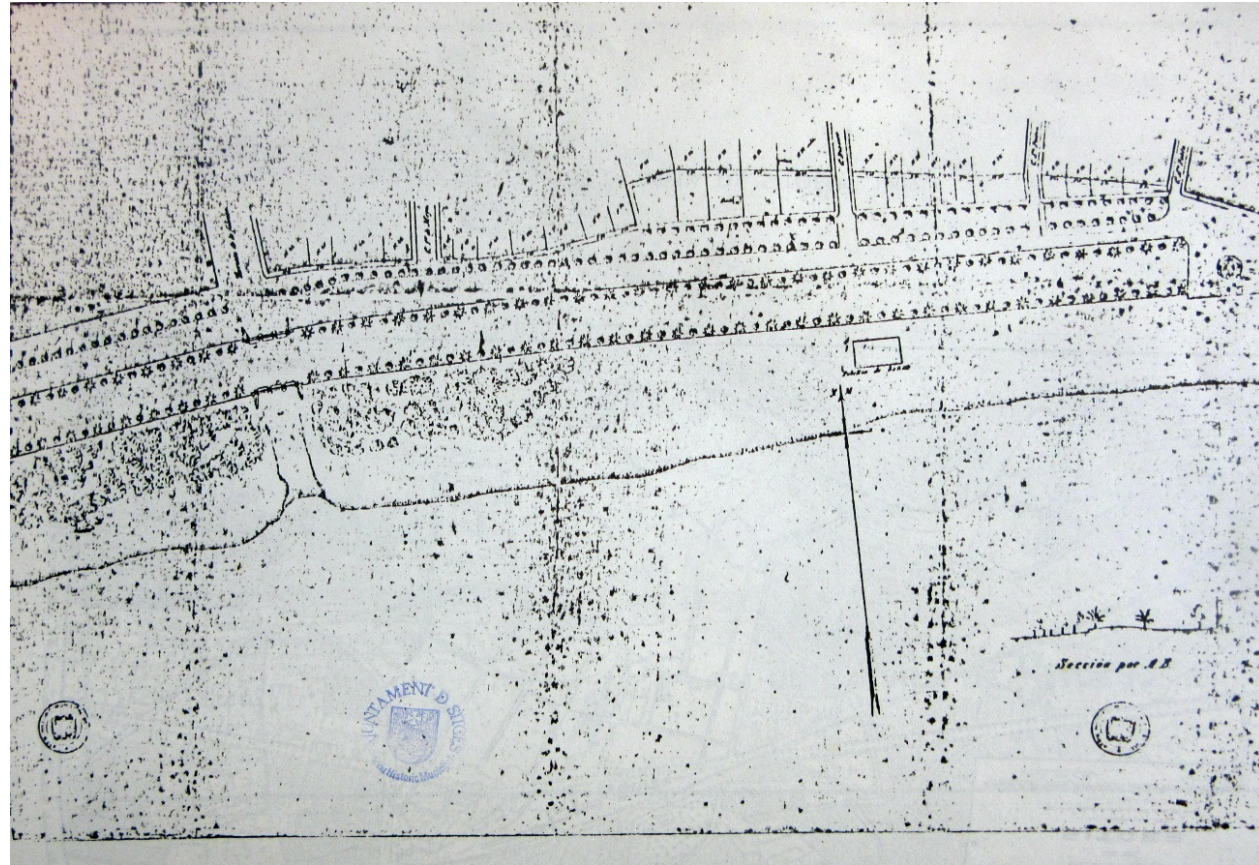

Plànol de població del municipi de Sitges. Instituto Geográfico y Estadístico. 1914.

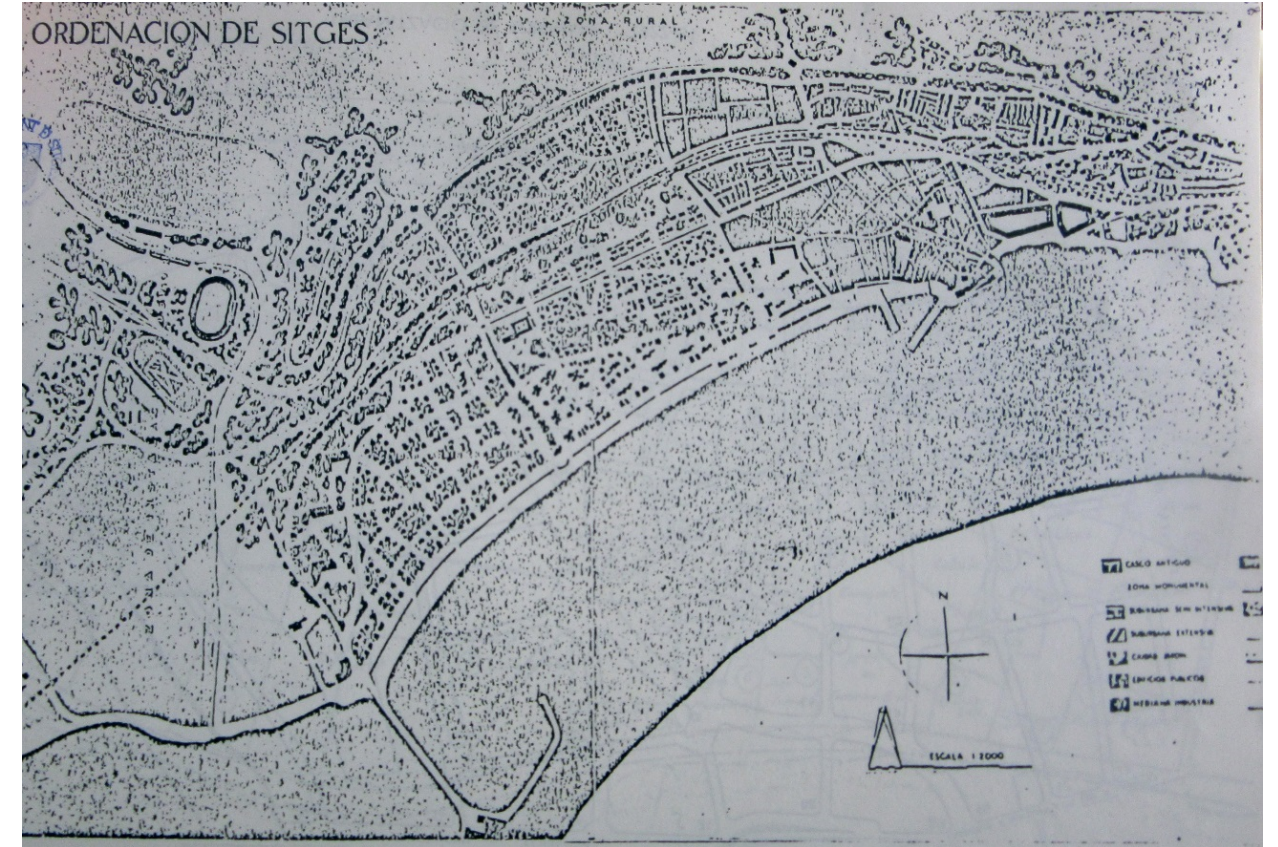

Urbanització de Terramar. 1922-31

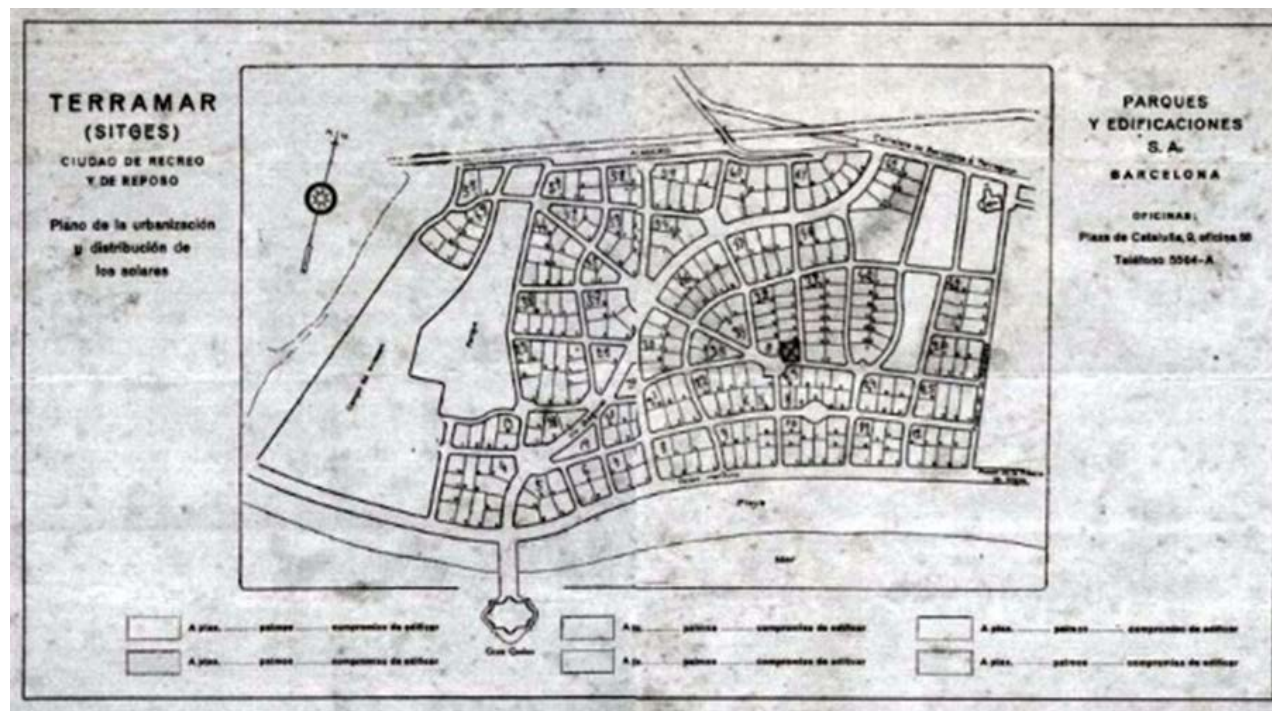

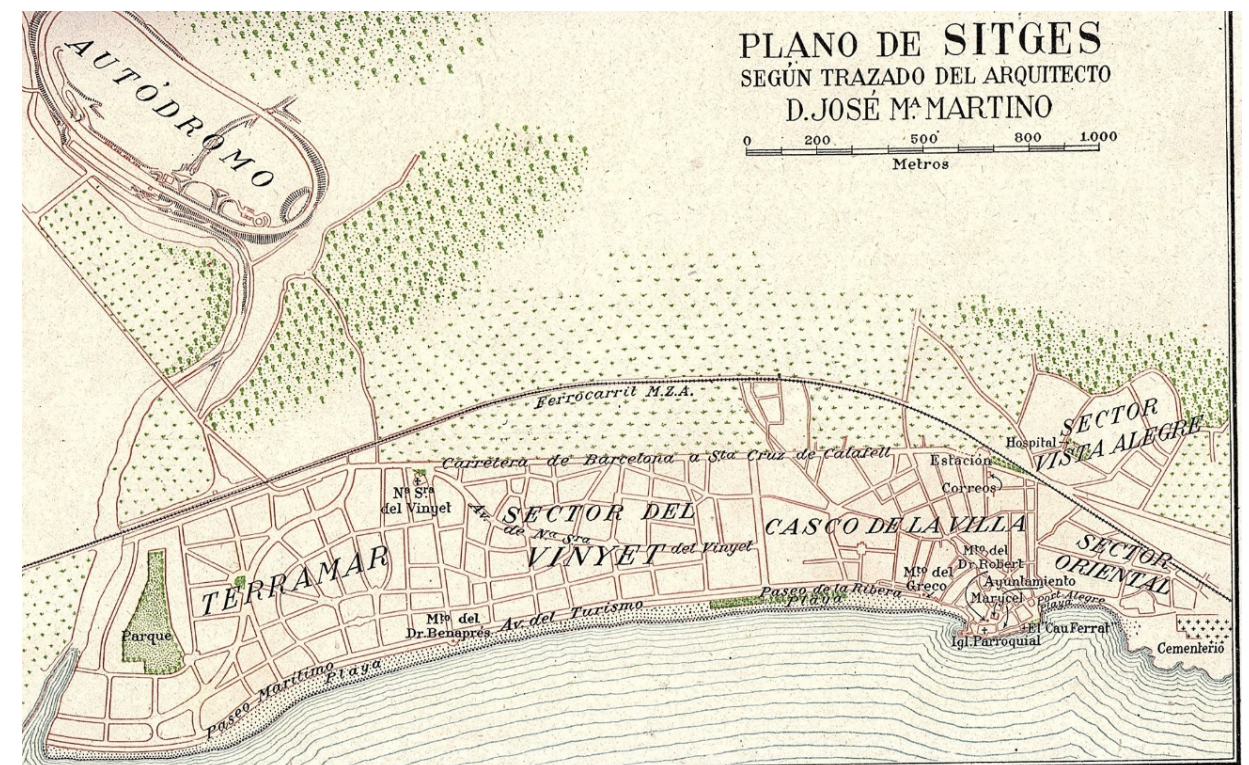
Paseo de la Ribera de la Villa de Sitges. 1925.

Pla General d'Ordenació de Sitges. 1952.

Plano de distribución de los solares de Terramar. 1931.

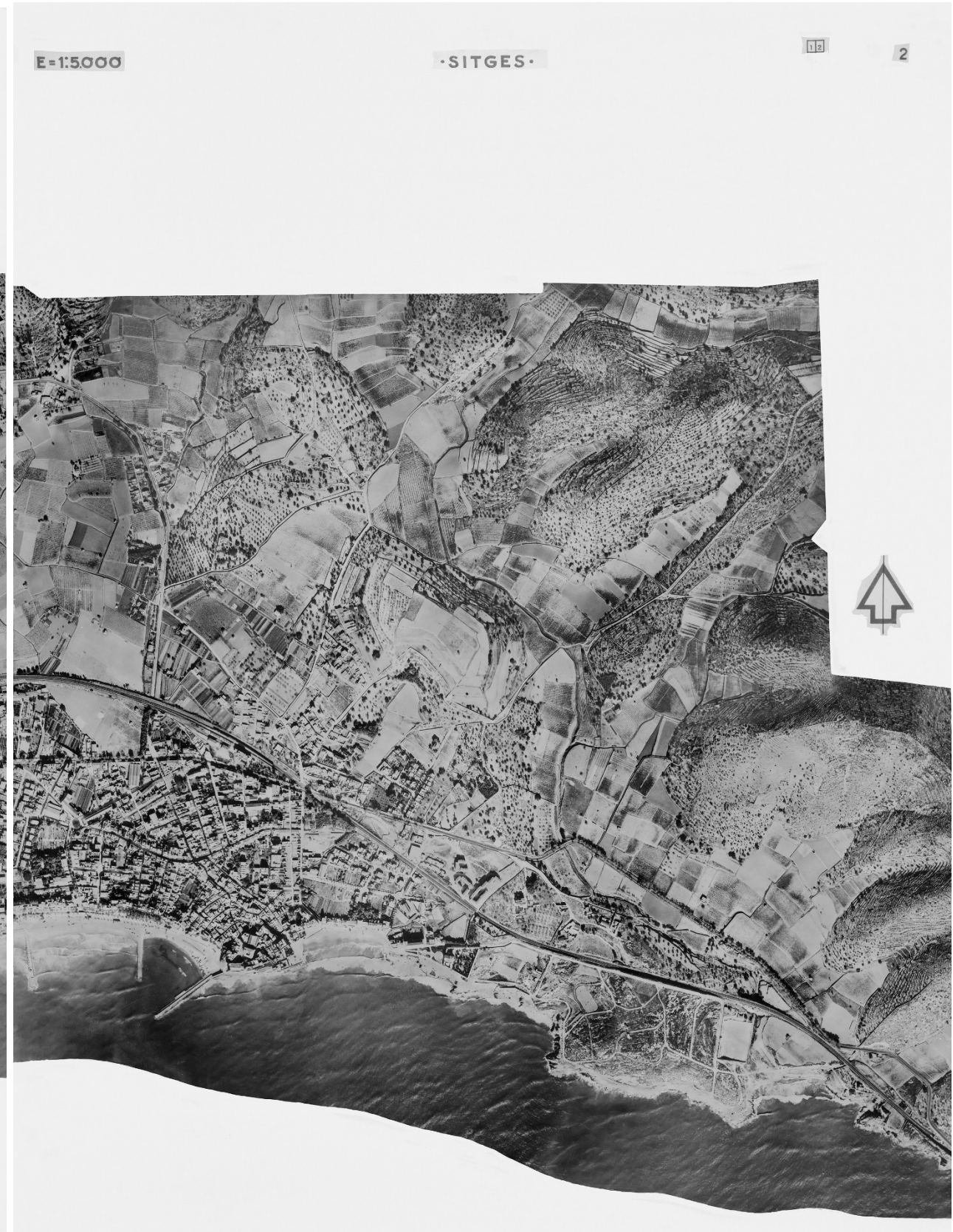
Plano de Sitges según trazado del arquitecto José M. Martino. 1930.

FOTOS AÈRIES.

Fotos aèries de Sitges. C.E.T.F.A. Col·leccio digital: Fotoplànols de ciutats catalanes (1945-1966). 1949.

Sitges 1957.

Sitges. 1956

ICGC. Fons SACE. 1960

ICGC. Fons SACE. Títol: Finca. 25.7.1962.

ICGC. Fons SACE. Títol: Panoràmica. 23.5.1962.

ICGC. Fons SACE. Títol: Panoràmica. 23.5.1962.

ICGC. Fons SACE. Títol: Panoràmica. 1962. RFSACE.14443

Vista aèria de Sitges. ICGC. Fons SACE. Autor: Carlos Rodríguez. 1965 RFSACE.6103.

ICGC. Fons SACE. Títol: Panoràmica. 11.2.1965

ICGC. Fons SACE. Títol: Panoràmica. 11.2.1965.

Vista aèria de Sitges. ICGC. Fons SACE. Autor: Carlos Rodríguez. 1966. RFSACE.8282

ICGC. Fons SACE. Títol: Panoràmica. 11.2.1965

ICGC. Fons SACE. Títol: Panoràmica. 13.7.1970.

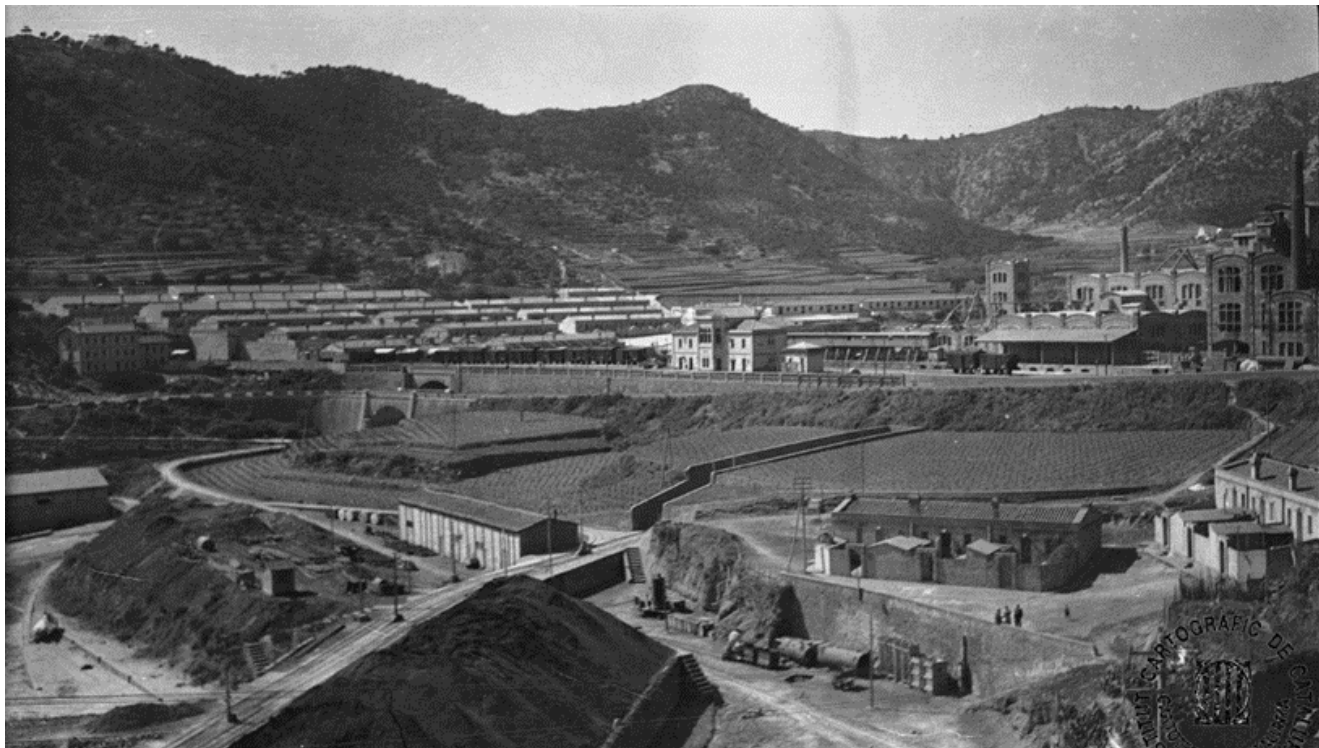
ICGC. Fons SACE. Títol: Aiscondel. 13.7.1970.

VALLCARCA

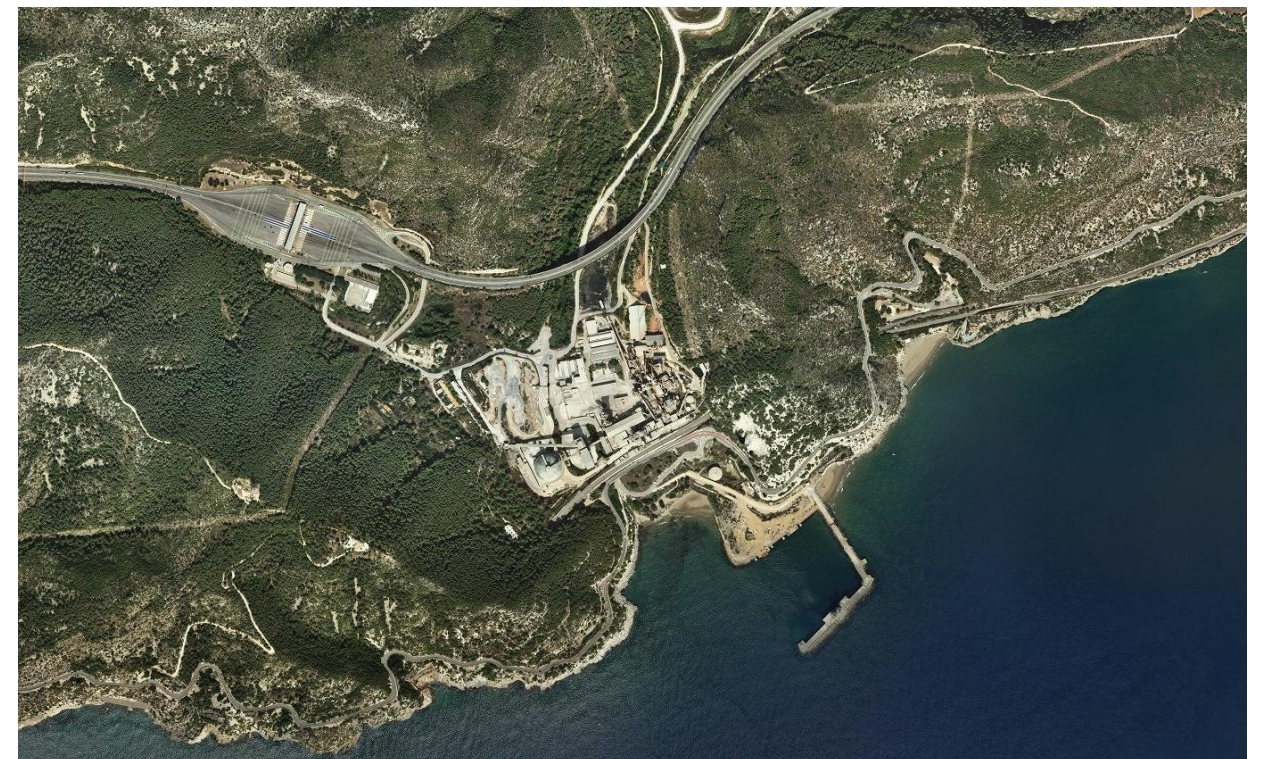
ICGC. Fons Reparaz. Títol: Itinerari per Castelldefels i Garraf: fàbrica cimentera de Vallcarca. 1933. RF.48726

ICGC. Fons Reparaz. Títol: Itinerari per Castelldefels i Garraf: fàbrica cimentera de Vallcarca. 1933. RF.48732

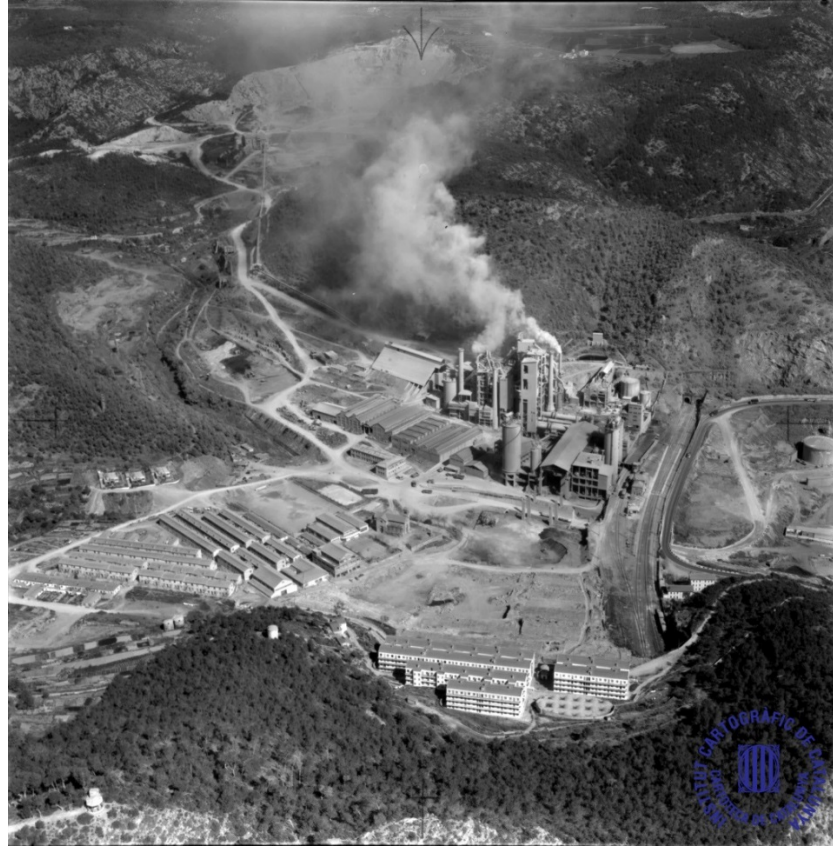

Vallcarca. 1956.

ICGC. Vallcarca 2016.

ICGC. Fons SACE. Títol: Vallcarca: Pans Fàbrica Uniland. 5.3.1974

ICGC. Fons SACE. Títol: Vallcarca: vert. Fàbrica Uniland. 5.3.1974

GARRAF

Port del Garraf. Autor: Carlos Rodríguez (SACE). 1967. Cartoteca ICGC. RFSACE.9282

ICGC. Fons SACE. Títol: Port del Garraf. 29.8.1967. RFSACE.9283

Port del Garraf. Vista aèria.

ICGC. Fons SACE. Títol: Pan Garraf. 18.7.1976. RFSACE.13814

ICGC. Fons SACE. Títol: Pan Garraf. 18.7.1976. RFSACE.13815

Títol: Garraf. Autor: Josep Gaspar Serra. 1929 Cartoteca ICGC. RF.16653

2. MEMÒRIA JUSTIFICATIVA

La modificació del PEPPAC de Sitges ve motivada per la necessitat de l'Ajuntament d'actualitzar les normes i criteris vigents de les proteccions patrimonials dels elements que configuren el patrimoni del municipi i integrar els nous béns patrimonials, paisatgístics i naturals, i alhora disposar d'unes eines urbanístiques que li permetin assolir una bona gestió de les intervencions en aquest patrimoni.

La MPEPPAC de Sitges té per objectiu, identificar tots aquells béns patrimonials i que configuren el seu patrimoni històric, arquitectònic, arqueològic, natural i paisatgístic i regular-ne les intervencions, establint les mesures per a la seva conservació, recuperació i millora.

La selecció dels Béns que s'inclouen en la present modificació del PE ha estat elaborada a partir de noves bases legislatives, els criteris i l'àmbit, que incrementen els elements del PEPPAC vigent. Així, d'una banda hi ha una legislació competent en qüestions de patrimoni, a escala nacional, la Llei del Patrimoni Cultural Català (LPCC, 9/1993); per l'altre el marc físic d'actuació que comprèn la totalitat del terme municipal de Sitges a l'incorporar el patrimoni natural. Els valors, criteris i conceptes per a determinar la protecció són, avui, necessàriament pluridisciplinaris i associats entre ells. No es parla únicament d'àmbits concentrats en l'arquitectura o l'arqueologia sinó que es determinen totes les vessants que presenta el patrimoni en l'actualitat, com una suma de valors arquitectònics, arqueològics, paleontològics, i especialment, de qualitat ambiental i paisatgística. Finalment, es determina el concepte de l'àmbit no únicament des del punt de vista físic (geogràfic o posicional) sinó des del marc dels valors de pertinença i d'interrelació que poden tenir els seus béns o elements.

2.1. LA REVISIÓ I L'ACTUALITZACIÓ

La Modificació del PEPPAC vigent no només és, doncs, una revisió de normatives del document existent, sinó que amplia certs criteris, establerts en les *"Directrius de contingut per als catàleg de béns i plans especials de protecció"* (març 2013). Els béns patrimonials inclosos en la revisió i modificació són: arquitectònics, arqueològics, ambientals, naturals i paisatgístics, etnològics i socioculturals.

El pla especial i catàleg (PEPPAC) vigent incorpora noves visions multidisciplinàries i d'abast territorial a partir de les següents tipologies: l'arquitectònica, elements, conjunts urbans o nuclis històric-artístic urbans, d'interès ambiental i paisatgístic, àrees arqueològiques i paleontològiques, sòcio-culturals i etnològics i del patrimoni natural del municipi.

Actualment, el concepte de patrimoni no s'entén només com a elements singulars emergents de la trama urbana, sinó també com a zones més extenses, trams de carrers o determinats ambients que mereixen la seva conservació.

En aquesta nova visió de la conservació del paisatge urbà i dels seus elements que configuren el passat antic o més recent hi trobem bona part de la filosofia de la vigent Llei d'Urbanisme de Catalunya (Llei 3/2012, de 22 de febrer, de modificació del Text Refós de la Llei d'urbanisme, pel Decret legislatiu 1/2010, del 3 d'agost) i el seu Reglament (D. 305/2006, de 18 de juliol). L'article 3 d'aquest Reglament, referit al concepte de desenvolupament urbanístic sostenible, estableix en l'apartat f) com una de les seves finalitats *"la protecció del patrimoni cultural mitjançant la conservació, la recuperació i millora dels immobles que l'integren, dels espais urbans rellevants, dels elements i tipologies arquitectònics singulars, dels paisatges de valor cultural i històric i de les formes tradicionals d'ocupació humana del sòl"*.

2.2. OBJECTIU I CRITERIS DE L'ORDENACIÓ DE L'ÀMBIT

L'objectiu primordial de la MPEPPAC és el de fixar i adaptar els criteris vigents per a la millora i la preservació del patrimoni en el conjunt de poblacions incloses en aquest pla especial, precisant aspectes poc regulats en el planejament del pla especial vigent. Per tant, la modificació, la revisió i una nova redacció es formula a partir d'una reflexió de moltes disciplines atenent a una concepció àmplia sobre la protecció del patrimoni que recullin els valors: arquitectònics, conjunts i ambients arquitectònics, arqueològics i paleontològics, ambientals i paisatgístics; naturals i socioculturals i etnològics.

La protecció del patrimoni no només s'ha d'establir des de la vessant arquitectònica, sinó com a conformador d'una trama o teixit urbà tot valorant, també, la riquesa del patrimoni rural, paisatgístic i natural. Tot això representa un arxiu viu de la memòria col·lectiva. Sota aquest concepte, la MPEPPAC regula la nova edificació i el procés de rehabilitació en les seves àrees definides per tal de mantenir la tipologia i la uniformitat compositiva, així com la protecció d'altres elements patrimonials en sol urbà urbans o en sol no urbà, segons els valors expressats anteriorment.

El patrimoni de Sitges respon a l'expressió d'una multiplicitat de paisatges on la incorporació de béns arquitectònics, ambientals i paisatgístics es fa imprescindible. El reconeixement que suposa la incorporació al Catàleg ha d'abastar elements que el pla especial 1991 no incorporava i també recollir els valors patrimonials intrínsecs que constitueixen referències de la memòria col·lectiva. En aquest sentit, s'incorporen les masies del Garraf, la població de Vallcarca, les defenses costaneres de la guerra civil, elements d'arquitectura civil com els ponts, les estacions de tren, les xemeneies de l'arquitectura industrial, la urbanització del passeig de Terramar i altres edificacions o conjunts arquitectònics de valor patrimonial. També completen el pla, la protecció dels béns arqueològics i paleontològics, la protecció d'elements del paisatge rural, com les barraques de pedra seca, les xermades, els marges, els camins, les fonts, els forns de calç. La incorporació d'aquests béns comporta la contenció i la formulació de criteris per a la seva conservació i/o preservació material. Els béns naturals, que ostenten una preservació ambiental i també integral, s'incorporen a aquesta modificació amb les vinyes de malvasia, els avencs, les platges, arbres i altres elements que constitueixen el nostre entorn natural. Altres béns incorporats són els relacionats amb la activitat sociocultural i etnològica com la Festivitat de Corpus, els aplecs, entre d'altres.

Els documents del pla; memòria, normativa, fitxes del catàleg i plànols informatius; s'emmarquen, fonamentalment, en la necessitat de disposar d'una renovada eina i en la seva utilitat a l'hora de determinar els nivells de protecció i les intervencions derivades en tot el seu àmbit d'actuació; així com en la voluntat d'adequar els elements protegits, en les seves diverses categories, al concepte de patrimoni i a les lògiques d'intervenció que s'expressen en el moment present.

Els objectius específics de la MPEPPAC són els següents:

1. La MPEPPAC crea l'instrument normatiu per al desenvolupament de les polítiques i instruments que permetin la preservació i posada en valor d'aquests elements en aquesta modificació i revisió.
2. La MPEPPAC comporta un pla de protecció que inclou les vessants de la promoció tècnica, econòmica i històrica, així com la de permetre la difusió i coneixement per part de la ciutadania de les noves incorporacions.
3. La MPEPPAC inclou també l'objectiu cultural i històric, que motiva a la ciutadania en el coneixement del patrimoni de Sitges, com a valor cultural més enllà d'un procés de gestió urbanística convencional. És a dir, defineix els conjunts, ambients, fronts edificats, edificis i altres elements patrimonials i de valor

paisatgístic en el conjunt del municipi, determinant com han de ser protegits i fixant les bases per desenvolupar la col·laboració entre administració i dels particulars.

4. La MPEPPAC considera que la justificació primordial de preservar el patrimoni no pot ser únicament el seu valor intrínsec, sinó també el seu valor immaterial, a través de la història i la identitat cultural de Sitges. La selecció dels béns i els criteris per a la seva protecció, en la majoria dels casos, no està pensada únicament en l'element individual, sinó com a integrant d'un sector identificat, amb valors propis i de configuració d'un determinat teixit o paisatge.

5. La MPEPPAC especifica la situació dels jaciments i àrees arqueològiques per tal de poder aplicar les mesures preventives necessàries que n'evitin la destrucció o desaparició. També s'indica si es tracta d'una Àrea d'Expectativa Arqueològica, a tenir en compte en actuacions futures

6. La MPEPPAC aprofundeix en el coneixement de la seva història i dels trets urbanístics i arquitectònics que els defineixen i caracteritzen.

7. La MPEPPAC facilita al consistori una documentació que els permet explicar el treball a terceres persones: l'equip de govern, les entitats, la ciutadania...

8. La MPEPPAC vol fer efectiva la capacitat d'integrar cada element arquitectònic en el seu ambient i reconèixer el seu entorn. En aquest sentit es valorarà la totalitat d'un conjunt, ambient o front edificat, esmentant les característiques d'adequació que cal incorporar en els seus edificis, tot valorant la capacitat creativa dels arquitectes en encaixar propostes que respectin els valors que emanen del propi paisatge singular determinat.

9. La MPEPPAC contempla, també, sistemes de salvaguarda o conservació d'elements arquitectònics complementaris (escultures, fragments, rajoles, reixes, targes de les portes d'accés, balcons, ceràmiques, ràfecs, plaques històriques, cabanes de pedra seca, murs de pedra en sec i altres elements remarcables), sigui en el propi lloc, reubicant-ho en una altra posició o promovent el seu trasllat.

10. La MPEPPAC estableix un reconeixement específic del patrimoni rural situat en l'àmbit del parc natural del Garraf i de Miralpeix que significa posar en valor tot un seguit d'elements i construccions tradicionals. En aquest sentit s'ha incidit en les estructures de pedra en sec com a referents destacats de la tradició agrícola i de les tècniques constructives que valoritzen el paisatge i la història del territori.

Sota les premisses enumerades es proposa definir uns criteris de protecció global, tot entenent que el patrimoni de les poblacions de Garraf, Vallcarca i Sitges, no pot ser tractat com un catàleg de peces monumentals, sinó com a senyals d'identitat que han deixat l'empremta sobre l'estructura urbana i del paisatges de l'entorn. Aquest procés històric d'assimilació evolutiva del teixit històric, comporta el reconeixement d'ambients i paisatges.

La percepció de l'espai públic, especialment, en conjunt històric artístic, i el propi casc antic resta moltes vegades distorsionat en funció d'algunes intervencions puntuals que s'han realitzat en el passat com al cap de la vila o a la façana marítima.

El coneixement social fonamentat en el record del lloc i en la memòria col·lectiva esdevé un corrent de pensament continu, intern a la població i permet relacionar temps i imatges espacials de la història de Sitges, ajudats per una correcta senyalització.

Pels sitgetans és molt important l'aspecte físic material e immaterial de la població, com es pot constatar en tots aquest anys de protecció patrimonial i cultural i la transcendència que tindria la desaparició o

transformació radical d'un determinat paisatge, ambient, edifici, carrer o espai urbà o llocs d'esdeveniments culturals com a valors de la seva identitat.

2.3. CRITERIS DE SELECCIÓ

El recull dels elements catalogats s'ha realitzat d'acord a una classificació preestablerta per les directrius del Departament de Territori i Sostenibilitat, el Departament de Cultura i pel mateix Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona (SPAL).

El pla especial i catàleg (PEPPAC) vigent i incorpora noves visions multidisciplinàries i d'abast territorial a partir dels següents classificacions:

2.3.1. Arquitectònic

Configuren el patrimoni arquitectònic els elements o conjunts amb valor cultural, històric o identitat dels municipi, com:

- Monuments arquitectònics historicoartístics declarats i fortificacions.
- Conjunts: conjunts històrics, barris, carrers, cementiris, cases, i altres
- Edificis i construccions: esglésies, monestirs, ermites; civils, com edificis residencials històrics, equipaments; militars, com castells, masies fortificades, i altres
- Elements: creus de terme, escuts, pedres heràldiques,
- Fragments: una portalada, una tanca, una tribuna, un relleu, una pintura mural a una façana, rajoles murals, capelles, plaques.
- Obra civil: camins, ponts, vies de comunicació, obres d'abastament d'aigua, electricitat,
- Estructures urbanes, ports, xemeneies.
- Arquitectura popular: Es la manifestació material en què es barregen factors econòmics, socials, culturals. En conseqüència és un dels elements que més contribueix a potenciar les senyes d'identitat d'un territori.

Els conjunts tenen un caràcter més extens perquè inclouen diversos elements, separats o juxtaposats, però sempre mantenint un caràcter unitari i compacte, ben delimitat. Dins d'un conjunt podem trobar elements catalogats individualment, si a més del seu valor com a part integrant del conjunt se'ls considera amb valor a nivell individual. Els conjunts poden ser de diferents tipus, com per exemple poden estar compostats per una agrupació de volums dispersos, en el cas de diverses cases de pagès, o bé, a nivell urbà, pot tractar-se d'un front de façana de vial, que inclogui diverses cases de cós o edificacions amb cert caràcter singular o seriat. En tots els casos ha estat en funció dels seus valors que s'han inclòs al Catàleg.

2.3.2. Arqueològic Paleontològic

El patrimoni paleontològic està format per aquelles zones on poden haver-hi elements fòssils no relacionats amb l'ésser humà ni amb els seus orígens o antecedents, que permeten l'estudi del desenvolupament de la vida vegetal i animal.

El patrimoni arqueològic, el configuren el conjunt de jaciments o àrees (en subsòl, sòl i vol) que poden servir per al coneixement de la història o la cultura de l'indret, sempre que per obtenir aquest coneixement calgui estudiar-los amb metodologia arqueològica.

Així constitueixen patrimoni arqueològic i paleontològic:

- Els jaciments: elements que es conserven in situ i presenten interès arqueològic: estructures constructives positives o negatives evidents, concentració de béns, etc.
- Els espais de protecció arqueològica: àrees en les quals o bé per evidències materials, o per antecedents històrics o per altres indicis documentats, es pensa que poden existir restes arqueològiques o paleontològiques. Tenen una protecció transitòria.
- Les àrees d'expectativa arqueològica: zones on s'han produït troballes aïllades i superficials, que no proporcionen la suficient informació per situar el jaciment possible. En aquestes zones, prèviament a la concessió de llicència d'obres, s'haurien de realitzar sondeigs i prospeccions arqueològiques d'acord amb el Servei d'Arqueologia de la Direcció General del Patrimoni Cultural, per tal de confirmar l'existència del jaciment. Poden tenir aprofitament privat sempre i quan no hi hagi restes arqueològiques.
- Les zones paleontològiques: llocs on hi ha vestigis fossilitzats (fòssils (esquelets, closques, impressions de plantes, etc.), petjades, fems fossilitzats, etc.), que constitueixen una unitat coherent i amb entitat pròpia, encara que cadascun individualment no tingui valors rellevants.

2.3.3. Natural

El patrimoni natural conté indrets i/o elements puntuals amb valor del municipi, els espais geològics i els referents a la biodiversitat del territori.

Aquests béns es poden classificar de la manera següent:

- Espais d'interès geològic: coves, abrics, singularitats naturals (geòtops), etc.
- Zones de recàrrega d'aqüífers.
- Entorns fluvials i marítims (riberals, dunes marítimes, penya-segats costaners, etc)
- Bosc singulars
- Arbres monumentals
- Altres elements naturals i/o ecològics

2.3.4. Ambiental i Paisatgístic

El patrimoni paisatgístic és configurat per les àrees, el valor de les quals és el resultat de la humanització de l'entorn, fruit de la interacció dinàmica entre els factors naturals (relleu, hidrografia, flora, etc.) i els humans (activitat econòmica, assentaments, etc.).

- Àrees i entorns d'interès paisatgístic.
- Recorreguts, camins, itineraris paisatgístics.
- Fonts i dolls.
- Miradors
- Elements característics com cingleres, turons, feixes, marges, tanques, cabanes de pedra seca,
- Jardins històrics.

2.3.5. Sociocultural - Etnològic

Es considera patrimoni sociocultural-etnològic els elements o indrets d'interès sociocultural de la memòria històrica, com:

- Zones d'interès etnològic: formes residencials (tipologies famílies, relacions econòmiques i arquitectura), testimonis i vestigis d'activitats industrials, militars, religioses, agropecuàries forestals, pesqueres, extractives; intervencions en el paisatge natural, etc.
- Llocs de transformació urbana; camins, fonts, pous, basses i/o pantans.

2.3.6. Valor històric i documental

Qualsevol element catalogat té primerament un valor documental, com a resultat d'accions pretèrites que són valorades per les generacions posteriors. Evoca moments de la història i cultura del passat, transmet coneixement sobre tipus de construcció

Considera el bé cultural a partir d'un nou concepte anomenat protecció documental, més enllà de la gestió urbanística convencional, que permet valorar i determinar, per alguns elements, un grau de protecció que no comporti, obligatòriament, una protecció física del bé, però que recull un treball d'investigació, testimoni gràfic i documental del bé, mitjançant la redacció d'un informe patrimonial.

El valor documental ens permet tenir constància d'un bé que no existeix però que per diverses raons es va destruir o va desaparèixer.

2.4. METODOLOGIA DE TREBALL

2.4.1. Equip de treball i col·laboracions

El treball ha estat realitzar per un equip pluridisciplinari format per:

Josep Maria Pujol i Torres	Arquitecte llicenciat en Projectes, Urbanisme i Història
Jaume Marsé i Ferrer	Biòleg
Adrià Cabezas Sánchez	Doctor en Història
Xavier Fierro Macía	Arqueòleg

Adjunts:	
Sixto Pujol Martínez	Fotògraf, coordinació documental
Òscar Valldosera	Delineant tècnic
Foix Marsé Dueñas	Fotògrafa

Per part del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona.:

Coordinació : Xavier Fierro Macía, Tècnic del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona (SPAL)

Col·laboració Ajuntament de Sitges:

Carles Cortés Ribas, Cap del Departament d'Urbanisme, Medi Ambient i Habitatge.
Ramon Fusté i Sitges, Arquitecte municipal especialista en temes patrimonials de Sitges
Òscar López Martín, Arquitecte Municipal, arquitecte de llicències
Emili Pinazo López, Advocat, temes jurídics

Col·laboració Consorci del Patrimoni de Sitges

Vinyet Panyella i Balcells directora - gerent
Pere Izquierdo i Tugas, arqueòleg

2.4.2. Anàlisi documental del PEPPAC

La primera tasca a realitzar va consistir en definir les directrius bàsiques del treball i recollir i analitzar tota aquella documentació de base subministrada per l'SPAL i l'Ajuntament de Sitges: amb la documentació pla especial vigent 1991, bibliografia, ordenances sectorials, normatives de planejament vigent, informes, llicències, noves fitxes patrimonials, plans especials, fotografies antigues i actuals, planimetria, inventari cultural, llistats, realitzats amb anterioritat i altres.

Un cop definides les línies de treball es va iniciar el treball de camp, un estudi de les proteccions vigents de les fitxes dels elements ja catalogats 461 elements i de 22 conjunts, junt amb la recerca d'altres fonts documentals, a l'Arxiu Municipal, biblioteques, bases de dades, dades particulars, bibliografia tasca que ha tingut un seguiment per part de la direcció de l'equip amb reunions periòdiques per revisar el desenvolupament i, contingut dels treballs, cal dir hem realitzar informes previs respecte a elements ja catalogats durant el període de redacció. I reunions de particulars exposant la demanda d'ingrés de béns no catalogats en l'antic pla especial.

També es van identificar sobre plànol aquells elements que ja formaven part de Inventari del Patrimoni Cultural memòria de la recerca i documentació de Sitges realitzat l'any 2007 per Veclus SL: Núria Nolasco, per encàrrec de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona.

2.4.3. Treball de camp i recerca

La informació recollida en el treball de camp amb visites a diferents edificacions, conjunts arquitectònics, fronts, ambients, mirar el seu estat actual i quin patrimoni conserven i observar el seu entorn immediat. També s'ha realitzat el treball de camp per el territori per esbrinar elements sobre el paisatge natural, arbres, arbredes, avencs, coves, platges, fonts i els paisatges humanitzats com les cabanes de pedra seca, marges, forns de calç, camins entre altres.

La recerca va ser contrastada i completada mitjançant l'estudi de les fitxes vigents del pla especial i catàleg 1991 i un estudi de documents en diversos arxius i publicacions. Una vegada realitzats aquest treballs en una fase següent es va confeccionar una nova fitxa bàsica individualitzada per a cadascun dels elements ja catalogats i altres de nous.

Entre els arxius i centres que s'han consultat hi ha els següents: Arxiu Històric de la Diputació de Barcelona, Arxiu Històric del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, Arxiu Històric Municipal de Sitges, Cartoteca de l'Institut Cartogràfic de Catalunya, Fons del Grup de Estudis Sitgetans, Fons Documental del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona. Hemeroteca L'Eco de Sitges, Informes patrimonials oficials i documents de diverses web oficials.

A partir del treball de camp i de l'anàlisi de la realitat actual, es van decidir quins serien els elements nous incorporats al PE de protecció.

També és important deixar constància d'haver tingut en compte una petició d'un particular d'incloure expressament un bé de la seva propietat al PE de protecció, que coincidia totalment amb els criteris de selecció de l'equip redactor.

2.4.4. Elaboració dels documents

Amb la catalogació de les imatges obtingudes durant el treball de camp i les obtingudes dels arxius consultats es van poder confeccionar les fitxes que componen el nou document MPEPPAC. Per poder fer aquestes fitxes s'ha utilitzat una plantilla del programa Acces creada pel Departament de Territori i Sostenibilitat i configurada pel Servei de Patrimoni Local de la Diputació de Barcelona (SPAL).

També s'han realitzat uns quadres-resum on apareixen les dades bàsiques per a poder tenir una idea general de com és l'element estudiat, que s'ha anat completant a mida que avançaven els treballs.

Les dades que hi apareixen són les següents:

- Número de l'element i el seu codi corresponent al tipus de bé:
  - **EA**. Béns arquitectònics. Elements Arquitectònics
  - **CA**. Béns arquitectònics. Conjunts Arquitectònics
  - **BARP**. Béns Arqueològics i paleontològics
  - **BN**. Béns Naturals
  - **BAMP**. Béns Ambientals i Paisatgístics
  - **BSE**. Béns socioculturals i Etnològics
- Classificació de la tipologia funcional.
- Denominació, on apareixen altres denominacions diferents a la principal
- Coordenades UTM segons el sistema de referència usat per l'ICGC..
- Data/època de construcció.
- L'autoria del bé, si s'escau.
- Localització i el tipus de via, així com el número de policia.
- L'indret o barri on es troba.
- Dades urbanístiques com la classificació, la qualificació i si hi ha planejament derivat
- La inclusió en altres inventaris o catàlegs.
- La categoria de protecció existent, si en disposa.
- La categoria i nivell de protecció proposats en la modificació.
- Ubicació planimètrica.
- Plànol d'identificació.
- Una fotografia o imatge de l'element.

Quant als elements arquitectònics, es va creure convenient conservar la disposició numèrica de l'anterior PEPPAC de 1991 i posar els elements nous en un nou document que segueix l'anterior numeració. Les úniques excepcions van ser la Peixateria Vella, incorporada per decisió de Ple amb la numeració 6 bis, i els Béns Arqueològics que han estat ordenats de nou per jaciments, ja que als llistats existents una mateixa estació rebia diferents números en funció de les diverses campanyes d'excauacions realitzades.

Per altra banda, també s'ha redactat aquesta memòria, la normativa, l'estudi econòmic i financer i els plànols informatius.

Les fitxes individualitzades per a cada bé a protegir que, segons l'art. 95.2 RLUC, han de contenir la informació física i jurídica necessària de cada bé, i establir el nivell de protecció al qual està subjecte i el tipus d'intervencions o actuacions possibles, d'acord amb les determinacions establertes pel pla urbanístic del qual formen part.

2.4.5. Estructura i contingut de les fitxes dels béns a protegir

Nom/s i número identificador del conjunt o element a protegir (fitxa número)

Localització: Indret, adreça/es postal/s (totes les possibles adreces postals de la finca), coordenades UTM (x, y), i identificació al plànol normatiu, amb el número de plànol i el grafisme que identifica el bé.

Dades cadastrals: Referència, superfície, sostre, número de plantes (si s'escau); titularitat (pública o privada, amb o sense concreció).

Informació gràfica.

- Localització en el plànol topogràfic i en l'ortofotomapa a escala 1/5.000 de l'ICCG (enquadrament que permeti visualitzar el conjunt edificat i el seu entorn).
- Planejament urbanístic.
- Fotografies dels béns catalogats (tant del context paisatgístic com del conjunt i detalls).
- Croquis de planta, alçats, etc.
- Altres imatges del bé, fotografies històriques, etc.

Dades Urbanístiques:

- Règim urbanístic existent: classe de sòl (sòl urbà consolidat, SUC; urbà no consolidat, SNC; urbanitzable delimitat, SUD; urbanitzable no delimitat, SND; i no urbanitzable, SNU); qualificació i planejament urbanístic existent
- Qualificació urbanística del nou pla: codi identificador segons els usos predominants i segons el teixit o estructura urbana que generen.

Catalogació proposada:

- Tipologia de bé a protegir i classificació: Arquitectònic (conjunt, elements, etc.), Arqueològic, Natural, Ambiental, Etnològics
- Categoria assignada: (BCIN, BCIL, BPU)
- Nivell de protecció: Total, parcial, ambiental, documental, etc.)
- Altres proteccions associades: Hi ha la possibilitat que en un mateix conjunt o element radiquin diferents tipologies de béns (per exemple un bé arquitectònic pot contenir un arbre monumental, restes arqueològiques, etc.). En aquest cas cada valor tindrà una fitxa per separat, però en qualsevol cas, cada fitxa farà referència a les altres proteccions que es superposen en aquell indret.

Descripció del Bé:

- Estil, època, cronologia, autoria (mestre d'obres);
- Parcel·la, context i elements;
- Ús actual, original i d'altres anteriors; estat de conservació (patologies evidents del bé i el seu entorn immediat així com de l'entorn de protecció)
- Context: Anàlisi de l'entorn immediat i de l'entorn proper, pavimentació; pendents; accessibilitat;

serveis; etc.

- Situació de risc: Inundabilitat, geològic, tecnològic, incendi, pendents, altres (si s'escau).
- Altres aspectes vinculants.

Àmbits de protecció i objecte:

- Raons que aconsellen la incorporació al catàleg: objectius que han portat el bé a ser catalogat: tipologia, autoria, raons històriques, etc., per als valors culturals; i la rellevància i particularitats ecològiques i biològiques, interès didàctic i científic, etc., per al patrimoni natural.
- Elements: Descripció dels elements que són objecte de la protecció, exteriors, interiors, entorn, etc. Cal precisar el nivell de protecció dels diferents elements.
- Entorn de protecció: Descripció de les característiques de l'entorn necessari per a la conservació dels valors ambientals, visuals i paisatgístics del bé.

Regulació de les intervencions:

- Tipus d'intervencions possibles, grau d'intervenció.
- Intervencions sobre el bé i sobre l'entorn de protecció. Elements a preservar i elements a adequar (materials, alçades, colors, etc.). Efectes urbanístics que es derivaran de les intervencions proposades.
- Gestió: La gestió prevista per a dur a terme els aspectes regulats
- Usos: permesos, i prohibits.

Informació complementària

- Informació històrica.
- Referències bibliogràfiques, documentació i fonts orals.
- Actuacions a la finca fins al moment de redacció de la fitxa, llicències, reformes, ampliacions, enderroc entre d'altres.
- Protecció existent, anterior o prèvia que pot condicionar la nova protecció: Categoria (BCIN, BCIL, BPU); procedència de la catalogació; núm. Inventari del Patrimoni Cultural Immoble del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya (DC); núm. Registre o catàleg del DC; data, etc
- Observacions.
- Data de la fitxa, interessa disposar d'aquesta informació tenint en compte la llarga vigència dels plans urbanístics, que ha estat des del moment en què es va emplenar la fitxa, l'aprovació definitiva i la intervenció sobre el bé, o si el seu estat d'aquest ha variat.
- Redactor de la fitxa: La persona o persones responsables del contingut de la fitxa.

2.4.6. Planimetria.

En aquesta MPEPPAC s'ha realitzat una relació de plànols per tipus de béns. Cadascuna de les diferents tipologies de béns tenen un grup de plànols perquè es puguin identificar, localitzar i definir cadascun dels elements. Aquest plànols es classifiquen així:

Elements arquitectònics (EA) .....de EA 00 fins a EA 39 (E:1/1000)
Conjunts arquitectònics (CA) .....de CA 0 fins a CA 22 (E:1/1000)
Béns arqueològics – paleontològics (BARP) ..... de JA 1 fins a JA 4 (E:1/5000)
Béns naturals (BN) ..... de BN 1 fins a BN 9 (E:1/1000)
Béns ambientals - paisatgístics (BAP) ..... de BAP 1 fins a BAP 9 (E:1/5000)
Béns socioculturals - etnològics (BSE) ..... de BSE 1 fins a BSE 3 (E:1/5000)

S'ha situat la seva numeració per la identificació per quadrants sobre la planimetria de tot el terme. L'acrònim emprat és: (Inicials dels elements patrimonials – núm. de quadrant / núm. de plànol). Les diferents tipologies funcionals s'identifiquen dins de la planimetria amb una llegenda de colors. En tots els plànols queden reflectits pels seus codis els béns patrimonials segons la seva protecció BCIN, BCIL i BPU, delimitació d'àmbits, entorns de protecció AEA, entorns naturals i entorns ambientals.

S'ha cregut convenient afegir dintre de la planimetria dels plànols dels conjunts (CA), el treball "Sitges Casco Històric. Levantamiento con Láser Escàner Terrestre" realitzat pel "Laboratori de Modelització Virtual de la Ciutat" de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), l'any 2007, que consisteix en l'aixecament de façanes d'alguns carrers del nucli antic. Per altra banda, s'ha incorporat la regulació d'alçades de passeig de la Ribera del PEPPAC del 1991.

A més, la planimetria es complementa amb:

Plànol de detall del cementiri de Sant Sebastià	EA dc
Plànols dels entorns i del conjunt històric-artístic i paisatge pintoresc, àmbits, àrees de respecte, i delimitacions	EN 1 i EN 2
Plànols que identifiquen les diferents zones 9A, 9B, 9C, amb el nombre de plantes	NP 1

Per la millor comprensió dels plànols del MPEPPAC i facilitar la seva consulta, s'ha realitzat un índex de tots ells, ordenats per tipologia, numeració i títol. També s'adjunta un llistat on figura el contingut i la ubicació en els plànols de cada element catalogat amb el seu número de fitxa i nom del bé

2.4.7. Tipologies Funcionals

 ARRu	Arquitectura residencial rural	 OE	Obres d'enginyeria
 ARU	Arquitectura rural	 P	Parcs i espais públics
 ARUr	Arquitectura residencial urbana	 S	Elements singulars
 AP/E	Arquitectura pública i equipaments	 AF	Arquitectura funerària
 AR	Arquitectura religiosa	 IP	Interès paisatgístic
 AI	Arquitectura industrial	 JA	Jaciment arqueològic

2.4.8. Representació gràfica dels béns protegits

Independentment de l'instrument de planejament urbanístic que es tramiti, sempre caldrà localitzar el bé catalogat sobre la base cartogràfica, amb un símbol i un número identificador.

A continuació es detallen els codis gràfics d'identificació d'un bé segons la seva tipologia:

Patrimoni arquitectònic

	Identificació BCIN, BCIL i BPU respectivament; color RGB: 254,0,0
	Identificació front catalogat
	Identificació conjunt catalogat
	Delimitació de l'entorn de protecció

Patrimoni arqueològic-paleontològic

	Identificació jaciment BCIN, BCIL i jaciment; color RGB: 241,123,0)
	Delimitació EPA
	Delimitació AEA
	Delimitació entorn de protecció

Patrimoni natural

	Identificació: asterisc color (RGB:0,180,0) segons criteri anterior.
	Delimitació àmbit natura protegit
	Delimitació entorn de protecció

Patrimoni ambiental-paisatgístic

	Identificació: asterisc color (RGB: 98,165,147) segons criteri anterior.
	Identificació de recorregut paisatgístic
	Identificació paisatge o indret
	Delimitació entorn de protecció

Patrimoni sociocultural-etnològic

	Identificació: asterisc color (RGB:0,0,254) segons criteri anterior.
	Identificació conjunt
	Delimitació entorn de protecció

2.5. PROPOSTES D'INCOACIÓ DE BÉNS CULTURALS D'INTERÈS NACIONAL (BCIN)

Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN) és una categoria de protecció legal que s'atorga als béns més rellevants del patrimoni cultural català, declarats per l'Administració de la Generalitat, que els ha d'inscriure al Registre de Béns Culturals d'Interès Nacional. Es classifiquen en: monument històric, conjunt històric, jardí històric, lloc històric, zona d'interès etnològic, zona arqueològica i zona paleontològica².

Gaudeixen d'aquesta protecció de manera genèrica: els castells i fortificacions, pel Decret de 22 d'abril de 1949, recollit a la disposició addicional primera de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català (LPCC); els escuts, emblemes, pedres heràldiques, rotlles de justícia, creus de terme i peces similars d'interès historicoartístic pel Decret 571/1963, de 14 de març; determinats museus, pel Decret 474/1962, d'1 de març (on s'inclouen el Cau Ferrat i el Romàntic); i les coves, abrics i indrets que contenen manifestacions d'art rupestre, per la disposició addicional 1.3 LPCC.

Declarar un bé com a BCIN requereix la incoació prèvia d'un expedient, iniciat d'ofici per l'Administració de la Generalitat o bé a instància d'una altra administració pública o de qualsevol persona física o jurídica. Aquest expedient haurà de contenir informes històrics, arquitectònics, arqueològics i artístics, acompanyats d'una completa documentació gràfica i d'un informe detallat sobre l'estat de conservació del bé. Tindrà que comptar amb l'informe favorable del Consell Assessor del Patrimoni Cultural de Catalunya i d'alguna de les institucions científiques, tècniques o universitàries de prestigi o competència reconeguts que siguin determinades per reglament. Un cop finalitzat el procediment de declaració, aquesta ha d'ésser acordada pel Govern de la Generalitat, a proposta del Conseller de Cultura. La declaració d'un bé cultural d'interès nacional s'ha de notificar als interessats i als ajuntaments dels municipis on radica el bé, i s'ha de publicar en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* i en el *Boletín Oficial del Estado*.

L'equip redactor del PEPPAC de 1991, en la disposició final de les Normes Urbanístiques, proposava la declaració de Bé d'Interès Cultural pels següents béns:

- Celler Güell (Núm. 447-EA),
- Palau Maricel Terra (Núm. 102-EA)
- Palau Maricel Mar (Núm. 103-EA)

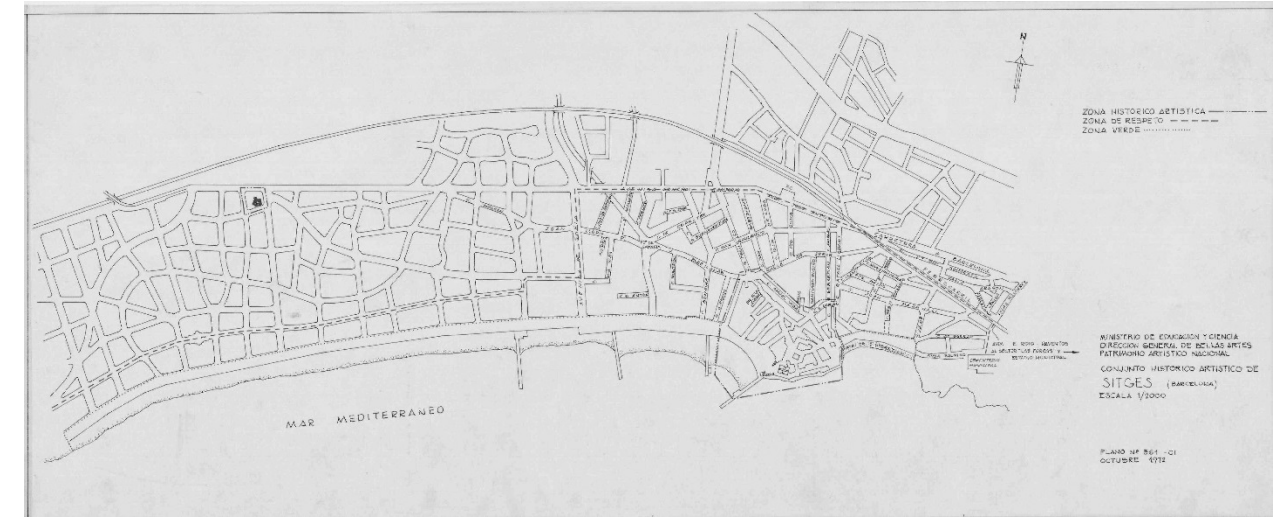
Aquesta disposició no es va portar a terme i queda pendent encara de realitzar-se. Aquestes propostes continuen sent vigents, potser més que mai, ja que aquests tres elements tenen unes característiques artístiques i històriques molt rellevants, més que suficients per fer-los mereixedors d'aquesta categoria i nivell de protecció.

Per altra banda, una lectura afinada del Decret 2106/1972, de 13 de julio, por el que se declara conjunto histórico-artístico y paraje pintoresco las zonas del casco antiguo y del litoral de la villa de Sitges (Barcelona) ens diu clarament que també hauria de ser considerada com a BIC l'Església del Vinyet (Núm. 432-EA) ja que la part dispositiva del decret diu textualment: *Se declaran conjunto histórico-artístico y paraje pintoresco las zonas de la villa de Sitges (Barcelona) delimitadas en el plano unido al expediente, Esta declaración abarca el Museo Romántico y la iglesia de Nuestra Señora del Vinyet.*

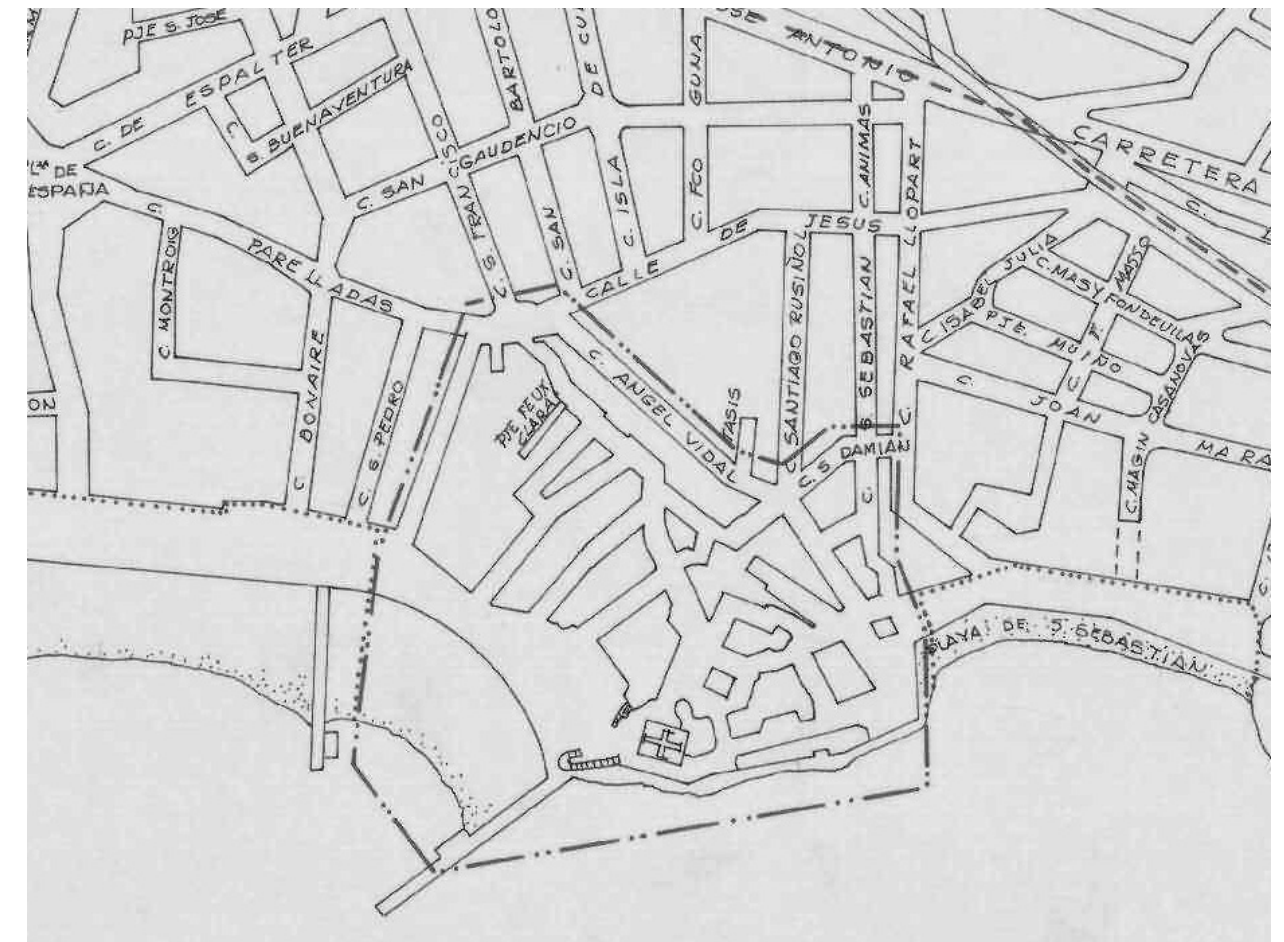
De fet, el Museu Romàntic ja havia estat declarat Monument històric-artístic d'interès nacional, en virtut del Decret 1-3-1962, però l'Església del Vinyet, no. Suposem que l'any 1972, es volia esmenar aquest descuit, per això el Decret de 1972 torna a esmentar el Museu Romàntic, que ja era BIC. L'Església del Vinyet té mèrits

² Article 24.1. de la Normativa d'aquesta MPEPPAC de Sitges.

propis per merèixer aquest rang de BCIN, sobretot per raons socials i històriques que fan d'aquest bé un dels més importants i emblemàtics de Sitges.

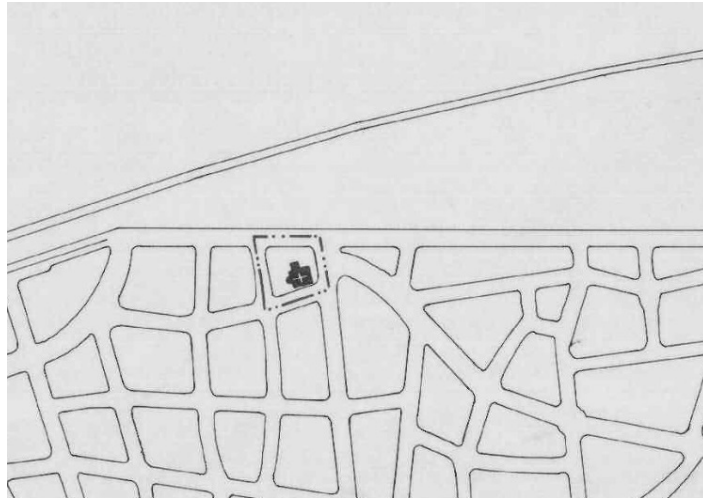
Plànol Original del Decret del 1972³

Retall del plànol corresponent a "las zonas de la villa de Sitges"

³ Planoteca del IPCE. Web: ipce.mcu.es/iphe

Retall del plànol corresponent a l'Església del Vinyet

Per altra banda, cal tenir present que dins de la categoria de BCIN, i tal com estableixen sengles disposicions addicionals de les lleis espanyola (1985) i catalana (1993) de Patrimoni, es consideren BCIN tots aquells elements fortificats que es troben emparats pel decret de 22 de abril de 1949, sobre protecció de los castillos espanyoles (BOE 5 de maig de 1949), també conegut com "decret de castells". També hauria de considerar-se la protecció de les restes de la muralla com a BCIN, ja que la seva naturalesa és la d'una fortificació.

Per tant, també podria ser declarat BCIN la Torre de la Masia de Miralpeix (Núm. 460-EA) ja que, si es tracta d'una torre de defensa, hauria de tenir el mateix tractament legal que les altres torres de defensa que ostenten el grau de protecció BCIN en funció del Decret de 1949. En aquest cas, hem d'admetre que aquest bé no figura com a BIC a la base de dades del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports de l'Estat, i hem d'esmenar l'error que contenia el PEPPAC en considerar la torre de defensa com un BIC, amb un codi de registre que en realitat correspon al Castell de Miralpeix.

Finalment, tenint en compte que l'edifici de l'Ajuntament (Núm. 1-EA) està edificat sobre el que era Castell de Sitges, i el fet que el coneixement sobre l'origen de l'edifici de l'ajuntament com a antic Castell de Sitges, va ser posterior al decret, fa que, tot i que hauria d'estar catalogat com a BCIN, oficialment no és reconegut amb aquest nivell de protecció.

Dintre del grup de Béns Arquitectònic incorporats a 2016 al catàleg de 1991, n'hi ha un, la Creu de les Tàpies (Núm. 524-EA), que s'haurà de considerar BCIN també en virtut del Decret 571/1963, de 14 de març sobre protecció dels escuts, creus de terme, emblemes, pedres heràldiques, rotlles de justícia, etc.

Com a conclusió, tenint en compte aquest Decret cabria la possibilitat d'incoar diversos expedients per declarar com a BCIN als següents béns.

- Celler Güell (Núm. 447-EA)
- El Palau Maricel Terra (Núm. 102-EA)
- El Palau Maricel Mar (Núm. 103-EA)
- Església del Vinyet (Núm. 432-EA)
- Església Parroquial de Sant Bartomeu i Santa Tecla (Núm. 339-EA)
- Restes de la Muralla (Núm. 397-EA)
- Torre de la Masia de Miralpeix (Núm. 460-EA)
- Edifici de l'Ajuntament (Núm. 1-EA)
- La Creu de les Tàpies (Núm. 524-EA)

2.6. NOVES INCORPORACIONS BCIL (BÉNS CULTURALS D'INTERÈS LOCAL)

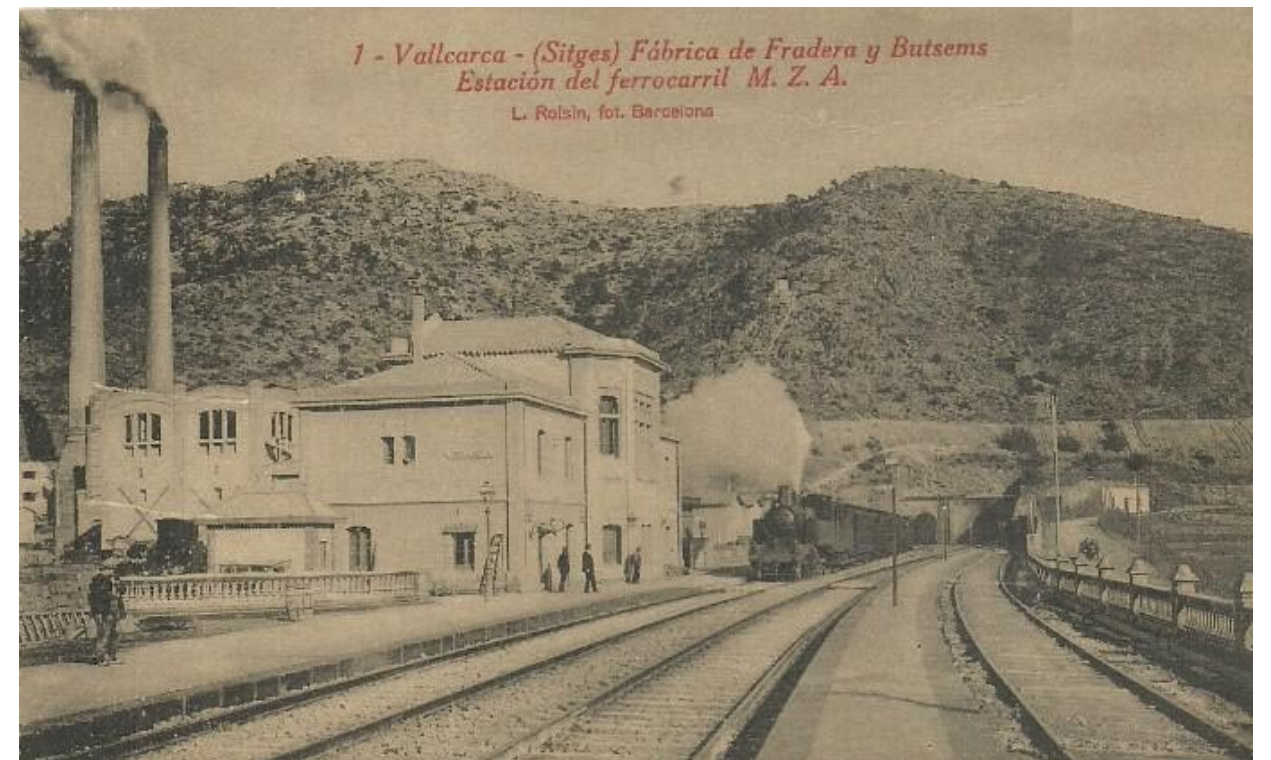
Per altra banda, i també segons la disposició addicional primera de l'esmentada llei del patrimoni cultural català, *els béns immobles que en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta llei estiguin inclosos en catàlegs de patrimoni cultural incorporats en plans urbanístics passen a tenir, llevat que siguin béns culturals d'interès nacional, la consideració de béns culturals d'interès local (BCIL) i queden inclosos en el Catàleg del Patrimoni Cultural Català.*

Aquesta disposició addicional de la llei fa que tots aquells béns que formen part del PEPPAC de 1991, passin a tenir la categoria de protecció BCIL.

Dins la proposta de revisió i modificació dels béns catalogats vigents i de les noves incorporacions, s'han valorat les propostes de protecció i classificació com a BCIL. La competència per a la declaració d'un immoble com a bé cultural d'interès local correspon al ple de l'ajuntament (en municipis de més de cinc mil habitants) i al ple del consell comarcal (en els municipis de fins a cinc mil habitants). L'acord de declaració d'un BCIL ha de ser comunicat al Departament de Cultura, perquè en faci la inscripció en el Catàleg de patrimoni cultural català.

Per decidir quins són els béns proposats que s'ha optat dotar de la protecció BCIL, s'ha estudiat i s'ha avaluat el seu nivell arquitectònic, la seva història i la seva importància cultural.

Les noves incorporacions amb aquesta proposta de categoria BCIL són: les estacions de Vallcarca (Núm. 475) i de Garraf (Núm. 476), de les quals tenim referències històriques i d'arquitectura comunes entre les estacions que cobrien el trajecte de la línia Barcelona Valls de 1881. Cal remarcar que les estacions de Vilanova i la Geltrú, i de Sitges ja ostenten aquesta categoria.

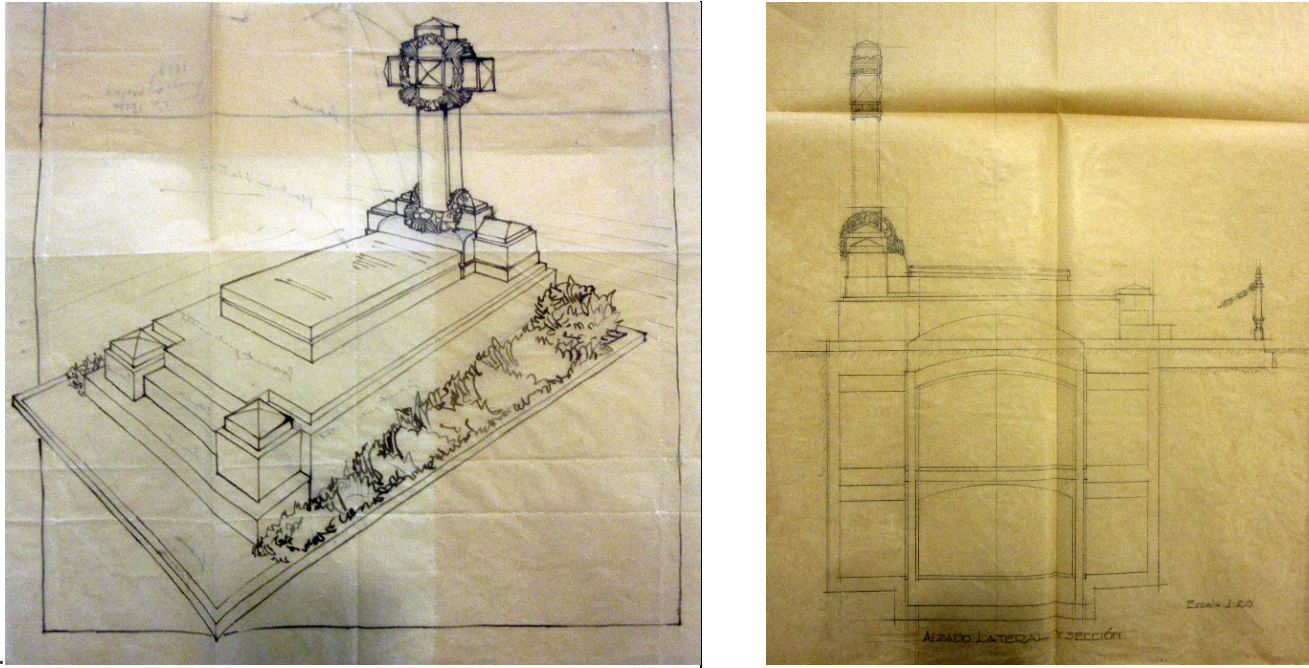

Postal històrica. L. Roisin

També s'han incorporat, com a proposta BCIL, de forma individualitzada els panteons i les tombes que s'han considerat més importants per les raons esmentades. S'ha de tenir en compte que pel fet de formar part del Cementiri i Ermita de Sant Sebastià (Fitxa núm. 442-EA) del PEPPAC del 91, ja tenen aquesta classificació.

També s'ha tingut en compte el fet de que cadascuna de les tombes formen part de la ruta dels cementiris europeus, promoguda per l'ASCE (Association of Significant Cemeteries in Europe), i això ha comportat fer un estudi històric i personalitzat de l'arquitectura funerària de cada sepulcre.

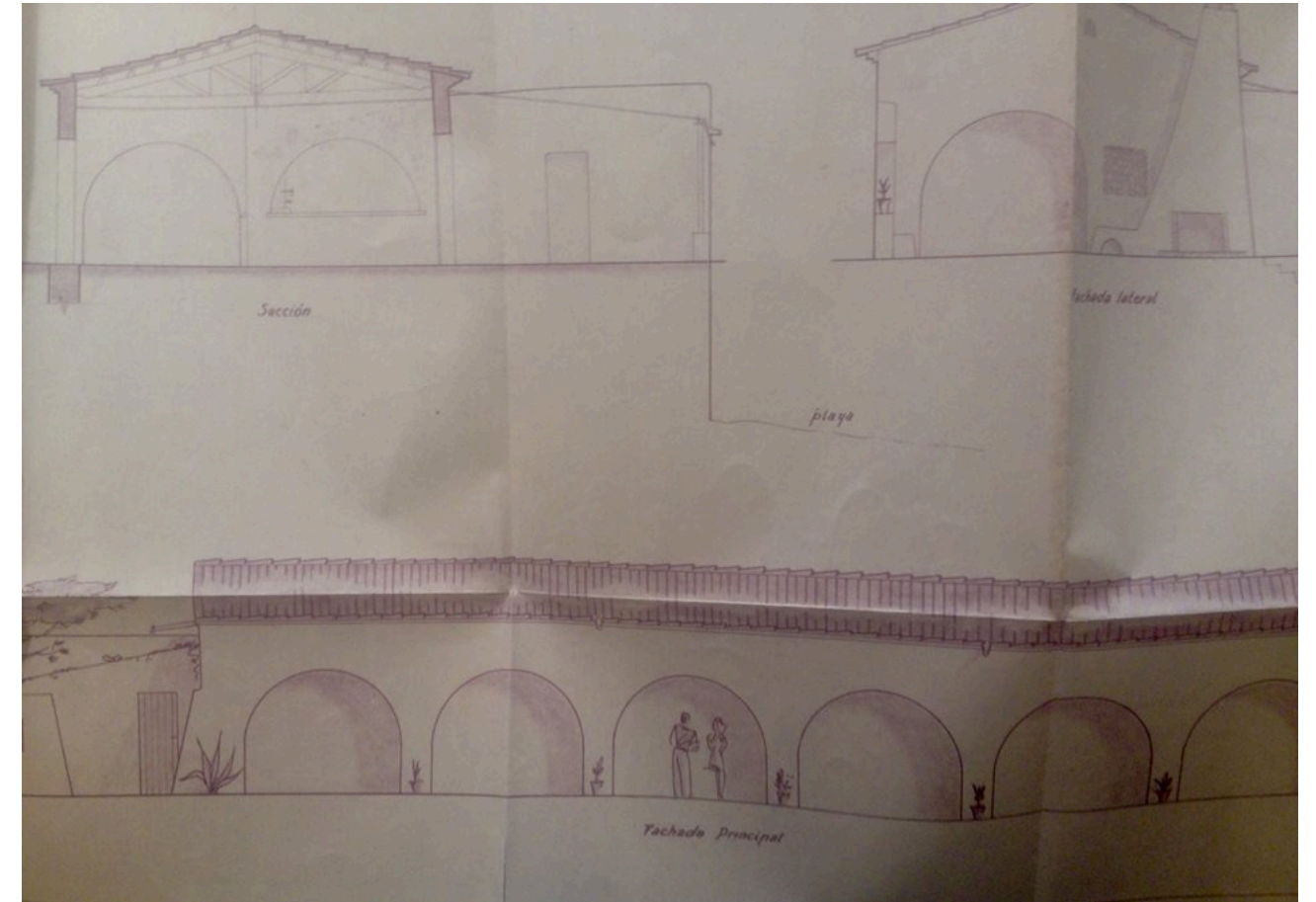
Dibuixos Arxiu Històric de COAC

Panteó de Pablo Benazet Molas J.M. Martino 1929

Altres béns que hem proposat incorporar són aquells que per raons socials i històriques han format part de la vida de població de Sitges i que l'Ajuntament ha proposat a través d'un expedient administratiu que ha portat a l'acord del 29-09-2014 de declaració de bé d'interès local (BCIL). Es tracta de l'Espai Sociocultural al passeig Marítim de Sitges (Núm. 583-EA), delimitat pel passeig Marítim, la platja de la Bassa Rodona i la prolongació

de l'eix dels dos espigons que defineixen aquesta platja. Els elements que compren aquest expedient són, el restaurant Kansas, el Pínic, el Club de Mar i la piscina Maria Teresa, Club Natació Sitges i zona enjardinada, actualment dins de la zona marítima terrestre ZMT. També, s'ha tingut en compte el fet d'haver participat l'arquitecte J.A. Coderch en la construcció de part d'aquest conjunt.

Alçat del Pínic. J. A. Coderch. Arxiu Històric de Sitges.

Des de la creació del Passeig de la Ribera, i també després de la prolongació d'aquest passeig com a passeig Marítim, les construccions lúdico-esportives hi són presents des del seu origen. L'interès del conjunt ve motivat perquè és portador de valors històrics, arquitectònics i paisatgístics que el fan mereixedor de gaudir d'una protecció adient. Totes aquestes consideracions fan necessari que en el moment d'establir els instruments per a fer efectiva la protecció de l'espai, aquesta protecció es realitzi de manera integral, i que possibiliti l'equilibri harmònic entre els diferents elements que el configuren i l'entorn que li dona suport.

Piscina Maria Teresa (arq. Josep Maria Miralles., 1931). Postal històrica d'Adolfo Zerkowitz.

Foto aèria del conjunt del Pínic, Kansas i piscina.

Per altra banda, de la mateixa manera que els elements del cementiri han estat considerats BCIL pel fet de formar-ne part ja d'un BCIL, és lògic posar aquesta categoria a aquells elements com la Masia de la Trinitat (Fitxa núm. 474-EA), ja que forma part de l'Ermita de la Santíssima Trinitat (Fitxa núm. 449); les pintures murals (Fitxes núms. 525-EA, 526-EA, 527-EA), ja que formen part de l'Església Parroquial Sant Bartomeu i Santa Tecla (Fitxa núm. 339-EA); els capitells del Maricel (Fitxa núm 571-EA) i el Sarcòfag del Racó de la Calma (Fitxa núm 564-EA), ja que formen part del Maricel (Fitxes núms. 102-EA i 103-EA).

Dos dels capitells del Maricel, obra de Pere Jou. Foto. Jaume Marsé.

També s'ha cregut convenient donar la categoria de BCIL a les Casetes de Vallcarca (Fitxa núm. 484-EA), per la necessitat de conservar i recuperar la història d'una població, la de Vallcarca, que va perdre molta part del seu patrimoni històric; i a les Defenses Costaneres (Fitxa núm. 485-EA), per la relació directe que tenen en la recuperació de la memòria històrica dels fets de la guerra civil.

Búnquer de Balmins. Foto: Jaume Marsé

Per últim, s'ha incorporat com a BCIL una altra de les obres de J.A. Coderch, Casa Manuel Fàbregas, conegut també per Sinya Morera o "El Cortijo" (Fitxa núm. 600-EA), qualificada urbanísticament d'equipament associatiu- cultural pel POUM 2006.

Vista de l'edifici de Coderch, actualment "Nivell 10", equipament de l'Ajuntament de Sitges. Foto. JM. Pujol.

3. LLISTATS

3.1. LLISTAT DELS BÉNS ARQUITECTÒNICS:

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
001-EA	Casa de la Vila	BCIL	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP2 NP4 NP6
002-EA	Casa de la plaça de l'Ajuntament, 4	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
003-EA	Casa de la plaça de l'Ajuntament, 5-6	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
004-EA	Casa de la plaça de l'Ajuntament, 7-8	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
005-EA	Casa Josep Busquets	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
006-EA	Mercat de Sitges	BCIL	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP1 NP6
006-bis-EA	Antic Mercat del Peix	BCIL	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP3 NP6
007-EA	Biblioteca Santiago Rusiñol	BCIL	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP1 NP4 NP6
008-EA	Casa Lola Anglada	BCIL	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP1 NP4 NP6
009-EA	Arxiu Històric Municipal	BCIL	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP1 NP4 NP6
010-EA	Casa Rectoral	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP2 NP4 NP6
011-EA	Casa del passeig de Vilafranca, 1	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
012-EA	Casa del passeig de Vilafranca, 3	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
013-EA	Casa del passeig de Vilafranca, 5	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
014-EA	Casa del carrer de l'Aigua, 3	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
015-EA	Casa del carrer de l'Aigua, 9	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
016-EA	Casa del carrer de l'Aigua, 11	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
017-EA	Casa del carrer de l'Aigua, 13	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
018-EA	Casa Antoni Almirall Selva	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
019-EA	Casa del carrer de l'Aigua, 19 - 23	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP5 NP6
020-EA	Casa del carrer de l'Aigua, 8	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP5 NP6
021-EA	Casa del carrer de l'Aigua, 10	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
022-EA	Casa del carrer de l'Aigua, 18	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
023-EA	Casa Raventós	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
024-EA	Casa del carrer de l'Aigua, 22	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
025-EA	Casa del carrer d'Àngel Vidal, 9	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
026-EA	Cases aparellades del carrer d'Àngel Vidal, 25-27	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
027-EA	Casa Maria Bues de Catasús 1	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
028-EA	Casa del carrer d'Àngel Vidal, 26	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
029-EA	Casa del carrer d'Artur Carbonell, 4	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
030-EA	Cases Joan Duran i Gregori Mirabent	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
031-EA	Casa del carrer de les Ànimes, 5	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
032-EA	Cases del carrer de les Ànimes, 7 - 9	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 (9) NP4 (7)
033-EA	Casa del carrer de les Ànimes, 15	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
034-EA	Cases del carrer de les Ànimes, 12 - 16	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
035-EA	Casa del carrer de les Ànimes, 18	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
036-EA	Casa del carrer de Barcelona, 15	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
037-EA	Casa del carrer de Barcelona, 17	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
038-EA	Casa del carrer de Barcelona, 21	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
039-EA	Casa del carrer de Barcelona, 2	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
040-EA	Casa del carrer de Barcelona, 4-6	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
041-EA	Casa del carrer de Barcelona, 8-10	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
042-EA	Casa del carrer de Barcelona, 12	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
043-EA	Casa del carrer de Barcelona, 16	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
044-EA	Casa del carrer de Barcelona, 18	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
045-EA	Casa del carrer de Barcelona, 22	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
046-EA	Casa del carrer de Bonaire, 3	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
047-EA	Casa del carrer de Bonaire, 5	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
048-EA	Casa Maria Bues de Catasús 2	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
049-EA	Casa del carrer de Bonaire, 9 - 11	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
050-EA	Casa del carrer de Bonaire, 23	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
051-EA	Casa Vidal	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
052-EA	Casa Gertrudis Marcer	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
053-EA	Casa Rafael Pedrol Ventura	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
054-EA	Casa Bonaventura Robert i Galceran	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
055-EA	Casa Josep Jacas	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
056-EA	Casa Francesc Julià Palmeta	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
057-EA	Casa Mitjans	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
058-EA	Casa Sariol	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
059-EA	Casa Agustí Mestre del carrer Bonaire	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP2 NP4
060-EA	Casa del carrer d'en Bosc, 1	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP2 NP4 NP6

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
061-EA	Casa del carrer d'en Bosc, 5 - 7	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
062-EA	Casa del carrer d'en Bosc, 9		ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
063-EA	Casa del carrer d'en Bosc, 4	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP2 NP4 NP6
064-EA	Casa del carrer d'en Bosc, 6 - 8	BCIL	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP1 NP4 NP6
065-EA	Palau del Rei Moro	BCIL	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP1 NP4 NP6
066-EA	Casa del carrer d'en Bosc, 14	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
067-EA	Casa del carrer d'en Bosc, 16	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
068-EA	Casa del carrer d'en Bosc, 18	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP2 NP4 NP6
069-EA	Casa Felicià Ferret Serret	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
070-EA	Casa del carrer de la Carreta, 7	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
071-EA	Casa del carrer de la Carreta, 9	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
072-EA	Casa del carrer de la Carreta, 11	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
073-EA	Casa del carrer de la Carreta, 13	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
074-EA	Casa del carrer de la Carreta, 15	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
075-EA	Casa del carrer de la Carreta, 17	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
076-EA	Casa del carrer de la Carreta, 19	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
077-EA	Casa del carrer de la Carreta, 21	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
078-EA	Casa del carrer de la Carreta, 29	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
079-EA	Casa del carrer de la Carreta, 31	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
080-EA	Casa del carrer de la Carreta, 33	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
081-EA	Casa del carrer de la Carreta, 35	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
082-EA	Casa del carrer de la Carreta, 37	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
083-EA	Casa del carrer de la Carreta, 39	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
084-EA	Casa del carrer de la Carreta, 6	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
085-EA	Casa del carrer de la Carreta, 8	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
086-EA	Casa del carrer de la Carreta, 10	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
087-EA	Casa del carrer de la Carreta, 12	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
088-EA	Casa del carrer de la Carreta, 14	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
089-EA	Casa del carrer de la Carreta, 16	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
090-EA	Casa del carrer de la Carreta, 18	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
091-EA	Casa del carrer de la Carreta, 20	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
092-EA	Casa Sofia Puig	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
093-EA	Casa del carrer de la Carreta, 26	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
094-EA	Casa del carrer de la Carreta, 30	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
095-EA	Casa del carrer de la Carreta, 32	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
096-EA	Casa Folch i Torres	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP2 NP4 NP6
097-EA	Casa del carrer de la Davallada, 8 - 10	BCIL	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP2 NP4 NP6
098-EA	Casa Aleix Vidal Quadras	BCIL	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP2 NP4 NP6
099-EA	Casa Ferratges	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2
100-EA	Cases Agustí Mestre	BCIL	ARUr/RB Arq. Residencial Urbana /Res. en Blocs Singulares	NP3 NP4
101-EA	Casa Joan Bertran	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
102-EA	Maricel de Terra	BCIL	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP1 NP4 NP6

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
103-EA	Maricel de Mar	BCIL	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP1 NP4 NP6
104-EA	Museu del Cau Ferrat	BCIN	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP1 NP4 NP6
105-EA	Cotxeres (Manuel Vidal i Quadras)	BCIL	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP2 NP4 NP6
106-EA	Casa Jaume Hill Forment	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
107-EA	Casino Prado	BCIL	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP2 NP4
108-EA	Casa Joan Ferret Carreras	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
109-EA	Casa Pau Barrabertg 1	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
110-EA	Casa del carrer Francesc Gumà, 7	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
111-EA	Casa Pere Coll i Bergadà	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
112-EA	Casa Antoni Carreras Robert 1	BCIL	ARUr/RB Arq. Residencial Urbana /Res. en Blocs Singulares	NP3 NP4
113-EA	Casa Antoni Carreras Robert 2	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
114-EA	Celler Llopart	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
115-EA	Casa Pere Carreras Robert	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
116-EA	Casa Maria Lluïsa Félix Prieto	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
117-EA	Casa Josep Ferret Carreras	BCIL	ARUr/RB Arq. Residencial Urbana /Res. en Blocs Singulares	NP3 NP4
118-EA	Casa Robert	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
119-EA	Casa Jaume Suñé Juncosa	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
120-EA	Casa del carrer de l'Illa de Cuba, 19	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
121-EA	Casa Planas	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP2 NP4
122-EA	Casa del carrer de l'Illa de Cuba, 25	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
123-EA	Casa Bonaventura Blay	BCIL	ARUr/RB Arq. Residencial Urbana /Res. en Blocs Singulares	NP2 NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
124-EA	Casa Francesc Carreras Robert	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
125-EA	Casa Francesc Bartés	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
126-EA	Casa Francesc Milà Mestre	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
127-EA	Casa del carrer de l'Illa de Cuba, 30	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
128-EA	Casa Antoni Ferret Llopis	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP2 NP4
129-EA	Loggia	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
130-EA	Casa Almirall	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP2 NP4
131-EA	Casa del carrer de Jesús, 29	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP5
132-EA	Casa Antoni Company	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP5
133-EA	Casa Antoni Canals Porta i Josepa Casacuberta Porta	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP2 NP4
134-EA	Casa del carrer de Jesús, 6	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
135-EA	Casa del carrer de Jesús, 8	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
136-EA	Casa del carrer de Jesús, 12	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
137-EA	Casa Severià Virella Cassanyes	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
138-EA	Casa Vicens Bagués	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
139-EA	Casa del carrer de Jesús, 24	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
140-EA	Casa Llorenç Cardó i Mirabent	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
141-EA	Casa del carrer de Jesús, 58 - 60	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
142-EA	Casa Agustí Mestre del carrer Joan Tarrida, 29	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
143-EA	Casa Agustí Mestre del carrer Joan Tarrida, 22	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
144-EA	Casa Agustí Mestre del carrer Joan Tarrida, 26	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
145-EA	Casa del carrer Major, 3	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
146-EA	Casa del carrer Major, 5	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
147-EA	Casa del carrer Major, 7	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
148-EA	Casa del carrer Major, 9	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
149-EA	Casa del carrer Major, 11	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
150-EA	Casa Manuel Pascual	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
151-EA	Casa Sebastià Sans i Bori	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
152-EA	Casa del carrer Major, 19	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
153-EA	Casa Gorgas	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
154-EA	Casa Joaquim Duran Barraquer	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
155-EA	Casa Felician Serret de Ferret	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
156-EA	Casa del carrer Major, 27	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
157-EA	Casa del carrer Major, 29	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
158-EA	Casa del carrer Major, 33	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
159-EA	Casa del carrer Major, 35	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
160-EA	Casa del carrer Major, 37	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
161-EA	Casa del carrer Major, 41	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
162-EA	Casa Salvadora Font de Dalmau	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
163-EA	Casa Josep Planas Robert	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
164-EA	Casa Maria Batlle de Robert	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
165-EA	Casa del carrer Major, 4 - 6	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP5 NP6

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
166-EA	Casa del carrer Major, 8 - 10	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
167-EA	Casa del carrer Major, 12	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
168-EA	Casa del carrer Major, 14	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
169-EA	Casa del carrer Major, 16	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
170-EA	Casa del carrer Major, 22	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
171-EA	Casa Bartomeu Misas i Roses	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP2 NP4
172-EA	Casa Josep Boniquet	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
173-EA	Casa Sardà	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
174-EA	Casa Joan Tarrida Màrmol	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
175-EA	Casa Vidal Ribas	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
176-EA	Casa del carrer Major, 46	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
177-EA	Casa del carrer Major, 48 (i carrer Àngel Vidal, 10)	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
178-EA	Casa del carrer Major, 50	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
179-EA	Casa del carrer Major, 52	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
180-EA	Casa Matilde León	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
181-EA	Casa Josep Bartrolí Tort	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
182-EA	Casa del carrer Nou, 6	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
183-EA	Casa del carrer Nou, 8	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
184-EA	Casa del carrer Nou, 16	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
185-EA	Casa del carrer Nou, 18	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
186-1-EA	Casa del carrer Nou, 20 - 22	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
186-2-EA	Casa del passeig de la Ribera, 4	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
186-3-EA	Casa del passeig de la Ribera, 5	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
187-EA	Casa J. Ferret i de Querol	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
188-EA	Casa del carrer de les Perellades, 5	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
189-EA	Casa Joan Pintó	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
190-EA	Casa del carrer de les Parellades, 9	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
191-EA	Casa J. Vilanova Massó	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
192-EA	Casa J. Llopis Torralbas	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
193-EA	Casa J. Massó Matalí	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
194-EA	Casa del carrer de les Parellades, 4 -6	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
195-EA	Casa Francesc Ferret i Obrador	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
196-EA	Casa del carrer de les Parellades, 12	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
197-EA	Casa del carrer de les Parellades, 14	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
198-EA	Casa Joaquim Miró	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
199-EA	Casa Montaner	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
200-EA	Casa del carrer de les Parellades, 26	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
201-EA	Casa Ferran	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
202-EA	Casa del carrer de les Parellades, 36	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
203-EA	Casa del carrer de les Parellades, 38	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
204-EA	Església de la Immaculada Concepció	BCIL	AR Arquitectura Religiosa	NP3 NP4
205-EA	Casa Roca	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
206-EA	Casa del Port de n'Alegre, 7	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
207-EA	Casa Manuel Vidal Quadras	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
208-EA	Casa del carrer del Port de n'Alegre, 21	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP2 NP4
209-EA	Casa Conrado Sobirà	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
210-EA	Casa J. Mingüell	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
211-EA	Casa Maria Montané	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
212-EA	Casa del carrer del Port de n'Alegre, 61 - 65	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP5
213-EA	Villa M. Luisa i Villa Cinta	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
214-EA	Casa del carrer del Port de n'Alegre, 71	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
215-EA	Casa Josep Mirabent Gatell	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2
216-EA	Casa Josep Amell i Milà	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
217-EA	Casa del carrer de Sant Bartomeu, 5	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
218-EA	Casa Joan Catasús	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
219-EA	Casa del carrer de Sant Bartomeu, 9	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
220-EA	Casa del carrer de Sant Bartomeu, 15	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
221-EA	Casa del carrer de Sant Bartomeu, 17	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
222-EA	Casa del carrer de Sant Bartomeu, 19	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
223-EA	Casa Cristòfol Mestre	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
224-EA	Casa del carrer de Sant Bartomeu, 33	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
225-EA	Casa Ballester	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP2
226-EA	Casa Lafarga	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
227-EA	Casa del carrer de Sant Bartomeu, 16	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
228-EA	Casa del carrer de Sant Bartomeu, 18 - 20	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
229-EA	Casa Daniel Robert	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
230-EA	Casa Josep Carbonell i Mussons	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
231-EA	Casa Joan Robert i Brauet	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
232-EA	Casa del carrer de Sant Bartomeu, 30	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
233-EA	Casa del carrer de Sant Bartomeu, 36	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
234-EA	Casa del carrer de Sant Bartomeu, 38	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
235-EA	Casa del carrer de Sant Bonaventura, 1	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP5
236-EA	Casa del carrer de Sant Bonaventura, 3	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP5
237-EA	Casa del carrer de Sant Bonaventura, 5 - 7	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
238-EA	Casa del carrer de Sant Bonaventura, 9	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
239-EA	Casa del carrer de Sant Bonaventura, 11	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
240-EA	Casa del carrer de Sant Bonaventura, 21	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
241-EA	Casa Josefa Vidal	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
242-EA	Casa del carrer de Sant Bonaventura, 25	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP5
243-EA	Casa del carrer de Sant Bonaventura, 4	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
244-EA	Casa del carrer de Sant Bonaventura, 6	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
245-EA	Casa del carrer de Sant Bonaventura, 8 - 10	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
246-EA	Casa del carrer de Sant Bonaventura, 20	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP5
247-EA	Casa del carrer de Sant Bonaventura, 22	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
248-EA	Casa del carrer de Sant Bonaventura, 24	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP5
249-EA	Casa del carrer de Sant Bonaventura, 26	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
250-EA	Casa Francesc Ferrer Obrador	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
251-EA	Casa del carrer de Sant Francesc, 7	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
252-EA	Casa del carrer de Sant Francesc, 9 -11	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
253-EA	Casa del carrer de Sant Francesc, 19	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
254-EA	Cases del carrer de Sant Francesc, 27 -29	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
255-EA	Casa Pau Benazet	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
256-EA	Casa Salomé Nicolau	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
257-EA	Casa del carrer de Sant Francesc, 20	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
258-EA	Casa del carrer de Sant Francesc, 22	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
259-EA	Casa Francesc Ferrer	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
260-EA	Casa Josep Manual	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
261-EA	Casa Manuel Ramon	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
262-EA	Casa Llopis i Falç	BCIN	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP1 NP4
263-EA	Casa del carrer de Sant Gaudenci, 7	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
264-EA	Casa Arias	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
265-EA	Casa del carrer de Sant Gaudenci, 4	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
266-EA	Casa del carrer de Sant Gaudenci, 6	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
267-EA	Casa del carrer de Sant Gaudenci, 8	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
268-EA	Casa del carrer de Sant Gaudenci, 10	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
269-EA	Casa Calsamiglia	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
270-EA	Casa del carrer de Sant Gaudenci, 14	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
271-EA	Casa (A.C.) del carrer de Sant Isidre, 15	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
272-EA	Casa Francesc Carreras Robert	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
273-EA	Casa Joan Capellades	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
274-EA	Cases Joan Planas i Pere Catasús	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
275-EA	Casa Antoni Catasús	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
276-EA	Casa Sebastià Sans Bori	BCIL	ARUr/RB Arq. Residencial Urbana /Res. en Blocs Singulares	NP3 NP4
277-EA	Casa del carrer de Sant Isidre, 8 - 10	BCIL	ARUr/RB Arq. Residencial Urbana /Res. en Blocs Singulares	NP3 NP4
278-EA	Casa Agustina Roig	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
279-EA	Casa del carrer de Sant Joan, 2	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
280-EA	Casa del carrer de Sant Joan, 4	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
281-EA	Casa del carrer de Sant Joan, 8	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
282-EA	Casa Bonaventura Pla Vigó	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
283-EA	Casa del carrer de Sant Joan, 5	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
284-EA	Casa del carrer de Sant Joan, 7	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
285-EA	Casa del carrer de Sant Josep, 21	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
286-EA	Casa Dolors Vidal de Utrillo	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
287-EA	Casa del carrer de Sant Pau, 9	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
288-EA	Casa del carrer de Sant Pau, 23	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
289-EA	Casa del carrer de Sant Pau, 25	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
290-EA	Casa del carrer de Sant Pau, 29	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
291-EA	Casa Llorenç Montserrat	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
292-EA	Casa del carrer de Sant Pau, 45	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
293-EA	Casa del carrer de Sant Pau, 8	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
294-EA	Casa del carrer de Sant Pau, 20	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
295-EA	Casa Agustí Amell Milà	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
296-EA	Casa del carrer de Sant Pau, 26	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
297-EA	Casa del carrer de Sant Pere, 7	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
298-EA	Casa del carrer de Sant Pere, 9	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
299-EA	Casa del carrer de Sant Pere, 11	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
300-EA	Casa Josep Robert	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
301-EA	Jardí de la Casa Amell	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
302-EA	Casa del carrer de Sant Pere, 27	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
303-EA	Hostal Residència (Antiga Casa)	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
304-EA	Casa Bacardí	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
305-EA	Casa A. Panyella	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
306-EA	Casa del carrer de Sant Sebastià, 5	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
307-EA	Casa del carrer de Sant Sebastià, 7 - 13 bis	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
308-EA	Casa del carrer de Sant Sebastià, 25 - 29	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
309-EA	Casa del carrer de Sant Sebastià, 33	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
310-EA	Casa del carrer de Sant Sebastià, 6	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
311-EA	Casa del carrer de Sant Sebastià, 8	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
312-EA	Casa del carrer de Sant Sebastià, 10	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
313-EA	Casa del carrer de Sant Sebastià, 22 - 30	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
314-EA	Pi del carrer de Sant Sebastià	BCIL	Espècimen botànic	NP2 NP4
315-EA	Casa del carrer d'en Tacó, 5	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
316-EA	Casa del carrer d'en Tacó, 7	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
317-EA	Casa del carrer d'en Tacó, 9	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
318-EA	Casa del carrer d'en Tacó, 11	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
319-EA	Casa del carrer d'en Tacó, 13	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
320-EA	Casa Josep Vias	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
321-EA	Casa del carrer d'en Tacó, 17	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
322-EA	Casa del carrer d'Artur Carbonell, 17	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
323-EA	Casa del carrer d'en Tacó, 4	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
324-EA	Casa del carrer d'en Tacó, 6	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
325-EA	Casa del carrer d'en Tacó, 8	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
326-EA	Casa del carrer d'en Tacó, 10	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
327-EA	Casa del carrer d'en Tacó, 12	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4 NP6
328-EA	Casa del carrer d'en Tacó, 14	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
329-EA	Casa del carrer d'en Tacó, 16	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
330-EA	Casa del carrer d'en Tacó, 18	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
331-EA	Casa del carrer d'en Tacó, 20	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
332-EA	Casa del carrer d'en Tacó, 22	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
333-EA	Casa del carrer d'en Tacó, 24	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
334-EA	Casa del carrer d'en Tacó, 26	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
335-EA	Casa del carrer d'en Tacó, 28	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
336-EA	Casa popular del passatge d'en Tasis, 3	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
337-EA	Casa popular del passatge d'en Tasis, 5	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
338-EA	Cases populars del passatge d'en Tasis, 9	BCIL	ARUr/RB Arq. Residencial Urbana /Res. en Blocs Singulares	NP4
339-EA	Església Parroquial Sant Bartomeu i Santa Tecla	BCIL	AR Arquitectura Religiosa	NP1 NP4 NP6
340-EA	Casa Josep Barnet Albareda	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4 NP6
341-EA	Casa del passeig de la Ribera, 11 -12	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP2 NP4 NP6
342-EA	Can Falç	BCIL	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP2 NP4 NP6
343-EA	Casa Antoni Serra Ferret	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
344-EA	Casa Francesc Robert Yarzabal	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
345-EA	Casa Simó Llauradó i Josepa Planas	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP2 NP4
346-EA	Casa Marina Planas	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
347-EA	Casa Joaquim i Magí Pla Solé	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
348-EA	Casa Rosario Sans Ferrer, vda. Amell	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
349-EA	Casa Isabel Ferret Martorell	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP2 NP4
350-EA	Casa Salvador Mestre i Benaprès	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
351-EA	Casa Elvira Serra	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
352-EA	Casa Josep Sunyer Alaix	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
353-EA	Casa Pilar Parellada	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
354-EA	Casa Dolors Gili Casanovas	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
355-EA	Casa Llorenç Montserrat	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
356-EA	Casa Llúcia Catasús Soler	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
357-EA	Casa Josep Urgell Vidal	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
358-EA	Casa del passeig de la Ribera, 58 - 59	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
359-EA	Casa Àngela Milà Pascual	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
360-EA	Hostal 1	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
361-EA	Hostal 2	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
362-EA	Hostal Bravo	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
363-EA	Hostal Catalina	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP4
364-EA	Casa Francesc Ferret Obradors	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
365-EA	Porxada	BCIL	Fragments	NP2 NP4
366-EA	Casa Vilella	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
367-EA	Casa Joan Duran i Gelabert	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2
368-EA	Casa Francisco Peris Mencheta	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2
369-EA	Casa del passeig Marítim, 30	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
370-EA	Casa Los Ángeles	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
371-EA	Casa Francesc Armengol	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2
372-EA	Casa Joan Llopart Massana	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
373-EA	Casa J. Figueras	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
374-EA	Leonardo Ros	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
375-EA	Casa Moreno	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2
376-EA	Casa Petit	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
377-EA	Casa Corachán	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
378-EA	Casa Carlos Fradera	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2
379-EA	Villa Concepción	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
380-EA	Casa Sansalvador	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
381-EA	Casa Joaquim Brujas	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2
382-EA	Casa Josep Maria Casabó	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
383-EA	Casa Gabriel Cirera Pons	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
384-EA	Casa Josep Freixa	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2
385-EA	Casa Casimiro Barnils	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2
386-EA	Casa Josep Ferrer Dalmau	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2
387-EA	Villa Capri	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2
388-EA	Casa del passeig Marítim, 75	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2
389-EA	Casa del passeig Marítim, 76	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
390-EA	Casa del passeig Marítim, 77	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
391-EA	Casa Mercè Servat	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
392-EA	Villa Girasol	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
393-EA	Casa Bartomeu Carbonell i Mussons	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP4
394-EA	Tram del passatge de Mossèn Fèlix Clarà, 13 - 15	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3
395-EA	Casa Andreu	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP2 NP4
396-EA	Les Escales del Baluard	BCIL	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2 NP4 NP6
397-EA	La Punta	BCIL	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2 NP4 NP6
398-EA	Monument al Dr. Robert	BCIL	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2 NP4 NP6
399-EA	Monument al Greco	BCIL	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2 NP4
400-EA	Casa Ursicina Sanahuja	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2
401-EA	Villa Subur	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP2
402-EA	Villa Remei	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2
403-EA	Casa Gili	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2
404-EA	Casa Rita Andreu de Pantaleoni	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
405-EA	Casa Joan Duran Gelabert	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2 NP4
406-EA	Casa de l'Avinguda de la Mare de Déu de Montserrat, 40	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2 NP4
407-EA	Hostal Capri	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3 NP4
408-EA	Casa Joan Ferratges Tarrida 1	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3 NP4
409-EA	Casa Joan Ferratges Tarrida 2	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3 NP4
410-EA	Casa de l'avinguda Sofia, 21	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3 NP4
411-EA	Casa Antoni Ferratges Tarrida	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2 NP4
412-EA	Casa J. Furment	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2 NP4
413-EA	Casa Enric Suñer	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3 NP4
414-EA	Casa Emili Sacanella	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2 NP4
415-EA	Casa Antònia Borès	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3 NP4
416-EA	Casa Joan Ferratges Tarrida 3	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2 NP4
417-EA	Casa Elvira Morey de Semir	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
418-EA	Casa Gervasi Torras Font	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP5
419-EA	Casa de l'avinguda de Nostra Senyora del Vinyet, 35	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
420-EA	Casa Pau Barrabertg 2	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
421-EA	Casa del carrer d'Anselm Clavé, 32	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
422-EA	Hospital de Sant Joan	BCIL	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP2 NP4
423-EA	Antic Escorxador	BCIL	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP2 NP4
424-EA	Casa del carrer Josep Carbonell i Gener, 2	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
425-EA	Casa Garriga Nogués	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2
426-EA	Villa Mil Luces	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
427-EA	Salvador Corominas	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
428-EA	Casa del carrer de Josep Carbonell i Gener, 26-28	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
429-EA	Casa del carrer de Josep Carbonell i Gener, 34 - 36	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
430-EA	Casa Boldori	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
431-EA	Sant Muç	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3 NP4 NP6
432-EA	Ermita Mare de Déu del Vinyet	BCIL	AR Arquitectura Religiosa	NP2 NP4 NP6
433-EA	Casa Pau Barrabeitg 3	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
434-EA	Casa Avel-lí Montenegro 1	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP2
435-EA	Casa Avel-lí Montenegro 2	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
436-EA	Casa del carrer de Rafael Termes i Junyent, 8	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3 NP4
437-EA	Casa Pere Montané Capdet	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3
438-EA	Parc de Terramar	BCIL	Estructures urbanes	NP4
439-EA	Casa Catasús	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
440-EA	Colomar de l'Hotel Terramar	BCIL	S Elements Singulares/Mobiliari urbà	NP2
441-EA	Estació del Ferrocarril	BCIL	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP2
442-EA	Cementiri i Ermita de SANT Sebastià	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP4
443-EA	Villa Esperanza	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana Aïllada	NP3
444-EA	Corral de la Vila	BCIL	ARRu Arquitectura Residencial Rural	NP3 NP4
445-EA	Creu de Terme	BCIN	S Elements Singulares/Mobiliari urbà	NP1
446-EA	Torre i Masia de Garraf	BCIN; BCIL	ARRu Arquitectura Residencial Rural	NP1 NP3 NP6
447-EA	Celler Güell	BCIL	ARRu Arquitectura Residencial Rural	NP2 NP4
448-EA	Casetes de la Platja de Garraf	BCIL	S Elements Singulares	NP3 NP4
449-EA	Ermita de la Santíssima Trinitat	BCIL	AR Arquitectura Religiosa	NP2 NP4 NP6
450-EA	Can Planes	BCIN; BCIL	ARRu Arquitectura Residencial Rural	NP1; NP3 NP6
451-EA	Mas Quadrell	BCIL	ARRu Arquitectura Residencial Rural	NP3 NP6
452-EA	Castellet de Garraf	BCIN	Jaciment arqueològic	NP1 NP6
453-EA	Santa Bàrbara	BCIL	AR Arquitectura Religiosa	NP2; NP3 NP6
454-EA	Ca l'Amell de la Muntanya	BCIN; BCIL	ARRu Arquitectura Residencial Rural	NP1; NP3 NP6
455-EA	Conjunt de Campdàsens	BCIN; BCIL	ARRu Arquitectura Residencial Rural	NP1; NP3 NP6
456-EA	La Pleta	BCIL	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP3
457-EA	Ermita de N. Sra. de Gràcia	BCIL	AR Arquitectura Religiosa	NP2 NP6

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
458-EA	Antic Molí	BCIL	S Elements Singulares/Mobiliari urbà	NP2 NP6
459-EA	Can Pere Pau	BCIL	ARRu Arquitectura Residencial Rural	NP2 NP4
460-EA	Quadra de Miralpeix	BCIL	ARRu Arquitectura Residencial Rural	NP1; NP3 NP6
461-EA	Casa del passeig de la Ribera, 9	BCIL	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana entre mitgeres	NP3 NP6

3.2.LLISTAT DELS BÉNS ARQUITECTÒNICS INCORPORATS A 2016:

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
462-EA	Can Girona del Camí	BPU	ARU Arquitectura Rural	NP3, NP4, NP6
463-EA	Mas Pasqualí	BPU	ARU Arquitectura Rural	NP3 NP4 NP6
464-EA	L'Estellar	BPU	ARU Arquitectura Rural	NP3 NP4 NP6
465-EA	Tancat del Mas d'en Puig	BPU	ARU Arquitectura Rural	NP3 NP4
466-EA	Mas d'en Puig	BPU	ARU Arquitectura Rural	NP3 NP4 NP6
467-EA	El Corral d'en Barbeta	BPU	ARU Arquitectura Rural	NP3 NP4
468-EA	Can Robert	BPU	ARU Arquitectura Rural	NP3 NP4 NP6
469-EA	Mas Maiol	BPU	ARU Arquitectura Rural	NP3 NP4 NP6
470-EA	Can Fontanilles	BPU	ARU Arquitectura Rural	NP3 NP4 NP6
471-EA	Can Lluçà	BPU	ARU Arquitectura Rural	NP3 NP4 NP6
472-EA	La Ginesta	BPU	ARU Arquitectura Rural	NP3 NP4 NP6
473-EA	Casa Vallbona	BPU	ARU Arquitectura Rural	NP3 NP4
474-EA	Masia de la Trinitat	BPU	ARU Arquitectura Rural	NP2 NP4 NP6
475-EA	Estació de Vallcarca	BPU	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP3
476-EA	Estació de Garraf	BPU	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP3
477-EA	Conjunt Arquitectònic del passeig Marítim	BCIL	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP4
478-EA	Pont d'en Domènech	BPU	OE Obres d'Enginyeria	NP3
479-EA	Pont de can Perico	BPU	OE Obres d'Enginyeria	NP3
480-EA	Pont de la Riera de Ribes	BPU	OE Obres d'Enginyeria	NP3
481-EA	Xemeneia i forns de Vallcarca	BPU	OE Obres d'Enginyeria	NP2
482-EA	Viaductes ferroviaris	BPU	OE Obres d'Enginyeria	NP3
483-EA	Portals dels túnels del ferrocarril	BPU	OE Obres d'Enginyeria	NP3
484-EA	Casetes de Vallcarca	BPU	AI Arquitectura Industrial/Comercial	NP3 NP4
485-EA	Defenses costaneres	BPU	AM Arquitectura Militar	NP2

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
486-EA	Panteó Aleix Vidal Quadras	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
487-EA	Panteó Manuel Vidal i Quadras	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
488-EA	Panteó Cros i Juliana	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
489-EA	Panteó Antoni Robert Camps i Família	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
490-EA	Panteó Antoni Serra Ferret	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
491-EA	Panteó Manuel Robert Aldrofeu	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
492-EA	Panteó Família Carreras Robert	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
493-EA	Panteó Joan Pintó i Arabitg	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
494-EA	Panteó Antonio Carreras Robert	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
495-EA	Panteó Família S. Vidal Dimas	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
496-EA	Panteó Francisco Robert Yarzabal	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
497-EA	Panteó Ferrer Robert	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
498-EA	Panteó Daniel Robert Aldrofeu i família	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
499-EA	Panteó Jaume Brassó	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
500-EA	Panteó Cayetano Vidal Dimas	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
501-EA	Tomba Pere Jou i Francisco, Antònia Andreu	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
502-EA	Tomba Grau Sala	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
503-EA	Panteó Tomba Antoni Catasús	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
504-EA	Panteó Manuel Ramon Mirabent	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
505-EA	Panteó Família Planas	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
506-EA	Panteó Simó Llauradó	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
507-EA	Tomba de Joaquim Sunyer	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
508-EA	Panteó de Pablo Benazet Molas	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
509-EA	Tomba Família Garcia Munté	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
510-EA	Tomba Montserrat Trias Jover	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
511-EA	Tomba de Miquel Utrillo	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
512-EA	Tomba Josefina Crusat	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
513-EA	Tomba Ramon Canudas	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
514-EA	Tomba Ildelfons Massó Golferichs	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
515-EA	Tomba Ildelfons Massó Cambra	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
516-EA	Creu Cementiri. Ossari general	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
517-EA	Creu homenatge als morts de la guerra civil	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
518-EA	Monument funerari d'homenatge als morts de la guerra civil	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
519-1-EA	Làpides de marbre del S XIX - 1	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
519-2-EA	Làpides de marbre del S XIX - 2	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
519-3-EA	Làpides de marbre del S XIX - 3	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
519-4-EA	Làpides de marbre del S XIX - 4	BCIL	AF Arquitectura Funerària	NP2 NP4
520-EA	Ermita de Sant Sebastià	BCIL	AR Arquitectura Religiosa	NP2 NP4 NP6
521-EA	Església del Garraf	BPU	AR Arquitectura Religiosa	NP3
522-EA	Creu de Sant Isidre	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
523-EA	La Creu dels Escarabats	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
524-EA	La Creu de les Tàpies	BCIN	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
525-EA	Pintures murals de l'absis de la Capella del Santíssim Sagrament	BCIL	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
526-EA	Pintures murals del Baptisteri de l'església parroquial de Sitges	BCIL	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
527-EA	Pintures murals de la Capella de la Mare de Déu de Montserrat	BCIL	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
528-EA	Escultura La Sirena	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
529-EA	Escultura La Noia de la Malvasia	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
530-EA	Escultura Norai i àncora	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
531-EA	Escultura Santiago Rusiñol i Ramon Casas	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
532-EA	Escultura Dona asseguda nua	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
533-EA	Escultura Monument a G. K. Chesterton	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
534-EA	Escultura Homenatge a la indústria sabatera	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
535-EA	Escultura Columna de sorra	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
536-EA	Escultura Monument al pintor Pere Pruna	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
537-EA	Monument al Doctor Benaprès	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
538-EA	Monument a Ignasi Agustí	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
539-EA	Monument a Francesc Armengol	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
540-EA	Escultura Vela	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
541-EA	Escultura Onades fòssils fent un cor trencat	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
542-EA	Escultura Au aquàtica	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
543-EA	Escultura Sitges	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
544-EA	Escultura Bottrop	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
545-EA	Conjunt escultòric del Dr. Pérez Rosales	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
546-EA	Escultura Les Quatre barres	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
547-EA	Monument a Lluís Companys	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
548-EA	Monument als castells	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
549-EA	Escultura Pinzellades en el temps	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
550-EA	Escultura Dona mirant al mar	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
551-EA	Escultura Dona mediterrània	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
552-EA	Escultura Tors núm. 5	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
553-EA	Escultura Cris	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
554-EA	Escultura Postal de Sitges	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
555-EA	Escultura Cap de Crist	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
556-EA	Monument a Santiago Rusiñol	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
557-EA	Monument a Facundo Bacardí	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
558-EA	Bancs noucentistes	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
559-EA	Banc de la Torreta	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
560-EA	Canó del Baluard	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
561-EA	Madrigal	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2 NP6
562-EA	Monòlit homenatge J. Carbonell Gener	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
563-EA	Font pública de la plaça del Pou Vedre	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
564-EA	Sarcòfag del Racó de la Calma	BCIL	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP1
565-EA	Taller de l'escultor Pere Jou	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2 NP4
566-EA	El Xiringuito	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP3
567-EA	Antic comerç del carrer Major, 8-10	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP3
568-EA	Antic comerç de la Casa J. Massó Matalí	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP3
569-EA	Antic comerç "La Estrella"	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP3
570-EA	Antic comerç la Casa F. Ferret Obrador	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP3
571-EA	Capitells de Maricel	BCIL	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
572-EA	Rajoles de ceràmica dels carrers de Sitges	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
573-EA	Indicadors ceràmics carrers anys 40	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2
574-EA	Fragments arquitectònics i escultòrics	BPU	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP2

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
575-EA	Poble de Vallcarca	BPU	ARUr/RB Arquitectura Residencial Urbana /en Blocs Singulars	NP5
576-EA	Casetes del GATCPAC	BPU	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana / Urbana Aïllada	NP5
577-EA	Sant Daniel (Corral de les Basses)	BPU	ARU Arquitectura Rural	NP5 NP6
578-EA	Les Basses	BPU	ARU Arquitectura Rural	NP5 NP6
579-EA	La Casa Vella	BPU	ARRu Arquitectura Residencial Rural/Agrícola	NP5
580-EA	Casa de la Cala Morisca	BPU	ARRu Arquitectura Residencial Rural/Agrícola	NP5
581-EA	Les Àligues	BPU	ARU Arquitectura Rural	NP5 NP6
582-EA	Fàbrica de Vallcarca	BPU	OE Obres d'Enginyeria	NP5
583-EA	Espai Sociocultural al passeig Marítim de Sitges	BCIL	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP5
584-EA	Mas dels Pins	BPU	ARRu Arquitectura Residencial Rural	NP3 NP4
585-EA	Can Milà	BPU	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana / Urbana Aïllada	NP3 NP4
586-EA	Casa del carrer de l'Illa de Cuba, 45	BPU	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana / entre mitgeres	NP3 NP4
587-EA	Pícnic	BCIL	S Elements Singulars/Mobiliari urbà	NP3
588-EA	Casa Anna Galdeano	BPU	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana / entre mitgeres	NP3 NP4
589-EA	Xalet del carrer de Joaquim de Miró, 6	BPU	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana / Urbana Aïllada	NP3
590-EA	Casa Mercè Servat (xalet núm. 2)	BPU	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana / Urbana Aïllada	NP3
591-EA	Casa Jaume Vidilla	BPU	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana / Urbana Aïllada	NP3
592-EA	Casa del carrer Balmes, 34	BPU	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana / Urbana Aïllada	NP3
593-EA	Xalet La Pèrgola	BPU	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana / Urbana Aïllada	NP3
594-EA	Casa del carrer Balmes, 8	BPU	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana / Urbana Aïllada	NP3
595-EA	Villa Maria	BPU	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana / Urbana Aïllada	NP3
596-EA	Casa del carrer Major, 40	BPU	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana / entre mitgeres	NP3 NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
597-EA	Casa del carrer Soler i Cartró, 6	BPU	ARUr/UM Arquitectura Residencial Urbana / entre mitgeres	NP3
598-EA	Hort de can Falç	BPU	AP/E Arquitectura pública, semipública. Equipament.	NP3 NP4
599-EA	Cases dels Pescadors	BPU	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana / Urbana Aïllada	NP3 NP4
600-EA	Casa Manuel Fàbregas	BCIL	ARUr/UA Arquitectura Residencial Urbana / Urbana Aïllada	NP3 NP4

3.3. LLISTAT DELS CONJUNTS ARQUITECTÒNICS:

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
01-CA	Conjunt núm. 1	BCIL	Conjunt Arquitectònic	NP4
02-CA	Conjunt núm. 2	BCIL	Conjunt Arquitectònic	NP4
03-CA	Conjunt núm. 3	BCIL	Conjunt Arquitectònic	NP4
04-CA	Conjunt núm. 4	BCIL	Conjunt Arquitectònic	NP4
05-CA	Conjunt núm. 5	BCIL	Conjunt Arquitectònic	NP4
06-CA	Conjunt núm. 6	BCIL	Conjunt Arquitectònic	NP4
07-CA	Conjunt núm. 7	BCIL	Conjunt Arquitectònic	NP4
08-CA	Conjunt núm. 8	BCIL	Conjunt Arquitectònic	NP4
09-CA	Conjunt núm. 9	BCIL	Conjunt Arquitectònic	NP4
10-CA	Conjunt núm. 10	BCIL	Conjunt Arquitectònic	NP4
11-CA	Conjunt núm. 11	BCIL	Conjunt Arquitectònic	NP4
12-CA	Conjunt núm. 12	BCIL	Conjunt Arquitectònic	NP4
13-CA	Conjunt núm. 13	BCIL	Conjunt Arquitectònic	NP4
14-CA	Conjunt núm. 14	BCIL	Conjunt Arquitectònic	NP4
15-CA	Conjunt núm. 15	BCIL	Conjunt Arquitectònic	NP4
16-CA	Conjunt núm. 16	BCIL	Conjunt Arquitectònic	NP4
17-CA	Conjunt núm. 17	BCIL	Conjunt Arquitectònic	NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
18-CA	Conjunt núm. 18	BCIL	Conjunt Arquitectònic	NP4
19-CA	Conjunt núm. 19	BCIL	Conjunt Arquitectònic	NP4
20-CA	Conjunt núm. 20	BCIL	Conjunt Arquitectònic	NP4
21-CA	Conjunt núm. 21	BCIL	Conjunt Arquitectònic	NP4
22-CA	Conjunt núm. 22	BCIL	Conjunt Arquitectònic	NP4

3.4. LLISTAT DELS BÉNS ARQUEOLÒGICS:

Ref.	Nom del bé	Cat.	Tipologia	Prot.
01-BARP	Puig de Sitges	BCIL	Establiment ibèric, vil·la romana, castell i vila medieval emmurallada	NP1 NP6
02-BARP	Habitatge del carrer Mossèn Fèlix Clarà	BPU	Habitatge d'època moderna i contemporània	NP5
03-BARP	Sitja de la plaça del Cap de la Vila	BPU	Dipòsit d'emmagatzematge de cereals	NP6
04-BARP	El Vinyet	BCIL	Vil·la romana	NP1 NP6
05-BARP	Les Forques	BCIL	Instal·lació agrícola romana	NP1 NP6
06-BARP	Peu de Sant Isidre	BCIL	Establiment ibèric	NP1 NP6
07-BARP	Ca la Blanca	BCIL	Explotació agrícola d'època romana	NP1 NP6
08-BARP	Les Pruelles / Casa de les Pruelles	BCIL	Habitatge del Bronze final i establiment ibèric	NP1 NP6
09-BARP	Fondo de Sant Quintí	BCIL	Establiment ibèric i romà	NP1 NP6
10-BARP	Mas dels Pins	BCIL	Establiment ibèric	NP1 NP6
11-BARP	Jaciment de Santa Margarida	BCIL	Instal·lació agrícola romana i església baixmedieval	NP1 NP6
12-BARP	Can Girona	BCIL	Establiment ibèric i explotació agrícola d'època romana.	NP1 NP6
13-BARP	Castell de Miralpeix	BCIN	Arquitectura militar i jaciment arqueològic. Castell.	NP1 NP6
14-BARP	El Codolet	BCIL	Establiment ibèric.	NP1 NP6
15-BARP	Cova de la Masia de les Coves	BCIL	Cova o estructures subterrànies	NP1 NP6
16-BARP	Coveta dels Còdols	BCIL	Cova o estructures subterrànies	NP1 NP6
17-BARP	Cova Verda	BCIL	Cova o estructures subterrànies	NP1 NP6
18-BARP	Cova dels Musclos	BCIL	Cova o estructures subterrànies	NP1 NP6
19-BARP	Cova del Gegant	BCIL	Cova o estructures subterrànies	NP1 NP6
20-BARP	Serra dels Paranyes	BCIL	Instal·lació agrícola romana	NP1 NP6
21-BARP	Mas Pasqualí	BCIL	Establiment ibèric.	NP1 NP6
22-BARP	Cova de Sant Llorenç	BCIL	Cova o estructures subterrànies	NP1 NP6

Ref.	Nom del bé	Cat.	Tipologia	Prot.
23-BARP	Puig d'en Boronet	BCIL	Establiment ibèric.	NP1 NP6
24-BARP	Pujol d'en Pei	BCIL	Establiment ibèric	NP1 NP6
25-BARP	Cofurna i aljub de Can Planes	BCIL	Hàbitat i aljub medieval	NP1 NP6
26-BARP	Cova del Duc	BCIL	Cova o estructures subterrànies	NP1 NP6
27-BARP	Campdàsens	BCIL	Establiment ibèric i romà	NP1 NP6
28-BARP	Ca l'Amell de la Muntanya	BCIL	Establiments ibèric i romà i necròpolis medieval	NP1 NP6
29-BARP	Castellot de Campdàsens	BCIN	Castell	NP1 NP6
30-BARP	La Falconera	BCIL	Assentament de l'Edat del Bronze	NP1 NP6
31-BARP	Els Covarrons	BCIL	Cova o estructures subterrànies	NP1 NP6
32-BARP	Jaciments subaquàtics de Sitges	BCIL	Poblat ibèric, llocs d'ancoratge i derelictes.	NP1 NP6
33-BAP	Platja de les Coves	BPU	Necròpolis romana	NP1 NP6

3.5. LLISTAT DELS BÉNS NATURALS:

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
001-BN	Costes del Garraf	BPU	Xarxa Natura 2000 - PEIN	NP2 i NP4
002-BN	Serres del litoral central	BPU	Xarxa Natura 2000 - PEIN	NP2 i NP4
003-BN	Dolines de Campgràs	BPU	Espais d'Interès Ecològic i Paisatgístic	NP1 i NP4
004-BN	Dolina del Puig del Martell	BPU	Espais d'Interès Ecològic i Paisatgístic	NP1 i NP4
005-BN	Dolina del Basset de l'Arbre I	BPU	Espais d'Interès Ecològic i Paisatgístic	NP1 i NP4
006-BN	Fondo de Vallbona	BPU	Espais d'Interès Ecològic i Paisatgístic	NP1 i NP4
007-BN	Fondo de les Coves	BPU	Espais d'Interès Ecològic i Paisatgístic	NP1, NP4 i NP6
008-BN	Fondo del Tro	BPU	Espais d'Interès Ecològic i Paisatgístic	NP1, NP4 i NP6
009-BN	Les dunes de les platges de Les Botigues	BPU	Biòtops	NP1 i NP4
010-BN	Penya-segats de les Costes del Garraf	BPU	Biòtops	NP2, NP4 i NP6
011-BN	Gorgònies de la zona de Vallcarca	BPU	Biòtops	NP2 i NP4
012-BN	Biòtop dels Colls Miralpeix	BPU	Biòtops	NP2 i NP4
013-BN	Posidònies de les costes de Sitges	BPU	Biòtops	NP2 i NP4
014-BN	Riera de Ribes	BPU	Entorns fluvials	NP2 i NP4
015-BN	Riera de Vallbona	BPU	Entorns fluvials	NP2 i NP4
016-BN	Font de Montseva	BPU	Entorns fluvials	NP2 i NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
017-BN	El riu i cova de la Falconera	BPU	Entorns fluvials	NP2 i NP4
018-BN	Riera d'Aiguadolç	BPU	Entorns fluvials	NP2 i NP4
019-BN	Coves de Sitges	BCIL	Espais d'interès geològic	NP1, NP4 i NP6
020-BN	Cova del Gegant i cova Llarga	BCIL	Espais d'interès geològic	NP1, NP4 i NP6
021-BN	Cova Verda	BCIL	Espais d'interès geològic	NP1, NP4 i NP6
022-BN	Cova de la Carretera	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
023-BN	Cova de la Llastra	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
024-BN	Cova de Congre	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
025-BN	Cova del Pebre	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
026-BN	Cova dels Hula-Hula	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
027-BN	Cova Seca de Po Robert	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
028-BN	Cova de Sant Llorenç	BCIL	Espais d'interès geològic	NP1, NP4 i NP6
029-BN	Cova del Caus	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
030-BN	Cova del Fondo	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
031-BN	Cova del Bous	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
032-BN	Cova de la Falconera	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
033-BN	Coves de l'Escorpí	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
034-BN	Covarrons I	BCIL	Espais d'interès geològic	NP1, NP4 i NP6
035-BN	Covarrons II	BCIL	Espais d'interès geològic	NP1, NP4 i NP6
036-BN	Cova del Duc	BCIL	Espais d'interès geològic	NP1, NP4 i NP6
037-BN	Avenc del Vallaric	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
038-BN	Avenc del Puig Sabataire	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
039-BN	Avenc de l'Estrena	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
040-BN	Avenc de l'Esbit	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
041-BN	Avenc del Llamp	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
042-BN	Avenc de les Branques	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
043-BN	Avenc Emili Sabaté	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
044-BN	Avenc del Pito	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
045-BN	Avenc de la Fragata	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
046-BN	Avenc d'en Víctor Ferrer	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
047-BN	Avenc del Canut	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
048-BN	Avenc de la Palla	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
049-BN	Avenc petit del Bastó	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
050-BN	Avenc gran del Bastó	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
051-BN	Avenc dels Negres	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
052-BN	Avenc Hanna Svacbroc	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
053-BN	Avenc del Cuc	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
054-BN	Avenc de la Pedra Groga	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
055-BN	Avenc Benjamí Digon	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
056-BN	Avenc de l'Homos Bocius	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
057-BN	Avenc del Tell	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
058-BN	Avenc de la Palmera	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
059-BN	Avenc d'en Blughhis	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
060-BN	Avenc Gustems	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
061-BN	Avenc de l'Arboç	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
062-BN	Avenc del Palmito	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
063-BN	Avenc del Caps	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
064-BN	Avenc d'en Mario	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
065-BN	Avenc de l'Amistat	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
066-BN	Avenc Ramon Valls	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
067-BN	Avenc Vell	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
068-BN	Avenc dels Bessons	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
069-BN	Avenc del Mig	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
070-BN	Avenc de Vallbona	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
071-BN	Avenc del Garrics	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
072-BN	Avenc del Serralet Rodo	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
073-BN	Avenc Lung	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
074-BN	Avenc del Fonoll	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
075-BN	Avenc d'Aigua Puda	BPU	Espais d'interès geològic	NP4 i NP5
076-BN	Avenc del Guarda	BPU	Espais d'interès geològic	NP4 i NP5
077-BN	Avenc de la Guineu	BPU	Espais d'interès geològic	NP4 i NP5
078-BN	Avenc de la Figa	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
079-BN	Avenc del Tro	BPU	Espais d'interès geològic	NP4 i NP5
080-BN	Avenc de Can Blanca	BPU	Espais d'interès geològic	NP4 i NP5
081-BN	Avenc de la Cabra	BPU	Espais d'interès geològic	NP4 i NP5
082-BN	Avenc dels Cops	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
083-BN	Avenc dels Aragalls	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
084-BN	Avenc Sants	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
085-BN	Avenc Ample	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
086-BN	Avenc de Sacatapus	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
087-BN	Avenc de les Serps	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
088-BN	Avenc de la Tartera	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
089-BN	Avenc Morgan i Comas	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
090-BN	Avenc de la Pela	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
091-BN	Avenc de la Pleta	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
092-BN	Avenc de l'Espígol	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
093-BN	Avenc de la Penya Ginesta	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
094-BN	Avenc del Pi Gros	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
095-BN	Avenc Geltrú	BPU	Espais d'interès geològic	NP4 i NP5
096-BN	Avenc de les Teranyines	BPU	Espais d'interès geològic	NP4 i NP5
097-BN	Avenc de la Flauta	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
098-BN	Avenc del Penya-segat de la Falconera	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
099-BN	Avenc de la riera de la Falconera	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
100-BN	Avenc de la Falconera	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
101-BN	Avenc de la Via	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
102-BN	Avenc de les Maleses	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
103-BN	Avenc de la Carretera	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
104-BN	Avenc de la Ruda	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
105-BN	Avenc dels Trons	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
106-BN	Avenc del Mirador	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
107-BN	Avenc dels Morts	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
108-BN	Avenc de Campgràs	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
109-BN	Avenc dels Arítjols	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
110-BN	Avenc del Querol	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
111-BN	Avenc de la Papallona	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
112-BN	Avenc B-3	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
113-BN	Avenc del Mograll	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
114-BN	Avenc Buidat	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
115-BN	Avenc de les Banderes 2	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
116-BN	Avenc de la Guixa	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
117-BN	Avenc de la Bona Vista	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
118-BN	Avenc de la Palma	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
119-BN	Avenc d'en Gomis	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
120-BN	Avenc Àlex Serrano	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
121-BN	Avenc dels Vinyals	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
122-BN	Avenc dels Veterans	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
123-BN	Avenc del Martellet	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
124-BN	Avenc dels Tres tombs	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
125-BN	Forat del Deck	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
126-BN	Avenc de la Creu	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
127-BN	Avenc PQ-0	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
128-BN	Avenc PQ-1	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
129-BN	Avenc PQ-3	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
130-BN	Avenc PQ-4	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
131-BN	Avenc PQ-5	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
132-BN	Avenc PQ-6	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
133-BN	Cova-avenc de la Punta Grossa	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
134-BN	Avenc Egume	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
135-BN	Avenc del Pedró	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
136-BN	Avenc dels Senglars	BPU	Espais d'interès geològic	NP1 i NP4
137-BN	Pi del carrer de Sant Sebastià	BCIL	Arbres Singulares	NP2 i NP4
138-BN	Lledoner de Can Planes	BPU	Arbres Singulares	NP2 i NP4
139-BN	Pi blanc de la plana de l'Est	BPU	Arbres Singulares	NP2 i NP4
140-BN	Lledoner de Poble Sec	BPU	Arbres Singulares	NP2 i NP4
141-BN	Tuia del Centre Poble	BPU	Arbres Singulares	NP2 i NP4
142-BN	Pitòspor del Centre Poble	BPU	Arbres Singulares	NP2 i NP4
143-BN	Evònim del carrer de l'Hort Gran	BPU	Arbres Singulares	NP2 i NP4
144-BN	Olivera del Centre Poble	BPU	Arbres Singulares	NP2 i NP4
145-BN	Casuarina del Centre Poble	BPU	Arbres Singulares	NP2 i NP4
146-BN	luca de la Llevantina	BPU	Arbres Singulares	NP2 i NP4
147-BN	Olivera de la Llevantina	BPU	Arbres singulares	NP2 i NP4
148-BN	Parquinsònia de Quint Mar	BPU	Arbres Singulares	NP2 i NP4
149-BN	Margalló de l'Aiguadolç	BPU	Arbres Singulares	NP2 i NP4
150-BN	Pebrer bord de la Llevantina	BPU	Arbres Singulares	NP2 i NP4
151-BN	Figuera de Sant Sebastià	BPU	Arbres Singulares	NP2 i NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
152-BN	Figuera de les Cases Noves	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
153-BN	Tamariu de Sant Sebastià	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
154-BN	Xíprer de Monterrey	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
155-BN	Pi pinyer de Terramar	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
156-BN	Pi blanc de Terramar	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
157-BN	Pi pinyer de Terramar (Av. Navarra)	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
158-BN	Lledoner xinès del Vinyet	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
159-BN	Morera del Vinyet	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
160-BN	Pi blanc del Vinyet	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
161-BN	Pi pinyer del Vinyet	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
162-BN	Pi blanc del Vinyet (Illa Cristina)	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
163-BN	Braquiquíton de Can Ferratges	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
164-BN	Palmeres de Can Ferratges	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
165-BN	Palmera de l'Ajuntament	BPU	Arbres Singulars	NP4 i NP5
166-BN	Tamariu del Passeig Marítim	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
167-BN	Garrofers de la Madriguera	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
168-BN	Pi blanc del Poble Sec	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
169-BN	Morera de Santa Bàrbara	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
170-BN	Margalló de Vallpineda	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
171-BN	Eucaliptus del Garraf	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
172-BN	Pi blanc del Garraf 1	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
173-BN	Pi blanc del Garraf 2	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
174-BN	Bellaombra del Garraf II	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
175-BN	Pi pinyer de Rat Penat	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
176-BN	Ficus del Passeig Marítim	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
177-BN	Ficus del caixú de les Cases Noves	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
178-BN	Bellaombra de Sant Sebastià	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
179-BN	Figuera de Can Lluçà	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
180-BN	Línia de Pins de Terramar i Vinyet	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
181-BN	Margalló del Garraf	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
182-BN	Pineda de l'Hospital de Sant Joan	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
183-BN	Pineda del bosc d'en Bruguera	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
184-BN	Figuera de la Pleta	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
185-BN	Olivera dels Molins	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
186-BN	Palmeres del Passeig Ribera	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
187-BN	Pi blanc de Rat Penat	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
188-BN	Pi blanc del Prado	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
189-BN	Pi de Ca l'Amell	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
190-BN	Pi de Can Girona	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
191-BN	Pi del pla de les Llenties	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
192-BN	Roures del fondo del Tro	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
193-BN	Servera de Can Lluçà	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
194-BN	Ullastre de Can Robert	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
195-BN	Xíprers del Rat Penat	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
196-BN	Garrofer del Tancat de Can Puig	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
197-BN	Pi del corral de les Basses	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
198-BN	Mata de Cala Ginesta	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
199-BN	Xíprers del Cementiri	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
200-BN	Baladres del Cementiri	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
201-BN	Alzina del Mas Maiol	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4
202-BN	Garrofer de Santa Bàrbara	BPU	Arbres Singulars	NP2 i NP4

3.6.LLISTAT DELS BÉNS AMBIENTALS I PAISATGÍSTICS:

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
001-BAP	Parc de Terramar	BCIL	Jardins històrics	NP4
002-BAP	Les vinyes de Malvasia de l'Hospital de Sant Joan	BPU	Àrees i entorns d'interès paisatgístic	NP2 i NP4
003-BAP	Camí de la Costa	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
004-BAP	Carrerada de la serra dels Parany	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
005-BAP	La Carrerada	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
006-BAP	Camí del Castell	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
007-BAP	Camí Vell de Sitges a Vilanova	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
008-BAP	Camí de Miralpeix i camí dels Colls	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
009-BAP	Camí Vell de la Mare de Déu de Gràcia	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
010-BAP	Camí de Ribes a les Coves	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
011-BAP	Camí de la Trinitat	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
012-BAP	Pujada d'en Selva	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
013-BAP	Camí de Campdàsens	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
014-BAP	Camí Vell de Campdàsens a Garraf	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
015-BAP	Camí Pla	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
016-BAP	Camí de la Fita	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
017-BAP	Camí de Sitges a la Plana Novella	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
018-BAP	Camí de can Planes	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
019-BAP	Camí de can Lluçà	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
020-BAP	Camí de Mas Quadrell	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
021-BAP	Camí de la Pleta	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
022-BAP	Carretera de Castelldefels	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
023-BAP	Camí de Mas d'en Puig	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
024-BAP	Camí Vell del Garraf	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
025-BAP	Camí Vell de Can Planes a Vallgrassa	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
026-BAP	Camí de les Costes	BCIL	Recorreguts	NP2 i NP4
027-BAP	Camí de les Basses a la Trinitat	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
028-BAP	Drecera del Gafarró i pujada al puig d'en Boronet.	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
029-BAP	Camí de can Planes a la coma Roja	BPU	Recorreguts	NP2 i NP4
030-BAP	Mirador del castell de Miralpeix	BPU	Miradors	NP4
031-BAP	Mirador del turó de la Trinitat	BPU	Miradors	NP4
032-BAP	Mirador de la Creu de Sant Isidre	BPU	Miradors	NP4
033-BAP	Mirador de les Pedrisses	BPU	Miradors	NP4
034-BAP	Mirador de les costes 1	BPU	Miradors	NP4
035-BAP	Mirador de les costes 2	BPU	Miradors	NP4
036-BAP	Mirador de les costes 3	BPU	Miradors	NP4
037-BAP	Mirador de les costes 4	BPU	Miradors	NP4
038-BAP	Barraca de pedra seca del xalet masia Nova 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
039-BAP	Barraca de pedra seca del xalet masia Nova 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
040-BAP	Barraca de pedra seca del xalet masia Nova 3	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
041-BAP	Barraca de pedra seca del xalet masia Nova 4	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
042-BAP	Barraca de pedra seca del Pujol d'en Pei 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
043-BAP	Barraca de pedra seca del Pujol d'en Pei 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
044-BAP	Barraca de pedra seca del Pujol d'en Pei 3	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
045-BAP	Barraca de pedra seca del Pujol d'en Pei 4	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
046-BAP	Barraca de pedra seca del Pujol d'en Pei 5	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
047-BAP	Barraca de pedra seca del Puig de l'Espinal	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
048-BAP	Barraca de pedra seca de can Planes 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
049-BAP	Barraca de pedra seca de can Planes 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
050-BAP	Barraca de pedra seca de can Planes 3	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
051-BAP	Barraca de pedra seca de can Planes 4	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
052-BAP	Barraca de pedra seca de can Planes 5	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
053-BAP	Barraca de pedra seca de can Planes 6	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
054-BAP	Barraca de pedra seca de can Planes 7	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
055-BAP	Barraca de pedra seca de can Planes 8	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
056-BAP	Barraca de pedra seca de can Planes 9	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
057-BAP	Barraca de pedra seca de casa Vella 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
058-BAP	Barraca de pedra seca de casa Vella 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
059-BAP	Barraca de pedra seca del Fondo de Mas Quadrell 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
060-BAP	Barraca de pedra seca de sobre la Font de Montseva	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP5
061-BAP	Barraca de pedra seca del Fondo del Pou podrit 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
062-BAP	Barraca de pedra seca del Fondo del Pou podrit 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
063-BAP	Barraca de pedra seca del Fondo de Vallcarca	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
064-BAP	Barraca de pedra seca del Turó del Rave 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
065-BAP	Barraca de pedra seca del Turó del Rave 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
066-BAP	Barraca de pedra seca de Mas Quadrell	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
067-BAP	Barraca de pedra seca de la serreta d'en Pela	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
068-BAP	Barraca de pedra seca del camí d'en Franco	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
069-BAP	Barraca de pedra seca de la Creu de Sant Isidre 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
070-BAP	Barraca de pedra seca de sota la Creu de Sant Isidre	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
071-BAP	Barraca de pedra seca del Fondo de l'Estellar 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
072-BAP	Barraca de pedra seca de la Serra dels Gegants 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
073-BAP	Barraca de pedra seca del mas d'en Puig 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
074-BAP	Barraca de pedra seca del Fondo d'en Figueres	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
075-BAP	Barraca de pedra seca de la Creu de Sant Isidre 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
076-BAP	Barraca de pedra seca de Mas Maiol	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
077-BAP	Barraca de pedra seca de la Serra de les Pruelles 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
078-BAP	Barraca de pedra seca de la Serra de les Pruelles 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
079-BAP	Barraca de pedra seca de la Serra de les Pruelles 3	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
080-BAP	Barraca de pedra seca de la Serra dels Gegants 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
081-BAP	Cisterna de pedra seca de la Serra dels Gegants 3	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
082-BAP	Barraca de pedra seca de la Serra dels Gegants 4	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
083-BAP	Barraca de pedra seca de la Serra dels Gegants 5	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
084-BAP	Barraca de pedra seca del Fondo d'en Portes	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
085-BAP	Barraca de pedra seca del Fondo de l'Eixut	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
086-BAP	Barraca de pedra seca de Cal Mallorca 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
087-BAP	Barraca de pedra seca de Can Robert	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
088-BAP	Barraca de pedra seca de Can Lluçà	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
089-BAP	Barraca de pedra seca de Campdàsens 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
090-BAP	Barraca de pedra seca de Campdàsens 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
091-BAP	Barraca de pedra seca de Campdàsens 3	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
092-BAP	Barraca de pedra seca de Campdàsens 4	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
093-BAP	Barraca de pedra seca de la Serra de la Costa	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
094-BAP	Barraca de pedra seca de la masia de Vallcarca	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
095-BAP	Barraca de pedra seca de Vallcarca 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
096-BAP	Barraca de pedra seca de la Trinitat 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
097-BAP	Barraca de pedra seca de la Trinitat 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
098-BAP	Barraca de pedra seca de la Trinitat 3	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
099-BAP	Barraca de pedra seca de la Trinitat 4	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
100-BAP	Barraca de pedra seca de la Trinitat 5	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
101-BAP	Barraca de pedra seca de la Trinitat 6	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
102-BAP	Barraca de pedra seca de la Trinitat 7	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
103-BAP	Barraca de pedra seca de cala Forn	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
104-BAP	Barraca de pedra seca de la Punta del Pebre	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
105-BAP	Barraca de pedra seca de Montgavina	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
106-BAP	Barraca de pedra seca del Puig de Sant Antoni	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
107-BAP	Barraca de pedra seca del Puig d'en Matalí 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
108-BAP	Barraca de pedra seca del Puig d'en Matalí 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
109-BAP	Barraca de pedra seca del Puig Pelat	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
110-BAP	Barraca de pedra seca de Cal Mallorca 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
111-BAP	Barraca de pedra seca del Turó del Tancat 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
112-BAP	Barraca de pedra seca del Turó del Tancat 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
113-BAP	Barraca de pedra seca de Mas Alba 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
114-BAP	Barraca de pedra seca de Mas Alba 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
115-BAP	Barraca de pedra seca de Mas Alba 3	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
116-BAP	Barraca de pedra seca de Santa Bàrbara 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
117-BAP	Barraca de pedra seca de Santa Bàrbara 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
118-BAP	Barraca de pedra seca de Santa Bàrbara 3	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
119-BAP	Barraca de pedra seca de Santa Bàrbara 4	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
120-BAP	Barraca de pedra seca de Santa Bàrbara 5	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
121-BAP	Barraca de pedra seca de Cal Ballester	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
122-BAP	Barraca de pedra seca de la Serra dels Paranyes 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP5
123-BAP	Barraca de pedra seca de la Serra dels Paranyes 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
124-BAP	Barraca de pedra seca del Pla de Miralpeix	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
125-BAP	Barraca de pedra seca de la Serra de les Coves 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
126-BAP	Barraca de pedra seca de la Serra dels Paranyes 3	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
127-BAP	Barraca de pedra seca de la Serra de les Coves 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
128-BAP	Barraca de pedra seca de la Serra dels Bons Aires 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
129-BAP	Barraca de pedra seca de la Serra dels Bons Aires 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
130-BAP	Barraca de pedra seca de la Rodona	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
131-BAP	Barraca de pedra seca dels Pins Vens	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP5
132-BAP	Barraca de pedra seca del Camp de les Piltres	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
133-BAP	Barraca de pedra seca del Fondo de Mas Quadrell 3	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
134-BAP	Barraca de pedra seca del Fondo de Mas Quadrell 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
135-BAP	Barraca de pedra seca del Turó de la Flor	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
136-BAP	Barraca de pedra seca de Vallcarca 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
137-BAP	Barraca de pedra seca de la Serra de les Coves 3	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
138-BAP	Barraca de pedra seca del xalet masia Nova 5	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
139-BAP	Barraca de pedra seca de Miralpeix 8	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
140-BAP	Barraca de pedra seca del Fondo de Mas Pasqualí	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
141-BAP	Barraca de pedra seca de la rotonda	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
142-BAP	Barraca de pedra seca del Mas Pasqualí 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
143-BAP	Barraca de pedra seca de Santa Bàrbara 6	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
144-BAP	Barraca de pedra seca del mas d'en Puig 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
145-BAP	Barraca de pedra seca del Fondo del Coscó	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
146-BAP	Barraca de pedra seca del Fondo d'en Bascò	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
147-BAP	Barraca de pedra seca de Campdàsens 5	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
148-BAP	Barraca de pedra seca del Fondo de l'Estellar 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
149-BAP	Barraca de pedra seca del Pla d'en Sonya	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
150-BAP	Barraca de pedra seca del Fondo de les Llenties 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
151-BAP	Barraca de pedra seca del Fondo de les Llenties 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
152-BAP	Barraca de pedra seca de la Guardieta 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
153-BAP	Barraca de pedra seca de la Guardieta 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
154-BAP	Barraca de pedra seca de la Guardieta 3	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
155-BAP	Barraca de pedra seca del Fondo del Tabaco	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
156-BAP	Barraca de pedra seca del Fondo de les Piltres 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
157-BAP	Barraca de pedra seca del Fondo de les Piltres 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
158-BAP	Barraca de pedra seca del Fondo de la Coma d'en Grau	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
159-BAP	Barraca de pedra seca del Pla del Xup	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
160-BAP	Barraca de pedra seca del Fondo del Barral 1	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
161-BAP	Barraca de pedra seca del Fondo de les Basses	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
162-BAP	Barraca de pedra seca del Turó del Mig	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
163-BAP	Barraca de pedra seca del Fondo del Barral 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
164-BAP	Barraca de pedra seca del Turó del Rave 3	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
165-BAP	Barraca de pedra seca del Mas Pasqualí 2	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
166-BAP	Forn de calç del Mas Maiol	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4
167-BAP	Forn de calç del camí de la Fita	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
168-BAP	Marge llarg del Picorb	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP2 i NP4
169-BAP	Marge llarg de les vinyes de l'Hospital	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP2 i NP4
170-BAP	Marge llarg del fondo de Cala Forn	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP2 i NP4
171-BAP	Marge i margenades del tancat del Mas d'en Puig	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP2 i NP4
172-BAP	Marge del Mas Maiol	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP2 i NP4
173-BAP	Margenades del pujol d'en Pei	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP2 i NP4
174-BAP	Margenades de can Planes i Casa Vella	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP2 i NP4
175-BAP	Margenades de la Pleta	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP2 i NP4
176-BAP	Xermades del fondo d'en Bernardí	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP2 i NP4
177-BAP	Xermades del fondet d'en Riera	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP2 i NP4
178-BAP	Xermades del vessant sud del Picorb	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP2 i NP4
179-BAP	Cala dels Gegants	BPU	Entorns paisatgístics marítims	NP1 i NP4
180-BAP	Platja de L'Home Mort i platja de Rosers	BPU	Entorns paisatgístics marítims	NP1 i NP4
181-BAP	Platja de les Coves	BPU	Entorns paisatgístics marítims	NP1 i NP4
182-BAP	Platja de les Anquines	BPU	Entorns paisatgístics marítims	NP4
183-BAP	Platja de Terramar	BPU	Entorns paisatgístics marítims	NP4
184-BAP	Platja de la Barra	BPU	Entorns paisatgístics marítims	NP4
185-BAP	Platja de la Riera Xica	BPU	Entorns paisatgístics marítims	NP4
186-BAP	Platja de l'Estanyol	BPU	Entorns paisatgístics marítims	NP4
187-BAP	Platja de la Bassa Rodona	BPU	Entorns paisatgístics marítims	NP4
188-BAP	Platja de la Ribera	BPU	Entorns paisatgístics marítims	NP4
189-BAP	Platja de la Fragata	BPU	Entorns paisatgístics marítims	NP4
190-BAP	Platja de Sant Sebastià	BPU	Entorns paisatgístics marítims	NP4
191-BAP	Platja dels Balmins	BPU	Entorns paisatgístics marítims	NP4
192-BAP	Platja de l'Aiguadolç	BPU	Entorns paisatgístics marítims	NP4
193-BAP	Platges de Vallcarca	BPU	Entorns paisatgístics marítims	NP4
194-BAP	Cala Morisca	BPU	Entorns paisatgístics marítims	NP4
195-BAP	Platja de Garraf	BPU	Entorns paisatgístics marítims	NP4

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Prot.
196-BAP	Cala Ginesta	BPU	Entorns paisatgístics marítims	NP4
197-BAP	Platja de les Botigues	BPU	Entorns paisatgístics marítims	NP4
198-BAP	Forn de calç del Castellot	BPU	Elements caracteritzadors del paisatge rural	NP1 i NP4

3.7. LLISTAT DELS BÉNS SOCIOCULTURALS - ETNOLÒGICS:

Ref.	Nom del bé	Cat.	Qualificació del bé	Protecció
1-BSE	Aplec de Sant Sebastià màrtir	BCIL	Zona d'interès etnològic	NP2 i NP4
2-BSE	Festa de Carnestoltes	BCIN	Zona d'interès etnològic	NP2 i NP4
3-BSE	Festa de Corpus	BCIN	Zona d'interès etnològic	NP2 i NP4
4-BSE	Aplec de l'ermita de la Santíssima Trinitat	BCIL	Zona d'interès etnològic	NP2 i NP4
5-BSE	Aplec de l'església de Campdàsens	BCIL	Zona d'interès etnològic	NP2 i NP4
6-BSE	Diada dels pescadors i mariners, mare de Déu del Carme	BCIL	Zona d'interès etnològic	NP2 i NP4
7-BSE	Aplec del Santuari del Vinyet	BCIL	Zona d'interès etnològic	NP2 i NP4
8-BSE	Aplec de Nostra Senyora de Gràcia	BCIL	Zona d'interès etnològic	NP2 i NP4
9-BSE	Festa Major de Sitges	BCIN	Zona d'interès etnològic	NP2 i NP4
10-BSE	Festa Major petita, Santa Tecla	BCIL	Zona d'interès etnològic	NP2 i NP4
11-BSE	Llegendes de la malvasia de Sitges	BCIL	Zona d'interès etnològic	NP2 i NP4
12-BSE	Llegendes de la Verge del Vinyet	BCIL	Zona d'interès etnològic	NP2 i NP4
12-BSE	Llegendes de les Costes del Garraf	BCIL	Zona d'interès etnològic	NP2 i NP4
13-BSE	Llegendes de les coves de Sitges	BCIL	Zona d'interès etnològic	NP2 i NP4

4. BÉNS ARQUITECTÒNICS

TIPOLOGIES SIGNIFICATIVES DEL PLA ESPECIAL EN L'ÀMBIT URBÀ I NO URBÀ

A fi d'avaluar l'encaix de les intervencions proposades dins l'àmbit de Sitges, especialment en immobles que formen part d'ambients, fronts edificats o conjunts, però també d'altres catalogats que disposen o no d'entorn de protecció cal descriure les tipologies existents i els seus trets característics:

4.1.CONSTRUCCIONS DEFENSIVES

Queden recollits en aquest àmbit els elements que històricament han constituït les estructures de defensa de la ciutat, com el conjunt de les muralles medievals. També les defenses costaneres al llarg del litoral del territori. Cal anomenar també les torres de defensa ubicades a prop o incloses en les masies.

Torre masia Güell. S. XIV – XVI, XIX.

Torre de Can Planes. S. XV-XVI

4.2.CONSTRUCCIONS TRADICIONALS DE L'ACTIVITAT AGRÍCOLA I CASES DEL S.XIX

Són representatives del passat agrícola de Sitges, Vallcarca i el Garraf, que, a partir de l'activitat i dels conreus de la vinya i els cereals han format un patrimoni molt característic. En aquesta tipologia s'inclouen totes les construccions de pedra en sec: els marges, les feixes, les barraques de vinya, les tines, forns de calç i basses.

La Masia de Can Girona. S. XI-XX

Can Pere Pau. Arquitecte Elias Rogent Amat. 1860

La Masia de Miralpeix l'any 1965. Arxiu Carbonell Virella.

4.3. HABITATGE POPULAR (SEGLES XVII-XVIII I ANTERIORS)

És el primer model de construcció tradicional pròpia o desenvolupada a partir de l'evolució de l'antiga casa medieval. Fa referència a la casa habitada originàriament per una sola família i que fou construïda en l'alta i la baixa Edat Mitjana, en el procés de formació de les primeres parcel·les dins dels perímetres emmurallats de Sitges. La construcció s'emmarca en una parcel·la d'escassa profunditat, amb dos nivells d'alçada.

El sistema portant està realitzat a base de murs de càrrega de tàpia i embigat de fusta o formació de voltes i arcs estructurals de pedra en les plantes baixes (algunes d'elles visibles encara); les façanes, generalment planes o amb l'aparició d'uns primitius balcons de poca volada, són realitzades també a base de paredat de pedra o mixta, amb maó, sense eixos de composició dominants, i portals d'arcs de mig punt amb dovelles de pedra carejada. La façana mostra un predomini del ple sobre el buit i les obertures són reduïdes. L'escala sempre es disposa a tocar d'una de les dues parets mitgeres a vegades al final de l'edificació. La coberta és a dues aigües, rematada per teula àrab, entregant les dues vessants a les façanes de carrer i a les d'interior d'illa, respectivament.

També cal remarcar, dins la mateixa tipologia d'edificacions residencials unifamiliars, les relacionades amb l'activitat pesquera o artesana, a prop de les platges, amb una composició més evolucionada que el model anterior, especialment, per la voluntat d'imprimir un major ordre compositiu. Es tracta d'edificacions situades originàriament seguint el traçat fora de les primeres muralles direcció a mar amb estructura de carrers estrets.

Cases Populares Carrer de Sant Joan tipologia. S. XVI-XVII

4.4. CASES POPULARS TRADICIONALS I CASES BURGESES

Representa el model de construcció pensada i dissenyada per ubicar-se entre mitgeres, oferint dues façanes frontal a carrer i posterior a pati o carrer amb la particularitat de destinar originàriament, la planta baixa a l'activitat artesanal o comercial i habitatge. La construcció s'aixeca en parcel·les de diferents proporcions unes estretes i d'escassa profunditat, ocupant tota la superfície en planta o deixant, quan la dimensió ho permet, com s'ha esmentat, un pati posterior, altres amb dos i tres eixos planta baixa més dues plantes, i altres tocant a una de les mitgeres o formant cantonades, amb jardí o pati privat.

Les obertures mantenen una proporció vertical rectangular, normalment amb la presència de balcons. L'escala sempre es disposa a tocar d'una de les dues parets mitgeres. La coberta és a dues aigües, rematada per teula àrab, entregant els dos faldons respectius a les façanes de carrer i d'interior. En aquest període es reforça la importància dels ràfecs que superen el pla de façana.

Aquest tipus d'edificació que arrenca de la casa popular i té continuïtat amb la casa menestral arribarà a l'habitatge tradicional que s'imposarà en tot el Nucli Antic, al llarg del segle XIX, en el marc dels estils eclèctic, neoclàssic, neogòtic i neorenaixentista imperant en aquells moments de creixement urbà, uns estils en la formació del teixit històric dins i fora del recinte ja desaparegut en part de les muralles de Sitges.

Aquest repertori d'edificacions que encara avui es pot visualitzar pels estrets carrers, reforça el valor d'aquesta arquitectura tradicional i vernacla de la població i constitueix una mostra d'estils i èpoques.

Casa Lafarga del carrer de Sant Bartomeu. 1880.

Carrer de Sant Bartomeu

En la tipologia, cal remarcar la presència d'elements molt característics que, en la seva majoria, pervindran fins el primer quart del segle XX: el modernisme, el noucentisme, el racionalisme característiques pròpies de l'estil, ornaments i sofisticació dels motius, però a la vegada l'evolució de la arquitectura més popular amb cases de planta baixa i altres com edificacions amb materials emprats en la arquitectura mediterrània com les persianes tradicionals de fusta anomenades de corda, enrotllables i suspeses per l'exterior, amb l'element metàl·lic de suport; les fusteries de dues fulles de llibret, amb o sense porticons interiors; la porta d'accés, de gran tamany. També cal esmentar el quarto de reixa, peça important a les edificacions de Sitges situat a planta baixa amb obertura de tipus finestra balconera, situat en façana amb una reixa normalment de forja i que formava part del lloc d'estar de la casa.

4.5. CASES BURGESES I HABITATGES UNIFAMILIARS SINGULARS (FINAL S. XVIII - XIX PRINCIPIS S. XX)

Les construccions emmarcades en aquesta àmplia i diversa tipologia representen edificis de caràcter residencial, amb més d'una planta, d'estructura fonamentalment unifamiliar, encara que poden acollir habitatges de renda en règim de lloguer.

La tipologia general de casa burgesa és molt remarcable a Sitges, sobretot en el canvi de segle entre 1891 i 1920, degut a la formació del Passeig Terramar i de l'Eixample. L'aparició d'un model d'arquitectura del neoclassicisme i renaixement dona pas de seguida a la renovació tipològica, compositiva i decorativa sota l'empenta de dos moviments culturals i arquitectònics: el modernisme i el noucentisme. Tot i així, no es pot deixar de banda la presència d'alguns exemple de casa romàntica de famílies Sitges benestants enriquides pel comerç i la indústria, situats en l'àrea urbana.

Les façanes mostren el caràcter senyorial de la construcció amb un llenguatge tipològic definit; les obertures són ordenades a partir d'un clar sistema d'eixos, predominant el balcó per sobre la finestra, en el cas de les obertures en la façana principal.

Carrer Major, 19. S. XIX

Carrer Major, 29. S. XIX

L'estructura és formada per biguetes de fusta o de ferro, on es recolzen els revoltos fets de maó ceràmic. L'escala es disposa centralment o bé a tocar d'una de les dues parets mitgeres.

La coberta, a dues aigües o coberta plana, depenent de la dimensió de l'immoble, és rematada per teula àrab i entrega els faldons respectius a les façanes de carrer i d'interior. Segueixen apareixent els ràfecs característics que superen el pla de façana.

Les construccions se situen en parcel·les de diverses mides i ocupen generalment tota la fondària edificable, amb aparició circumstancial de patis posteriors. És remarcable la qualitat en els diversos repertoris tipològics per anar conformant les cantonades, especialment en les edificacions tradicionals emmarcades en el període neoclàssic.

Destaca la presència de façanes de composició senzilla, que poden alternar el pla de façana i l'aparició de balcons, majoritàriament realitzats amb llosanes de pedra, recolzades en mènsules que aniran evolucionant fins al zenit del modernisme i noucentisme.

Altres elements singulars són: les baranes de forja –més treballades i evolucionades que en els períodes anteriors-, les obertures rectangulars o quadrades marcant un clar ritme vertical en les façanes; el manteniment de les persianes de corda i l'aparició de les persianes de llibret i la utilització dels sistemes tradicionals de la construcció catalana: paredat de pedra, utilització del maó en solució única o mixta combinat amb la pedra. Totes les façanes són arrebossades i pintades, llevat de les de major qualitat que presenten el revestiment de pedra i, en la major part dels casos, determinant el carreuat.

L'estructura és formada per biguetes de fusta i, a finals del segle XIX i començaments del segle XX, de ferro, on es recolzen els revoltos fets de maó ceràmic. L'escala sempre se segueix disposant a tocar d'una de les dues parets mitgeres.

La coberta, normalment, a dues aigües, és rematada per teula àrab i entrega els dos faldons respectius a les façanes. Segueixen apareixent els ràfecs característics que superen el pla de façana. Al darrer terç del segle XIX, pren molta importància la disposició de la coberta plana, conformant el tradicional terrat a la catalana.

4.6. AGRUPACIONS D'HABITATGES OBRERS

Construccions seriadades d'habitatges unifamiliars o bifamiliars per a treballadors. En aquest sentit cal destacar el conjunt d'habitatges per a obrers o els pescadors.

Carrer Aragó. J.A. Coderch 1944-1951

4.7. COLÒNIA INDUSTRIAL DEL CIMENT

Es un nucli de poblament situat habitualment apartat de nuclis urbans en aquest cas a Vallcarca per la fabricació de ciment voltat de canteres com matèria prima i del port pel transport de carbó i del material fabricat. Es forma al voltant de l'empresa, que és la propietària del conjunt urbanístic, el qual és constituït pels edificis i equipaments propis de l'activitat productiva, els habitatges dels treballadors i habitualment altres edificis de serveis com escola, església, botigues, cine i camp de futbol.

ICGC. Fons SACE. Títol: Vallcarca: Cementos Fradera 23.5.1962. RFSACE.857

Les colònies s'havien creat amb l'objectiu de proporcionar mà d'obra i suport logístic a una activitat industrial. En aquest cas, a Vallcarca, que disposava d'estació de tren, es va formar un poble amb uns 612 habitatges. Actualment queden dues rengleres d'habitatges amb un carrer central.

Grupo Trinitat. Aproximadament en resten 15 habitatges. 1925

4.8. CASES EN RENGLERA

És un model d'habitatge, molt generalitzat a la majoria de pobles i ciutats de Catalunya, pensat exclusivament per ocupar solars entre mitgeres. Els nous eixamples, seguint l'estil derivat de l'arquitectura popular i sòbria, sota els canons de la construcció tradicional catalana de finals del segle XIX, van ser anomenades cases de cos o cases de rengla.

Cases Agustí Mestre. Arquitecte: Gaietà Cabañes Marfà. 1930- 1932.

4.9. LES CONSTRUCCIONS INDUSTRIALS

Les indústries d'energia a vapor eren el conjunt d'edificacions industrials de mitjans i finals del segle XIX, ubicades inicialment dins i fora de l'entorn urbà, pròxim a una via de comunicació ràpida, destinades a l'explotació i l'activitat industrial, amb obtenció d'energia mitjançant la força motriu del vapor, per manufacturació bàsicament dels cotons, del calçat i també del ciment a Vallcarca.

Forns de la primera fàbrica M.C. Butsems & Fradera el 21 de Maig de 1903.

4.10. EDIFICIS RELIGIOSOS

Edificacions o conjunt d'edificacions d'ús col·lectiu, ubicats indistintament dins l'entorn urbà o el rodal, destinats al culte religiós, com les esglésies, les ermites i les capelles, entre altres. Tenim la referència de l'ermita de la Trinitat, l'ermita de Gràcia, l'església de Sant Sebastià, l'Església de Sant Bartomeu i Santa Tecla, l'Església de la Immaculada, l'església del Vinyet, l'església de Campdàsens, l'església de l'Hospital de Sant Joan i la parròquia de Santa Maria del Garraf. Totes elles entren en aquesta tipologia, amb els seus diferents estils arquitectònics per les diferents èpoques que es van construir o reformar.

Església de Sant Bartomeu i Santa Tecla. S.XVII. i Punta.

R. Gassó, Fot.

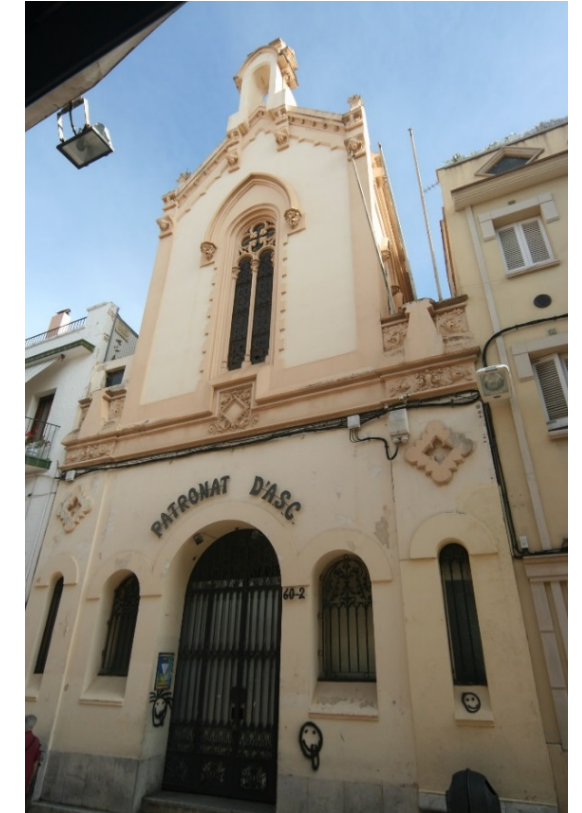
Església de Campdàsens. S. XIX

Ermita de la Mare de Déu de Gràcia. s. XIV.

Església de la Mare de Deu del Vinyet. S.XVIII.

Església de la Immaculada Concepció-Patronat. 1919.

Església de Santa Maria del Garraf. 1955.

4.11. EDIFICIS EDUCATIUS

Edificacions o conjunt d'edificacions d'ús col·lectiu, ubicats indistintament dins l'entorn urbà o el rodal, destinats a l'ús educatiu. Aquest edificis educatius s'han reutilitzat tot i que eren habitualment residencials. Per aquest motiu no hi ha cap edifici patrimonial que tingui aquest ús en el moment de la seva creació.

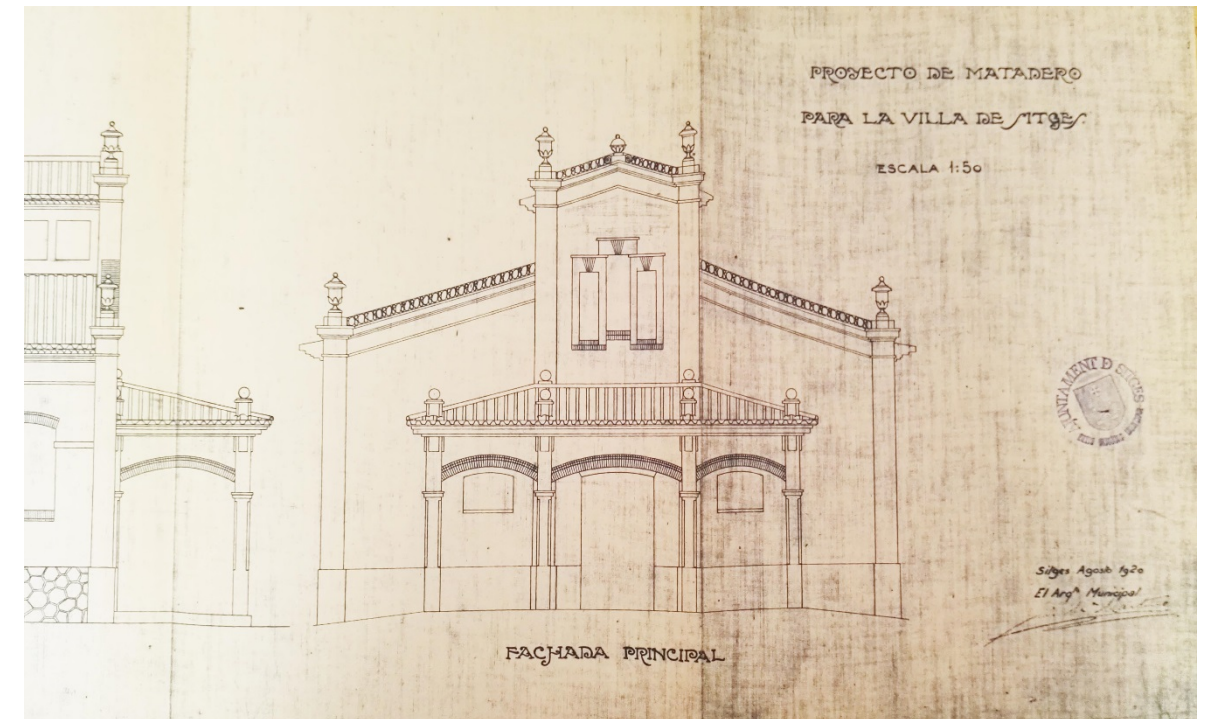
Xalet de Can Montaner escola Pia. 1935 avui desaparegut

Centre d'estudis del Mar-Casa Josep Ferrer Dalmau. Arq. J.M. Martino. 1929

4.12. EDIFICIS D'ÚS COL·LECTIU I EDIFICIS CIVILS

Edificacions o conjunt d'edificacions d'ús col·lectiu, ubicats indistintament dins l'entorn urbà o el rodal, destinats a usos civils com els mercats o escorxadors. Estils diferents de l'arquitectura del ferro en el Mercat i noucentista en el escorxador entre altres.

Escorxador Municipal. Arq. J.M. Martino. 1920.

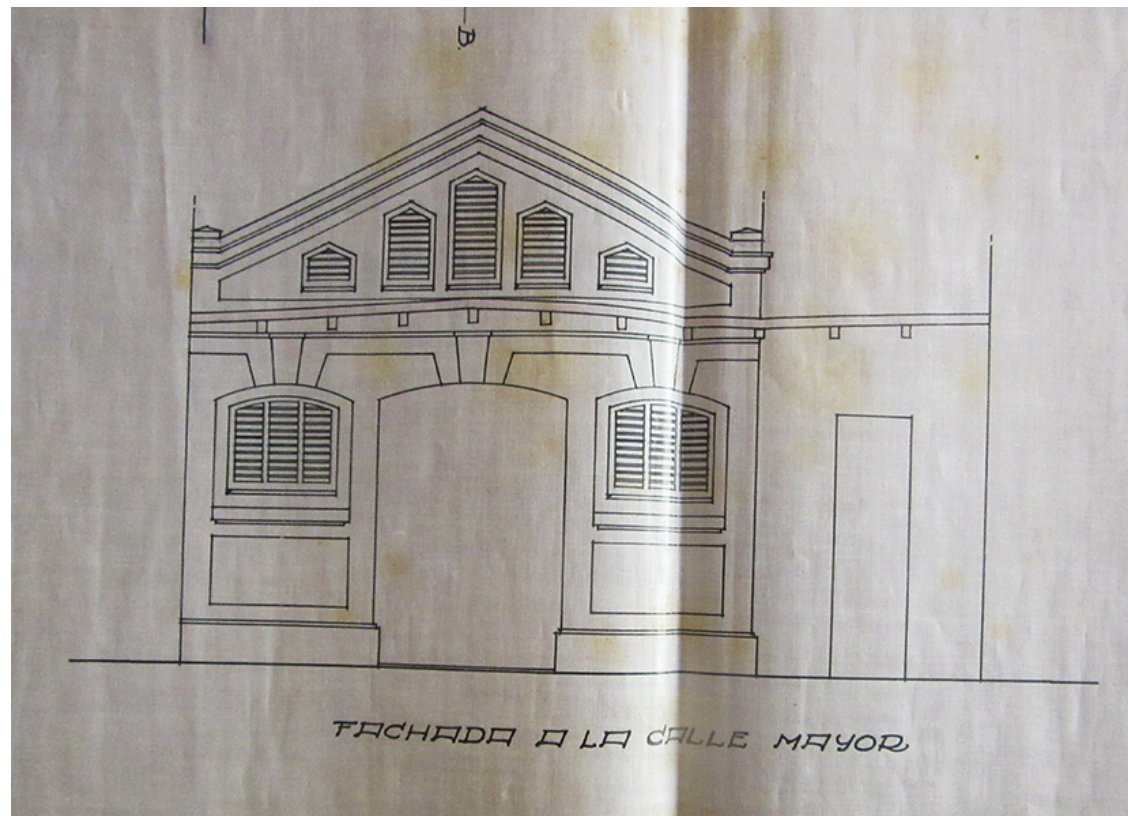

Foto. 2015 façana principal. Arq. J.M. Martino 1920

Mercat del peix. Arq. J.M. Martino. 1924.

Mercat del peix. Arquitecte, J.M. Martino. 1924.

4.13. ARQUITECTURA CIVIL I ENGINYERIA

L'arquitectura civil és una branca de l'enginyeria que tracta amb temes tan diversos com el disseny, la construcció, la conservació d'obres públiques i estructures, la urbanística i els serveis urbans, del transport, del terreny, la hidràulica, la hidrologia entre altres. Les intervencions històriques de l'enginyeria per al municipi són el ferrocarril amb els seus ponts, estacions i túnels del seu traçat i, també, els ponts per passar sobre rieres i torrents. En el territori trobem històricament dos exemples ja integrats en la trama urbana com són el Pont d'en Domènech (reconstruït) i el pont de can Perico.

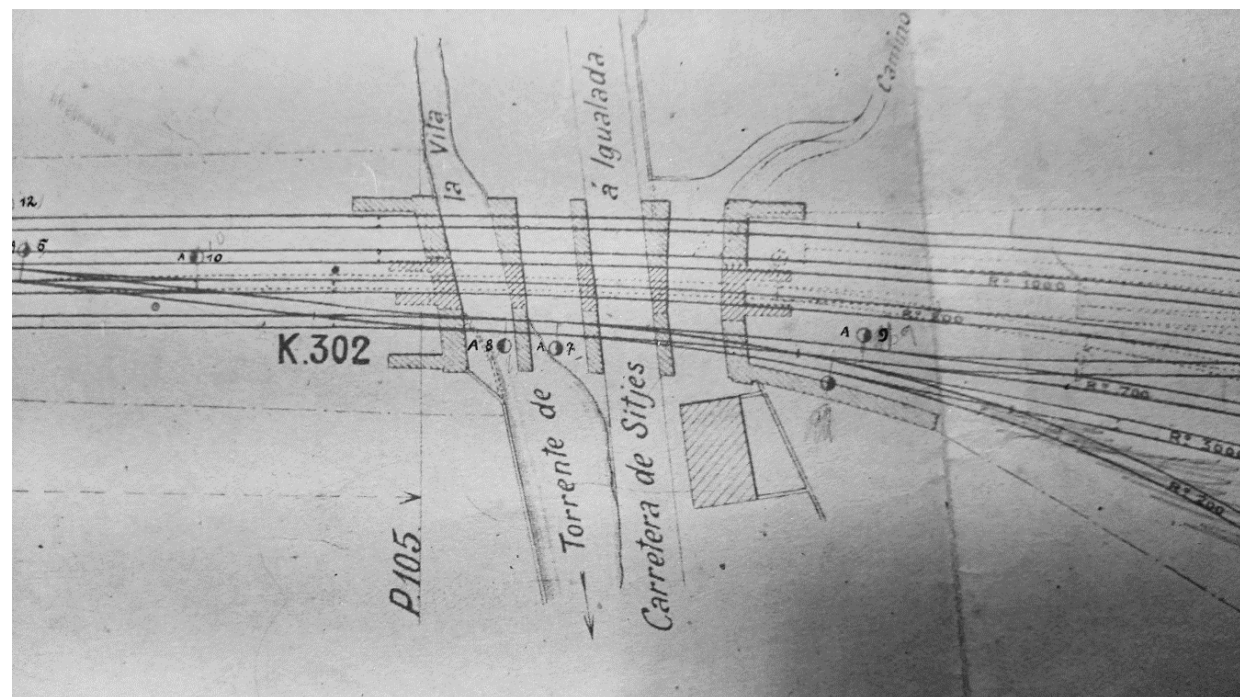

Pere Domènech i Grau. Reconstrucció: Ramon Fusté. Arq. Serveis tècnics Ajuntament Sitges. 2014.

Pont d'En Domènech des de l'Hotel Subur. Data construcció 1899

Enginyer Cels Xauradó, Francesc Gumà i Ferran, companya (F.C.V.V.B). 1877-1881.

El pont ferroviari de Can Perico fa aprox. 50 m de llarg i 20 m d'ample i suporta quatre línies fèrries, salvant un desnivell de 4,30 m.

4.14. FRAGMENTS ARQUITECTÒNICS I ESCULTÒRICS

Els fragments són parts dels elements arquitectònics que poden ser documentats, inventariats i protegits de forma independent. Poden conservar-se al mateix lloc o ser traslladats. Es poden conservar i protegir fragments d'història del patrimoni local com són: portalades, escultures, tanques, tribunes, relleus, pintures murals, ceràmiques commemoratives de les façanes, etc.

Escultura de les façanes carrer Sant Sebastià, 64

Escultura de P. Jou de la casa Almirall.

Banc del passeig de la urbanització de Terramar. J.M. Martino

Fot. ICGC. Família Cuyàs. Títol: La Sirena de Sitges.
Obra de Pere Jou. RF.13690

Indicador de carrer amb ceràmica

Ceràmiques Commemoratives de les festes de Corpus carrer Jesús

Font pública de la plaça del Pou Vedre. Arq J. Font i Gumà 1915

4.15. MOBILIARI URBÀ I ESCULTURES

El mobiliari urbà són aquells elements que formen part de la via pública com les escultures, els bancs, les faroles, les creus, els monuments, les baranes i altres elements relacionats amb la història o amb patrimoni local.

4.16. ARQUITECTURA MILITAR (DEFENSES COSTANERES)

La tipologia de elements són els búnquers, els nius de metralladores, les trinxeres, les fortificacions, refugis etc. Elements que encara formant part de la memòria històrica local. Aquests eren per defensar el seu litoral. Sitges va comptar amb diferents posicions defensives en la guerra Civil com el niu de metralladores del Passeig Marítim del que solament ha quedat la porta d'entrada. Pròxim a aquest es trobava un altre niu de metralladora, situat a la Platja de Les Anquines. Aquests dos, juntament amb els existents al Baluard i a la Platja de Balmins, protegien pràcticament tota la costa sitgetana. Aquesta zona del litoral de Sitges, comptava amb una forta presència militar ja que, a més a més dels dos nius de metralladores esmentats, hi havia prop del port de Vallcarca diverses trinxeres i un niu de metralladores, que encara es conserven, i a port Ginesta sobre el túnel de la via del tren un petit búnquer.

Búnquer de la platja del Balmins .1937-38

Búnquer sobre la via del tren a Port Ginesta. 1938

Niu de metralladores i trinxera en la bocana del port de Vallcarca 1937

4.17. ARQUITECTURA FUNERÀRIA

El valor patrimonial del Cementiri és important degut als elements arquitectònics, artístics, històrics i naturals que posseeix i que li confereixen un valor afegit. Aquesta suma d'aspectes li dona una singularitat pròpia

La arquitectura funerària està lligada al desenvolupament social i al pensament religiós del moment. Arquitectes i escultors varen treballar creant arquitectura i escultura simbòlica religiosa, panteons, sepulcres, tombes per una clientela específica durant s. XIX, s. XX, la major part per la burgesia comercial i industrial. A Sitges tenim el cementiri de Sant Sebastià una representació patrimonial important amb personatges anomenats "Americanos" i artistes de les arts plàstiques enterrats en aquests elements d'arquitectura funerària.

Panteó de Manuel Vidal i Quadras. M.O.: Josep Cros i Juliana. Escultor: Alexandre Mariotti. 1856.

Sepulcre de Josep Cros Juliana. Escultor J. Llimona Bruguera. 1908.

4.18. ESTILS ARQUITECTÒNICS PREDOMINANTS A SITGES

D'acord amb l'anàlisi, es poden distingir diferents períodes i estils arquitectònics:

4.18.1. Neoclassicisme - Romàntic

Es tracta d'un moviment estètic de base intel·lectual originat pel cansament davant les fórmules del barroc final o l'esgotament de la seva capacitat creadora a la segona meitat del segle XVIII. És el període artístic que correspon al pensament de la Il·lustració. La raó triomfa sobre els sentiments i hi ha un retorn al Renaixement i a l'antiguitat clàssica.

En els casalots neoclàssics es recerca l'harmonia, la bellesa ideal, la simetria i les proporcions. Influïren en la seva aparició els descobriments arqueològics a Pompeia i a Herculà, l'aplicació de les doctrines acadèmiques i la difusió de noves tendències polítiques oposades al principi monàrquic tradicional.

A Sitges manté edificacions impregnades en el període del romanticisme. Com a exemples tenim la Casa Llopis i Falç (1793), la Casa J. Vilanova Massó del carrer Parellades 11 i la Casa de Manel Vidal i Quadres.

Casa Llopis i Falç. 1793

Carrer de les Parellades

4.18.2. Eclecticisme

L'eclecticisme arquitectònic és una tendència artística que barreja elements de diferents estils i èpoques de la història de l'art i l'arquitectura. Es manifesta entre 1860 i finals dels anys 1920. Exemples: Casa Folch i Torres, Casa Antoni Catasús, Casa del carrer d'en Bosc, 5-7.

4.18.3. Historicisme

L'historicisme en arquitectura fou un moviment desenvolupat al segle XIX, que pretenia recuperar l'arquitectura de temps passats. Es tractava d'imitar estils arquitectònics d'altres èpoques incorporant algunes característiques culturals d'aquell segle, mentre que l'arquitectura eclèctica es dedicava a barrejar estils per donar forma a quelcom de nou. El terme historicisme designa l'interès històric per les manifestacions artístiques del passat. Aquesta actitud va assolir el moment culminant durant el segle XIX, quan els artistes van buscar en el passat o en llocs remots, considerats exòtics, noves formes d'expressió artística. Les manifestacions concretes de l'historicisme en el camp arquitectònic van ser els diversos del segle XIX: arquitectura gòtica, grega, romana, sorgint corrents neogòtiques, neo-renaixentistes.

4.18.4. Neo-renaixement

Neo-renaixement, que comprèn molts estils historicistes del segle XIX, que no s'inspiraven en l'arquitectura grega, ni en la gòtica, sinó que ho feien en un ampli rang de maneres classicistes italianes. Sota l'àmplia designació d'arquitectura renaixentista els arquitectes i crítics del segle XIX van ser més enllà de l'estil arquitectònic que s'havia iniciat a Florència i en el centre d'Itàlia a principis del segle XV com una expressió de l'humanisme. Un cert historicisme o eclecticisme d'estils el trobem a Sitges en el mestre d'obres Jaume Sunyer i Juncosa que va desenvolupar aquest estil: la casa Sebastià Sans, el celler Rafael Llopart, la casa Jaume Hill Forment, la casa Robert i Camps, totes elles construïdes a finals del S.XIX.

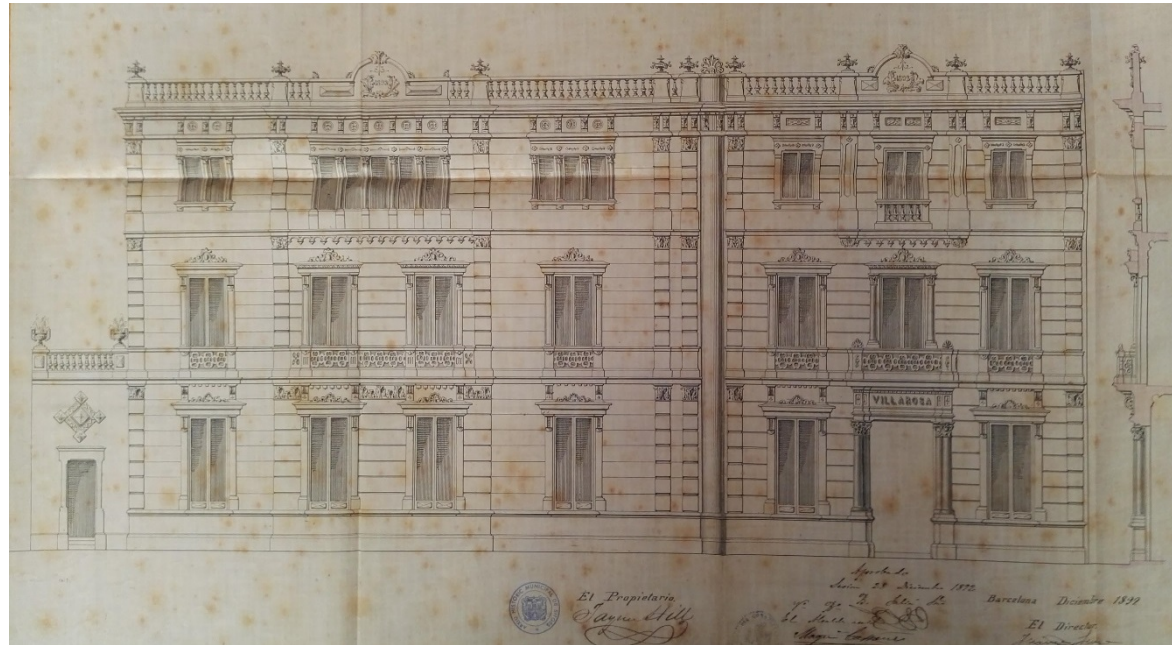

Casa Robert i Camps. Arq. Salvador Viñals Sabaté, 1899

Casa Robert i Camps. Arq. Salvador Viñals Sabaté. 1899.

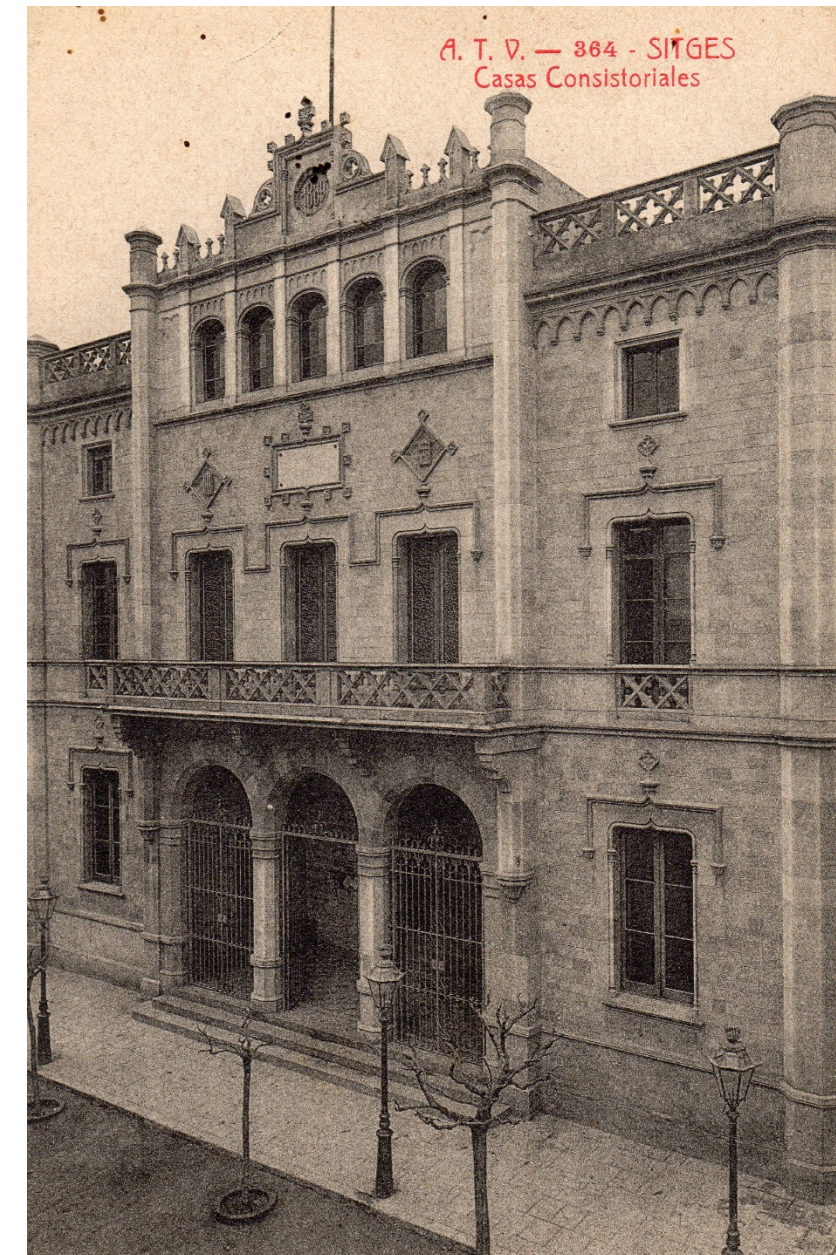
Casa Jaume Hill Forment-Villa Rosa. M.O. Jaume Sunyer i Juncosa. 1892-93.

Casa Jaume Hill Forment-Villa Rosa. M.O. Jaume Sunyer i Juncosa. 1892-93.

4.18.5. Neogòtic

El neogòtic és un estil arquitectònic desenvolupat al segle XIX i continuat encara al segle XX. Es caracteritza per la recuperació i, a vegades, reinterpretació, de les formes més típiques de l'arquitectura gòtica medieval. En la voluntat de recuperació de l'esplendor del gòtic medieval es combinen la influència del romanticisme, tendències nacionalistes. El modernisme va assumir en els seus inicis partint del neogòtic. A la vila de Sitges es troben edificis que mostren l'estil neogòtic, també maclat amb el ambient de l'interior del modernisme, com la casa de Bonaventura Blay al carrer de l'Illa de Cuba, l'edifici de l'Ajuntament, la casa Isabel Ferret de Martorell, al passeig de la Ribera, o la Villa Havenmann situada a la antiga carretera de Barcelona, entre altres. Els arquitectes i mestres d'obra més representatius d'aquest estil a Sitges són Josep Domènech i Estapà, Salvador Viñals Sabaté, Enric Sagnier Villavecchia, Josep Graner i Prat, Eduard Mercader i Sacanella, Elies Rogent i Amat, i Marcel·lí Coquillat i Llofriu

Ajuntament. Arq. Salvador Viñals Sabaté 1887

Casa Isabel Ferret de Martorell. Arquitecte: Enric Sagnier Villavecchia. 1899.

4.18.6. Modernisme

El modernisme és un estil arquitectònic que es desenvolupa a Sitges al llarg d'uns 20 anys, entre finals de s. XIX i principis del XX. Aquest moviment sorgeix del cansament de l'estètica neogòtica, neoromànica i neoclàssica de meitat del s. XIX i precedirà el racionalisme arquitectònic dels anys 20 i 30 del s. XX. L'arquitectura modernista en el conjunt de Catalunya significa, per una banda, la modernització de les tècniques de construcció del ferro en les estructures, utilització dels elements prefabricats i la industrialització.

La burgesia industrial i rural catalana, en les últimes dues dècades del segle XIX i el primer quart del s. XX, va trobar una via de representació amb l'arquitectura modernista. Aquest moviment es va significar per una renovació artística paral·lela a altres arts contemporànies, la recerca de noves expressions formals i la voluntat de situar-se en una modernitat a altura europea. Tenia similituds conceptuals i estilístiques amb les diverses variants de l'anomenat Art Nouveau.

El modernisme es una arquitectura decorativa, integradora en l'edifici de totes les arts plàstiques. Els arquitectes són sovint decoradors també d'interiors i dissenyen tots els detalls: el mobiliari, la marqueteria, les vidrieries, els mosaics, la forja. Exemples clars del modernisme son en arquitectura urbana com la Casa Pere Carreras i Robert, la Casa Antoni Carreras i Robert, la Casa Bonaventura Blai, Vil·la Subur, Casa Bartomeu Carbonell i Mussons, la Casa Marina Plana de Casasús, Casa Manel Planas. Com a arquitectura rural es poden destacar les Bodegues o Celler Güell al Garraf. També cal destacar el Modernisme Funerari, com el panteó R. Camps, el panteó Antoni Serra i Ferrer i el panteó Carreras i Robert, entre altres. Cal esmentar també les escultures i pedestals dels monuments al Doctor Robert i al Greco.

Monument al Greco de l'escultor Josep Reynés. Inaugurat el 29 d'agost 1898

Monument al Dr. Robert (Bartomeu Robert y Yarzabal), l'escultor Josep Reynés. Inauguració 23 de Agost 1907

Casa Bartomeu Carbonell i Mussons. Detall del coronament i rellotge. Arquitecte Ignasi Mas i Morell

Detall de la porta de cancell de la Casa Pere Carreras Robert. Arquitecte Josep Pujol Brull

Sostre del menjador de la Casa Bonaventura Blay. Arquitecte Gaietà Buïgas Monravà.

Vestíbul Casa Antoni Carreras i Robert. Arquitecte Eduard Mercader Sacanella.

Portal del Cellar Güell Garraf . Arquitectes Antoni Gaudi Cornet i Francesc Berenguer

Detall escultòric. Panteó Antoni Robert i Camps cementiri de Sant Sebastià. Escultor Josep Llimona

El fort impacte de la industrialització, l'arribada del ferrocarril, la millora de les comunicacions i la voluntat de reflectir un poder econòmic produeix una transformació important en la trama urbana i el desenvolupament urbà en aquest període. Aquestes qüestions faciliten l'assentament de les més significatives edificacions del modernisme i també del noucentisme de Sitges, tant en l'arquitectura pública com en la privada, fruit de la voluntat de les famílies benestants d'instal·lar-se i gaudir del lleure que ofereixen els nous equipaments (Casino Prado, els Banys). Tot i així, aquest centre històric també tindrà una substitució d'edificacions antigues, envers noves cases burgeses de renda que recullen primer, els valors dels oficis i art decoratiu modernisme i posteriorment els criteris de mediterraneïtat.

Hi ha una reivindicació de les artesanies en un moment de domini industrial que queda plasmada en totes les obres d'aquest període aixecades a Sitges, especialment de la mà del disseny arquitectònic d'Ignasi Oms, personatge cabdal que recull tots els principis estilístics d'aquesta arquitectura: riquesa ornamental; treball amb materials tradicionals com el ferro (forja), el maó, la ceràmica, els estucs, els guixos, les teules, etc., en els seus projectes.

4.18.7. Llistat de béns d'estil modernista

FITXA	NOM	ANY	AUTOR
029-EA	Casa del carrer d'Artur Carbonell, 4	Inici S. XX	Desconegut
030-EA	Cases Joan Duran i Gregori Mirabent	1916	Josep Graner Prat, mestre d'obres
099-EA	Casa Ferratges	c. 1910	Desconegut
112-EA	Casa Antoni Carreras Robert 1	1908	Eduard Mercader Sacanella, arq.
115-EA	Casa Pere Carreras Robert	1906	Josep Pujol Brull, arq.
117-EA	Casa Josep Ferret Carreras	1912-1916. Reforma 2005.	Desconegut
121-EA	Casa Planas	1908	Gaietà Miret Raventós, mestre d'obres, Josep Pujol i Brull arquitecte
123-EA	Casa Bonaventura Blay	1901	Gaietà Buïgas Monravà, arq.
127-EA	Casa del carrer de l'Illa de Cuba, 30	1908	Suposat autor: Josep Pujol Brull, arq.
153-EA	Casa Gorgas	c. 1907	Gaietà Miret Raventós, m.o.
154-EA	Casa Joaquim Duran Barraquer	1929. .	Bernardí Martorell Puig, arq.
229-EA	Casa Daniel Robert	1913. .	Marcel·lí Coquillat Llofriu, arq. (1864-1924)
230-EA	Casa Josep Carbonell i Mussons	c. 1900	Desconegut
231-EA	Casa Joan Robert i Brauet	1911. .	Desconegut
241-EA	Casa Josefa Vidal	1921	Josep M. Martino Arroyo
244-EA	Casa del carrer de Sant Bonaventura, 6		Desconegut
255-EA	Casa Pau Benazet	1924 i 1934	Marcel·lí Coquillat Llofriu, arq.
283-EA	Casa del carrer de Sant Joan, 5		Desconegut
286-EA	Casa Dolors Vidal de Utrillo	1921	Josep M. Martino Arroyo
287-EA	Casa del carrer de Sant Pau, 9	XX	Desconegut
290-EA	Casa del carrer de Sant Pau, 29		Desconegut
291-EA	Casa Llorenç Montserrat	1915	Desconegut
293-EA	Casa del carrer de Sant Pau, 8	1918	Desconegut
294-EA	Casa del carrer de Sant Pau, 20	Final S. XIX	Desconegut
340-EA	Casa Josep Barnet Albareda	1907. Reconstr. igual: 1977	Gaietà Miret (atribuïda)
343-EA	Casa Antoni Serra Ferret	1902-1903. Reforma 2015.	Salvador Viñals Sabaté, arq.
345-EA	Casa Simó Llauredó i Josepa Planas	1908 (ampliació posterior)	Gaietà Miret Raventós, mestre d'obres
346-EA	Casa Marina Planas	1908	Gaietà Miret Raventós, mestre d'obres

FITXA	NOM	ANY	AUTOR
354-EA	Casa Dolors Gili Casanovas	1909	Marcel·lí Coquillat Llofriu, arq..
355-EA	Casa Llorenç Montserrat	1915	Josep Graner Prat, mestre d'obres
360-EA	Hostal 1	XX. Reforma 1997 - 2001.	Desconegut
361-EA	Hostal 2	XX	Desconegut
362-EA	Hostal Bravo	XX	Desconegut
363-EA	Hostal Catalina	XX	Desconegut
371-EA	Casa Francesc Armengol	1919	Josep Renom Costa, arq. Els baix relleus escultor Josep Clarà Ayats.
393-EA	Casa Bartomeu Carbonell i Mussons	1915	Ignasi Mas Morell, arq.
398-EA	Monument al Dr. Robert	1906 -1907	Josep Reynés i Gurguí, escultor
399-EA	Monument al Greco	1896-97	Josep Reynés i Gurguí, escultor
400-EA	Casa Ursicina Sanahuja	1907. Reforma 1999 - 2007.	Josep Domènech Estepà, arq.
401-EA	Villa Subur	1908	Juli Batllell, arq.
402-EA	Villa Remei	c. 1911. Ampliació 1928	Juli Batllell, arq. Josep M. Martino Arroyo, arq. (Ampliació)
410-EA	Casa de l'avinguda Sofia, 21	Reforma 1999.	Desconegut
422-EA	Hospital de Sant Joan	1912	Josep Font i Gumà, arq.
429-EA	Casa del carrer de Josep Carbonell i Gener, 34 - 36	XIX-XX	Desconegut
447-EA	Celler Güell	XIX-XX	Antoni Gaudí Cornet. Francesc Berenguer Mestres
456-EA	La Pleta	1894	Francesc Berenguer Mestres
488-EA	Panteó Cros i Juliana	1908	Josep Cros Juliana , i Escultor: Josep Llimona i Bruguera
489-EA	Panteó Antoni Robert Camps i Família	1905	Antoni Robert i Camps 1851-1905 - Josep Llimona i Bruguera
490-EA	Panteó Antoni Serra Ferret	1902	Escultor: Josep Reynés Gurguí
491-EA	Panteó Manuel Robert Aldrofeu	1902	Escultor: Reynés
492-EA	Panteó Família Carreras Robert	1907	Escultor: Manuel Fuxà Leal
494-EA	Panteó Antonio Carreras Robert		Escultor: Manuel Fuxà Leal
496-EA	Panteó Francisco Robert Yarzabal	1902	Escultor: Josep Reynés Gurguí
498-EA	Panteó Daniel Robert Aldrofeu i família	1907	Família Robert Aldrofeu autor Hermanos Ventura.)
505-EA	Panteó Família Planas		Franzi Hermanos marbristes
512-EA	Tomba Josefina Crusat		
524-EA	La Creu de les Tàpies		

4.18.8. Noucentisme

El noucentisme és un moviment cultural que es planteja com la resposta moderada als plantejaments que havia promogut el modernisme. Representa la imposició de la raó, la precisió, la serenitat, l'ordre i la claredat.

En el nostre cas es tracta, evidentment, de Sitges, i de realitzacions com Maricel (1910 -1918), Urbanització del Terramar(1918 - 1926) i altres edificis públics com l'Escorxador, el casino Prado Suburense, els xalets i cases de la urbanització del Terramar.

Els noucentistes manifesten una preponderància de la línia respecte al color i defensen la sobrietat expressiva. En general, es valora més la intel·ligència que la sensibilitat.

Dins el moviment artístic hi ha dos conceptes, no tan nous, que ajuden a constituir l'ideari dels noucentistes: el classicisme i el mediterranisme. El món clàssic els contextualitza amb una arrel cultural i uns avantpassats ideològics i de treball compartits amb Grècia i Roma.

Per altra banda, atorguen al Mediterrani un valor d'origen i espai comú, amb unes constants heretades, també, pels catalans.

Les noves aportacions que fan els noucentistes volen ser un model mesurat de canvi, però un canvi que de seguida esdevingui tradició. L'arquitectura noucentista defensava un art més autòcton i proper a la població. ja que optava per recrear l'arquitectura local. com aspectes tipològics cal remarcar la claredat en les línies de composició, la recerca de les simetries, tant a les plantes com en les façanes; la utilització jeràrquica en el ritme i disseny de les obertures, rectangulars en les plantes inferiors i finestres en arc en la planta sota coberta; seguint el modernisme apareix el manteniment de diferents plans de coberta però en aquest cas, molt més ordenades i organitzades de cara a estructurar una composició clàssica; presència d'importants ràfecs que també mantenen la tradició modernista en el treball decoratiu de les barbacanes o ràfecs; utilització de la ceràmica en els emmarcaments de les obertures i en els sòcols dels edificis, molt menys figurativa i més adaptada a la incorporació d'iconografia vegetal adaptada als ordres clàssics; utilització també de la terracota com a material decoratiu que reforça els valors de la cultura mediterrània; ús de la forja, treballada de manera més senzilla, sota composicions i dibuixos simètrics i, finalment el gust pel tractament dels jardins, les plantes i els elements vegetals plenament integrats amb l'arquitectura dels habitatges.

Arquitectes i escultors destacats: trobem Jose Maria Martino, Gaietà Cabanyes, Antoni Maria Ferrater Bofill, Benvingut Caballol i Moreu, Xavier Turrull, E. Buigas, Enric Sagnier Villavecchia i escultors com Pere Jou.

4.18.9. Llistat de béns d'estil noucentista

FITXA	NOM	ANY	AUTOR
007-EA	Biblioteca Santiago Rusiñol	1915. Reforma 2013-2015.	Miquel Utrillo Morlius, eng.
008-EA	Casa Lola Anglada	XIX-XX. Rehabilitacions, 1989 i 2014.	Miquel Utrillo Morlius, eng.
009-EA	Arxiu Històric Municipal	1911- 1915	Miquel Utrillo Morlius, eng.
028-EA	Casa del carrer d'Àngel Vidal, 26	final s. XIX	Desconegut

FITXA	NOM	ANY	AUTOR
052-EA	Casa Gertrudis Marcer	Reforma façana 1920	Josep M. Martino Arroyo. Autor façana.
059-EA	Casa Agustí Mestre del carrer Bonaire	1923	Gaietà Cabañas Marfà, arq.
069-EA	Casa Felicià Ferret Serret	1927. Ref.2005. Rehabilitació integral 2009	Josep M. Martino Arroyo. Autor façana
100-EA	Cases Agustí Mestre	1930	Gaietà Cabañas Marfà, arq.
101-EA	Casa Joan Bertran	1926	Antoni M. de Ferrater Bofill, arq.
107-EA	Casino Prado	1921-1922	Josep M. Martino Arroyo
108-EA	Casa Joan Ferret Carreras	1924	Josep M. Martino Arroyo
111-EA	Casa Pere Coll i Bergadà	1931	Josep M. Martino Arroyo
113-EA	Casa Antoni Carreras Robert 2	1919	Lluís Pujolar, enginyer.
116-EA	Casa Maria Lluïsa Félix Prieto	1930. Reforma 2002.	Josep M. Martino Arroyo
125-EA	Casa Francesc Bartés	Projecte 1930; Obra 1931	Josep M. Martino Arroyo
130-EA	Casa Almirall	1929-1930	Josep M. Martino Arroyo
133-EA	Casa Antoni Canals Porta i Josepa Casacuberta Porta	1921	Lluís Planas Calvet, arq.
139-EA	Casa del carrer de Jesús, 24	XIX-XX	Desconegut
142-EA	Casa Agustí Mestre del carrer Joan Tarrida, 29	1922. Reforma 2002.	Gaietà Cabañas Marfà, arq.
143-EA	Casa Agustí Mestre del carrer Joan Tarrida, 22	1922	Gaietà Cabañas Marfà, arq.
144-EA	Casa Agustí Mestre del carrer Joan Tarrida, 26	1920	Gaietà Cabañas Marfà, arq.
145-EA	Casa del carrer Major, 3	XX	Desconegut
155-EA	Casa Feliciana Serret de Ferret	1929	Josep M. Martino Arroyo
163-EA	Casa Josep Planas Robert	Ref. façana, 1920. Ref. baixos, 2000.	Josep M. Martino Arroyo
173-EA	Casa Sardà	1920	Desconegut
175-EA	Casa Vidal Ribas	XX	Enric Sagnier Villavecchia, arq.
180-EA	Casa Matilde León	1931	Lluís Colomer Ballot, arq.
185-EA	Casa del carrer Nou, 18	XX	Desconegut
188-EA	Casa del carrer de les Perellades, 5	XX	Desconegut
195-EA	Casa Francesc Ferret i Obrador	1919	Antoni M. de Ferrater Bofill, arq.
196-EA	Casa del carrer de les Parellades, 12	Reforma 1999.	Desconegut
197-EA	Casa del carrer de les Parellades, 14		Desconegut

FITXA	NOM	ANY	AUTOR
209-EA	Casa Conrado Sobirà	1920. Reforma 2015.	Bernat Pejoan i Sanmartí
210-EA	Casa J. Mingüell	1920	Desconegut
211-EA	Casa Maria Montané	1919	Benvingut Caballol Moreu, arq.
214-EA	Casa del carrer del Port de n'Alegre, 71	XX	Josep M. Martino Arroyo
225-EA	Casa Ballester	1919	Juli Fossas, arq. (1868-1945)
250-EA	Casa Francesc Ferret Obrador	1919. Reforma 2007.	Antoni M. De Ferrater Bofill, arq.
253-EA	Casa del carrer de Sant Francesc, 19	1934. Reforma 2002 – 04.	Desconegut
256-EA	Casa Salomé Nicolau	1928	Josep M. Martino Arroyo
258-EA	Casa del carrer de Sant Francesc, 22	1920	Desconegut
259-EA	Casa Francesc Ferrer	1918	Enric Sagnier Villavecchia, arq.
264-EA	Casa Arias	1915	Lluís Pujolar, enginyer. Josep Graner Prat, mestre d'obres.
268-EA	Casa del carrer de Sant Gaudenci, 10	Època contemporània. Segle XX	Desconegut
277-EA	Casa del carrer de Sant Isidre, 8 - 10	XX	Desconegut
300-EA	Casa Josep Robert	1921	Josep M. Martino Arroyo
305-EA	Casa A. Panyella	1924	Josep M. Martino Arroyo
341-EA	Casa del passeig de la Ribera, 11 -12	1923	Josep M. Martino Arroyo
348-EA	Casa Rosario Sans Ferrer, vda. Amell	1921. Ref. 2002.	Marquès, arq.
352-EA	Casa Josep Sunyer Alaix	1923	Josep M. Martino Arroyo
353-EA	Casa Pilar Parellada	1914 (reforma)	Josep Domènech Estepà, arq. Autor de la reforma
357-EA	Casa Josep Urgell Vidal	1912	Josep Font i Gumà, arq.
358-EA	Casa del passeig de la Ribera, 58 – 59	XX	Josep M ^a Ayxelà i Tarrats
359-EA	Casa Àngela Milà Pascual	XX	Desconegut
364-EA	Casa Francesc Ferret Obradors	1933	Josep M. Martino Arroyo
366-EA	Casa Vilella	1919	Joan Rubió i Bellver (1871-1950)
367-EA	Casa Joan Duran i Gelabert	1929	Josep M. Martino Arroyo
368-EA	Casa Francisco Peris Mencheta	1928	Josep M. Martino Arroyo
369-EA	Casa del passeig Marítim, 30	XX	Desconegut
370-EA	Casa Los Ángeles	XX	Desconegut

FITXA	NOM	ANY	AUTOR
373-EA	Casa J. Figueras	1933	Desconegut
374-EA	Leonardo Ros	1927	Josep M. Martino Arroyo
377-EA	Casa Corachán	1927	Josep M. Martino Arroyo
378-EA	Casa Carlos Fradera	1924	Josep M. Martino Arroyo
379-EA	Villa Concepción	1922	Josep M. Martino Arroyo
380-EA	Casa Sansalvador	1930	Josep M. Martino Arroyo
381-EA	Casa Joaquim Brujas	1924	Josep M. Martino Arroyo
383-EA	Casa Gabriel Cirera Pons	1930	Josep M. Martino Arroyo
384-EA	Casa Josep Freixa	1919	Josep M. Martino Arroyo
385-EA	Casa Casimiro Barnils	1919	Josep M. Martino Arroyo
386-EA	Casa Josep Ferrer Dalmau	1929	Josep M. Martino Arroyo
388-EA	Casa del passeig Marítim, 75	1930	Desconegut
391-EA	Casa Mercè Servat	1931	Josep M. Martino Arroyo
405-EA	Casa Joan Duran Gelabert	1927	Josep M. Martino Arroyo
406-EA	Casa de l'Avinguda de la Mare de Déu de Montserrat, 40	XX	Desconegut
407-EA	Hostal Capri	XX	Desconegut
408-EA	Casa Joan Ferratges Tarrida 1	1926, la casa. 1930, torratxa.	Josep M. Martino Arroyo
409-EA	Casa Joan Ferratges Tarrida 2		Desconegut
411-EA	Casa Antoni Ferratges Tarrida	1929	Josep M. Martino Arroyo
412-EA	Casa J. Furment	1930	Josep M. Martino Arroyo
413-EA	Casa Enric Suñer	1932	Lluís Colomer Ballot, arq.
414-EA	Casa Emili Sacanella	1925. Reforma 2004.	Albert Carbó Pompidó, arq.
415-EA	Casa Antònia Borès	1931	Josep Danés Torras, arq.
416-EA	Casa Joan Ferratges Tarrida 3	1926	Josep M. Martino Arroyo
417-EA	Casa Elvira Morey de Semir	1930	Eusebi Bona Puig, arq.
418-EA	Casa Gervasi Torras Font	1931	Josep M. Martino Arroyo
420-EA	Casa Pau Barrabeitg 2	1931	Ferran Tarragó Nogué, arq.
423-EA	Antic Escorxador	1920 corral i annexes 1926	Josep M. Martino Arroyo
424-EA	Casa del carrer Josep Carbonell i Gener, 2	1932	Josep M. Martino Arroyo

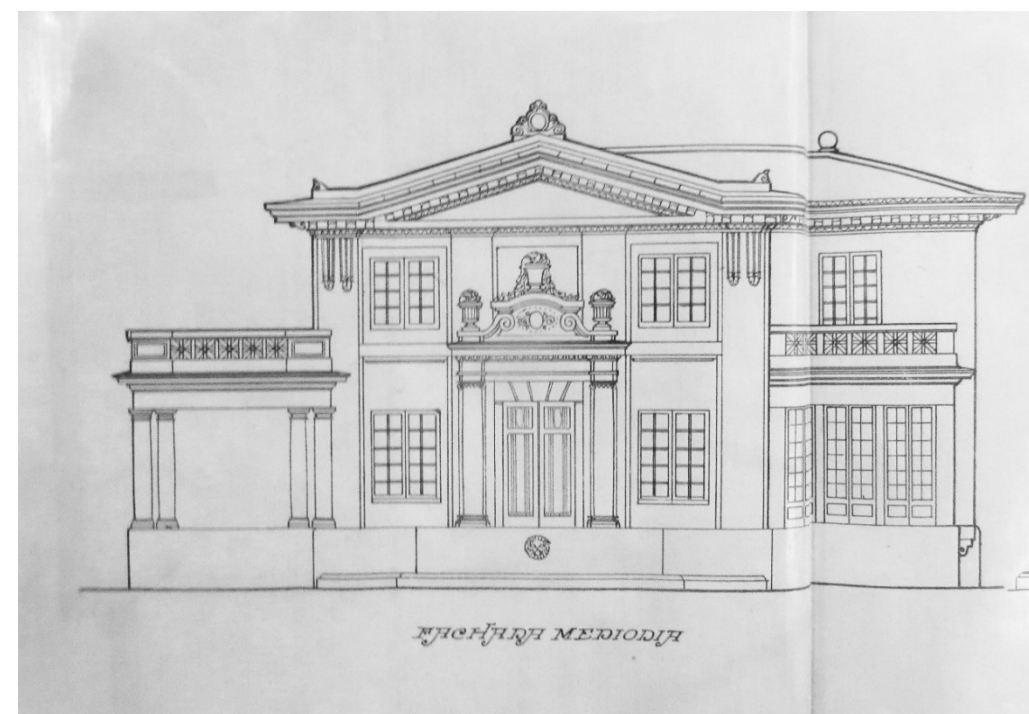

FITXA	NOM	ANY	AUTOR
427-EA	Salvador Corominas	1929	Josep M. Martino Arroyo
428-EA	Casa del carrer de Josep Carbonell i Gener, 26-28	XX	Desconegut
433-EA	Casa Pau Barrabeitg 3	1926	Josep M. Martino Arroyo
434-EA	Casa Avel·lí Montenegro 1	1933	Xavier Turull Ventosa, arq.
435-EA	Casa Avel·lí Montenegro 2	1930	Josep M. Martino Arroyo
436-EA	Casa del carrer de Rafael Termes i Junyent, 8		Desconegut
437-EA	Casa Pere Montané Capdet	1926	Josep Graner Prat, mestre d'obres
438-EA	Parc de Terramar	1919	Miquel Utrillo Morlius, eng.
443-EA	Villa Esperanza	1926. Reforma 2005.	Josep M. Martino Arroyo
477-EA	Conjunt Arquitectònic del passeig Marítim	1918	J.M. Martino
499-EA	Panteó Jaume Brassó Mainés	1923	Jaume Brassó Mainés .Escultor: Pere Jou (1891-1964); Picapedrer: Carles Capdevila
500-EA	Panteó Cayetano Vidal Dimas	1936	Gaieta Vidal i Dimas Arq. Eugeni Pere Cendoya. Escultor: Frederic Marès
504-EA	Panteó Manuel Ramon Mirabent	1924	Arq. J.M. Martino Arroyo; Escultor: Frederic Marès
508-EA	Panteó de Pablo Benazet Molas	1929	Arq. J.M. Martino Arroyo
528-EA	Escultura La Sirena		Pere Jou
558-EA	Bancs noucentistes	1927-1928	Josep Maria Martino Arroyo (disseny). Construïts Taller Artigues per Josep Artigas.
563-EA	Font pública de la plaça del Pou Vedre	1915	Josep Font i Gumà, arq.
568-EA	Antic comerç de la Casa J. Massó Matalí		
571-EA	Capitells de Maricel		Pere Jou
586-EA	Casa del carrer de l'Illa de Cuba, 45		
590-EA	Casa Mercè Servat (xalet núm. 2)		Josep M. Martino Arroyo
591-EA	Casa Jaume Vidilla	1930	Josep M. Martino Arroyo
592-EA	Casa del carrer Balmes, 34		
593-EA	Xalet La Pèrgola		
594-EA	Casa del carrer Balmes, 8		
595-EA	Villa Maria	1922	Josep M. Martino Arroyo
596-EA	Casa del carrer Major, 40		
597-EA	Casa del carrer Soler i Cartró, 6		Josep M. Martino Arroyo ??

En la recerca de l'arquitecte J.M. Martino es troben edificis projectats i construïts amb detalls. Un exemple dins del moviment classicista del noucentisme es troba a la casa José Freixa Ubach, ubicada al urbanització del Terramar.

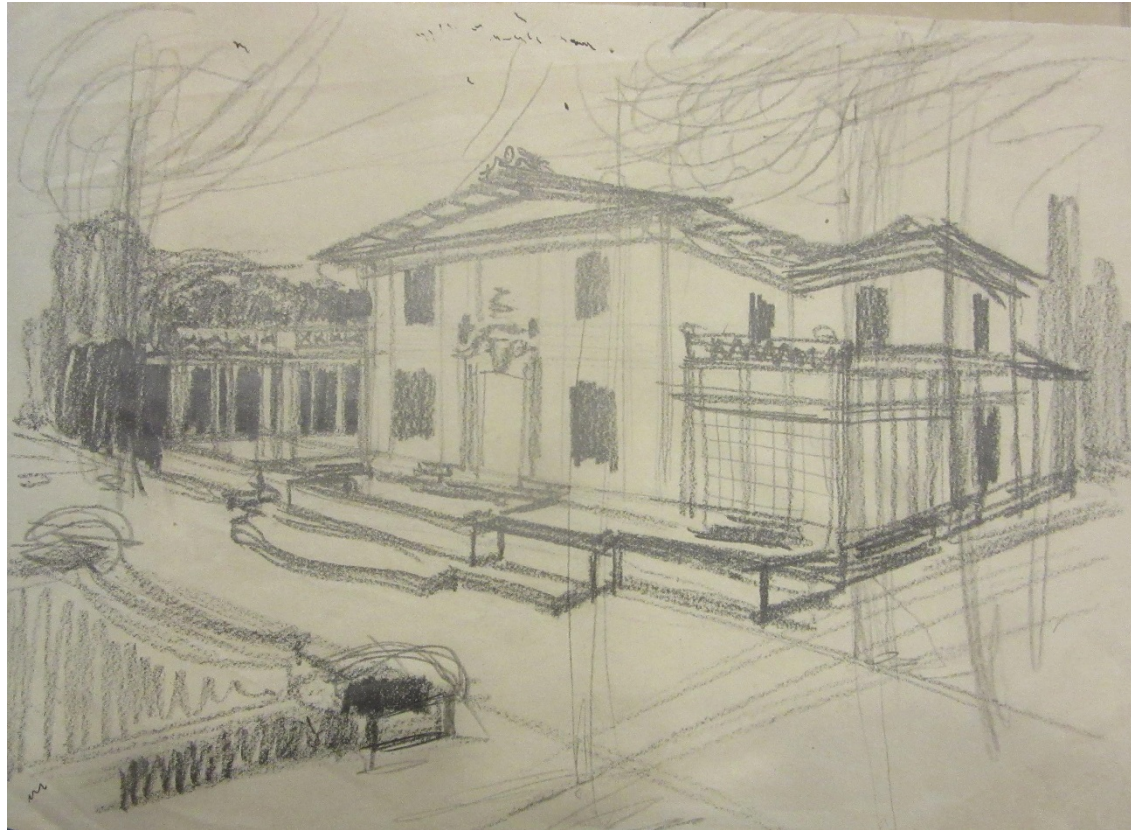

Foto 2016. J.M.Martino (1922)

Façana principal. Centre documentació, Arxiu històric COAC,BCN, c. 730

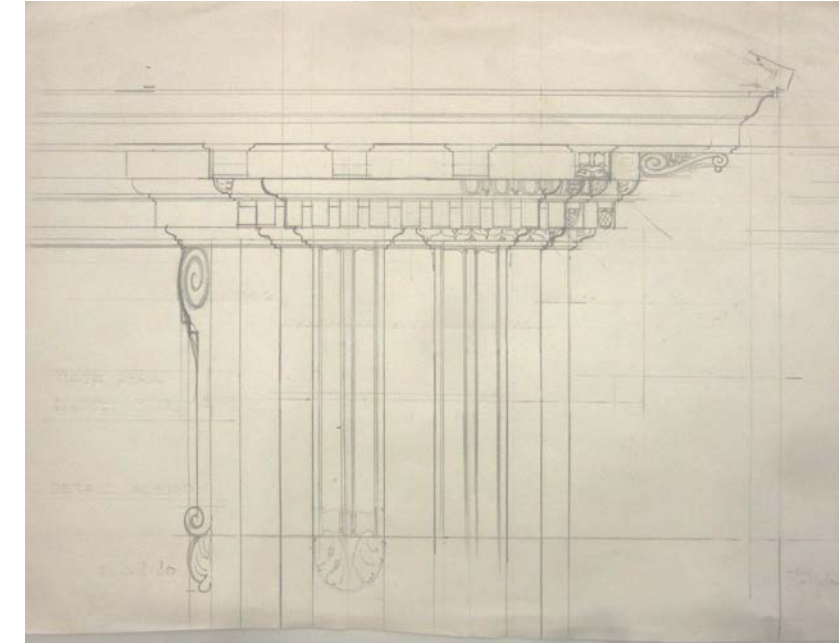

Croquis volumètric. Centre de documentació, Arxiu històric COAC, BCN C/730

Perspectiva. Centre de documentació, Arxiu històric COAC, BCN C/730

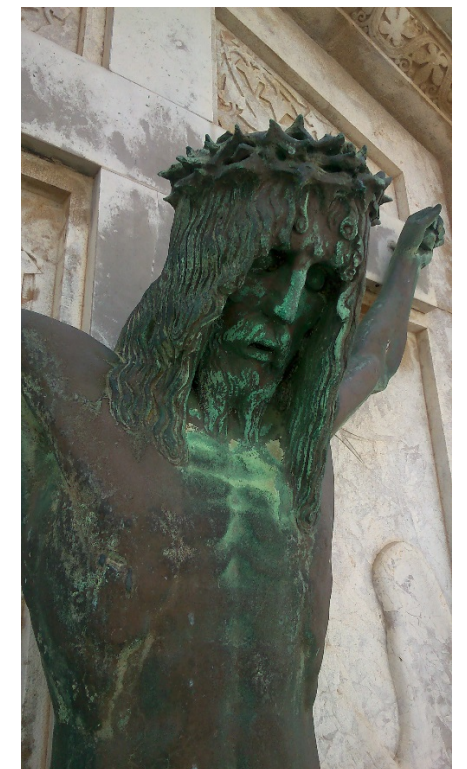
Detall ràfec clàssic. Centre de documentació, Arxiu històric COAC, BCN C/730

4.18.10. Estil noucentista a l'arquitectura funerària

L'estil noucentista es troba en els Panteons funeraris de Manuel Ramon Mirabent, escultor Frederic Marès i arquitecte J.M. Martino; de Jaume Brassó Mainés, escultor Pere Jou i el picapedrer Carles Capdevila; Pablo Benazet, arquitecte J.M. Martino; i Cayetano Vidal Dimas, arquitecte Eugeni Pere Cendoya, escultor Frederic Marès.

Panteó M. Ramon Mirabent (1923-1924)

Detall del Crist.

Arquitecte J. M. Martino. Escultor Frederic Marès. C730/20 Arxiu Històric COAC

Perspectiva. C730/20 Arxiu Històric COAC

Panteó Jaume Brassó Mainés. Escultor Pere Jou

Detall de l'escultura de Pere Jou

4.18.11. L'arquitectura racionalista

El racionalisme a l'estat espanyol es pot resumir amb les sigles del GATEPAC: "Grup d'arquitectes i tècnics espanyols per al progrés de l'arquitectura contemporània", que a Catalunya canvia la lletra "E" per la "C", i que és com es va autodenominar el grup reunit entorn de la figura de Josep Lluís Sert i Josep Torres Clavé entre 1931 i 1938, format per Illescas, Alzamora, Churruga, Rodríguez Arias, Subiño, Perales y Armengou. En aquest període es van produir una desena d'obres significatives el reconeixement històric de les quals ha anat en augment fins al punt que difícilment sigui possible articular un relat sobre l'arquitectura moderna espanyola sense esmentar aquest origen mític.

L'arquitectura racionalista té com a exponent a Sitges i Garraf, arquitectes com Jose Luis Sert, Josep Torres Clavé, Esteve Marco Cortina, Manuel Ignacio Galíndez Zabala, i Josep Alemany i Juvé.

En el període racionalista es poden considerar a Catalunya dues etapes ben definides: una primera impulsada dins les tesis de l'anomenat "moviment modern", de la mà de l'arquitecte Josep Lluís Sert, Josep Torres i Clavé o Joan Baptista Subirana i d'altres membres del GATCPAC (Grup d'Arquitectes i Tècnics

Catalans pel Progrés de l'Arquitectura Contemporània); i una segona etapa, que anomenariem racionalisme de la postguerra, impulsat per notables arquitectes catalans.

Un baluard històric el trobem a les Cases del Garraf, actualment malmeses, que constitueixen una interessantíssima experiència tipològica composta per sis cases que, cap als anys 1935, van emprendre Sert i Torres Clavé a les costes del Garraf. El seu llenguatge, instal·lat en un procés de revisió del racionalisme més ortodox, recorda a la Vila Mandrot del propi Le Corbusier. Aquests habitatges de "cap de setmana" pretenien disposar, per pocs diners, d'un lloc tranquil on passar uns dies o unes hores fora de l'ambient irrespirable de la ciutat. No havien d'estar massa allunyades de la ciutat i això permetia poder-hi viure gairebé tot l'any. De fet aquest model respon a una idea d'habitatge prefabricat. Però aquestes estan fetes amb totxanes, sostres i pilastres de ciment armat, o bé amb coberta de volta atirantada construïda amb tres gruixos. Els sòcols són de pedra vista extreta del propi emplaçament. Les obertures són petites, tot i que cara al sud hi ha una gran finestral plegable i corredissa com a únic element de luxe.

Cases de cap de setmana. Arq. José Luis Sert i Josep Torres Clavé. 1935.

Piscina Maria Teresa. Arq. Josep Maria Miralles. 1930.

El moviment modern a Sitges es va iniciar amb el disseny dels edificis adjacents a la nova piscina Maria Teresa, actualment desapareguda, realitzada per l'arquitecte Josep Maria Miralles.

Alguns dels exemples més importants hi destaca la casa d'Eugenio Moreno, actual Xalet Navarra, de 1930, el del Passeig cantonada amb Av. del Dr. Benaprès, obra de l'arquitecte Ignacio Galíndez, la casa Moreno, 1932; la casa Casabó-Suqué, coneguda com El Barco, edifici realitzat l'any 1934 per Esteve Marco Cortina, i la Casa Llopart, coneguda com a Nurillar, obra de Josep Alemany i Juvé, de 1934.

L'arquitectura racionalista té com a màxim exponent arquitectes com Esteve Marco Cortina, Manuel Ignacio Galíndez Zabala, Josep Alemany i Juvé i Josep Maria Miralles.

Casa Moreno. Arquitecte Manuel Ignacio Galíndez Zabala 1932

L'exili espanyol en la arquitectura, va provocar la fugida de l'Estat espanyol d'una cinquantena d'arquitectes que van fugir, un cop acabada la guerra. Vint-i-quatre d'aquests es van establir a Mèxic. Quatre d'aquests arquitectes van ser els catalans Francesc Detrell Tarradell, Jordi Tell Novellas, Emili Blanch Roig i Esteve Marco Cortina, l'autor de la casa Barco, referent de l'arquitectura racionalista al passeig.

Casa Casabó –Casa Barco. Arq. Esteve Marco Cortina -1934

4.18.12. Llistat de béns d'estil racionalista

FITXA	NOM	ANY	AUTOR
365-EA	Porxada		Desconegut
372-EA	Casa Joan Llopart Massana	1934	Josep Alemany Juvé, arq.
375-EA	Casa Moreno	1932	Manuel Ignacio Galíndez Zabala, arq.
382-EA	Casa Josep Maria Casabó	1934	Esteve Marco Cortina, arq.
403-EA	Casa Gili	1965	J.A. Coderch de Sentmenat, arq.
404-EA	Casa Rita Andreu de Pantaleoni	1932	Pere Benavent de Barbera
426-EA	Villa Mil Lucas		Desconegut
576-EA	Casetes del GATCPAC	1935	Sert, Josep Lluís y Torres Clavé, J. (Arq.).
583-EA	Piscina Maria Teresa	1930	Josep Maria Miralles

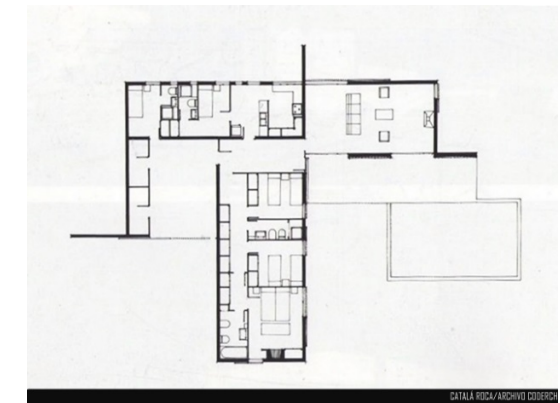
4.18.13. Funcionalisme - Racionalisme.

Els arquitectes funcionalistes, consideren fins i tot que els ornaments no exerceixen cap funció i sense importar per a qui es dissenyi. En l'arquitectura moderna, veiem com a base els principis dels arquitectes Le Corbusier i Mies van der Rohe. L'exponent del funcionalisme a Sitges són J.A. Coderch i de Sentmenat; i Manuel Valls i Vergés. J.A. Coderch va treballar com arquitecte municipal en el 1941 - 45. Josep Lluís Sert el va proposar com a membre representant d'Espanya en el CIAM (Congrés Internacional d'Arquitectes Moderns) de 1959.

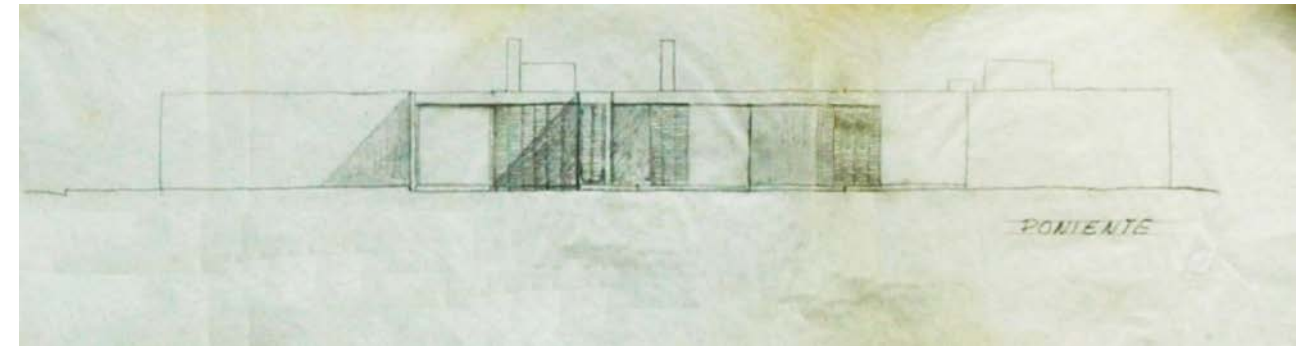
Obres més representatives són la Casa Gili, la Casa Catasús, la Casa Garriga Nogués, l'Institut Social de la Marina; els conjunts d'habitatges protegits en poblacions, com la Casa de pescadors del carrer d'Aragó als anys 1944-1951, i edificis d'arquitectura mediterrània i de caràcter d'arquitectura popular com el Xiringuito, el Pícnic i el Kansas.

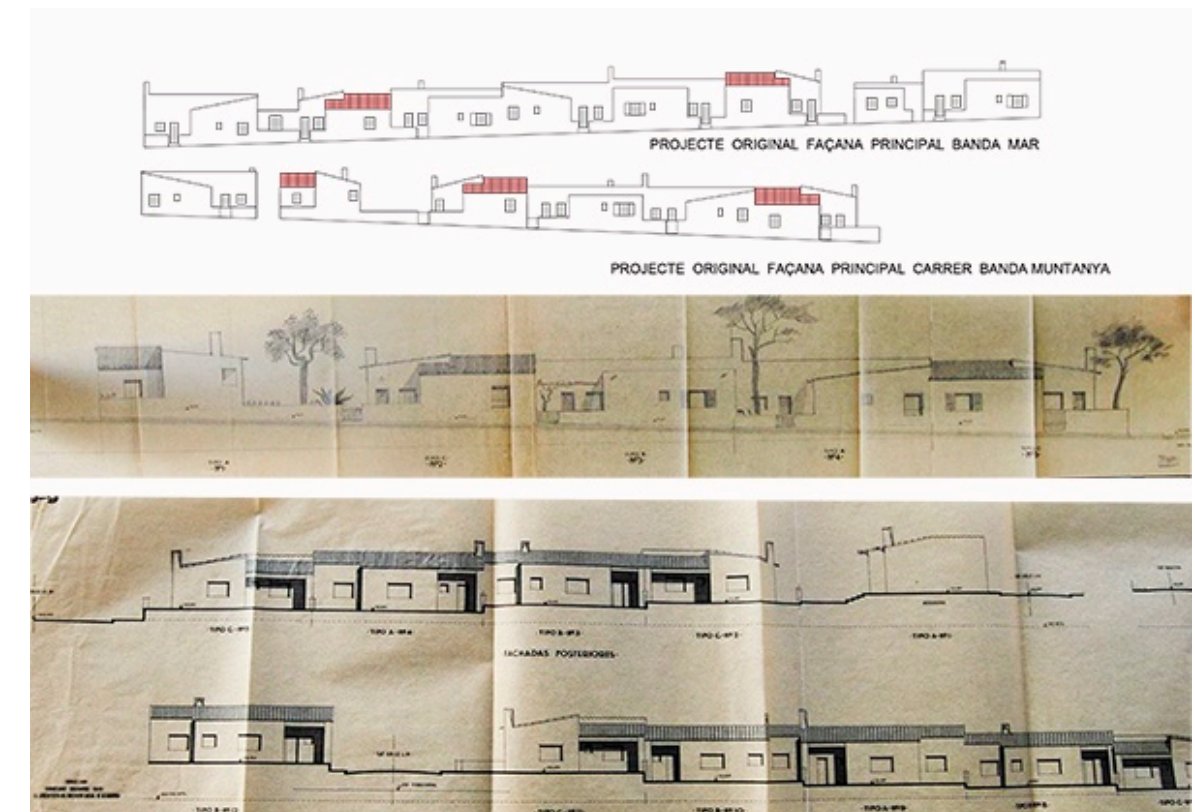
Casa Catasús. J.A. Coderch. 1956.

Casa Catasús. J.A. Coderch. 1956.

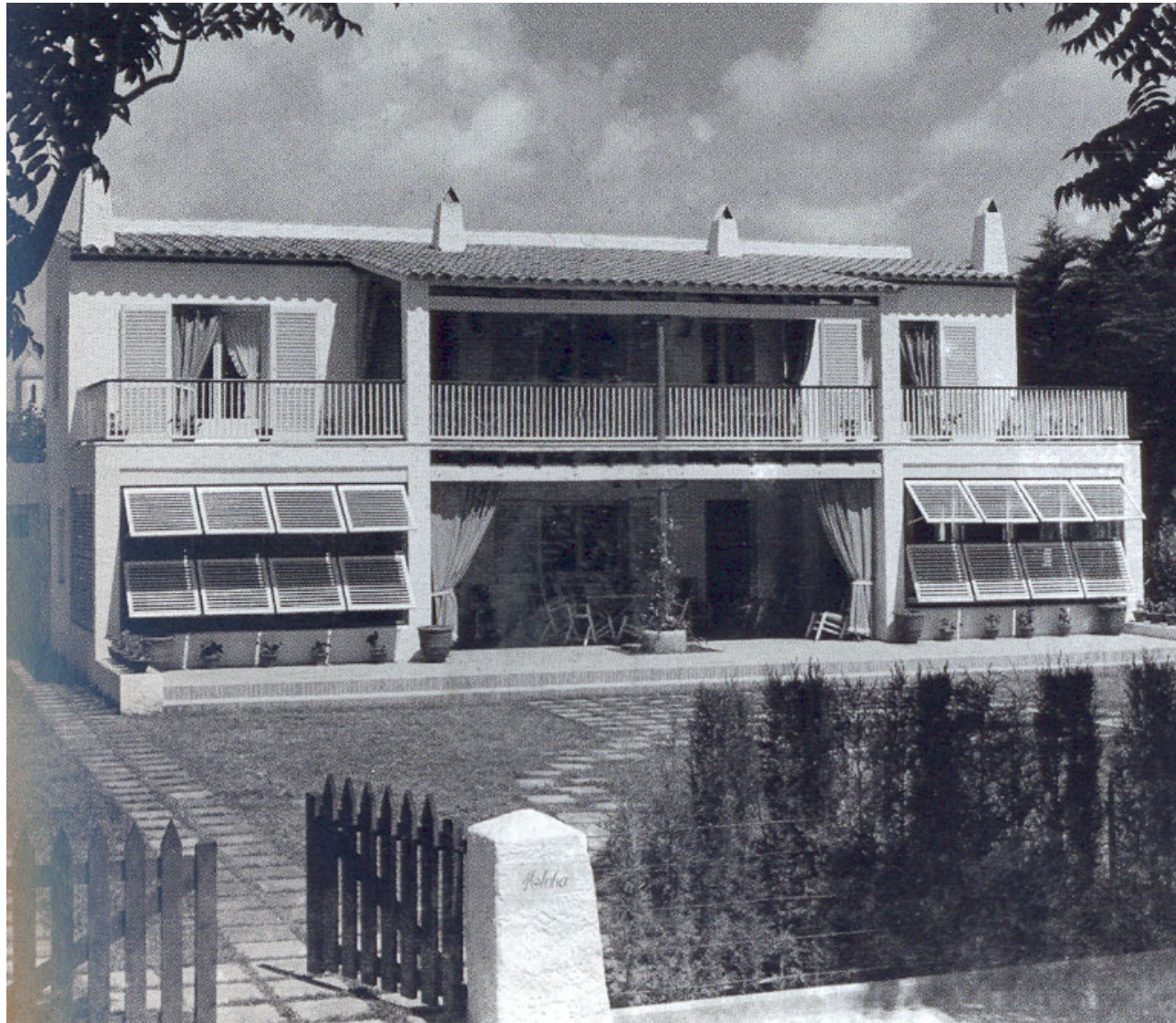

Croquis de l'ampliació de la Casa Catasús

Cases de Pescadors carrer Aragó. J.A. Coderch 1944-1951.

Casa Garriga Nogues. J.A. Coderch, Manuel Valls. 1947.

5. BÉNS ARQUEOLÒGICS

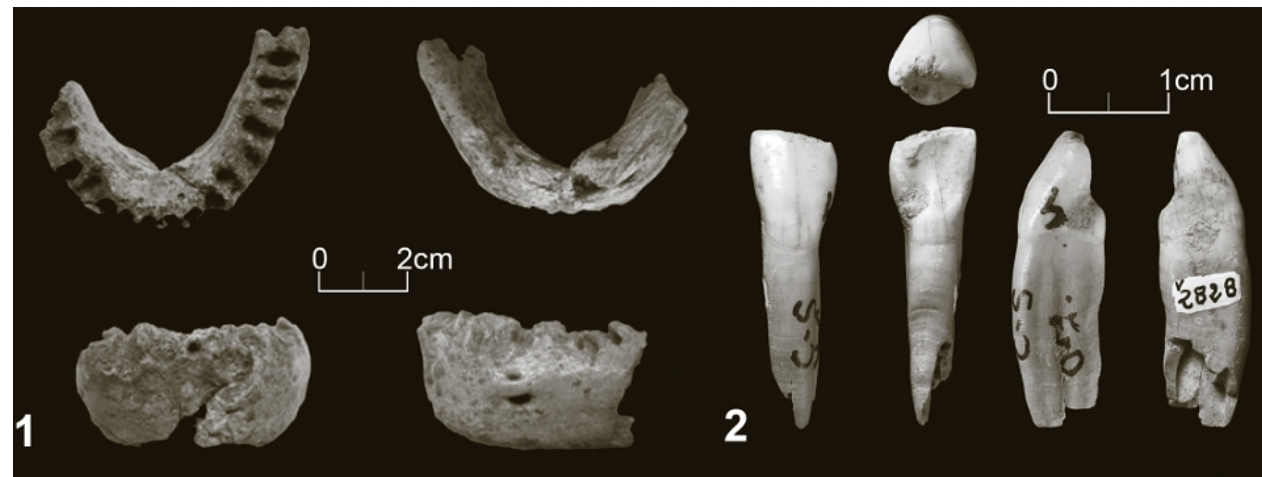
L'arqueologia és una disciplina científica que estudia els diferents grups humans que han viscut al llarg dels segles, mitjançant uns mètodes de treball propis que permeten la recuperació i l'anàlisi de qualsevol resta material que s'hagi preservat. Aquesta metodologia permet analitzar les restes en un temps i un espai determinat. Per als períodes anteriors al coneixement de l'escriptura és l'única font de informació per conèixer la cultura i la forma de vida de les societats humanes. Per als períodes històrics complementa la informació escrita i permet l'estudi de detall de les comunitats assentades en un àrea determinada i la seva interacció amb el territori que les va envoltar.

El patrimoni arqueològic de Sitges està format per els béns mobles i immobles situats al sòl, subsòl o a la franja litoral, que poden servir com a instruments per al coneixement de la història i la cultura del seu terme i per a l'estudi dels quals cal utilitzar metodologia arqueològica.

L'abast cultural d'aquests béns implica que l'administració pública i la societat tenen uns drets i uns deures envers d'aquest patrimoni. És per això que cal posar al servei del treball arqueològic els instruments jurídics necessaris per al seu correcte desenvolupament.

“En l'exercici de llurs competències respectives, l'Administració de la Generalitat, els consells comarcals i els ajuntaments han de vetllar per la integritat del patrimoni cultural català, tant públic com privat, i per la protecció, la conservació, l'acreciment, la difusió i el foment d'aquest patrimoni, i han d'estimular la participació de la societat, per la qual cosa s'han de dotar dels mitjans materials i personals adequats” (Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, art. 3.1).

La gestió ha de d'implicar als arquitectes, responsables urbanístics, particulars i promotors quan es preveu que hi haurà una alteració del patrimoni arqueològic documentat o quan es produeix l'aparició fortuïta de restes arqueològiques, i als arqueòlegs i tècnics culturals, per recuperar les restes de manera científica i difondre a la ciutadania el coneixement que genera l'activitat arqueològica. El treball conjunt serà necessari també per a la seva posada en valor d'aquest patrimoni.

Cova del Gegant. Mandíbula de Neandertal. Foto: R. Álvarez.

El catàleg inclòs en aquest document de MPEPPAC de Sitges recull de manera sintètica l'estat actual de la recerca arqueològica realitzada al terme municipal i s'ha elaborat en base a:

- Les dades de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble de Catalunya (Patrimoni Arqueològic) elaborat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya l'any 1984 que va ser incorporat al Pla especial de protecció del patrimoni i Catàleg (DOGC 1473 de 23 de juliol de 1991) amb revisions posteriors.
- Les pre-fitxes de l'Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya: Garraf, Sitges redactat pel Servei d'Arqueologia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
- Les memòries de les excavacions. Aquesta recerca s'ha dut a terme a un nombre reduït de jaciments i ha estat associada majoritàriament a les activitats urbanístiques desenvolupades al Puig de Sitges, al Polígon de Les Pruelles i a l'Aiguadolç.
- La bibliografia d'àmbit local i comarcal i notícies de troballes arqueològiques publicades a la premsa local i a diferents webs.
- Les informacions de les darreres actuacions, encara inèdites, que ens han facilitat els arqueòlegs Juan García Targa (excavacions terrestres) i Pere Izquierdo Tuga (director de la campanya de prospecció subaquàtica que s'està desenvolupant des de l'any 2015 a la costa del terme municipal).

A l'esquerra: Cova de Sant Llorenç. 8. Estructura CA4 reblerta d'ossos humans, fauna ceràmica i indústria lítica. SAPPO, Dep. De Prehistòria UAB. A la dreta: Mur ibèric trobat al subsòl del carrer Bernat de Fonollar. Foto: Magí Miret.

5.1. JACIMENTS ARQUEOLÒGICS

El total dels jaciments catalogats és de 31 als quals cal afegir gairebé una trentena de jaciments subaquàtics. Tots gaudeixen d'un nivell de protecció integral (NP1). Cal dir que en aquesta MPEPPAC de Sitges s'ha fet una sola fitxa per cada jaciment, per la qual cosa s'han unificat els registres de l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble de Catalunya (Patrimoni Arqueològic) quan un mateix assentament estava dividit en diverses fitxes, de vegades en base a les diferents actuacions arqueològiques reglamentàries realitzades.

El coneixement que tenim d'aquests jaciments és dispar, en alguns s'han realitzat diverses campanyes d'excavacions (Castell de Miralpeix, Puig de Sitges, Les Pruelles, Cova de Sant Llorenç, Cova del Gegant...)

que permeten tenir una seqüència estratigràfica precisa i una delimitació més o menys acotada. D'altres es coneixen només per l'aparició en superfície de restes materials que evidencien l'ocupació antiga d'un determinat indret en uns períodes concrets, però la manca de prospeccions intenses o d'excavacions fa difícil conèixer les seves característiques i delimitar l'espai de protecció de manera acurada. En aquests casos s'ha reproduït al Catàleg la zona de protecció recollida a l'Inventari del Patrimoni Cultural Immoble (Patrimoni Arqueològic) elaborat per la Direcció de Cultura de la Generalitat de Catalunya, feta en base als patrons d'habitatge de les cultures a les que pertanyen els elements identificats.

A l'esquerra: Vista general de l'excavació realitzada a Can Xicarrons o casa Rocamora on s'hi van documentar les restes d'un habitatge del segle XIV. Foto: J. Fierro. A la dreta: Pedra de molí identificada al fons de la Cova del Gat. Foto: Sergi Salmerón.

5.2. ÀREES D'EXPECTATIVA ARQUEOLÒGICA

Al llistat de jaciments arqueològics cal afegir les Àrees d'Expectativa Arqueològica (nivell de protecció 6), dins les quals estan els 121 elements i els 7 conjunts situats a l'interior del jaciment ibèric i medieval del Puig de Sitges (01-BARP).

Fins al Pla Especial i Catàleg de 2006 aquest jaciment rebia el nom de El Baluard, i a ponent estava delimitat pel carrer Nou. Arran de les troballes realitzades en el darrer decenni la zona de protecció arqueològica s'ha ampliat fins al carrer de la Carreta (números senars) i al subsòl de Can Falç.

A més s'ha aplicat el nivell de protecció 6 (AEA) a 26 elements arquitectònics en base al coneixement històric de l'indret i a la suputació de l'existència de restes arqueològiques en alçat o en el subsòl, entre els quals hi ha:

6 catalogats com a Béns Culturals d'Interès Nacional, a l'empara del Decret de 22 d'abril de 1949 sobre protecció de castells:

- Torre del Garraf (446-EA)
- Torre de Can Planes (450-EA)
- Castellet del Garraf (452-EA)
- Torre de Ca l'Amell de la Muntanya (454-EA)
- Torre de Campdàsens (455-EA)

Castell del Garraf

5 esglésies, algunes de les quals es troben en estat de semi abandó i que a la documentació escrita apareixen citades molt abans que els edificis que ens han pervingut:

- Ermita de la Santíssima Trinitat (449-EA)
- Capella de Santa Bàrbara (453-EA)
- Ermita de Nostra Senyora de Gracia (457-EA)
- Església del Sant Crist de Campdàsens (455-EA)
- Ermita de Sant Sebastià

La resta corresponen a masos bastits a les èpoques medieval i moderna que presenten unes fàbriques pluriestratificades que poden contenir, tant en el subsòl com a les parts aèries restes d'interès arqueològic que proporcionen informació sobre la seva evolució, els sistemes productius, els hàbits residencials i la història del lloc on es van construir.

- Mas Quadrell (451-EA)
- Antic Molí de Miralpeix (460-EA)
- Masia de Miralpeix (461-EA)
- Mas d'en Puig (466-EA)
- Can Girona del Camí (462-EA)

- Can Pasqualí (463-EA)
- L'Estellar (464-EA)
- Can Robert (465-EA)
- Mas Maiol (466-EA)
- Can Fontanilles (470-EA)
- Can Lluçà (471-EA)
- La Ginesta (462-EA)
- Masia de la Trinitat (474-EA)
- Sant Daniel (Corral de les Basses) (577-EA)
- Les Bases (578-EA)
- Les Àligues (581-EA)
- Mas del Garraf (446-EA)
- Can Planes (450-EA)
- Ca l'Amell de la Muntanya (454-EA)
- Conjunt de Campdàsens (455-EA)

En el cas dels jaciments subaquàtics s'ha obert una fitxa única per al conjunt de les troballes efectuades a la franja litoral del municipi amb un nivell de protecció 6 ja que, de vegades, la informació disponible no especifica l'emplaçament precís dels derelictes ja que procedeix majoritàriament de les dades proporcionades pels pescadors que han recollit els béns arqueològics amb les arts d'arrossegament o bé perquè els corrents marins han dispersat els materials arqueològics. El cas més paradigmàtic és el del galió Magdalena (probablement recollit a la Carta Arqueològica amb el nom Sitges II), una part de la càrrega del qual es va trobar retinguda a la barra situada a pocs metres de la costa.

Ermita de Santa Bàrbara. 2015. Foto: JM. Pujol.

Torre de Campdàsens. Foto: J. Fierro.

6. BÉNS NATURALS, AMBIENTALS I PAISATGÍSTICS

6.1. SITGES, UN MUNICIPI DE PROTECCIÓ ESPECIAL.

El terme municipal de Sitges (comarca del Garraf), d'uns 43,8 km², compren una franja de territori paral·lel a la costa, d'una longitud litoral d'uns 16,5 km per uns 2,6 km d'amplada. Dos terços del territori pertanyen al Parc de Garraf, i pràcticament la totalitat de la frontera litoral d'aquest són de Sitges (figura 1.3.1). L'àrea del municipi més poblada és la de la Vila de Sitges, situada sobre la costa a ponent del Massís, i el seu entorn immediat d'urbanitzacions de baixa densitat. Hi ha altres nuclis menors, que seguint la costa i anant del port d'Aiguadolç cap al Llobregat, són el poble de Garraf i, enllaçant amb el port esportiu Ginesta, les Botigues de Sitges a l'extrem de llevant del municipi, tocant a Castelldefels. La població del municipi de 2015, segons IDESCAT era de 28.269 habitants.

La Vila de Sitges es troba en la zona d'influència de la conurbació de Barcelona, encara que durant molts segles el Massís de Garraf ha actuat de barrera per a les comunicacions per terra. Aquesta configuració ha fet que Sitges hagi estat relacionat amb els municipis del Penedès sobretot amb Vilanova i la Geltrú i Sant Pere de Ribes. Amb tot i això la construcció de la línia ferroviària trencà aquest aïllament natural amb la Metròpoli. Això va facilitar que a finals del segle XIX una part de la societat benestant i cultivada de la Barcelona modernista, mostrés un interès especial per Sitges. Tot i la vocació històrica cap al Penedès, el municipi de Sitges ha quedat inclòs dins de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Les coses van canviar molt, a partir de 1992, amb la construcció de l'autopista C-32, ja que ha escurçat notablement el temps i la facilitat per arribar a Barcelona o a l'aeroport.

Més de dos terços del municipi de Sitges pertanyen al Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN), pintat de verd.

6.2. EL MASSÍS DEL GARRAF

El Massís del Garraf és l'element geogràfic més important del municipi de Sitges. Apareix ja l'any 1932 en el Regional Planing elaborat pels arquitectes Nicolau i Santiago Rubió Tudurí, per encàrrec de la Generalitat de Catalunya), com un dels parcs i boscos a preservar. La proposta de protecció del massís va quedar estroncada per la dictadura i es va reemprendre l'any 1975 amb la 1a delimitació del Parc del Garraf aprovada per la Comissió Provincial d'Urbanisme. L'any 1976 la publicació de referència "Natura, ús o abús"⁴ el considerà un dels espais naturals que, pels seus valors ambientals i per la pressió humana que patien, mereixien ser declarats Parc Natural. De fet, l'any 1972 el projecte d'instal·lació dins del cor del massís de l'abocador d'escombraries de Barcelona, va desencadenar el primer moviment social de defensa del massís, i l'inici del moviment ecologista a Catalunya. Sense govern autonòmic i a manca d'una legislació més adequada, el Servei de Parcs de la Diputació de Barcelona va iniciar els tràmits per a la seva declaració com espai protegit a través d'un Pla Especial urbanístic. Posteriorment, la publicació l'any 1978 per part de la Corporació Metropolitana de Barcelona de "El patrimonio natural de la comarca de Barcelona. Medidas necesarias para su protección y conservación"⁵, ja delimitava amb més detall els tres espais de la Corporació Metropolitana que requerien aquesta protecció natural (el Garraf, Collserola i els espais del Delta).

El gran incendi de l'any 1982 i la instal·lació dels radars a la Morella van reactivar la mobilització ecologista amb la creació de la "Coordinadora en defensa del Massís del Garraf", la qual va endegar campanyes com la de "El Garraf, Parc Natural".

L'aprovació de l'Estatut d'Autonomia i el traspàs de competències de l'ICONA, va permetre iniciar la redacció de la Llei d'Espais Naturals, però quan l'any 1985 aquesta va ser finalment aprovada, el procés de protecció del massís de Garraf mitjançant una figura urbanística (un Pla Especial de Protecció del Medi Físic i del Paisatge) es trobava ja en la fase final (la resolució es va aprovar el 1986). El motiu en va ser que el seu valor natural, els greus impactes ambientals que ja en aquell moment patia i la pressió social dels moviments ecologistes van urgir la seva protecció, fins i tot abans de l'existència de la llei. Un cop aprovada la llei, es va iniciar una regularització de la protecció d'aquest espai en ser inclòs dins del Pla d'Espais d'Interès Natural i declarat Parc de Garraf, amb la qual cosa ha quedat protegit d'actuacions urbanístiques.

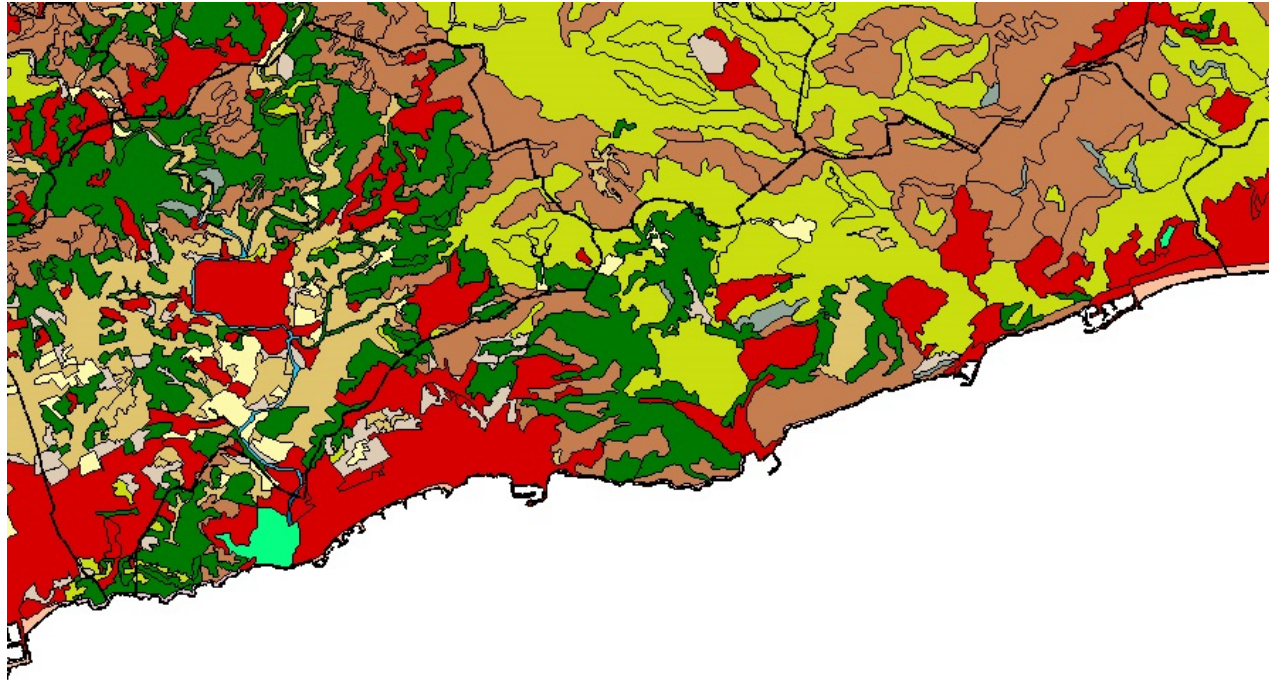
6.3. DESCRIPCIÓ I ANÀLISI DE L'ENTORN FÍSIC I AMBIENTAL

Un biòtop és una àrea de condicions físiques del medi ambient que proveeix hàbitats per una sèrie concreta d'éssers vius, de fet és el lloc on viuen. Aquest éssers vius s'organitzen sobre un medi físic, aigua, roques, terra, atmosfera, clima. El conjunt d'aquests éssers vius amb el seu medi físic conformen el que coneixem per ecosistemes que funcionen amb uns sèrie de cicles de matèria i fluxos d'energia. Defineixen dos grans grups de sistemes: aquàtics i terrestres, i entre ells trobem els sistemes de frontera, el litoral i el fluvial. A Sitges el sistema litoral està format per platges de sorra o còdols i de penya-segats. El fluvial està representat per les rieres, i les cavitats formades per l'aigua en el massís càrstic, ecosistemes hipogeus o de les coves i avencs. A terra, hi ha els sistemes agrícoles, que són els sòls cultivats, i els forestals, que són coberts d'una vegetació salvatge i autòctona, que pot ser arbòria, de matollars o herbassars, i fins i tot pot ser plantada.

⁴ Natura, ús o abús? : Llibre blanc de la gestió de la natura als Països Catalans / Ramon Folch i Guillén, secretari de redacció. Barcelona: Barcino : Fundació Carulla Font, 1976.

⁵ Camarasa i Castillo, Josep; M.Folch i Guillén, Ramon; Masalles i Saumell, Ramon M.

En aquest mapa, les taques de color ens mostra la diversitat d'hàbitats existents al municipi de Sitges. Les taques vermelles, per exemple ens indiquen ecosistemes fortament degradats com són el sistema urbà i les pedreres.

La conservació de les espècies, per exemple, passa per la conservació dels seus hàbitats, i la conservació dels hàbitats és necessària per la preservació dels ecosistemes. Així per exemple, la conservació de conreus tradicionals actius, de l'activitat ramadera, i per tant de les pastures, associada a cases de pagès, etc. són necessàries per mantenir el bon funcionament dels ecosistemes humanitzats.

Matollars i formacions herbàcies de sòls salins o guixencs
Platges arenoses i dunes
Platges de còdols
Penya-segats i costes rocoses
Illots i farallons
Aigües dolces estagnants
Aigües salabroses o salines, estagnants
Aigües corrents
Bosquines i matollars de muntanya i de llocs frescos de terra baixa
Bosquines i matollars mediterranis i submediterranis
Matollars xeroacàntics de les terres mediterrànies càlides
Prats basòfils secs de terra baixa i de la muntanya mitja
Prats acidòfils secs
Prats (i comunitats afins) d'alta muntanya
Herbassars, jonqueres i prats humits
Prats de dall i pastures grasses
Bosc caducifolis, planifolis
Bosc aciculifolis
Bosc mixts de caducifolis i coníferes
Bosc i bosquines de ribera o de llocs molt humits
Bosc esclerofil·les
Vores d'aigua i altres hàbitats inundats
Molleres
Tarteres
Roques no litorals
Congestes permanents i glaceres
Conreus herbacis
Conreus llenyosos i plantacions d'arbres
Parcs urbans i jardins
Ciutats, pobles i àrees industrials
Camps abandonats, ermots i àrees ruderals

6.4. LA DIRECTIVA HÀBITATS

El Consell de les Comunitats Europees va aprovar l'any 1992 la Directiva 92/43/CEE, de 21 de maig, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i la flora silvestres, coneguda també com la Directiva hàbitats. Els principals precedents d'aquesta Directiva són la Directiva 79/409/CEE, de 2 d'abril de 1979, relativa a la conservació de les aus silvestres (recollida per la Directiva hàbitats), coneguda també com la Directiva de les aus, el Conveni de Berna i el Projecte CORINE biòtops.

La Directiva hàbitats representa, actualment, i juntament amb la Directiva de les aus, l'instrument més important d'aplicació en tot el territori de la Unió Europea (UE) per a la conservació dels hàbitats, les espècies i la biodiversitat.

En la legislació de l'Estat espanyol, la transposició de la Directiva hàbitats es materialitza en el Reial decret 1997/1995, de 7 de desembre, pel qual s'estableixen mesures per contribuir a garantir la

biodiversitat mitjançant la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres. Posteriorment, el Consell de les Comunitats Europees va aprovar la Directiva 97/62/CE, de 27 d'octubre de 1997, que adaptava al progrés científic i tècnic la Directiva 92/43/CEE. Bàsicament consisteix en una millora, modificació i substitució dels annexos I i II de la Directiva hàbitats.

L'objectiu global de la Directiva hàbitats és *contribuir a garantir la biodiversitat mitjançant la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres en el territori europeu dels estats membres.*

Per al compliment d'aquest objectiu global, la Directiva s'estructura en dos grans objectius. Per una banda, la creació de la xarxa Natura 2000 per a la conservació dels hàbitats naturals i dels hàbitats de les espècies, i per altra el sistema de protecció global de les espècies.

6.5. HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI

La Directiva hàbitats defineix *hàbitat natural* com aquelles zones terrestres o aquàtiques diferenciades per les seves característiques geogràfiques, abiòtiques i biòtiques, tant si són totalment naturals com seminaturals.

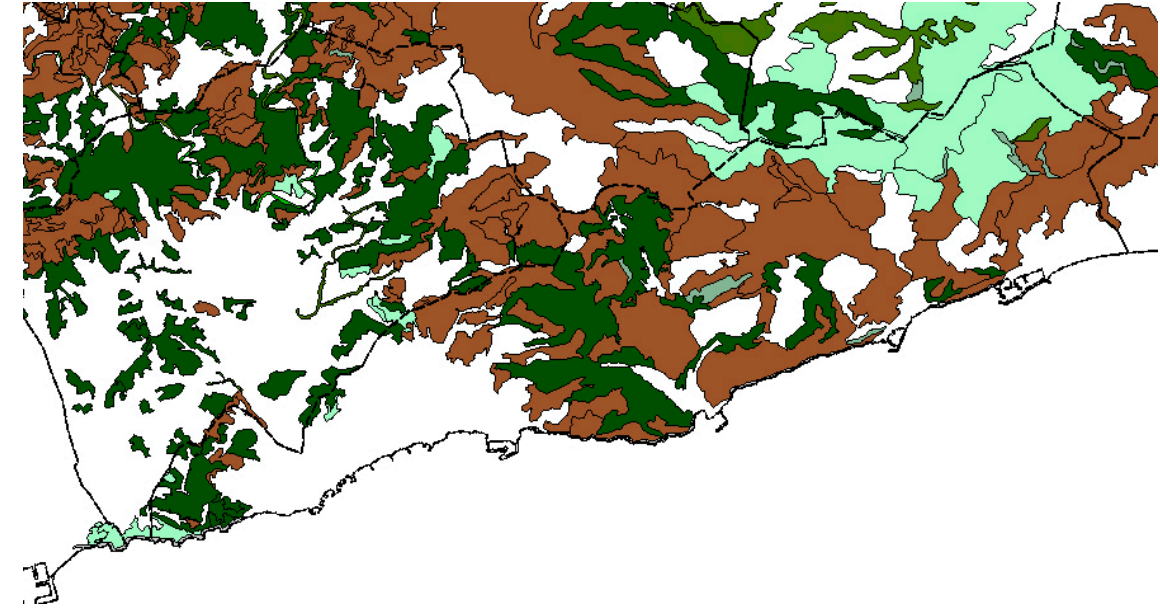
A continuació, la directiva defineix com a hàbitats naturals d'interès comunitari aquells, d'entre els hàbitats naturals presents en el territori de la UE, que compleixin alguna d'aquestes característiques:

- Es troben amenaçats de desaparició en la seva àrea de distribució natural.
- Tenen una àrea de distribució reduïda a causa de la seva regressió o a causa de tenir una àrea reduïda per pròpia naturalesa.
- Són exemples representatius d'una o diverses de les sis regions biogeogràfiques en què es troba la UE, és a dir, l'alpina, l'atlàntica, la continental, la macaronèsica, la mediterrània i la boreal.

De fet, són els que apareixen en l'annex I de la Directiva i és important remarcar, doncs, que no són tots els hàbitats presents a la UE sinó una selecció d'aquests.

6.6. HÀBITATS NATURALS PRIORITARIS

La Directiva defineix els hàbitats naturals prioritaris, d'entre els hàbitats naturals d'interès comunitari, com aquells amenaçats de desaparició presents en el territori de la UE, la conservació dels quals suposa una especial responsabilitat per a la Comunitat a causa de la importància de la proporció de la seva àrea de distribució natural inclosa en el territori d'aquesta.

	Maresmes i prats halòfils mediterranis i termoatlàntics
	Matollars mediterranis continentals halòfils i gipsòfils
	Dunes marítimes de les costes mediterrànies
	Dunes continentals, antigues i descalcificades
	Aigües quietes (estanyos i llacs)
	Aigües corrents (rius i torrents)
	Landes i matollars de les zones temperades
	Matollars submediterranis i de zones temperades
	Matollars arborescents mediterranis
	Matollars, garrigues i ginestars mediterranis termòfils
	Timonedes i mat. pulviniformes espinescents del lit. ventós
	Pastures naturals
	Pastures seminaturals
	Pastures humides i herbassars megafòrbics
	Prats mesòfils
	Torberes acidòfiles d'esfagnes
	Torberes basòfiles
	Tarteres de muntanya
	Vegetació casmofítica de parets i cingleres
	Altres hàbitats rupícoles
	Boscors caducifolis de l'Europa temperada
	Boscors caducifolis mediterranis i submediterranis
	Boscors esclerofil·les mediterrànies
	Boscors subalpins de coníferes
	Boscors de coníferes de muntanyes mediterrànies

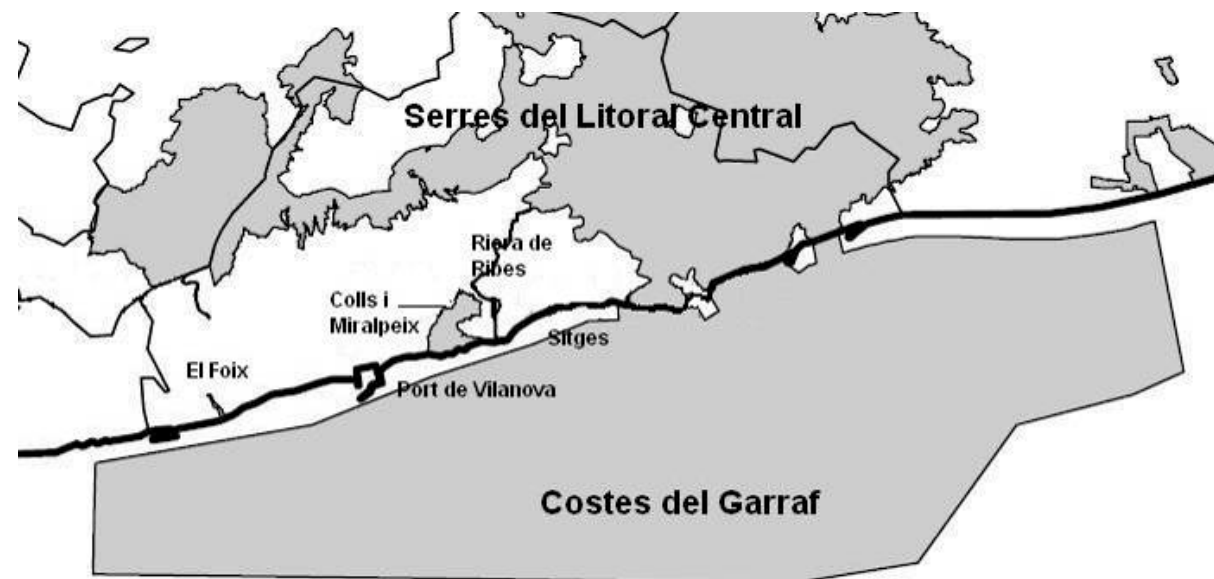
6.7. LA XARXA NATURA 2000

La Directiva hàbitats crea la xarxa ecològica europea coherent de zones especials de conservació anomenada Natura 2000, l'objectiu de la qual és la de garantir el manteniment (o el restabliment) en un estat de conservació favorable dels hàbitats i els hàbitats de les espècies en la seva àrea de distribució natural dins el territori de la UE.

La xarxa Natura 2000 es compon de dos tipus d'espais: les zones especials de conservació (ZEC) i les zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA).

El fet que un espai de Natura 2000 estigui designat com a ZEC indica que aquest és d'interès comunitari per a la conservació dels hàbitats de l'annex I i les espècies de l'annex II de la Directiva hàbitats, mentre que el fet que estigui designat com a ZEPA indica el seu interès comunitari per a la conservació de les espècies d'aus de l'annex I de la Directiva de les aus. Així doncs, la inclusió de les ZEPA a Natura 2000 cobreix la mancança que suposa que l'annex II de la Directiva hàbitats no contingui les espècies d'aus de l'annex I de la Directiva de les aus.

El 5 de setembre de 2006, el Govern de Catalunya va aprovar la proposta catalana de Natura 2000. Aquesta aprovació va implicar la designació de noves zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA) i la proposta de nous llocs d'importància comunitària (LIC), però també va recollir les ZEPA designades i els LIC aprovats amb anterioritat.

Mapa de la Xarxa Natura 2000 a la Costa del Garraf.

6.8. LA XARXA NATURA 2000 A LA COSTA DE LA COMARCA DEL GARRAF

L'Acord de Govern 112/2006, de 5 de setembre, pel qual es designen Zona Especial de Protecció de les Aus (ZEPA) i s'aprova la proposta de llocs d'Importància comunitària (LIC), proposava per formar part de la xarxa Natura 2000 com a llocs d'importància comunitària (LIC) dos espais que afecten la costa del Garraf:

- ES5110013 Serres del Litoral central
- ES5110020 Costes del Garraf

El Parc del Garraf queda dintre de l'espai Serres del litoral central i les Costes del Garraf correspon a la part marina i litoral.

6.9. EL PLA D'ESP AIS D'INTERÈS NATURAL (PEIN)

El Pla d'espais d'interès natural (PEIN) estableix la xarxa d'espais naturals protegits a Catalunya, amb l'objectiu de conservar el patrimoni geològic, els hàbitats i els ecosistemes més representatius i més ben conservats del nostre país.

El PEIN va ser aprovat pel Decret 328/1992, de 14 de desembre, pel qual s'aprova el Pla d'espais d'interès natural, per bé que des d'aleshores el seu àmbit s'ha ampliat considerablement i les normes han estat modificades puntualment amb decrets successius. Jurídicament, el PEIN té els orígens en la determinació legal que fa la Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals. Aquesta Llei ha estat modificada posteriorment per la Llei 12/2006, de 27 de juliol, de mesures en matèria de medi ambient.

Té una especial importància la relació que hi ha entre el PEIN i la Xarxa Natura 2000, ja que d'acord amb la Llei 12/2006, de mesures en matèria de medi ambient, la declaració d'una zona d'especial conservació (ZEC) o d'una zona d'especial conservació per a les aus (ZEPA) implica la seva inclusió automàtica en el PEIN. L'aprovació de la proposta catalana de Natura 2000 per part del Govern de Catalunya (Acord de 5 de setembre de 2006) ha comportat una ampliació substancial del PEIN. En base a aquesta llei, els dos espais que afecten la costa de la comarca del Garraf: les Serres del Litoral central i les Costes del Garraf formen part del PEIN.

6.10. L'ESP AI NATURAL PROTEGIT I LA CONNECTIVITAT ECOLÒGICA

L'efecte barrera de les infraestructures, la urbanització dispersa i la intensificació o l'abandonament de l'activitat agrària han comportat una fragmentació dels espais naturals i això és causa de pèrdua de biodiversitat.

Aquesta fragmentació produeix un esmicolament dels espais naturals i dels ecosistemes en trossos cada cop més petits i aïllats, a l'interior dels quals es redueixen els hàbitats de major qualitat, alhora que resten envoltats de barreres antròpiques, de manera que cada vegada esdevenen menys viables per al manteniment de certes espècies i per garantir algunes de les funcions i serveis dels ecosistemes.

La prioritat en matèria de connectivitat ecològica consisteix a prevenir la fragmentació del territori i dels seus sistemes naturals i evitar la disminució de la seva permeabilitat en relació amb els fluxos ecològics. La conservació de tots aquells components de la matriu territorial que tenen una funció connectiva significativa és essencial, ja que l'adopció de mesures correctores o de restauració acostuma a ser difícil i a tenir uns costos elevats.

6.11. GEOLOGIA

L'aspecte geològic més important del municipi de Sitges és el Massís de Garraf que constitueix un excel·lent exemple de morfologia càrstica a nivell nacional i probablement a nivell internacional, ja que recull totes les formes típiques de la morfologia càrstica fòssil i un sistema de carst actiu profund, com és el de la Falconera. Per aquests motius, forma part de l'Inventari d'espais d'interès geològic a Catalunya. Està catalogat com a GEOZONA 348 MASSÍS DE GARRAF.

El Massís de Garraf s'aixeca entre la vall del Llobregat, la falla meridional de la depressió miocènica del Penedès i la mediterrània. L'estratigrafia enregistra molt bé els materials del Triàsic i els del Juràssic superior - Cretaci inferior. Es pot considerar una zona d'elevat valor científic per la diversitat de processos que han actuat i per la seva representativitat com a massís càrstic.

Des del punt de vista de la geomorfologia càrstica s'hi poden reconèixer pràcticament totes les formes del carst clàssiques: poliès, dolines, rasclers, avencs, canons i surgències submarines. El rascler constitueix la morfologia que permet caracteritzar el conjunt del massís. El seu desenvolupament és molt més important allà on coincideix amb altres agrupacions de dolines i formes externes del carst. Les dolines existents dins del terme municipal de Sitges són les del pla de Campgràs (compartit amb Begues), el pla de Basse Roges i el Bassot de l'arbre (compartit amb Gavà).

Els avencs són nombrosíssims i alguns d'ells presenten desnivells considerables. Els avencs són testimoni d'una carstificació pretèrita molt important. També hi ha coves, sobretot tocant a mar.

Cal destacar que existeixen una gran quantitat de punts de descàrrega submarina entre Castelldefels i Sitges dels quals la surgència de la Falconera és la més important.

El Massís del Garraf esdevé una zona de gran interès en la vessant científica i didàctica, ja que permet observar amb claredat les morfologies clàssiques del modelat càrstic superficial. És també un indret molt interessant per a la espeleologia, ja que permet descobrir un món subterrani que mostra la bellesa i la força de la naturalesa.

6.12. EL PAISATGE

El Catàleg de paisatge de la Regió Metropolitana de Barcelona, elaborat per l'Observatori del Paisatge i aprovat definitivament l'11 de desembre de 2014, distingeix clarament dos sectors ben diferenciats en el municipi de Sitges. Per una banda, la **Plana del Garraf** (Unitat de paisatge 7), una plana costanera sobre substrat calcari amb pendent suau i força uniforme vers el mar, excepte per la presència d'una alineació de turons que aïlla Sitges de la resta i que arriba al mar als penya-segats dels Colls. Per l'altra, **El Garraf** (Unitat de paisatge 5) de relleu abrupte, de naturalesa calcària i color blanc pel rocam que aflora sovint.

S'ha de reconèixer que per a l'elaboració del llistat de béns naturals i paisatgístics a protegir d'aquesta Modificació del PEPAC de Sitges, hi ha hagut una gran coincidència amb els principals valors del paisatge de Sitges, destacats en aquest catàleg que són els següents:

- Els trams de costa de penya-segats abruptes sobre el mar que configuren un litoral retallat i salvatge.
- Els diversos masos singulars amb el seu entorn immediat de vinyes i claps de pineda, com per exemple Campdàsens.
- La urbanització Terramar de Sitges, que es pot considerar el paisatge urbà més interessant.
- Els abundants i diversos exemples de construcció amb pedra seca, entre els quals destaquen els murs o marges de conreu, les barraques i els amuntegaments circulars, amb elevat valor cultural, ecològic i paisatgístic.
- Els fondos, o lleres dels barrancs ampis, amb camps i hortes contrasten amb el paisatge sec i rocallós circumdant.
- La naturalesa calcària blanquinosa del rocam contrasta arreu amb el verd de la màquia.

Cal reconèixer, també, que Sitges va optar protegir decididament a través del mateix POUM del 2006, amb l'article 187.4 que diu: *Són objecte de protecció les barraques de vinya que es relacionen a continuació. Resta prohibida qualsevol obra d'ampliació o enderroc d'elles. Qualsevol intervenció en elles serà objecte de llicència municipal prèvia, d'obra menor. Les intervencions es limiten a la restauració amb els materials propis*

A continuació de l'article 187 hi ha una relació de 99 barraques. Aquesta relació de barraques de pedra seca s'ha revisat, actualitzat i ampliat fins a 128, en el present treball.

Per altra banda, l'article 189 diu: *Els marges existents de pedra seca caldrà conservar-los i fer el manteniment per evitar la seva ensulsiada i els nous es faran d'acord a la manera tradicional del lloc, també amb pedra seca.* Aquest treball, seguint amb la mateixa filosofia de protecció de la pedra seca, ha afegit marges, margenades i xermades com a elements configuradors del paisatge.

Cal esmentar també que text normatiu (article 35.3) del Pla Especial de Protecció del Medi Físic i del Paisatge de l'Espai Natural de Garraf també protegeix la pedra seca d'aquesta manera: *Resta prohibida a la totalitat de l'àmbit del Pla Especial qualsevol actuació, ús o activitat que pugui suposar, de forma directa o indirecta, el deteriorament o la destrucció de qualsevol pleta, barraca, paret de marge i altres construccions o estructures edificades, bastides arreu de l'espai natural com a elements de la seva infraestructura rural.*

Vista de l'espectacular marge del Picorb

6.13. TIPOLOGIES DELS BÉNS PROTEGITS:

6.13.1. Béns naturals

S'ha considerat oportú catalogar com a béns naturals en un lloc preeminent els dos **espais protegits**, de la xarxa Natura 2000, com a llocs d'importància comunitària (LIC) que afecten directament la costa del Garraf. La seva magnitud, la seva globalitat i la consideració que en fa la pròpia llei, fan que es mereixin una consideració principal, encara que de fet són les matrius on es troben tots els altres elements: Costes del Garraf i Serres del litoral central.

Després s'han situat aquells elements que gaudeixen d'una gran importància per la seva singularitat ecològica. Primer aquells que el Pla Especial de Protecció del medi físic i del paisatge de l'espai natural de Garraf cita com a elements integrants de la zona d'**alt interès ecològic i paisatgístic**: les dolines i els fondos. Tot seguit, una sèrie de **biòtops** com les dunes de les platges de les Botigues i els penya-segats que constitueixen aquells ecosistemes que trobem a la línia de contacte entre el mar i la terra. Per altra banda, comunitats biològiques com les gorgònies de Vallcarca, el biòtop dels Colls i Miralpeix i l'hàbitat de la posidònia dels fons marins.

Com a **entorns fluvials** cal citar la Falconera que és el riu de Sitges, un riu subterrani que constitueix la surgència més important del massís del Garraf. En segon lloc cal esmentar la desembocadura de la riera de Ribes, de gran potencial ecològic, la riera de Vallbona, la riera d'Aiguadolç i, finalment, la font de Montseva, en perill de ser engolida per una pedrera.

Desembocadura de la Riera de Ribes, una zona humida de gran potencial ecològic.

Les coves i els avencs constitueixen elements emblemàtics ja que són característics de les zones càrstiques. S'han agrupat i anomenat **espais d'interès geològic**. S'han catalogat 18 coves i 100 avencs, des del més important i fastuós, com l'avenc de la Ruda redescobert el 2014, al més humil forat, com el

del Pedró de menys de 2 m de fondària. Per la seva classificació s'ha seguit la metodologia de posar primer les coves i després els avencs. Primer s'han descrit aquells que figuraven al mapa de l'Alpina i tot seguit els altres. S'han revisat les ubicacions i els noms de tots ells i s'han utilitzat tots aquells mitjans, llibres, revistes, premsa, blogs... per posar una mica d'ordre a una sèrie d'elements naturals només coneguts per gent especialista i amant dels avencs. Protegir els avencs reclama disposar d'un bon inventari. Els llibres Joan Borràs Xavier han estat també una de les bases per la confecció de l'inventari. També les aportacions de persones amb gran coneixement de l'espeleologia que han brindat els seus coneixements desinteressadament han fet possible aquest llistat exhaustiu.

Vista del fondo de les Coves

Finalment, tanquen la llista dels béns naturals els arbres més importants del municipi. Un llistat de 66 **arbres singulars** d'interès local.

La realització del Catàleg d'Arbres Singulars del terme municipal de Sitges, redactat per la Regidoria de Territori i Medi Ambient de l'Ajuntament de Sitges el 2006 i l'Ordenança Municipal d'espais verds i de l'arbrat, aprovada al febrer 2007, va donar protecció a 40 elements botànics (individus i conjunts) situats en els enjardinaments municipals. Els arbres seleccionats van ser estudiats sota els criteris d'avaluació i selecció que s'utilitzen a la Norma Granada de Árboles Ornamentales, mètode estandarditzat a l'Estat

espanyol i utilitzat àmpliament per tots els professionals del sector. El document recull els exemplars arboris més valuosos ecològicament i històricament que hi ha als carrers, places i jardins de Sitges.

Aquesta ha estat la base de l'inventari. En el present treball de la MPEPPAC, s'han afegit als arbres catalogats i protegits 26 elements més, sobretot aquells situats en sòl no urbanitzable i relacionats amb les masies. Com ja reconeixia el Catàleg d'Arbres Singulares, aquest llistat no és tancat i ha de poder actualitzar-se per poder incloure altres arbres i arbredes a partir del paràmetres de valoració establerts.

Quant als nivells de protecció cal dir que majoritàriament s'ha convingut equiparar-la amb una de les que ostenten els béns arquitectònics, o sigui el Bé de Protecció Urbana (BPU). Malgrat això ens trobem que hi ha uns espais geològics on s'han trobat restes arqueològiques o paleontològiques, en aquests casos hem de mantenir el grau de protecció que ostenten per aquest fet. Concretament, són 7 béns:

019-BN Coves de Sitges.....	15-BARP Cova de la Masia de les Coves
020-BN Cova del Gegant i cova Llarga.....	19-BARP Cova del Gegant
021-BN Cova Verda.....	17-BARP Cova Verda
028-BN Cova de Sant Llorenç.....	22-BARP Cova de Sant Llorenç
034-BN Covarrons I.....	31-BARP Els Covarrons
035-BN Covarrons II.....	31-BARP Els Covarrons
036-BN Cova del Duc.....	26-BARP Cova del Duc

També s'haurà de considerar BCIL, el Pi del carrer de Sant Sebastià, pel fet d'haver estat catalogat l'any 1991 en el PEPPAC de Sitges.

137-BN Pi del carrer de Sant Sebastià.....	314-EA Pi del carrer de Sant Sebastià
--	---------------------------------------

Garrofer del carrer de les Torres. Aquesta imatge diu molt sobre el respecte a l'arbrat a Sitges.

6.13.2. Béns ambientals i paisatgístics

El patrimoni paisatgístic és configurat per les àrees, el valor de les quals és el resultat de la humanització de l'entorn, fruit de la interacció dinàmica entre els factors naturals (relleu, hidrografia, flora, etc.) i els humans (activitat econòmica, assentaments, etc.).

Aquí hi entren les àrees i entorns d'interès paisatgístic, jardins històrics, camins, itineraris paisatgístics, miradors, cingleres, turons, feixes, marges, tanques, cabanes, etc.

Vista de l'estany del Jardí de Terramar.

En primer lloc, el **Jardí històric** de Terramar, protegit també com a Bé Arquitectònic (438-EA) i, tot seguit, com a **àrees i entorns d'interès paisatgístic**, les vinyes de Malvasia de l'Hospital de Sant Joan. El Parc de Terramar, tot i estar protegit com a element arquitectònic, tant en el PEPPAC del 1991, com en l'actual modificació, ostenta uns valors ambientals de primer ordre que li confereixen una categorització superior a la dels altres elements arquitectònics.

Per altra banda, s'ha de reconèixer el valor ambiental de les vinyes de malvasia, no només pel seu gran valor històric sinó pel seu caràcter de reminiscència natural que reclama un grau de protecció excepcional.

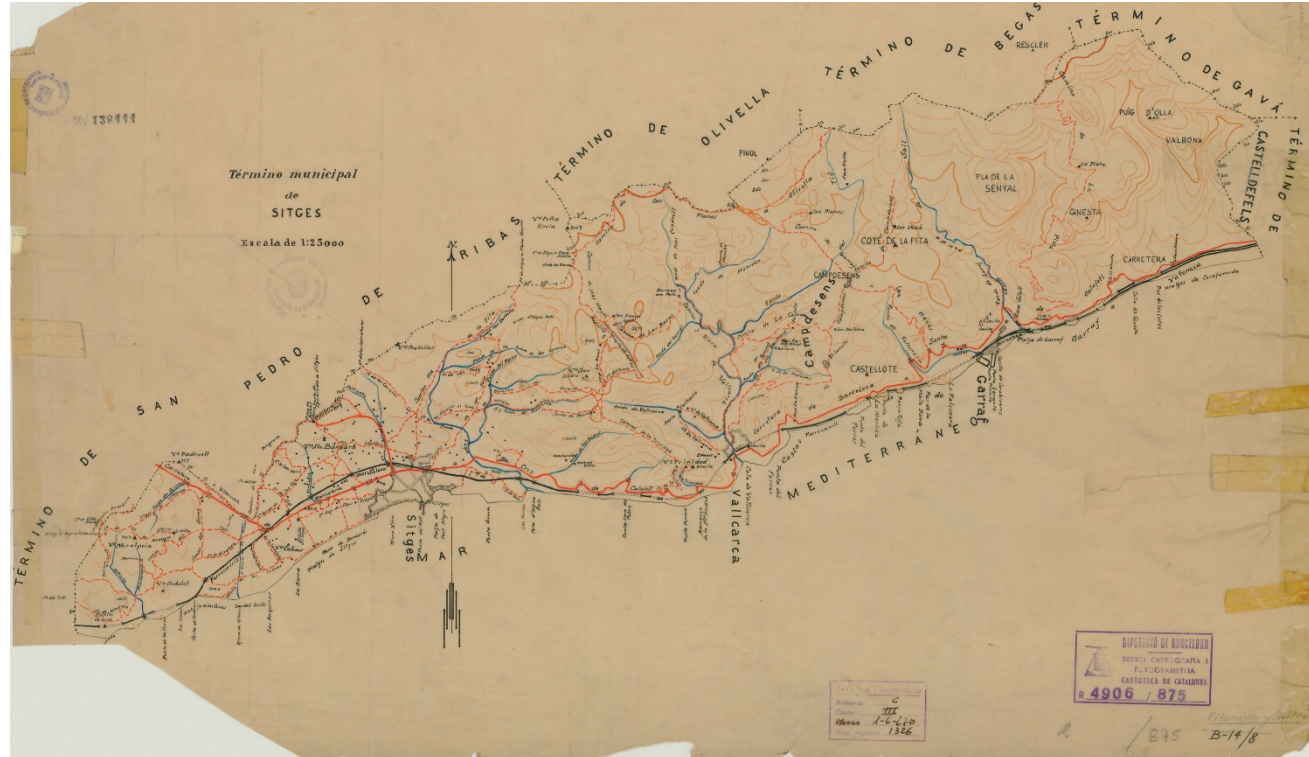

Vista de les vinyes de malvasia, des del puig de Sant Antoni

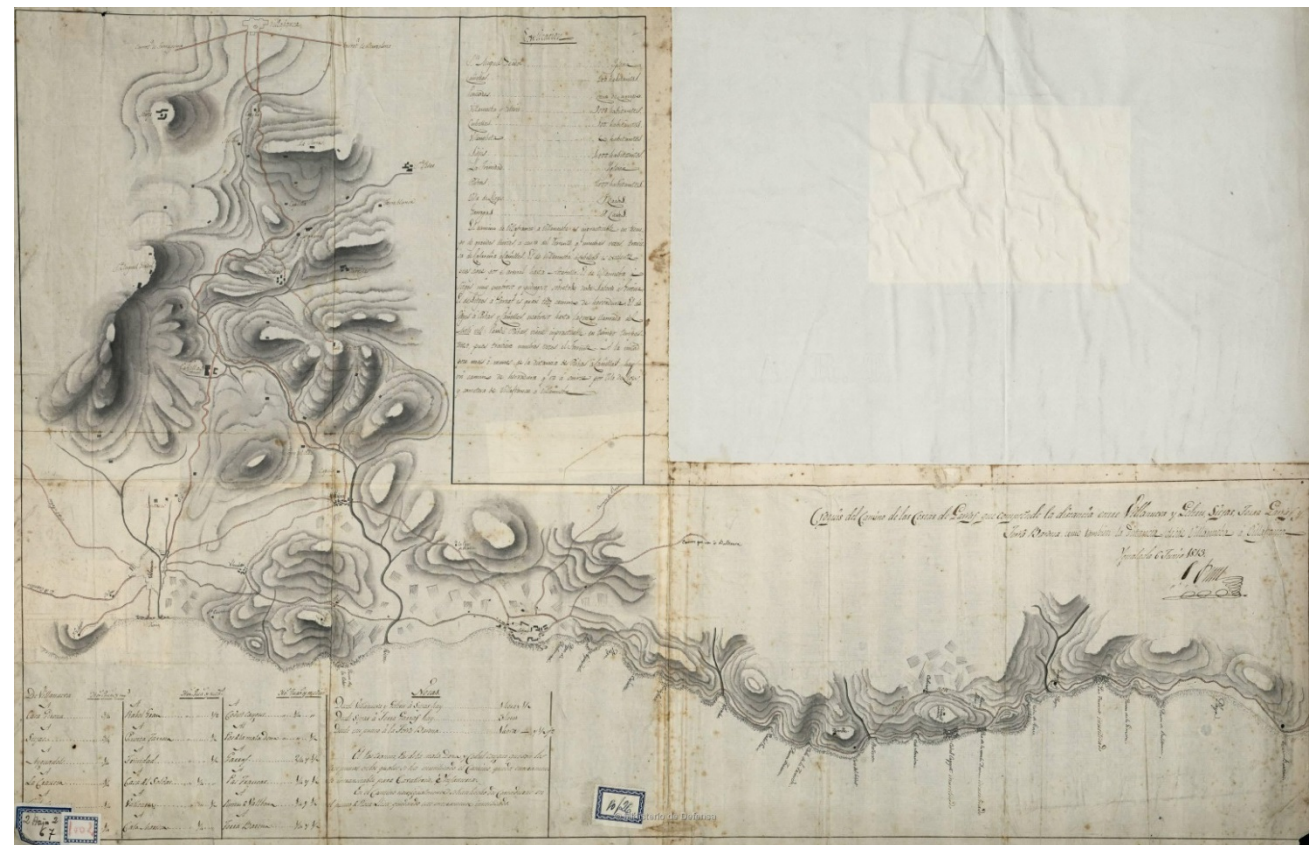

Vista del camí de vell de Campdàsens

Mapa topogràfic de Sitges. 1914. ICGC.

Croquis del camí de les Costes de Garraf. 1813. Ministerio de defensa.

A continuació els camins, qualificats amb el nom de **recorreguts**. Aquests tenen un doble vessant d'interès: de gaudi, com a elements que permeten l'aprofitament cultural del paisatge (serveis ecosistèmics de lleure i gaudi estètic), i de gestió (per exemple l'accessibilitat per l'extinció de focs forestals). A més, els camins històrics han estat també articuladors rellevants dels diferents usos del territori. En aquest sentit, a banda de la legislació específica que garanteix la mobilitat i la protecció de les masses forestals, es proposa la preservació dels camins històrics identificats sobre cartografies anteriors a 1920, concretament intentant preservar els traçats i els seus potencials paisatgístics i, en cas d'identificar estructures d'interès com roderes de carro o paviment petri, caldrà prendre les mesures necessàries per la seva protecció. De tots ells, s'ha de destacar un tram del camí de les Costes, declarat BCIL per l'Acord de Ple de l'Ajuntament de Sitges del dia 27/9/2010.

Seguits pels principals punts des d'on es pot contemplar el paisatge de Sitges, els **miradors**, que són indrets que es caracteritzen per la seva configuració topogràfica que permet la visió de grans porcions de territori i faciliten també la comprensió de bona part de la geografia catalana i la seva vinculació amb l'activitat humana. Són, així, oportunitats d'experiència estètica i de coneixement.

Després hi ha totes aquelles construccions on s'ha fet servir, des de temps immemorials, la pedra seca pròpia del territori, són els **elements caracteritzadors del paisatge rural**. A Sitges, les construccions de pedra seca tenen un gran valor històric i són un autèntic referent identitari. Han configurat al llarg dels segles un paisatge agrícola i ramader de gran valor associats a l'olivera, la vinya, l'ametller, el garrofer i els cereals, plenament adaptats als sòl i al clima. En aquest grup s'han posat totes les cabanes de pedra seca, sense cap excepció, els forns de calç, els marges, les margenades i les xermades més importants.

L'article 187 de la Normativa del POUM de Sitges ja preveu la seva protecció, prohibint obres d'ampliació o enderroc i limitant la reconstrucció a l'ús de materials tradicionals. En aquest article es relata un llistat de 99 barraques de vinya. Aquest llistat ha estat revisat, actualitzat amb les noves UTM i amb les aportacions de l'Observatori del Paisatge i del drac Verd de Sitges. Aquestes 99 barraques són les primeres de la llista, la qual cosa vol dir que s'ha intentat respectar l'ordre de cadascuna d'elles.

Finalment hi ha les platges del municipi tractades de forma individualitzada, anomenades **entorns paisatgístics marítims**.

Quant als nivells de protecció, cal dir que s'ha convingut utilitzar els mateixos que ostenten els béns arquitectònics, o sigui el Bé de Protecció Urbana (BPU). La major part dels béns tenen aquest nivell de protecció excepte els Jardins de Terramar (1-BAP)(438-EA), protegit ja a l'anterior PEPAC, de 1991; i un tram del camí de les Costes (26-BAP), que va ser declarat BCIL (Bé Cultural d'Interès Local) pel Ple de l'Ajuntament en sessió del 27 de setembre de 2010.

7. BÉNS SOCIOCULTURALS I ETNOLÒGICS

El patrimoni etnològic de Sitges està integrat pels espais, construccions i instal·lacions, objectes i documents, activitats i manifestacions immaterials que alberguin o constitueixin formes rellevants d'expressió de la cultura i maneres de vida del poble o d'algun dels col·lectius que ho formen. S'inclouen dins del patrimoni etnològic els béns immobles, els béns mobles i les activitats d'interès etnològic com les festes majors, aplecs, corpus, etc..

S'ha cregut oportú considerar les festes, els aplecs i les llegendes arrelades a Sitges com a patrimoni sociocultural –etnològic. Aquets elements són els indrets on tenen lloc aquests fet de la memòria històrica.

Potser un dels elements etnològics més importants de Sitges és la Festa del Corpus. Per il·lustrar-lo tenim la recreació pictòrica d'Arcadi Mas i Fontdevila, on podem observar que els elements arquitectònics no són els reals tot i que s'hi observen alguna reixa de forja d'algun carrer de la vila.

La processó del Corpus. Arcadi Mas i Fontdevila.

Un altre exemple el tenim en l'aplec del Santuari de la Nostra Senyora del Vinyet. En el plànol següent es pot veure perfectament el camí que es feia des del centre històric de Sitges fins a arribar al Santuari. L'única capella que es conserva de tot aquest trajecte és la que hi ha a la casa de Sant Muç.

Plànol del camí fondo del Vinyet. MUSEU DEL FERROCARRIL. Plano. Proyecto. Ferrocarril de Valls a Villanueva y Barcelona. 1877.

Confecció de les catifes. 1953.

Sortida d'ofici. Festa Major de 1892.

Els gegants vells de Sitges. 1934. Sense les corones de reis.

Els cabeçuts. Festa Major. 1941.

El Drac. Festa Major 1946.

8. BIBLIOGRAFIA

8.1. ÀMBIT ARQUITECTÒNIC

ABKAROVITS G. Rehabilitación en el municipio de Sitges de una masia y una capilla. Els Gassons - Santa Bàrbara. Projecte final de carrera d'Enginyeria. UPC. Barcelona. 2012.

AJUNTAMENT DE SITGES. Expedient administratiu de declaració de Bé d'Interès Local - BCIL - Espai sociocultural al passeig Marítim de Sitges, delimitat pel passeig Marítim, la platja de la Bassa Rodona i la prolongació de l'eix dels dos espigons que defineixen aquesta platja. 2015.

AJUNTAMENT DE SITGES. Modificació puntual del Pla especial de protecció del patrimoni arquitectònic i catàleg en referència a les finques situades a la plaça de l'Ajuntament, núm. 13, Antic Mercat del Peix, de Sitges. 2008.

AJUNTAMENT DE SITGES. Parc Escultòric de Sitges. Un Museu al carrer. Sitges 2014.

AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial "cases dels pescadors" al carrer Aragó de Sitges 2015.

AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.

AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial i Catàleg de Masies i de cases rurals en sòl no urbanitzable de Sitges. 2015.

ÁLVAREZ PROZOROVICH, F. La conservación del patrimonio histórico moderno. Entre la regla y la excepción. Arquitectos.

ANTEQUEM SL. Estudi històric i arquitectònic Can Falç. Carrer de la Ribera, 12-14 Sitges. Consorci Patrimoni de Sitges. 2016.

ARES OM. GATEPAC. Casas de fin de semana, entre la tradición y la máquina. Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona. Departament de Composició Arquitectònica. 2004.

ARXIU HISTÒRIC DEL COAC. Edifici d'habitatges per a Lluís García. C. San Francisco. Sitges. 1928. C 741 / 166.

ARXIU HISTÒRIC DEL COAC. JM. Martino Arroyo.

ARXIU HISTÒRIC DEL COAC. Reformes a la casa de Pere Coll. C. Francesc Gumà; C. Sant Gaudenci. Sitges. 1931. C 743 / 195. - 1941. C 743 / 196.

ARXIU HISTÒRIC MUNICIPAL DE SITGES.

ARXIU privat JA. Coderch de Sentmenat.

BALUART DE SITGES. Un Bronze a Rossinyol. Baluard de Sitges. Núm. 1254 (12 juny 1932)

BARAGAÑO. Bloc del estudio. [viernes clásico] casas de verano: vivienda en el Garraf, J.L.Sert. 1935. Disponible a: <https://alredordelaarquitectura.wordpress.com/2014/09/05/viernes-clasico-casas-de-verano-vivienda-en-el-garraf-j-l-sert-1935/> [post: 15.7.2016].

BAREY A. Barcelona: de la ciutat pre-industrial al fenomen modernista. Barcelona. 1980.

BOE. Anunci de licitació per l'ampliació del Mercat. 20-juny-1927.

CABEZAS A. La defensa de la costa a Catalunya durant la Guerra Civil (1936-1939). Universitat de Barcelona. Departament d'Història Contemporània. 2013. hdl.handle.net/10803/129446

CAPEL H, LINTEAU PA. Barcelona-Montréal: développement urbain comparé. Universitat de Barcelona. 1998.

CARBONELL V, PARÉS A. Segona etapa Sitges – Olesa de Bonesvalls. AE Talaia. Vilanova i la Geltrú. 1987.

CARBONELL V. Els corrals de la comarca. Butlletí AE Talaia. Oct, nov, des, 1990.

CARBONELL VIRELLA V. Fotografies del Penedès. Arxiu Comarcal del Garraf. 2003.

CASANOVA GINER S. Ermita de la Trinitat. Sitges. 1992.

CASAS J. El Pla de les Basses, un desconegut paratge. Diari de Vilanova. 7 de març de 2003.

CASTAÑEDA L, RODRIGO M. Los Vidal Quadras: familia y negocios, 1833-1871. Barcelona Quaderns d'Història. 2004.

CATALÀ, P. (1983) Inventari del Patrimoni Arquitectònic (IPA) 1773

COLL I. Arquitectura de Sitges 1800-1930. Sitges. 2001.

COLL I. El Panteó Vidal Quadras del Cementiri de Sitges. Butlletí del Grup d'Estudis Sitgetans. Núm. 49. 1989.

COLL I. El Panteó Vidal Quadras del Cementiri de Sitges. Butlletí del Grup d'Estudis Sitgetans. Núm. 53. 1990.

COLL I. Inventari de Patrimoni Arquitectònic (IPA). 1981-82.

COLL I. L'antic mercat de Sitges. Miscel·lània Penedesenca. 1987.

COLL I. L'obra Sitgetana de Gaietà Buigas i Monravà. Butlletí d'Estudis Sitgetans, (núm. 12). 1979.

COLL I. Notes sobre la construcció de l'església parroquial de Sitges. Butlletí del Grup d'Estudis Sitgetans, 17, pàg. 2-4. Sitges. 1980.

CONSORCI DELS COLLS I MIRALPEIX. Pla Especial de protecció i restauració de la riera de Ribes. La Vola. 2011.

CRUANYES E, INGLÉS JM. Americanos. Indianos. Arquitectura i urbanisme al Garraf, Penedès i Tarragonès (Baix Gaià). Segles XVIII-XX. Biblioteca Museu Víctor Balaguer. Vilanova i la Geltrú. 1998.

DIPUTACIÓ DE BARCELONA. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Barcelona. 2008.

ESQUERDA M. Sitges artístic. Barcelona. 2002

FERNÁNDEZ J, SÁNCHEZ A. Palau Maricel, un exemple de modernisme a Sitges. Projecte Final de carrera. UPC. Barcelona. 2010.

FERRER. El sarcòfago romano de Sitges. Ampurias, VII-VIII. 1945-46.

FOCHS C. J.A. Coderch de Sentmenat: 1913-1984. Ed. Gustavo Gili. 1987.

GRAN ENCICLOPÈDIA CATALANA. Pere Benavent de Barberà i Abelló. Barcelona. Enciclopèdia Catalana.

GRAN GEOGRAFIA COMARCAL DE CATALUNYA, Vol. 5, B;, p. 284. 1982

JOU ANDREU, D. Instància presentada a l'Ajuntament de Sitges. núm. 4853. 24-març-2016.

JOU D. Els capitells de Maricel (I). Butlletí del Grup d'estudis de Sitges. núm.1 Febrer 1976.

JOU D. Els capitells de Maricel (II). Butlletí del Grup d'estudis de Sitges. núm. 10 Juny 1978.

JOU D. Els capitells de Maricel (III). Butlletí del Grup d'estudis de Sitges. núm. 11 Gener 1979.

JOU MIRABENT, D. L'escultor Pere Jou. Miscel·lània Penedesenca nº 1. Vilafranca del Penedès. 1978.

LA VANGUARDIA. Edició del 6 de juliol de 1960.

L'ECO DE SITGES.

L'ECO DE SITGES. La nova estàtua de la Ribera. 21.3.1987.

L'ECO DE SITGES. La Ribera se embellece. 10.10.1965.

LLINÀS A, MUÑOZ M. Imatges de Vallcarca (fotografies de 1903-1936)- Vilanova i la Geltrú. 2004.

MATEOS R. Història de Garraf. Sitges. 2003.

MESTRE A. Viatges d'anada i tornada de sitges a Cuba. 2014. Disponible a:
sitgesexpo.blogspot.com.es/2014/04/la-saga-dels-mestre.html

MILES CH. Apunts arquitectònics sobre la finca de Santa Bàrbara. Butlletí del Grup d'Estudis Sitgetans. Núm. 18. Pàg 4-6. Sitges. 1980.

MILES, C. "L'obra sitgetana de Jaume Suñé i Juncosa". Butlletí del Grup d'Estudis Sitgetans. Sitges. 1980.

MIRET X. Eco de Sitges. 9.4.2009.

MIRET X. El Corral de la Vila. La Xermada. Núm. 1. pàg. 26-27. 1996.

MONSERRAT J, SOLÉ J. El ferrocarril al Penedès més d'un segle de patrimoni. 2007

MONTE, M. A. Inventari de Patrimoni Arquitectònic (IPA). 1986-87.

MUNTANER IM. Els noms de lloc del terme de Sitges i de les terres veïnes. Sitges: Grup d'Estudis Sitgetans, 1986.

MUNTANER IM. La caiguda de Sitges, el 27 de juliol de 1713, en la Guerra de Successió. 1714-2014.

MUNTANER IM. La Creu de les Tàpies. L'Eco de Sitges, 25.V.1996

MUSEU DEL FERROCARRIL. Estaciones disposición en 1909. Línea de Valls a Villanueva y Barcelona. Compañía de los Ferrocarriles de Madrid á Zaragoza y á Alicante. Red Catalana.

MUSEU DEL FERROCARRIL. Plano. Proyecto. Ferrocarril de Valls a Villanueva y Barcelona. 1877.

NOLASCO N. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.

NOTARI. Creu de Sant Isidre 1980. El Eco de Sitges, 25.X.1980

PALLARÉS J. Ermita de la Trinitat, a Vallcarca, Sitges. Catalunya Cristiana. 18.8.2013.

PANYELLA V. Reivindicació del noucentisme a Sitges (Publicat a ON, 18, abril-maig 2011, p. 4-11). Disponible a: quaderndeterramar.wordpress.com/2011/04/24/reivindicacio-del-noucentisme-a-sitges/

PARÉS A. Josep Font i Gumà, arquitecte penedesenc. Del Penedès, núm 26. Institut d'Estudis Penedesencs. 2011.

PARÉS A. Les defenses militars i els bombardejos a Sitges durant la guerra civil (1936-1939). Butlletí del Grup d'Estudis Sitgetans. 2011.

PERONA MA, MARTÍNEZ F. Vallcarca. Imágenes y recuerdos de un pueblo desaparecido. Barcelona. 2004.

PLANAS R. El llibre de Sitges. Ed. Selecta. Barcelona. 1952.

PORTAS F. Paisatge i usos als Colls-Miralpeix, (pàg. 15-16). Revista La Xermada núm. 10. Ajuntament de Sitges. Sitges. 1999

RODRIGUEZ C. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.

ROIG ESTRADÉ P. Masies del Garraf I. El Cep i la Nansa. Consell Comarcal del Garraf. Vilanova i la Geltrú. 1998

SELLA A, SIERRA R. El Mestre de música Gabriel Pallarès. Sitges. El Pati Blau. 2005.

SERT JL, TORRES J. Pequeñas casas para fin de semana. AC #19, 1935. p. 32-42. Disponible a: <http://issuu.com/faximil/docs/1935-ac-19/33?e=0> [post 15.7.2016]

SIERRA R. Creus de Terme. Diari de Vilanova. 19.9.2008

SIERRA R. Diccionari Biogràfic de Sitgetans. l'Eco de Sitges. Sitges. 1998.

SIERRA R. La peça del mes: "Ramon Canudas malalt", de Santiago Rusiñol. museucauferrat.blogspot.com. 2010.

SIMON S. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.

SOLER I CARTRÓ J. La Creu dels escarabats. El Eco de Sitges, 19.V.1929

SOLER I CARTRÓ J. Les Creus de terme. El Eco de Sitges, 20.V.1934

TUTUSAUS J. Una creu d'esforços. La Xermada, núm. 12, p. 35-36

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA (UPC). Centro de Política de Suelo y Valoraciones. SITGES CASCO HISTÓRICO. Levantamiento con Láser Escáner Terrestre. Barcelona. 2007.

VILÀ SOLER J. Diversòrum sitgetà entrellat de costums, fets i dites populars. Quaderns de Sitges. Ajuntament de Sitges. 1988.

WEB. COL-LEGI D'ARQUITECTES DE CATALUNYA. www.coac.net/COAC/centredocumentacio

WEB. CRITICART. criticartt.blogspot.com.es/2015/02/la-historia-del-passeig-de-sitges-va.html

WEB. DIARI DE VILANOVA. www.hemerotecadigital.info/DIV/home-flip.php

WEB. dreammaster6.blogspot.com.es/p/bunquers.html#02

WEB. GENERALITAT DE CATALUNYA. Departament de Cultura. [Consulta: 29.1.2016].

WEB. GENERALITAT DE CATALUNYA. Inventari del Patrimoni Arquitectònic. invarquit.cultura.gencat.cat/

WEB. ICGC. Cartoteca Digital. SACE (Servicios Aéreos Comerciales Españoles); Rodríguez Escalona, Carlos. cartotecadigital.icc.cat

WEB. JOU D. La Peça del Mes: Al·legoria de Sitges, de Pere Jou (1891-1964). 2011. museucauferrat.blogspot.com.es/2011/05/activitat-la-peca-del-mes-allegoria-de.html

WEB. museucauferrat.blogspot.com.es/2011/05/activitat-la-peca-del-mes-allegoria-de.html

WEB. patrimonicultural.diba.cat/

WEB. Retalls de Sitges. retallsdesitges.blogspot.com.es/2009/12/laplec-de-santa-barbara.html

WEB. Retalls de Sitges. retallsdesitges.blogspot.com.es/2014/03/les-creus-de-terme.html

WEB. VILAWEB. Redacció. «Joaquim Folch i Torres, fill adoptiu de Sitges». 19-1-2011 [Consulta: 26-4-2016].

WEB. WIKIARTMAP. ca.wikiartmap.com/ Post 3.11.2015

WEB. www.ceramicaroig.com/

WEB. www.sitges.cat/

WEB: patrimonifunerari.cat/

WEB: www.google.com/maps (Búnquers de la Guerra Civil)

8.2. ÀMBIT ARQUEOLÒGIC I PALEONTOLÒGIC

AGUELO, X., 2014: Memòria de la prospecció arqueològica subaquàtica a la zona prevista per la piscifactoria Tempusmare. Sitges (El Garraf). [inèdita].

ALAY, J. C.; FARRELL, D.; MIQUEL, J. 1991: "La problemàtica de la conservació i protecció del patrimoni històric a les comarques penedesenques". Miscel·lània Penedesenca (Vilafranca del Penedès), 15: 253-282.

ANÒNIM, 1932: Baluard de Sitges 1280, 18 de desembre de 1932: 5.

ANONÍM, 1976: "Noves estacions amb ceràmica ibèrica i romana". Agrupació excursionista Talaia, circular per als socis de Maig de 1976, Vilanova i la Geltrú-Sitges.

ARQUEOTHALASSA: "El patrimonio cultural subacuático en Sitges". 1 de Maig de 2015. http://www.sitges.cat/doc/doc_89741975_1.pdf (consulta 20.11.2015)

ARSUAGA, J. L. ET ALII 2011. Neanderthal DNA from an Upper Pleistocene human mandible from the cova del Gegant (Spian). Condemi, S., Weniger, Gerd-Ch. (Eds.). Neandertals: Their ancestors and

contemporaries. Continuity and Discontinuity in the Peopling of Europe. Proceedings of the international congress to commemorate "150 Years of Neanderthal discoveries, 1856-2006". In Delson, E. and Sargis, E. (Eds) Vertebrate Paleobiology and Paleoanthropology series XXI, Chapter 19: 213-219.

ARTIGAS, I.; COLL, I. 2009: "El llegat urbanístic, arquitectònic i mobiliari". Història de Sitges. III. Edat moderna. Col·lecció Fragments d'Història. Ajuntament de Sitges. Sitges, 2009: 177-228.

ASSOCIACIÓ EXCURSIONISTA TALAIA, 1965: "Cova de Sant Llorenç". Soterrània, 1 Vilanova i la Geltrú, 1968: 39-41.

BALIL, A.; RIPOLL, E. 1952: "Actividad arqueológica en Cataluña durante los años 1950 y 1951". Archivo Espanyol de Arqueología (Madrid), XXV: 85-86

BELLMUNT, J. 1980. "Sitges. Notes d'arqueologia de Catalunya i Balears" a Informació Arqueològica, nº 33-34. Diputació de Barcelona: 67-68.

BELLMUNT, J. 1980: "Notes d'Arqueologia de Catalunya. Sitges". Informació Arqueològica (Barcelona), 33-34: 67

BELLMUNT, J., 1957-1958: "Crònica de la secció arqueològica". Boletín de la Biblioteca Museo Balaguer (vilanova i la Geltrú), 5: 132-134.

BELLMUNT, J., 1960-1961: "Notas de Arqueología de Catalunya y Balears. Sitges". Ampurias (Barcelona), XXII-XXII: 346-348.

BELLMUNT, J., 1962: "Notas de Arqueología de Catalunya y Balears. Sitges". Ampurias (Barcelona), XXIV: 305

BELLMUNT, J., 1964-1965: "Sitges. Notas de Arqueología de Cataluña y Baleares". Ampurias (Barcelona), XXVI-XXVII: 276-277.

BLAIN, H. A., BAILON, S. 2006: "Catalogue of Spanish Plio-Pleistocene amphibians and squamate reptiles from the Museu de Geologia de Barcelona". Treballs del Museu de Geologia de Barcelona (Barcelona), 14: 61-80.

BOLÒS, J (1992). "Sitges. Torre de ca l'Amell de Campdàsens". Catalunya Romànica, XIX. El Penedès, L'Anoia. Barcelona: 274. CATALÀ, P. 1967: "Comentari marginal". Els castells catalans, vol. III. Barcelona: 941-964.

BOQUER, S.; MIRET, J., 2006: "Dels primers pagesos al desenvolupament de la metal·lúrgia". Història de Sitges. I. Època Antiga. Sitges: 65-88.

BORELL, F. ET ALII, 2011: "Implantació, consolidació i desenvolupament de les societats agrícola-ramaderes al terç meridional de la Serralada Litoral catalana: la cova de Sant Llorenç (Sitges, Garraf)". A: BLASCO, A.; EDO, M.; VILLALBA, M. J. (coord.). La cova de Can Sadurní i la prehistòria de Garraf. Recull de 30 anys d'investigació. Milà, 2011. Actes de les Jornades Internacionals de Prehistòria "El Garraf, 30 anys d'investigació arqueològica", celebrades a Begues del 5 al 7 de desembre de 2008: p.347-357.

BORRÀS, J., 1974: "Catalogo espeleológico del macizo del Garraf" Vol III. Barcelona.

BOSCH DE DORIA, M., 2004: Memòria científica de la intervenció arqueològica i control d'obra al solar situat a la plaça de l'Ajuntament, 4 (Sitges, Garraf). 15 de març de 2004 [inèdita].

BOSCH, J.; MIRET, J. 1989: "L'excavació de la vil·la romana del Bosquet (Sant Pere de Ribes)". Miscel·lània Penedesenca" (Vilafranca del Penedès): 141.

CAMARÓS, E., 2008: "Neardentals a Sitges". Grup d'Estudis Sitgetans. Sitges: 28-30.

CAMPILLO, D., 1977: "Paleontología del cráneo en Catalunya, Valencia y Balears" Barcelona: 92-97.

CAMPS, C. 2007. "El llegat medieval" a Historia de Sitges. II. Època medieval. Sitges. 2007: 229-229.

CAMPS, C. 2007: "El llegat medieval de Sitges". PARÉS, A. (COORD.) Història de Sitges. II. Època medieval. Fragments d'Història. Sitges, 2006: 211-250.

CAMPS, C.; PARÉS, A., 2007: "Cigiis i el seu terme". PARÉS, A. (COORD.) Història de Sitges. II. Època medieval. Fragments d'Història. Sitges, 2006: 119-159.

CANAL, J.; CARBONELL, E., 1989: "Cova del Gegant (Sitges. Garraf)". Catalunya paleolítica. Institut Francisc Eiximenis, Girona.

CARBONELL, J., 1947: "Aparece una necrópolis en el recinto del Vinyet". Eco de Sitges, 14 de desembre 1947.

CARBONELL, J., 1948: "Excavaciones en Santa Maria del Vinyet". Eco de Sitges, Año LVIII, núm. 22341. 18 Abril 1948.

CARBONELL, J., 1961: "Siete ensayos de historia suburensis". Eco de Sitges. Sitges.

CASANOVA, S., 1979 " Notes per al coneixement de la protohistòria de Sitges". Butlletí-circular per als associats de l'Agrupació de Balls populars de Sitges, nº 5, Juliol, separata nº 2.

CATALÀ, P. 1967: "Comentari marginal". Els castells catalans, vol. III. Barcelona: 941-964.

CLARÀ, F., 1868: "Apuntes sobre Sitges". I. Muntaner, ed.: Dos treballs d'història de Sitges de mitjans del segle XIX. Barcelona, 1982: 49-109.

COLOMINAS, J. 1925: "Prehistoria de Montserrat". Analecta Montserratensia, 6.

DAURA, J. ET ALII, 2005: "A Neanderthal mandible from the Cova del Gegant (Sitges, Barcelona, Spain)". Journal of Human Evolution 49: 56-70.

DAURA, J. ET ALII, 2010: Stratigraphic context and direct dating of the Neanderthal mandible from Cova del Gegant (Sitges, Barcelona). Journal of Human Evolution 59: 109-122.

DAURA, J.; SANZ, M., FULLOLA, J. M.: "La cova del Gegant de Sitges: resultat de les investigacions 2005-2014". Iª Jornada d'Arqueologia de Sitges, 28 de febrer de 2014. [en premsa].

DAURA, J.; SANZ, M., J., 2006: "Els primers pobladors". Història de Sitges. I. Època Antiga. Sitges: 39-64.

ESPINÓS, R., 1991: "Sólo el mar lo sabe. Naufragios y sus vestigios, recuerdos y tesoros en los mares de Catalunya". Barcelona: 1991.

ESTÉVEZ, J., 1979: "La fauna del Pleistoceno catalán". Universitat de Barcelona. [Tesi doctoral].

FERRER SOLER, A., 1945-1946: "El sarcófago romano de Sitges". Ampurias (Barcelona), VII-VIII: 366-368.

FERRER SOLER, A., 1948: "Excavacions arqueològiques en el Santuario del Vinyet". Diario de Villanueva 6 de juny 1948.

FERRER SOLER, A., 1951: "Hallazgo de una necropolis romana en el Santuario del Vinyet". Ampurias XIII: 191-195

FERRER SOLER, A., 1955: "Prospecciones en yacimientos romanos de Sitges y Villanueva y Geltrú". Archivo Español de Arqueología (Madrid), XXVIII: 174-179.

FERRER, A. 1966: «Las covas de Sitges». Cavernas, núm. 7. Grup d'Espeologia de Badalona: 216-219.

FIERRO, J., 1996: "Informe de l'excavació d'urgència realitzada a l'edifici del Palau Maricel anomenat el Sarcòfag, Sitges. Quaderns Científics i Tècnics, 8: Estudis, informes i textos del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local. Diputació de Barcelona. Barcelona, 1996: 299-311.

FIERRO, J., 1996: "Resultats de l'excavació realitzada a l'edifici del Palau Maricel anomenat del sacòfag, Sitges". Miscel·lània penedesenca, 1996: 380-397

FIERRO, J., 1997: "Informe de l'excavació arqueològica realitzada a les dependències del carrer Fonollar pertanyents al Palau Maricel de Terra, Sitges". Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona, [inèdit].

FIERRO, J., 1999: "Resultats de l'excavació arqueològica realitzada a l'edifici del Palau Maricel anomenat del Sarcòfag, Sitges" Miscel·lània Penedesenca (Vilafranca del Penedès), XXIV 1996: 379-397.

FIERRO, J., 2015: "La intervenció arqueològica a Can Rocamora de Sitges". Iª Jornada d'Arqueologia de Sitges, 28 de febrer de 2014. Sitges, 2015: 126-132.

GARCÍA TARGA, J, 2008: Memòria dels treballs arqueològics al Cap de la Vila (Sitges, Garraf, Barcelona). [Inèdita].

GARCÍA TARGA, J, 2010: "Memòria de l'excavació arqueològica al carrer d'en Pau Barrabeig, 15 [Inèdita].

GARCÍA TARGA, J, ED. 2002. "Sitges fa 2000 anys. Dels antics assentaments d'època ibèrica a les darreres excavacions arqueològiques". Sitges.

GARCÍA TARGA, J. (COORD.), 2003: Sitges fa dos mil anys. Catàleg de l'exposició organitzada per l'Ajuntament de Sitges i el Consorci del Patrimoni de Sitges. Sitges.

GARCÍA TARGA, J. (COORD.), 2006: Història de Sitges. I. Època Antiga. Fragments d'Història. Sitges, 2006.

GARCIA TARGA, J. [ed.] 2006: "Història de Sitges. I. Època antiga". Sitges, 2006.

GARCIA TARGA, J. 1991: "Castell de Miralpeix, primera campanya d'excavacions". Butlletí del Grup d'Estudis Sitgetans, any XV, nº. 57. Sitges.

GARCIA TARGA, J. 1992: "Excavacions arqueològiques al castell de Miralpeix (Sitges)". Gran Penedès (Vilafranca del Penedès), núm. 31: 35-36.

GARCIA TARGA, J. 1992: "Segona campanya d'excavacions al castell de Miralpeix". Butlletí del Grup d'Estudis Sitgetans. Any XVI, nº 60-61. Sitges.

GARCIA TARGA, J. 1996: "La masia fortificada de Miralpeix (Sitges, Barcelona)". Boletín Informativo de la Asociación Española de Amigos de la Arqueología, nº 36. Madrid: 157-170.

GARCÍA TARGA, J. 1997: "Treballs arqueològics al Vinyet (Sitges, el Garraf). 1996". Miscel·lània Penedesenca, X Jornades d'Estudis Penedesencs, Santa Margarida i els Monjos: 19-41.

GARCIA TARGA, J. 2002: "Castell de Miralpeix: un model d'ocupació medieval i moderna al Garraf". 6enes Jornades d'Estudis Penedesencs. Arboç, 1992: 141-166

GARCIA TARGA, J. 2002: "Memòria dels treballs arqueològics al jaciment de Les Forques (Sitges, Garraf)". [Inèdita].

GARCÍA TARGA, J. 2004: "La vil·la romana del Vinyet. Consideracions generals". Quaderns de Patrimoni del Garraf, 1: 6-7.

GARCÍA TARGA, J. 2004: "Les excavacions arqueològiques al Vinyet: una vila romana al descobert". La Xermada (Revista Municipal de Cultura. Sitges), 35: 6-13.

GARCIA TARGA, J. 2004: "Treballs arqueològics al jaciment romà de Les Forques (Sitges, Garraf) i seguiment de l'obra". [Inèdita].

GARCÍA TARGA, J. 2007. "Memòria dels treballs de prospecció al sector PPU6 la Bòvila II".

GARCIA TARGA, J. 2016: "Memòria de l'arranjament de l'espai públic de l'Avinguda de Nostra Senyora del Vinyet (Sitges, Barcelona)". 7 de gener de 2016. [Inèdita].

GARCIA TARGA, J. ET ALII, 2006: "El Vinyet. El lloc i el santuari". Sitges.

GARCÍA TARGA, J. ROUND, R. 2001: "El castillo de Miralpeix (Sitges, Barcelona), un modelo de ocupación medieval y moderna en la costa catalana". Actas del IV Curso de Cultura Medieval. Seminario: La Fortificación Medieval en la Península Ibérica". Centro de Estudios del Románico. Aguilar de Campoo (Palencia), febrero de 2001: 329-338.

GARCÍA TARGA, J.; IZQUIERDO, P. 2015: "El puig de Sitges, a la recerca de Subur". ". I^a Jornada d'Arqueologia de Sitges, 28 de febrer de 2014. Sitges, 2015: 96-101.

GARCIA TARGA, J.; MIRET, M.; REVILLA, V. 2015: "Jaciments ibers i romans de Sitges". I^a Jornada d'Arqueologia de Sitges, 28 de febrer de 2014. Sitges, 2015: 84-89.

GARCÍA TARGA, J.; MIRET, X., 2015: "Miralpeix, un conjunt patrimonial que cal defensar". I^a Jornada d'Arqueologia de Sitges, 28 de febrer de 2014. Sitges, 2015: 120-125.

GARCÍA TARGA, J.; REVILLA, V., 1998: "Vil·la romana del Vinyet: noves aportacions". Miscel·lània penedesenca, 1995, Vol. III: 35-52.

GARCÍA TARGA, M.; MIRET, J.; MIRET, M. 1988: "Els precedents arqueològics de Sitges: les restes de l'entorn de l'Ajuntament". Miscel·lània Penedesenca (Vilafranca del Penedès), XI 1988: 70-87.

GARCÍA TARGA, M.; MIRET, M.; MORAGAS, N. 1990: "Estudi dels materials arqueològics apareguts l'any 1974 al subsòl de l'Ajuntament". Miscel·lània Penedesenca (Vilafranca del Penedès), XIII 1990: 167-193.

GARCIA TARGA; MORAGAS, N. 1992: "Memòria de la tercera campanya d'excavacions al castell de Miralpeix. http://calaix.gencat.cat/bitstream/handle/10687/9088/qmem833_web.pdf?sequence=1

GARCIA, J.; LORIENTE, A., 1995: "Castell de Miralpeix (Sitges): Estudi de materials ceràmics". Miscel·lània Penedesenca, XXIII. Vilafranca del Penedès: 53-69.

GIRÓ, P., 1964-1965: "Notas de Arqueología de Catalunya y Baleares. Sitges". Ampurias (Barcelona), XXVI-XXVII: 276.

GONZÁLEZ-ALCALDE, J.. "Cuevas-santuario ibéricas en Cataluña.". Quaderns de prehistòria i arqueologia de Castelló.. 25: 187-249.

GUSI ET ALII, 2010: Aproximación al estudio del poblamiento litoral-costero durante la edad del bronce en la fachada oriental de la península Ibérica y del Mediodía francés". Quaderns de Prehistoria i Arqueologia de Castelló, 28: 59-137.

IZQUIERDO, P. "Informe sobre la primera fase de la revisió de la carta arqueològica subaquàtica de Sitges. 26 d'abril de 2015" <http://es.calameo.com/read/003241231462322302e2c> (consulta 02.08.2016).

IZQUIERDO, P. 2015: "L'anell romà del carrer Bernat de Fonollar". I^a Jornada d'Arqueologia de Sitges, 28 de febrer de 2014. Sitges, 2015: 138-143.

IZQUIERDO, P. 2015: "Sitges i la batalla de Barcelona de 1642". 12 de maig de 2015. https://prezi.com/gsnxllqpnbp/sitges-i-la-batalla-de-barcelona-de-1642/?utm_campaign=share&utm_medium=copy (consulta 20.11.2015)

IZQUIERDO, P. 2016: "Informe sobre els resultats de la primera fase de la CAMPANYA 2016 de Revisió de la Carta Arqueològica Subaquàtica de Sitges i proposta d'actuació sobre el galió Sitges I" 13 de maig de 2016. [inèdit].

IZQUIERDO, P. Revisió de la carta arqueològica subaquàtica de Sitges. Projecte de prospecció arqueològica preventiva. <http://es.calameo.com/books/0032412317d76b5a01bcc> (consulta 05.06.2016).

JÁRREGA, R. 2003: "L'antiguitat tardana a les comarques de l'Alt Penedès, el Baix Penedès i el Garraf. Estat actual dels coneixements". Territoris antics a la Mediterrània i a la Cossetània oriental, Actes del Simposi Internacional d'Arqueologia del Baix Penedès. Barcelona: 393-404.

JÁRREGA, R. 2015: "El Garraf a l'antiguitat tardana". I^a Jornada d'Arqueologia de Sitges, 28 de febrer de 2014. Sitges, 2015: 102-107.

JÁRREGA, R. (1992) "Aproximació a l'estudi de l'antiguitat tardana a les comarques del Garraf, Alt Penedès i Baix Penedès, Olèrdola". Olèrdulae Museu de Vilafranca del Penedès: 53-112.

LLONGUERAS, M. 1964-1965: "Notas de Arqueología de Catalunya y Baleares. Garraf". Ampurias (Barcelona), XXVI-XXVII: 268-269.

LLOPIS BOFILL, J. 1891: Ensaig historich sobre la vila de Sitges. Barcelona, 1891. Assaig històric sobre la vila de Sitges, facsímil, Sitges 1977.

LLOPIS PUJOL, B. 1844: "Relación histórica de la villa de Sitges". I. M. Muntaner, ed.: Dos treballs d'història de Sitges de mitjans del segle XIX. Barcelona, 1982: 27-47.

LLOPIS, J. 1891 "Ensaig historich sobre la vila de Sitges". Barcelona: 149

LLORACH, S. 1992. "Sitges. Castell de Miralpeix". Catalunya Romànica, XIX. El Penedès, L'Anoia. Barcelona: 273

LÓPEZ-GARCÍA, J. M. ET ALII, 2008: "Chronological, environmental, and climatic precisions on the Neanderthal site of Cova del Gegant (Sitges, Barcelona, Spain)". Journal of Human Evolution 55: 1151-1155.

LÓPEZ-GARCÍA, J. M.; AGUSTÍ, J.; CUENCA, G., 2007: "Catalogue of the Late Quaternary Iberian micromammals (Rodentia, Eulipotyphla, Chiroptera) from the Museu de Geologia de Barcelona, Spain". Treballs del Museu de Geologia de Barcelona (Barcelona), 15: 5-23.

MALAGELADA, F. 2015: "Arqueologia sota el mar de Sitges". I^a Jornada d'Arqueologia de Sitges, 28 de febrer de 2014. Sitges, 2015: 132-137.

MALAGELADA, F., 2011: "Cincuenta años de investigación subacuática en España". La protección del patrimonio arqueológico sumergido. XL Jornadas de Historia Marítima. Instituto de Historia y Cultura Naval. Madrid, 2011: 11-42.

MILÀ I FONTANALS, M. 1855: "Memorias de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona", vol. II: 508.

MIR, A., 1984: "Reompliment i estudi de les coves del Gegant i Muscle (Sitges, Garraf)" a Col·loqui Quadre cronològic del Plistocè Superior a Catalunya. Paleoambients i cultures prehistòriques Talteüll-Banyoles, 16-18 de juny de 1984.

MIRET, J. 1993: "Jaciments prehistòrics a l'aire lliure del massís del Garraf" a Olerdulae (Vilafranca del Penedès), XVIII: 129-148.

MIRET, J. FONTS, C., 1984: Fitxa 25/406 de la Carta Arqueològica de Sitges. Revisió de 2002

MIRET, M, 2006: "Jaciments arqueològics i poblament d'època ibèrica antiga i plena (segles VI-III aC.) a la comarca del Garraf (Barcelona)". XIII Col·loqui Internacional d'Arqueologia de Puigcerdà: 513-530.

MIRET, M. (1992) "Un assentament d'època romana al massís de Garraf: Ca l'Amell (Sitges)", I Trobada d'Estudiosos del Garraf (1989). Diputació de Barcelona: 133-136.

MIRET, M. 1983: "Cronologia i anàlisi del poblament ibèric a la zona oriental de la comarca del Garraf. Barcelona". Tesis de llicenciatura. Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona.

MIRET, M. 1988: "Dades sobre el poblament a la comarca de Garraf durant la Baixa Romanitat i els inicis de l'Alta Edat Mitjana". XXIX Assamblea Intercomarcal d'Estudiosos. Sitges, 27-28 Oct. 1984: 219-227.

MIRET, M. 1989: "Materiales fenicios en la zona costera sur del macizo del Garraf (Barcelona)" XIX Congreso Nacional de Arqueología. Zaragoza: 575-582.

MIRET, M. 2003: El poblament d'època ibèrica i romana a la plana de Campdàsens (Sitges). IV Trobada d'Estudiosos del Garraf. Diputació de Barcelona: 187-193.

MIRET, M. GARCÍA TARGA, J. 2006: "La primera edat del ferro i l'època ibèrica: una aproximació arqueològica i històrica". Història de Sitges. I. Època Antiga. Col·lecció Fragments d'Història. Ajuntament de Sitges. Sitges, 2006: 89-112.

MIRET, M. MIRET, J. 1981; "Un nou jaciment romà a Sitges", Butlletí del Grup d'Estudis Sitgetans, maig 1981.

MIRET, M. Un assentament ibèric al massís del Garraf: montceba - Coll Blanc (Sitges). III Trobada d'estudiosos del Garraf. Diputació de Barcelona. 1998.

MIRET, M., 2006: "Jaciments arqueològics i poblament d'època ibèrica antiga i plena (segles VI-III aC) a la comarca del Garraf (Barcelona)" a XIII Col·loqui Internacional d'Arqueologia de Puigcerdà (2003).

MIRET, X. 1983: "La Quadra Miralpeix. Notes sobre la formació del terme municipal de Sitges", Grup d'Estudis Sitgetans, Quadern nº. 13. Sitges.

MIRÓ, N. (1995) "La sitja ibèrica de Ca l'Amell, Sitges (El Garraf)" a Miscel·lània Penedesenca, vol II, Vilafranca del Penedès: 89-99.

MUNTANER, I., 2009: "Els fets històrics". Història de Sitges. III. Edat moderna. Col·lecció Fragments d'Història. Ajuntament de Sitges. Sitges, 2009: 33-88.

PARÉS, A., 2015: "Sitges i el seu terme a l'edat mitjana". I^a Jornada d'Arqueologia de Sitges, 28 de febrer de 2014. Sitges, 2015: 108-113.

PETIT, Mª A.; ROVIRA, J., 1980: "El jaciment arqueològic de la Cova Verda i alguns problemes del neolític i l'edat del bronze a Catalunya. Quaderns de Treball nº3, Barcelona

PORCEL, E. 2014: " Els Covarrons del Fondo de les Coves (1). Catalunya Subterrània. Recull de cavitats catalanes". 30 de novembre de 2014. <http://cavitatsdecatalunya.blogspot.com.es/2014/11/els-covarrons-del-fondo-de-les-coves-i.html> [Consulta: 15 de maig de 2015].

PORCEL, E. 2015: " Els Covarrons del Fondo de les Coves (2). Catalunya Subterrània. Recull de cavitats catalanes". 5 de desembre de 2014. http://cavitatsdecatalunya.blogspot.com.es/2014/12/els-covarrons-del-fondo-de-les-coves-ii_5.html [Consulta: 15 de maig de 2015].

RAMADA, X. 1986: "La cova de Sant Llorenç". Butlletí del Grup d'Estudis Sitgetans (Sitges), 37-38: 1-4.

REVILLA, V.; GARCÍA TARGA, J., 2006: "El litoral del Garraf-Penedès en època romana: conquesta i romanització". García Targa (coord.): Història de Sitges. I. Època Antiga. Col·lecció Fragments d'Història. Ajuntament de Sitges. Sitges, 2006: 113-146.

REVILLA, V.; MIRET, M., 1994: "El poblament romà al litoral central de Catalunya". Quaderns de Prehistòria i Arqueologia de Castelló (Castelló), 1994: 189-210.

ROCA, A. 1994: "Sitges durante la república". Eco de Sitges, 28 de maig de 1994.

ROVIRA, J.; PETIT, Mª A., 1980: "El jaciment arqueològic de la Cova Verda i alguns problemes del neolític i l'edat del bronze a Catalunya. Quaderns de Treball nº3, Barcelona

SANZ, M., : "Patrons d'acumulació de restes de fauna del Plistocè superior al nord-est peninsular (àrea del Massís del Garraf-Ordal". Barcelona, 2013. [Tesis doctoral]

SANZ, M.; DAURA, J.; SUBIRÀ, E. 2008: "La mandíbula de neandertal de la cova del Gegant (Sitges, Garraf)". V Trobada d'Estudiosos del Garraf. Diputació de Barcelona 2008: 131-136.

SERRA RÀFOLS, J de C. 1921-1926: "Cova de St. Llorenç (Sitges)". Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans. 1921-1926, Barcelona: 51-56.

SERRA, J., 1974: "El Turó d'en Pei". El Eco de Sitges, Sitges, 13 d'abril de 1974

SIMON, S. 2006. "Mapa del patrimoni cultural de Sitges". Oficina de Patrimoni Cultural. Diputació de Barcelona.

SIMON, S., 2008: "Inventari del Patrimoni Cultural de Sitges". Oficina del Patrimoni Cultural. Diputació de Barcelona.

SOLER CARTRÓ, J. 1980: "Geografia i guia de la vila de Sitges i son terme municipal". Grup d'Estudis Sitgetans. Sitges, 1980: 35-36

SORIANO, I.; AMORÓS, J., 2014: "El vaso geminado de Camp Cinzano (Vilafranca del Penedès, Barcelona) y las relaciones nordeste – levante – Valle del Ebro durante la Edad del Bronce. Revista d'Arqueologia de Ponent (Lleida), 24: 9-25.

VIDAL SÁNCHEZ, A. 1982. "Memòria de la intervenció arqueològica al jaciment de Ca la Blanca, Sitges, El Garraf".

VIÑAS, R. 1975: "Observaciones sobre los depósitos cuaternarios de la cova del Gegant". Speleon, 19. Barcelona, 1972: 115-126

VIÑAS, R.; VILLALTA, F., 1975: "El depósito cuaternario de la cova del Gegant". Speleon, Vº Simposium de Espeleologia. Cuaternario. Barcelona, 1975: 35-36.

VIRELLA, X.(1974) "Campdàsens, poblat ibero-romà". Muntanya 674. Centre Excursionista de Catalunya: 249-271.

WEB http://calaix.gencat.cat/bitstream/handle/10687/8845/qmem3911_web.pdf?sequence=21.

WEB <http://calaix.gencat.cat/handle/10687/8863>

WEB <http://calaix.gencat.cat/handle/10687/9211>

WEB http://cultura.gencat.cat/web/.content/dgpc/documents/memories_2009/qmem6933.pdf

BIBLIOGRAFIA ETNOLOGICA I SOCIOCULTURAL

GENERALITAT DE CATALUNYA. Carta Arqueològica de Sitges. Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya. Barcelona.2001.

JOU P. Gravats de Pere Jou extrems dels Goigs a llaor de la Benaventurada Santa Maria del Vinyet de Sitges. Sitges: imp. El Eco de Sitges. 2010.

LÓPEZ-MONNÉ J. Sitges, el carnaval. Arola editors. 2006.

MARZAL M, MILÁN J. Romiatge. Revista "La Xermada" núm. 40. 2007.

MASSANSALVADOR L. Inventari del patrimoni cultural del municipi de Sitges. Oficina del patrimoni cultural. Diputació de Barcelona. Barcelona. 2008.

MATAS JM. La Xermada núm. 1. pàg. 21-23. 1996.

MILAN J, MARZAL M. Tradició i llegenda de la Santíssima Trinitat. Revista "La Xermada" núm. 27. 2002.

MIRABENT J. Santuari de la Verge del Vinyet. La Xermada, núms. 8 i 11. 1998-1999.

MIRET X. La llegenda del Vinyet la versió de Teodor Creus i Coromines. Xermada. Sitges: Ajuntament de Sitges. Núm. 41, (estiu 2010), p. 14-17.

MONGAY V. Els aplecs de Sitges. Notes per a l'estudi de la religiositat popular a Sitges. La Xermada. núm 11. 1999.

MONGAY V. La Xermada núm. 34. pàg. 14. 2004.

MONTORNÉS F. A propòsit de les catifes de flors. La Revista de Sitges. Ajuntament de Sitges. 1990.

OBSERVATORI DEL PAISATGE. Catàleg de paisatge de la Regió Metropolitana de Barcelona. 2014.

PIERA E. Mites i llegendes al Garraf : una història contada a través de generacions. 08800 la revista de VNG. Vilanova i la Geltrú: Gabinet de Mitjans de Comunicació de Vilanova i la Geltrú. Núm. 18 (abr. 1999), p. 14-15

PLANAS R. Llibre de Sitges, Reedició del llibre de 1952. Grup d'Estudis Sitgetans. Sitges. 2004.

ROIG E. Sitges dels nostres avis. Llibreria Catalonia, Barcelona. 1934

VIGIA DE MIRALPEIX, EL. Records de la Mare de Déu de Gràcia. Història d'una ermita. Revista "La Xermada" núm. 27. 2002.

VILÀ J. Diversòrum sitgetà entrellat de costums, fets i dites populars. Quaderns de Sitges. Ajuntament de Sitges. 1998.

VILÀ J. Tradicions i llegendes de Sitges. Revista "La Xermada" núm. 1. 1996.

VILÀ SOLER J. Diversòrum sitgetà entrellat de costums, fets i dites populars. Quaderns de Sitges. Ajuntament de Sitges. 1988.

VIVES R. Xilografia de R. Vives i Sabaté per als Goigs en llaor de la Mare de Déu del Vinyet, venerada a Sitges. Vilanova i la Geltrú: R. Vives i Sabaté, 1953.

WEB. GRQ (Grup de Recerca del Quaternari). www.ub.edu/SERP/quaternari/gegant.html. 2014.

WEB. miquelforns.cat/150-anys-de-lermita-de-sant-sebastia/

WEB. PARÉS A. www.sitges.cat/festesdesitges/sitgesfestes.htm

WEB. SURIÀ J. www.sitges.cat/festesdesitges/sitgesfestes.htm

WEB. www.sitges.com/carnaval

WEB. www.visitsitges.com/ca/corpus-sitges-2016 (consulta 9.5.2016)

8.3.ÀMBIT NATURAL I AMBIENTAL

ACCIONATURA. Projecte per establir una Proposta de Gestió de les Costes del Garraf. Taula de diagnosi. 17.11.2010.

AGUILÀ M, CHICA S, CODINA M, GABÀS I. Catàleg d'arbres i conjunts remarcables del municipi de Sitges. UAB. Barcelona. 2012.

AJUNTAMENT DE SITGES. Catàleg d'Arbres singulars. Àrea de Territori i Medi Ambient. 2006.

AJUNTAMENT DE SITGES. Estudi d'Avaluació Ambiental del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Sitges. 2006.

AJUNTAMENT DE SITGES. Estudio de Impacto Ambiental del Plan Especial para la regularización de usos del suelo no urbanizable costaner 2 del club de golf Terramar de Sitges. 2006.

AJUNTAMENT DE SITGES. Ordenança Municipal de Protecció dels espais verds i de l'arbrat del municipi de Sitges.

AJUNTAMENT DE SITGES. Pla dels usos i serveis de temporada a les platges de Sitges 2010-2014

AJUNTAMENT DE SITGES. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal -POUM. 2006

AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges. 2006.

AJUNTAMENT DE SITGES. Pla Especial de Protecció i Restauració de la riera de Ribes. 2011.

ALCAÑIZ N, COCA E, SALAS R. Universitat Autònoma de Barcelona i Universitat de Barcelona. Fitxa Geozona 348 Massís del Garraf.

ALPINA EDITORIAL. Mapa Topogràfic Excursionista. Garraf.

AMAT R. Sota el massís de Garraf. Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya (363-364). CEC. Barcelona. 1925.

ANDRÉS M, CORNET C, ESQUERDA M, MARBÀ JM, MONTORI A, PARÉS A, RIBES A, SANTOS X. El massís del Garraf, un espai natural. Materials didàctics. Ajuntament de Gavà. 2006.

AROLA C, CONESA R, ESQUERDA M, FRANCO F, JOU D, MARZAL M, et al. Història de Sitges. IV. Època Contemporània (I). Ajuntament de Sitges. Sitges. 2013.

ARTIGAS R, CAMPS A, PASCUAL J. Barraques de pedra seca de Sitges i del Garraf. Ajuntament de Sitges. 2002.

AYMAMÍ G, PALLARÉS-PERSONAT J. Cavitats modificades per l'acció humana. Una forma de trogloditisme. Miscel·lània Penedesenca. Institut d'Estudis Penedesencs. 1997.

AYMAMÍ G, PALLARÉS-PERSONAT J. El trogloditisme al Penedès: les coves d'ús industrial i hidrològic. Miscel·lània Penedesenca. Institut d'Estudis Penedesencs. 1999.

AYMAMÍ G, PALLARÉS-PERSONAT J. Toponímia de les cavitats del Massís Garraf-Ordal. Ed. Institut d'Estudis Penedesencs. 1996.

AYMAMÍ G. Les coves del Penedès: la seva descoberta i utilització per l'home al llarg del temps (i II). Miscel·lània Penedesenca. 1998.

BORRÀS J. Catálogo espeleológico del macizo de Garraf. Vol. I. Barcelona. 1974.

BORRÀS J. Catálogo espeleológico del macizo de Garraf. Vol. II. Barcelona. 1974.

BORRÀS J. Catálogo espeleológico del macizo de Garraf. Vol. III. Barcelona. 1974.

BORREGO, Juan Carlos (2001). "El Garraf : 21 rutes de senderisme i bicicleta de muntanya, guia de turisme rural dels parcs del Garraf. Foix i Olèrdola". Les Roquetes del Garraf : Grup d'Investigadors de les Roquetes del Garraf.

BORRELL F, GÓMEZ A, TORNERO C, MOLIST M, VICENTE O. Les ocupacions de la Cova de Sant Llorenç (Sitges, Garraf): noves aportacions al coneixement de la prehistòria del Garraf. UAB. 2012. [pàgina Internet]. Disponible a: bit.ly/29v4LN0

CAMPILLO X. Estudi de l'accessibilitat a l'espai natural del Colls i Miralpeix inclòs l'Inventari dels camins existents i l'anàlisi de llur titularitat dominical. Consorci dels Colls i Miralpeix - Costa del Garraf. 2008.

CAMPILLO X. Inventari de camins de la comarca del Garraf. Vilanova i la Geltrú. Consell Comarcal del Garraf. 2003.

CAMPILLO X. L'estudi de l'accessibilitat a l'espai natural del Colls i Miralpeix. La Veu del Mussol. Butlletí de l'Agrupació per a la Protecció del Medi Ambient (APMA). Núm. 20. 2010.

CARBONELL V. Arxiu fotogràfic.

CARBONELL V. El marge Llarg del Picorb. Butlletí de l'AE Talaia. Núm. 234. 1991.

CARBONELL V. El marge Llarg del Picorb. Butlletí del Grup d'Estudis Sitgetans. Núm. 53. Agost de 1990.

CARTOTECA HISTÒRICA. Croquis del Camino de las Costas de Garraf. Madrid. 1818.

CASANOVA GINER S. Ermita de la Trinitat. Sitges. 1992.

CASAS J. La palmera de la plaça de l'Ajuntament, un arbre increïble de Sitges. Diari de Vilanova. 25-12-2008.

CENTRE EXCURSIONISTA DE SITGES. 11ª Caminada Popular. La Font de les Basses. 28 d'octubre de 2007.

CENTRE EXCURSIONISTA DE SITGES. 7a. Caminada Popular. 26 d'octubre de 2003. Vallcarca - Font de Montseva - Penya Riscla - Sitges.

CENTRE EXCURSIONISTA DE SITGES. Caminada 2003. Vallcarca - Font de Montseva - Les Àligues - Sitges.

COINES J. Actuacions de naturalització dels Jardins de Terramar (Sitges). Inèdit. 2016.

COLL I. Arquitectura de Sitges 1800-1930. Sitges. 2001.

CONSELL COMARCAL de L'ALT PENEDÈS. Carta del Paisatge de l'Alt Penedès. 2004.

CONSELL DE MALLORCA. Actes de la V Trobada d'Estudi per a la Preservació del Patrimoni de Pedra en Sec als Països Catalans. 2009. Disponible a www.conselldemallorca.net/media/42228/V_Trobada.pdf

CREUS I COROMINAS, TEODOR. Misterios de Villanueva. 1851.

CREUS I COROMINAS, TEODOR. Set Contallas del Temps Vell. Institut d'Estudis Penedesencs. Vilanova i la Geltrú, 1986.

DAURA J, SANZ M. Treb. Historiografia dels jaciments plistocens al massís del Garraf i curs baix del riu Llobregat. Museu Geologia. Barcelona. 2009.

DIARI DE VILANOVA. Descobert el segon avenc més profund del Massís del Garraf. 24-4-2014.

DIPUTACIÓ DE BARCELONA. BOPB. 11.11.2010.

DIPUTACIÓ DE BARCELONA. Cartografia de les comunitats de fanerògames marines a l'espai Costes del Garraf. Intecsa-Inarsa. 2011.

DIPUTACIÓ DE BARCELONA. Diagnosi dels espais lliures de l'espai natural dels Colls i Miralpeix. Setembre 2014.

DIPUTACIÓ DE BARCELONA. Estudi morfològic amb sonar d'escombratge lateral de les praderies de fanerògames marines dels fons marins de Vilanova i la Geltrú. 2010.

DIPUTACIÓ DE BARCELONA. Modificació del Pla especial de protecció del medi físic i del paisatge de l'espai natural del Garraf. 2001. [pàgina Internet]. Disponible a: bit.ly/29yekMu

ECO DE SITGES. 15 d'octubre 2010.

ECO DE SITGES. núm. 5526, 31-10-1998, pàg. 19

EGAM, ENGINYERIA, ESTUDIS I GESTIÓ AMBIENTAL, SL. Pla d'actuacions de Gestió Integrada de les Zones Costaneres del Garraf. Consorci dels Colls i Miralpeix - Costa del Garraf. 2007. Disponible a: www.collsmiralpeix.cat/

ESCOLÀ O. 'El 'avenc' i la 'bauma' del 'Penya-segat' de la Falconera'. Montaña (101). Centre Excursionista de Catalunya. Barcelona. 1965.

FAURA i SANS M. Servei del Mapa Geològic de Catalunya. Explicació de la fulla nº 39 (Vilanova i la Geltrú). Junta de Ciències Natural de Barcelona. Mancomunitat de Catalunya.1923.

FERRER A. Les coves de Sitges i els seus voltants. Dins: Petit, A., Rovira, J.(Eds.): El jaciment arqueològic de la Cova Verda i alguns problemes del Neolític i l'edat de Bronze a Catalunya. Quaderns de Treball,3: 9-12. Institut de Prehistòria i Arqueologia. Universitat Autònoma de Barcelona. Bellaterra. 1979.

FERRER V. Avencs de Garraf i d'Ordal. Edició de l'autor. Barcelona. 2006.

GENERALITAT DE CATALUNYA. Acord GOV/112/2006, pel qual es designen zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA) i s'aprova la proposta de llocs d'importància comunitària (LIC). DOGC, 6.10.2006, núm. 4735.

GENERALITAT DE CATALUNYA. Bases cartogràfiques de medi ambient i sostenibilitat. Web: territori.gencat.cat/

GENERALITAT DE CATALUNYA. Carta Arqueològica de Sitges. Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya. Barcelona.2001.

GENERALITAT DE CATALUNYA. Decret 328/1992, de 14 de desembre, pel qual s'aprova el Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN). DOGC, 5.8.1997, núm. 2448.

GENERALITAT DE CATALUNYA. Departament de Territori i Sostenibilitat. Patrimoni geològic. Inventari d'espais d'interès geològic de Catalunya. [pàgina Internet]. [Actualitzada 2006; citada 30/1/2015,]. Disponible a: bit.ly/29tI4Nd

GENERALITAT DE CATALUNYA. Inventari de zones humides de Catalunya. 2006.

GENERALITAT DE CATALUNYA. Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals. DOGC, 28 de juny de 1985, núm. 556.

GORE A. La Tierra en juego: ecología y conciencia humana. Publicació Barcelona: Emecé, cop. 1992.

GRAN ENCICLOPÈDIA CATALANA

Hojas Selectas, núm. 35.

Il·lustració Catalana. 1904.

INSTITUT CARTOGRÀFIC I GEOLÒGIC DE CATALUNYA. Còpia de la minuta del terme municipal de Sitges, escala 1:25.000, Instituto Geográfico y Estadístico. 1914.

INSTITUT CARTOGRÀFIC I GEOLÒGIC DE CATALUNYA. Província de Barcelona: término municipal de Sitges, Hoja 2a: del límit del terme de Castelldefels a Vallcarca. 1914.

INSTITUT CARTOGRÀFIC I GEOLÒGIC DE CATALUNYA. Término municipal de Sitges. E. 1:25000. Minuta original de 1914.

JANSANA J. La Guerra dels Segadors i la troballa del tresor de Sitges. La Xermada. 13 de març de 2015. Disponible a: www.laxermada.com/?p=802

JIMÉNEZ N. Els mapes de la quadra de Garraf segons Nicolau de Credença (i II). Butlletí del Grup d'Estudis Sitgetans. Núm. 104. Febrer. 2003.

LACUESTA R, VILAMALA I, PUJOL JM, CLAVER M, MARSÉ J. 2010. Inventari del Patrimoni Històric, Arquitectònic i Ambiental de Vilanova i la Geltrú. Diputació de Barcelona, Ajuntament de Vilanova i la Geltrú.

LITORAL CONSULT. 2007. Pla d'actuacions de Gestió Integrada de les Zones Costaneres del Garraf. Consorci dels Colls i Miralpeix - Costa del Garraf.

LÓPEZ JC, MARTÍNEZ J, NOVELL C. La platja de Castelldefels. Ajuntament de Castelldefels. 2004.

MALAGELADA F. L'Antic camí de les costes del Garraf i el seu entorn. Grup d'Estudis Sitgetans. 1985.

MARTÍNEZ J, MIRET J, MORA R, MURO I. Memòria de l'excavació d'urgència de la cova del Gegant (Sitges, Garraf). DG Patrimoni Cultural. Generalitat de Catalunya. 1985.

MASSANSALVADOR L. Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Oficina de Patrimoni Cultural. Diputació de Barcelona. Ajuntament de Sitges. 2007.

MATAS JM. La Xermada núm. 1. pàg. 21-23. 1996.

MIRET M, MUNTANER I. Història i recorregut del camí de les Costes de Garraf. Miscel·lània penedesenca. 1995.

MIRET M. Notícies històriques del camí de les costes del Garraf. II Trobada d'Estudiosos del Garraf. 1994.

MIRET X. La quadra de Miralpeix. Notes sobre la formació del terme municipal de Sitges. Grup d'Estudis Sitgetans. 1983.

MONGAY V. La Xermada núm. 34. pàg. 14. 2004.

MONTORIOL J, MUNTAN L. Resultado de nuevas investigaciones sobre el Karst del Pla de les Basses (Macizo de Garraf, Barcelona). 1961.

MUNTANER IM. Els noms de lloc del terme de Sitges i de les terres veïnes. Grup d'Estudis Sitgetans. Sitges. 1986.

NADAL J. La fauna de mamífers al Garraf i els seus voltants a través del registre arqueològic. III Trobada d'estudiosos del Garraf. Diputació de Barcelona. 1998.

NATURALEA. Proposta per a la recuperació del camí de les Costes de Garraf. Fase I de Sitges a cala Morisca. 2010.

Navarro, Jordi (Fotos) (Centre Excursionista de Castellar del Vallès).

NOLASCO N. Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Oficina de Patrimoni Cultural. Diputació de Barcelona. Ajuntament de Sitges. 2007

OBSERVATORI DEL PAISATGE. Catàleg de paisatge de la Regió Metropolitana de Barcelona. Generalitat de Catalunya. 2014.

ORTEGA J. "Redescobrir el massís: 3 itineraris per conèixer el Parc Natural del Garraf". Sant Sadurní d'Anoia: Gràfiques Llopart. 1998.

PANYELLA V. "Garraf:' de Ramon Picó i Campamar: una al·legoria del treball en la societat catalana de la restauració. Miscel·lània Penedesenca. Sitges. IEP. 1980.

PANZANO M. La flora y la fauna del Club de Golf Terramar de Sitges.

PANZANO M. Un tomb pel Sitges verd. Guia Botànica de Sitges.

PARELLADA X. Introducció a l'estudi del bargalló (*Chamaerops humilis*). I Trobada d'estudiosos del Garraf. Diputació de Barcelona. Sitges.1989.

PINTÓ J. El paisaje de la viña. Valor cultural y ambiental. Laboratorio de Análisis y Gestión del Paisaje (LAGP) - Universitat de Girona. Núm. 95 - Juliol de 2008.

PLANAS R. Llibre de Sitges, Reedició del llibre de 1952. Grup d'Estudis Sitgetans. Sitges. 2004.

RODRÍGUEZ C. Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Oficina de Patrimoni Cultural. Diputació de Barcelona. Ajuntament de Sitges. 2007.

RODRÍGUEZ C. Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Oficina de Patrimoni Cultural. Diputació de Barcelona. Ajuntament de Sitges. 2007.

ROMERO J, SERRA J. Estudi sobre l'aparició de restes de la fanerògama marina *Posidonia oceanica* a la platja de Ribes Roges (Vilanova i la Geltrú) i la seva possible relació amb els dragats de sorres realitzats a la zona. Universitat de Barcelona. 1994.

ROVIRA J, MIRALLES F. Camins de transhumància al Penedès i al Garraf. Aproximació a les velles carrerades per on els muntanyesos i els seus ramats baixaven del Pirineu a la Marina. Associació d'amics dels camins ramaders. Vilafranca. 1999.

SES - CE Puigmal (Barcelona) Dades inèdites facilitades per Joan Borràs

SIMON S. Inventari del Patrimoni Cultural del municipi de Sitges. Oficina de Patrimoni Cultural. Diputació de Barcelona. Ajuntament de Sitges. 2007.

Soterrània, núm. 1. 1968.

Soterrània, núm. 3. 1972

TALAIA, AE. El Massís del Garraf. De Sitges a la cova de Sant Llorenç i el puig d'en Boronet. Grup de Muntanya en família. Vilanova i la Geltrú. 2011.

TALAIA, AE. XXI CAMINADA POPULAR, Can Girona del Camí (Mirapeix) 31 de gener de 1999.

TALAIA, AE. XXV CAMINADA POPULAR de Vilanova i la Geltrú. 2013.

UAB. Anàlisi ambiental de les platges de Sitges. Projecte final de carrera. 2009-2010.

UAB. VII Trobada d'estudiosos del Garraf i Olèrdola. 2014

UNIÓ EUROPEA. Directiva 79/409/CEE del Consell relativa a la conservació de les aus silvestres. Directiva 92/43/CEE del Consell relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres.

UNIÓ EUROPEA. Directiva 92/43/CEE del Consell de 21 de maig de 1992 relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres.

VELARDE PP. L'Eco de Sitges. La barraca de pedra seca de la Creu de Sant Isidre. 6.3.2014.

VIRELLA J. Apunts d'hidrologia de la comarca del Garraf. AE Talaia 1971. Vilanova i la Geltrú. 1971-73.

VIRELLA J. Experiències a l'entorn de la localització d'estacions prehistòriques. Miscel·lània Penedesenca. 1978.

WEB. catalunya.com/gr-92-sender-mediterrani-24-1-44

WEB. cavitatsdecatalunya.blogspot.com.es. Post 25-11-2014.

WEB. Espeleobloc.blogspot.com.es (posts dels dies 1.12.2008, 29.6.2011, 17.7.2011, 7.4.2012, 2.11.2014)

WEB. GARRIDO M. www.panoramio.com

WEB. GENERALITAT DE CATALUNYA. Web del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya. 2015.

WEB. geocaching.com/. Post 29/11/2014 La Falconera.

WEB. GIRABAL GUITART J. www.xtec.cat/~jgirabal/aprofitamentmgeologics.htm

WEB. GRQ (Grup de Recerca del Quaternari). www.ub.edu/SERP/quaternari/gegant.html. 2014.

WEB. blogdemacgiver.blogspot.com.es/2013

WEB. blogdemacgiver.blogspot.com.es/2013/07/avenc-de-la-pela-6mfondo-de-la-pleta.html

WEB. blogs.barrabes.com/Espeleo/post.asp?idPost=7571

WEB. cavitatsdecatalunya.blogspot.com.es/2014/03/avenc-de-la-papallona-i-avenc-del.html

WEB. cavitatsdecatalunya.blogspot.com.es/2014/04

WEB. cavitatsdecatalunya.blogspot.com.es/2014/04/avencs-de-lamistat-del-cami-de-plana.html

WEB. cavitatsdecatalunya.blogspot.com.es/2014/11/els-covarrons-del-fondo-de-les-coves-i.html

WEB. cavitatsdecatalunya.blogspot.com.es/2014/12/els-covarrons-del-fondo-de-les-coves-ii_5.html

WEB. es.worldmapz.com Manel Garrido

WEB. espeleobloc.blogspot.com.es/2010/06/una-cavitat-retrobada-al-garraf-lavenc.html

WEB. espeleobloc.blogspot.com.es/2010/09/lavenc-benjami-digon.html

WEB. espeleobloc.blogspot.com.es/2011/06/avenc-hanna-svacbroc.html

WEB. espeleobloc.blogspot.com.es/2012/01/avenc-alex-serrano-i-avenc-sacatapost.html

WEB. espeleobloc.blogspot.com.es/2012/04/de-petits-avencs-o-com-passar-un-mati.html

WEB. espeleobloc.blogspot.com.es/2012/08/avencs-del-campgras-i-b3-garraf.html

WEB. espeleobloc.blogspot.com.es/2012/09/matinal-al-massis-de-garraf.html

WEB. espeleobloc.blogspot.com.es/2012/10/avencs-de-can-ramonet-i-vallaric.html

WEB. espeleobloc.blogspot.com.es/2012/12/a-la-recerca-de-lavenc-del-martellet.html

WEB. espeleobloc.blogspot.com.es/2013/01/avenc-del-martellet-2.html

WEB. espeleobloc.blogspot.com.es/2013/03/avenc-dels-trons-campgras.html

WEB. espeleobloc.blogspot.com.es/2013/05/avenc-dels-tres-tombs-1.html

WEB. espeleobloc.blogspot.com.es/2014/04/forat-de-la-ruda-1.html

WEB. espeleobloc.blogspot.com.es/2014/09/lavenc-buidat-sitges.html

WEB. espeleobloc.blogspot.com.es/2014/12/estudis-cientifics-acoblats-lexploracio.html

WEB. espeleoiagua.blogspot.com.es/2008/11/avenc-de-la-riera-de-la-falconera.html

WEB. espeleoume.blogspot.com.es/search?updated-max=2011-11-02T12:56:00%2B01:00&max-results=7

WEB. joanmontoya.blogspot.com.es/2012/08/gexxi-5-para-4.html

WEB. joanmontoya.blogspot.com.es/2013/03

WEB. www.panoramio.com Manel Garrido

WEB. MIÑARRO JM, RUBINAT F. www.espeleoindex.com/. 2014.

WEB. MONTOYA J. joanmontoya.blogspot.com.es/2011/11/gexxi-avenc-dels-aragalls.html

WEB. wikipedra.catpaisatge.net/. 2014. OBSERVATORI DEL PAISATGE.

WEB. Patrimoni arqueològic català. Web. 2014.

WEB. patrimonicultural.diba.cat/. 2006.

WEB. sitgesactiu.com

WEB. Vilaweb. Sitges. 31-10-2007.

WEB. www.dexcurso.net/gr/gr05.html

WEB. www.magrama.gob.es/

WEB. www.sitges.cat/jsp/platges/